

BOL.C.E.FRITZE'S
HOFBOKHANDEL

MAGASIN
FÖR
Konst, Nyheter och Moder.
Tidningsskrift.

SJUTTONDE ÅRGÅNGEN.

N:o I.

MAGASIN
för
Konst, Nyheter och Moder.

Januari Månad 1840.

Pl. 1.

Systrarna.

Redactionen, som redan i sin Prospectus för tre och tjuge år sedan (1818) tilkännagaf, at den vid utgifvandet af detta Magasin isynnerhet åsyftade at behaga Damerna, har trott närlagda tekning vara förskottsvis egnad at få första rummet i denna Årgång, enär den derjemte påminner om det behagliga tretalet, som så ofta haft och ännu har inflytelse på stora tildragelser här i lifvet, hvarpå vi såsom exempel endast vilja nämna: Juno, Minerva och Venus, när äplet skulle gifvas åt den skönaste, och Gracerna, — som alltid desamma, alltid lika dyrkade, alltid skola beherrska styrkan, öfvermodet, visheten och verlden!

Under benämningen Systrarna (*The Sisters*) utkom förlidet år i London originalet til närlagda copia, utan någon vidare förklaring; men det är icke svårt at upfatta hvartåt den syftar och hvad dermed menas, nemligen: de trenne förenade Konungarikena England, Skottland och Irland. — Denna tekning har synts Red. behaglig och torde äfven behaga våra läsarinnor, ehuru copian visserligen förlorat mycket i nitiditet och mjukhet framför originalet; emedlertid blir alltid det väsendtligaste, compositionen, i oförändradt skick, och vi hålla oss isynnerhet til den. — I midten ses den Kongliga Jungfrun, England, prydd med krona och i det hela klädd med mera anspråk; til höger om henne det romantiska Skottland, i sin egna pittoreska costym, och til venster Irland, uti en mindre anspråksfull och enkel klädnad.

Det händer, thy värr, ofta at syskon sinsemellan icke äro särdeles eniga: den enas herrsklystnad och sjelfförtroende vill gerna råda öfver den andras frisinthet och gladare åsigter, denna åter misstycker den tredjes lugna tålmodighet, och syskon eller systarna, med deras olika charakterer och böjelser, äro ofta missbelåtna med — och utan et sannt inbördes förtroende til — hvarandra. Vi önska af uprigtigaste hjerta, at detta icke måtte vara händelsen med de ofvannämnda *Systrarna.*

Ingenting och Något.

Öfversättning från Tyskan.

Författar jag en sång om *ingenting,*
Så handlar den dock visst om *något.*
Hur många vers som säga *ingenting,*
Och likväl ropas ut för *något!*
Man tyckes tro: »ack! det är *ingenting,*
Hvem kan ej skrifva öfver *något?*«
För mig kritik, beröm är *ingenting,*
Och alla dar jag digtar *något.*

Det oftast är til värdet *ingenting*
Som hastigt blir af intet *något;*
Den ena blir från något *ingenting,*
Den andra blir af intet *något.*
Man vredgas ofta öfver *ingenting,*
Blir god, förutan skäl til *något;*
Gud skapte verlden utaf *ingenting,*
Dock tror sig menskan vara *något.*

Är du i nöd och äger *ingenting,*
Var viss man aldrig ger dig *något;*
Om du, tvertom, behöfver *ingenting,*
Då ge dig alla mennskor *något.*
Af andra derför hoppas *ingenting,*
Men lägg åsides stundom *något:*
Ej mynt jag menar, — det är *ingenting,*
Men kunskapen är alltid *något.*

Hvad andra än må anse *ingenting*,
Värdera dygden dock för *något*;
Fast verlden skattar den för *ingenting*,
Uti dess bröst dock hviskar *något*.
Om onda menskor tala *ingenting*,
Gör, om du kan, de goda *något*;
Om de på jorden aktas *ingenting*,
Vid tidens slut de hoppas *något*.

Af vänner vänta dig platt *ingenting*,
Fast verklig vänskap visst är *något*.
Ack! vore jag blott mer än *ingenting*
För Laura! — Vän, kanske är *något*.
Hon är så skön! ack! det är *ingenting*, —
Hon är så god! se det är *något* —
Ty öfver godhet finnes *ingenting*,
Men öfver vänskap — finnes *något*.

Ch...

Pl. 2.

Sedighet och Sedeslöshet.

Uti femtonde Årgången af vårt Magasin lemnade vi våra läsare en serie af 12 bilder, föreställande *Den Dygdiges och den Lastfulles vandel*, utgifven och lithografierad af Jules David i Paris, hvilken blifvit belönt med det utsatta priset, 2000 francs, på Hr Benjamin Delesserts bekostnad. Herr Jules David har helt nyligen utgifvit et sidostycke til den förra samlingen, som endast hade mannens upförande til föremål, och tilegnat denna nya serie af 12 bilder til Hr Delessert, hvaruti han gör åskådliga följderne af en qvinnas sedighet, i motsats til hennes elaka upförande. Arbetet är utfördt med Jules Davids erkända skicklighet, och Red. har trott at denna samling af 12 bilder skulle, liksom den förra, hafva intresse för dess abonnenter, hvadan månadtligen en tekning deraf kommer at få et rum i Magasinet.

Det fransyska originalet har följande titel: *Sagesse et Inconduite. Album moral, représentant en action les suites de la bonne et mauvaise conduite chez les femmes.* Vi göra början med Sedighetens framställning, som har til öfverskrift:

Barnslig fromhet vid 15 års ålder.

Sophie hade redan i spädare år det missöde at förlora sin far, en ansedd och redlig embetsman, som utan egen förmögenhet, likväl lefde i et visst välstånd, och med en bildad, aktningsvärd maka var i åtnjutande af en verklig huslig sällhet. Döden öfverraskade honom i sina bästa år, och han lemnade sin enka i ganska knappa omständigheter. Sophies mor sökte genom flit och arbetsamhet fylla bristen och, framför allt, at upfostra sin dotter, icke blott genom bildandet af hennes förstånd, utan jemväl at undervisa henne i de hand-arbeten som pryda qvinnan, och hvaraf hon en dag kunde draga nytta, antingen til sitt eget uppehälle eller i egenskap af husmoder. Med naturliga goda anlag och et mildt väsende, utvecklade sig snart hos Sophie flera goda egenskaper; hon var läragtig och bildade sig efter sin mors exempel: var gudfrugtig utan bigotteri, och arbetsam med et förnöjdt sinne. Men et det hårdaste slag väntade henne; föga mer än fjorton år gammal förlorade hon sitt sällskap, sitt efterdöme, sitt stöd, och med sorgens hela bittra smärta måste hon vara vittne til sin mors död.

Utan tilgångar, återstod för henne icke annat än at anförtro sig åt en äldre fru, i hvars hus hon antogs, under villkor at genom sina hand-arbeten förtjena hvad til hennes uppehälle erfordrades. Men hur olika mot förr blef icke hennes belägenhet! Det var icke mer en ömsint, en huld moder som ledde och rådde henne. Denna fru, en åldrad coquette, hos hvilken tilgjordhet och små intriger blifvit en vana, var utan ädlare bildning, egennyttig och icke nogräknad i medlen; hon kunde icke ersätta hvad Sophie förlorat, och snart genomskådade hon gamla fruns charakter och syften, samt sökte taga sig til vara mot hennes list och ränkor, så främmande för den goda flickans tanke- och handlingssätt och den upfostran hon fått. I denna ställning, i hvilken hon kände sig mindre lyckligt tilfredsställd, gick hon ofta på kyrkogården at besöka sin mors graf, prydde den med färska blommor och, knäböjande vid densamma, bad med barnslig, sann innerlig religiös känsla: *O min mor! vaka du öfver mig. Måtte din efterlefvande dotter alltid ihågkomma dina lärdomar, din dygdiga vandel, och du i döden ännu hafva den trösten, at hon en dag skall lemna ditt namn obefläckadt.*

A MON AMI

Budskapet.

Öfversättning från Fransyskan.

År 181.. for jag från Paris til Moulins. Min kassas tilstånd nödgade mig at taga plats utanpå diligencen. Som man vet, anse Engelsmännen de platser för de bästa, hvilka äro belägna i denna luftiga del af vagnen. Under de första milen af resan har jag ock funnit tusen skäl at instämma i våra grannars mening.

En ung man, som syntes mig vara litet rikare än jag, satte sig, til följd af sitt tycke, bredvid mig på sätet. Han besvarade mina argumenter med et förbindligt småleende. En viss likhet i ålder, i tänkesätt, vår gemensamma kärlek til fria luften och til de rika utsigterna af landet, hvilka vi upptäckte allt efter som den tunga vagnen framskred; och sedermera, jag vet icke hvilken magnetisk dragning, omöjlig at förklara, upväckte snart emellan oss detta slags ögonblickliga förtrolighet, hvartil en resande öfverlemnar sig med så mycket större nöje, som denna flygtiga känsla snart tycks böra uphöra, utan at för en framtid vara bindande.

Vi hade ännu icke rest 30 mil, förrän vi talte om fruntimmer och om kärlek. Med all den försigtighet man vid sådana tilfällen plär iakttaga, blef det dock naturligtvis fråga om våra älskarinnor. Båda unga, tilhörde vi ännu *fruntimmer vid en viss ålder*, det vill säga sådana som voro emellan trettiofem och fyratio år.

O! om en poet hade lyssnat til oss vid Montarges och, jag minns nu icke mer hvilket annat häst-ombyte, skulle han kunnat uphemta ganska lågande uttryck, förtjusande skildringar och ljufva förtroenden! Våra ännu så blyga ögonkast, vår rädsla, våra tysta afbrott, voro stämplade af en vältalighet, hvars konstlösa behag jag sedermera aldrig återfunnit. Utan tvifvel borde man *förblifva* ung, för at kunna förstå ungdomen. Sålunda förstodo vi hvarandra förträffligt, i allt hvad som hufvudsakligen rörde passionen.

Från början hade vi insett och tagit för princip, at ingenting däragtigare fans i verlden, än at bry sig om åldern; at många fyratioåriga qvinnor voro yngre än vissa tjuguåriga, och at, när allt kom omkring, voro qvinnorna verkligen ej äldre än hvad de *syntes* vara. Detta system satte ingen gräns för kärleken, och vi summo — på god tro — uti en ocean utan stränder.

Slutligen, sedan vi framställt våra älskarinnor såsom ungdomliga, intagande, oss innerligt tilgifna, til börden grefvinnor, fulla af smak och af snille, — sedan vi tillagt dem vackra fötter, en silkeslen hud, til och med lindrigt parfymerad, tilstodo vi, — han, at *Fru den och den* var trettioåtta år, och jag, at jag tilbad en fyratioårig.

När vi sålunda frigjort oss från et slags ömsesidig obestämd fruglan, fortsatte vi på bästa vis våra fortroenden, finnande oss vara bröder i kärleken; hvarefter fråga upstod hvilkendera af oss visat mest känsla. Den ene hade en gång färdats 200 mil, för at se sin älskarinna en timme. Den andre hade löpit fara at bli tagen för en varg och bli skjuten i en park, då han infunnit sig vid et nattligt möte. Slutligen alla våra dårskaper! Om det är et nöje at erinra sig öfverståndna faror, är det ej lika mycken vällust i at påminna sig förgångna nöjen? det är at njuta dem två gånger. Allt berättade vi för hvarandra, — våra faror, vår högsta sällhet, vår medgång, til och med våra plaisanterier. Min väns Grefvinna hade rökt en cigarr för at behaga honom; min åter tilredde mitt chocolad, och tilbringade ingen enda dag utan at skrifva til mig eller se mig.

För öfrigt voro våra Grefvinnor tilbedde af sina män; desse voro slafvar under det behag hvilket hvarje älskande qvinna innehar; och, enfaldigare än hvad nödigt var, besvärade de oss icke vid dessa vågspel, mer än hvad som fordrades för at öka våra nöjen. O, huru skyndsamt vinden bortförde våra ord och vårt glada skratt!

Då vi anlände til Pouilly, examinerade jag ganska upmärksamt min nya väns personlighet, och jag hade lätt at tro, det han ganska säkert var allvarsamt älskad.

Föreställ er en ung man af medelmåttig, men ganska proportionerlig växt, med et lyckligt och uttrycksfullt ansigte. Håret svart, ögonen blå; tänderna hvita och väl ordnade; en behaglig blekhet var ännu spridd öfver hans fina drag, och en mörk ring omgaf hans ögon, liksom hade han varit convalescent. Lägg dertil, at han syntes ganska kunnig, var qvick, hade hvita händer, väl formade och vårdade som en vacker qvinnas, och ni skall utan svårighet medgifva, at min följeslagare kunde göra heder åt en Grefvinna. Med ett ord: mer än en ung flicka hade önskat sig honom til man,

emedan han var *Vicomte* och ägde omkring tolf à femton tusen livres ränta, *utan at räkna förhoppningar.*

En mil på andra sidan Pouilly stjelpte diligencen. Min olycklige kamrat tyckte sig böra, för sin säkerhet, kasta sig ned på en nyligen upplöjd åker, i stället at, som jag, haka sig fast vid bänken och åtfölja diligencens rörelse. Han hoppade galet eller halkade, — jag vet ej rätt hvilketdera, — men han blef krossad af vagnen, som föll öfver honom. Vi buro honom in i en bondstuga.

Under de klagorop den bittra smärtan aflockade honom, kunde han dock testamentera mig upfyllandet af en af dessa omsorger, åt hvilka en döendes önskan gifver en så helig betydelse. Med hela den uprigtighet, för hvilken man vid denna ålder ofta är et offer, oroade sig den stackars gossen, midtunder dödskampen, öfver den smärta hans älskade skulle erfara, om hon genom någon allmän tidning oberedd finge veta hans död. Han bad derför at jag sjelf skulle förkunna henne den. Derefter lät han mig upsöka en nyckel, som hangde på et band, hvilket han bar i kors öfver bröstet. Den döende andades ej den ringaste klagan då jag, så lent som det var mig möjligt, utdrog den ur det sår den hade gjort. I det ögonblick han slutade at meddela mig alla nödiga omständigheter för at hemma hos honom, vid *Charité-sur-Loire*, hemta de kärleksbref hans herrskarinna tilskrifvit honom, och hvilka han besvor mig at til henne återlemna, förlorade han målet, midtuti en mening; men hans sista åtbörd lät mig förstå, at den olyckliga nyckeln skulle bli en underpant för min sändning til hans mor.

Sorgsen at ej kunna frambringa ett enda ord til tacksamhet, emedan han ej tviflade på min beredvillighet, såg han på mig et ögonblick med en bedjande upsyn, och sade mig et *farväl* medelst en rörelse på ögonhåren; derefter nedböjde han hufvudet och dog. Hans död var den enda olyckshändelse som förorsakades af vagnens fall.

— »Det var äfven något litet hans eget fel,« — sade kusken til mig.

Vid La Charité upfyllde jag ordagrant den stackars resandes testamente. Hans mor var ej hemma; det var et slags glädje för mig. Ickedessmindre måste jag utbärda sorgen hos en gammal tjenarinna, som vacklade då jag berättade henne om sin unge herres frånfälle. Hon nedföll halfdöd på en stol, då hon såg denna, ännu

blodfläckade nyckel; men som jag var helt sysslosatt med tanken på et djupare lidande — en qvinnas, hvars sista kärlek blef henne frånryckt af ödet, — lät jag den gamla pigan fortsätta sina tal, och bortförde deremot sjelf den dyrbara brefvexlingen, omsorgsfullt förseglad af min vän för dagen.

Det slott der hans älskarinna bodde, var beläget åtta mil från Moulins, och ännu återstod, för at hinna dit, några mil inåt landet. Då blef det mig svårt at fullgöra min beskickning. Genom hopade omständigheter, onödige at här förklara, hade jag endast nödige penningar för at komma til Moulins. Emedlertid beslöt jag, med ungdomens enthusiasm, at gå til fots, och nog skyndsamt för at förekomma ryglet om olyckshändelsen, hvilket rygte plär marchera så fort.

Jag gjorde mig underrättad om den kortaste vägen och gick gångstigarne vid Bourbonnais, bärande — så til sägande — en död på mina axlar. Allt efter som jag nalkades slottet Montpersan, blef jag mer och mer förskräckt öfver den besynnerliga pilgrimsfärd jag företagit mig. Min inbillning påfann tusen romaneska förebildningar. Jag föreställde mig hvarje belägenhet hvari jag kunde träffa Fru Grefvinnan V***, eller, för at hörsamma romanspråket, den *Julie* som var så högt älskad af den unga resanden. Jag hopsmidde sinnrika svar på de frågor jag förmodade hon skulle göra mig. Det var, vid hvarje krökning i skogen, på hvarje hålväg, et uprepande af scenen med »Sosie« och hans lanterna, för hvilken han redogjorde bataljens utgång. Til skam för mitt hjerta, tänkte jag i början endast på min hållning, mitt förstånd och min skicklighet, som jag ville utveckla; men då jag var i nejden, öfverkorsades min själ af en bedröflig reflexion, lik et åskslag som plöjer och söndersliter de mörka skyarnas slöja. Hvilken förfärlig nyhet för en qvinna, som, i detta ögonblick helt sysslosatt med tanken på sin unge vän, time efter time hoppades på en namnlös glädje, sedan hon gjort sig tusen mödor för at på loflig väg få se honom hos sig!

Det var också en grym barmhertighet at vara den dödes budbärare. Jag påskyndade mina steg, i det jag fullstänkte och nedsmutsade mig på Bourbonnais' vägar. Jag anlände snart til en stor kastanie-allé, vid hvars slut massan af slottet Montpersan tecknade sig mot himlen, likt mörka moln med obestämda conturer.

Då jag upnådde slottsporten fann jag den vidöppen. Denna opåräknade omständighet förstörde mina planer och mina förutfattade idéer. Ej dessmindre inträdde jag oförskräckt, och hade snart vid min sida tvenne hundar, hvilka skällde som verkliga bandhundar. Vid detta buller kom en tjock och fet piga springande, och då jag sade til henne at jag ville tala vid fru Grefvinnan, visade hon mig, i en rörelse med handen, ingången til en engelsk park, som slingrade sig omkring slottet, och svarade mig:

— Frun är der . . . .

— Tack, sade jag med tvetydig upsyn; hennes *der* kunde låta mig vandra omkring parken i två timmars tid.

En liten vacker flicka, med lockigt hår, rosenfärgadt skärp, hvit klädning, veckad krage, kom i samma vefva, hörde och upfattade både frågan och svaret. Vid min åsyn försvann hon, ropande med en liten gäll stämma:

— Mamma, der är en herre som vill tala vid dig.

Och jag följde, tvers öfver alléernas krökningar, den hvita kragens hopp och språng, hvilken lik en lyktgubbe visade mig hvad väg den lilla flickan tog.

Jag måste tilstå allt. Vid sista busken, vid ingången til alléen, hade jag dragit up min krage, putsat min dåliga hatt och mina pantalonger med upslagen på min rock, min rock åter med ärmarne, och ärmarne emot hvarandra; sedermera hade jag omsorgsfullt igenknäppt den, för at visa klädets afvigsida, alltid litet nyare än hvad det öfriga är; slutligen hade jag ock dragit ned pantalongerne öfver stöflarne, på artistiskt vis gnidna mot gräset. Tackad vare denna gascogniska toilett, jag hoppades at ej bli tagen för en kringvandrande person; men då jag i dag erinrar mig denna stund från mina ungdomsdagar, ler jag ibland åt det sätt hvarpå jag var utstyrd.

I det ögonblick jag antog min hållning, blef jag i hast varse Julie och hennes man, i det gröna midtibland tusen blommor, upplysta af en varm solstråle. Den lilla vackra flickan höll modern vid handen, och det var lätt at se det Grefvinnan påskyndat sin gång då hon hörde sitt barns gälla utrop.

Förvånad vid åsynen af en främling, som helsade henne med en temligen tafatt upsyn, stannade hon, gjorde en kallt höflig helsning och en tilbedjansvärdt missnöjd mine, som för mig uppenbarade alla hennes svikna förhoppningar. Jag sökte, men förgäfves,

efter några af mina vackra fraser, så omsorgsfullt beredda. Under detta ögonblick af ömsesidig tvekan, hann mannen anlända til skådeplatsen. Myriader af tankar foro igenom min hjerna, och för at hemta mig, uttalade jag några temligen obetydliga ord, frågande om de närvarande personerna verkligen voro Herr Grefven och Fru Grefvinnan V***. Denna våpighet tillät mig emedlertid at med ett enda ögonkast bedömma och analysera — med en vid min ålder sällsynt skarpsinnighet — de båda makar hvilkas enslighet jag nödvändigt måste störa.

Mannen tycktes vara typen af de adelsmän som för närvarande äro provinsernas vackraste prydnad. Han bar stora skor med tjocka sulor; jag ställer dem främst i raden, emedan de frapperade mig ännu lifligare än hans svarta slitna rock, hans nötta permissioner, hans löst tildragna halsduk och hans tilskrynkade skjortkrage. Hos denne man fans någonting af Magistratsperson, ännu mer af Prefekt, hela betydenheten af en Maire, hvilken ingenting kan emotstå, och skärpan hos en valbar kandidat, periodiskt förkastad alltsedan 1816; en otrolig blandning af landtboens sunda förstånd och af dumhet; inga manér, men rikedomens dryghet; mycken undergifvenhet för sin fru, men troende sig vara dess herre, och färdig at vara motsträfvig i småsaker, utan at bekymra sig om magtpåliggande affärer; för öfrigt et förfallet ansigte, ganska skrynkligt och solbrändt; några grå hårstrån, långa och släta: se der mannen.

Men Grefvinnan! ack — hvilken liflig och stickande motbild utgjorde ej hon bredvid sin man. Det var et litet fruntimmer med behaglig växt, och en förtjusande hållning, fin och späd; ni skulle frugtat at krossa henne vid minsta vidröring. Hon bar en hvit muslinsklädning; på hufvudet hade hon en vacker mössa med rosenfärgade band, et rosenfärgadt skärp och en krage, behagligt täckande hennes axlar och de skönaste conturer. Hennes ögon voro lifliga, svarta, uttrycksfulla; hennes rörelser ljufva, hennes fot charmant. En gammal man, som haft lycka hos fruntimmer, skulle visst icke ansett henne vara mer än trettio år, så mycken ungdom fans det på hennes panna och i alla delar af hennes hufvud. Hvad charakteren beträffar, tycktes hon mig på en gång likna Grefvinnan Lignerolles och Markisinnan B. typen för tvenne qvinnor, hvilka alltid bibehållas i friskt minne hos en ung man, som har läst Louvits roman.

Jag inträngde hastigt i alla denna familjs hemligheter, och tog et diplomatiskt beslut, värdigt en gammal ambassadör. Det var kanhända den enda gång i min lefnad jag har haft takt, och som jag förstod hvaruti hofmäns och verldsmenniskors skicklighet består.

Sedan dessa bekymmerfria dagar har jag haft många strider at kämpa, för at uplösa lifvets obetydligaste handlingar, och at ej göra annat än at upfylla etikettens och goda tonens bestämda tempo, hvilket förtorkar de ädlaste rörelser.

— Herr Grefve, jag skulle önska at få tala vid er enskilt, sade jag til mannen, med en hemlighetsfull upsyn och tagande några steg tilbaka.

Han följde mig.

Julie lemnade oss allena och aflägsnade sig vårdslöst, som en qvinna viss at lära känna sin mans hemligheter, i det ögonblick hon *vill* veta dem.

Fortsättning e. a. g.

Pl. 3.

Maskerad-Costymer.

Daguerrotypisten.

Genast efter det Herr Daguerre kungjort och inför Vetenskaps-Akademien upgifvit hemligheten af sin upfinning med den såkallade *Daguerrotypen* *), hafva åtskillige spekulanter satt sig i rörelse, uttagit pass såsom Artister, samt farit åstad på diligencer och ångfartyg. Herr Daguerre har öppnat banan för dem, och de hafva spridt sig i alla fyra väderstreck. Tack vare dessa spekulanter, hvarigenom konsten at fästa naturens bilder på en preparerad plåt har blifvit kosmopolitisk.

Artisten (stundom Professorn) som visar daguerrotypen, är alltid klädd i en svart frack; för öfrigt är hans costym likgilltig, och hela hans utrustning består i en stor träask, innehållande alla be-

---

*) Se vårt Magasin, N:o 4, sidan 56 af förlidet år.

höfliga verktyg, syror, plåtar, iod, en camera obscura, qvicksilfver, skål och fat at aftvätta tekningarne: kortligen, en fullständig apparat enligt Herrarne Giroux, Susse, Chevalier eller Lerebours, lika godt hvilkens.

Ankommen til en stad, tar han in i et confortabelt värdshus, helst i et som kallas staden Paris, det låter bäst. Han gör genast en visit hos Aviseskrifvarne och gör för dem gratis et experiment; och i konstens namn, såväl som til befrämjande af uplysningens fortskridande, begär han en artikel i deras tidningar, dem de med så mycken utmärkt skicklighet redigera. Han gör dem upmärksamma derpå, at daguerrotypen icke ingår i någon politisk opinion, at til hvilket parti tidningen må höra, redactionen genom denna artikel icke kan bli comprometterad, och således i detta afseende delar politikens öde, at vara likgilltig för konstnären och skådespelaren på sina gäst-roller. Han aflägger sedan et besök hos Borgmästaren, som med nöje emottager bjudning at hedra honom med sin närvaro.

Annonsen kommer ut, inträdes-biljetten kostar 5 francs, eller mer, men aldrig derunder; i nödfall utgifves en liten affiche, som intar upsatsen ur tidningarne, och på den utsatta dagen tränger sig et utvaldt publicum omkring experiment-makaren. Hvar och en har i tysthet önskat och bedt om et vackert solsken och klar luft; Daguerrotypisten är af samma troslära som de gamla hedniske Guebrer, han tilbeder Solen; och som Parserne i Ostindien, älskar han endast solen och lefver af dess strålar. Alla ingredienser äro framsatte, flaskorna öppnas, alla hjertan darra af upmärksamhet, plåten gulnar, camera-obscurans optiska glas vrides, lampan tändes, qvicksilfret stiger til sextionde graden; experimentet är gjordt, allt har lyckats. Der är nu tekningen, den är förtrollande, operationen gränsar til det underbara . . . Har ni fattat och begriper ni Herr Daguerres förfarande? . . . Alldeles icke, hörs någon svara; det är stadens putsmakare. Det hela är emedlertid slut.

Daguerrotypisten gör i morgon åter et experiment och fortfar i flera dagar, tils den departementala nyfikenheten är uttömd, hvilket icke tyckes inträffa så snart, ty det är en verklig trängtan, et slags raseri med daguerrotypen. Man vill se experimenter deraf i socknar, hvilka på Rikets karta innehafva den mest blygsamma

plats. Man är lycklig at få se med ännu en gren förökad det redan så fruktbara träd af Franska konst-industrien.

Men förevisaren af daguerrotypen nöjer sig icke med at brandskatta endast Frankrike; ingenting uppehåller honom i sin framfart, inga strömmar, inga Pyrenéer. Nyligen hafva flera experimenter deraf ägt rum i London; en af Hr Daguerres disciplar har rest til Amerika, och en tidning: *Correo Nacional* i Madrid, berättar, at en fransk Artist, försedd med en daguerrotyp, oförtöfvadt anländer til denna hufvudstad, för at gifva offentlig undervisning i förfaringssättet. Det factiska af saken är, at Frankrike har begåfvat Hr Daguerre med en lifstids-pension, på det alla andra Nationer måtte gratis vara i besittning af resultaten af hans märkvärdiga upfinning.

Emedlertid är denna industri-spekulation förträfflig och begagnbar för något hvar. Må de som icke hafva något annat yrke köpa sig en daguerrotyp och fara dermed til Constantinopel eller til China. Lycksam resa och god förtjenst!!

Utur Le Voleur.

Fernissa til Gips-figurer.

Tag et lod hvit tvål, et lod hvitt vax och omkring 6 qvarter vatten. Koka alltsammans i et passande kärl. Då fernissan är het, påstrykes den med en mjuk borste. En gammal rak-borste kan ganska väl begagnas.

En annan fernissa, hvarmed man tillika kan gifva figuren den färg man behagar, tilredes på följande sätt:

Man uplöser hvitt, ganska rent vax i sprit eller ren terpentinspiritus, tilsätter en sjettedel blysocker, som är väl rifvet, tillika med den färg man vill gifva figuren; denna färg bör vara så torr som möjligt. Blandningen uphettas i vattenbad och användes i et varmt rum; den påstrykes med samma omsorg som oljefärg, och man måste isynnerhet akta sig at den icke blir tjockare på några ställen än på andra, isynnerhet i fördjupningarne.

Logogrif.

Man om *mitt hela* mycket talar,
I hydda som i slottens salar;

Men fast man samlas långt omkring,
Det tjenar dock til ingenting
I våra högst förvända tider.
Väl hör man der rätt bittra strider,
(Och mången gång om bara ord)
Väl blir ensidigheten spord
Och granna tal så långa, långa;
Dertil förslager många, många;
Men nyttan som der borde ske,
Och gamla missbruk rättade
Och räfst med de fungerande,
Om sinecurer, dubbla löner,
Och minskad tyngd på landets söner,
Som klaga mången gång med skäl;
Det hör man aldrig af likväl;
De få i tålamod förbida,
Ta saken på en luftig sida
Och skratta åt mitt helas gräl,
Som uti vanlig snäckgång skrider,
Fastän det på sju fötter går.
Om dessa flyttas rätt, man får:
Hvad knekten var i alla tider
Då han i jemna ledet står;
Hvad alla önska sig at vara ;
Ty då man uti våra dar
Så manget privilegium har;
Et litet ord, som säges bara
Til den man är förtrolig med;
Hvad mången gång så långsamt skred
För tröga, sysslolösa sinnen;
En Drottning, som bland gamla minnen
Man nämner för en sällsam drägt;
Hvad verlden har med blod betäckt
Och pressat menskligbetens tårar;
Hvad man vid domstol föredrar;
Det straff som barnet grymmast sårar;
Hvad man med ärter företar;
Hvad UnderLieutenant önskar vinna;
Et litet djur som smakar bra
Och man på landet mest plär ha;
Hvad vi i krog och kryddbo finna;
Hvad nättelduk och slöja är;

Uplysning som sig vida sprider
Och, sällsamt nog i våra tider!
Ej något motstånd röna plär,
Ej olja eller talg begär;
Hvad ofta nog kan ruinera
I spel såväl som lotteri;
Hvad hunden ganska lätt kan bli;
Et fel, som man med många flera
Den rike stundom förebrår;
Hvad vattnet vintertiden får;
Hvad rofdjur så begärligt söka;
Hvad i Pandoras hand man såg,
At jordens sorg och plågor öka;
Et sätt, när du i linda låg,
At njuta modersmjölkens näring;
Två slag af fisk til vår förtäring;
En ort på skog och backar rik;
Hvad valpar alltid gerna göra;
Et vanligt utrop eller skrik
När man vill katten undanköra;
Hvad man i Schweiz så ofta ser
Med snö och jord en trakt förstöra;
Hvad man i smärtfull plåga ger;
En titel, Engelsmännen bruka;
Den lott som glaset ofta får;
Hvad vargen gerna ville sluka;
Den plats af vägen, dit man går
I trängsel och när vagnar möta;
En sak som flickan bäst förstår
Med band och blomster i sitt hår;
Et kärl der man plär maltet blöta;
Hvad man i hvarje bok kan se
Oss ledsnad liksom nöje ge;
Hvad ryttarn alltid måste kunna
Och äfven Bacchus på sin tunna;
Hvad som för skrifvarn nödigt är;
Hvad man de tunga kalla plär;
En period då läkarn säger
Den sjuke hopp om bättring äger;
Och sist, et namn mitt hela ger
Man ofta i romaner ser.

Ch...

Ordet til Logogrifen i förra Årgångens December Månadshäfte är *Pythagoras*, hvaraf man sammansätter: *Thor*, *arg*, *harpa*, *topas*, *Pras*, *agat*, *spar*, *Sara*, *sy*, *tro*, *tog*, *torg*, *sot*, *Haga*, *Trosa*, *aga*, *yr*, *so*, *post*, *Harpy*, *sytar*, *Sparta*, *Haag*, *o! hy*, *sorg*, *Prost*, *hyra*, *hat*, *Trop*, *rasp*, *sopa*, *Thoas*, *gryta*, *Po*, *os*, *styr*, *sto*, *ro*, *Pastor*, *apa*, *harts*, *stop*, *rot*, *as*, *prat*, *gro*, *pyts*, *asp*, *stor*, *gas*, *gata*, *Thora*, *ort*, *pathos*, *torp*, *Prag*, *ost*, *ha!* *rop*, *rasa*, *saga*, *gast*, *strypa*, *Goa*, *yra*, *part*, *tyg*, *syra*, *Atys*, *spat*, *trasa*, *hop*, *hasp*, *par*, *ros*, *pors*, *Hagar*, *rysa*, *ty*, *Argos*, *try*, *rost*, *typ*, *yta*, *Oas*, *grop*, *hosta*, *Tyro*, *rapsat*, *ho*, *Yrsa*, *Toga*, *Gotha*, *gryt*, *rya*, *sarga*, *ryta*, *hast*, *sort*.

Pl. 4.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Hatt af sidensars, prydd med blonder och blommor; blå pels fodrad med hermeliner, och nederst omkring garnerad med en bred hermelins-bräm, äfvensom den pelerin-artade kragen är af hermeliner, det hela sammanhållen af silkes-snodder med toffsar; klädning af svart sidensars; hvita handskar, svarta skor.

Fig. 2. *Herrns Costym.* Hvit halsduk med fallande skjortkrage; svart frack; kappa i form af *Palletot*, fodrad och kantad med gråa skinn; gula handskar, svarta pantalonger.

Fig. 3. En liten svart sammets-hatt, prydd med tyll och en hängande ända af tyll jemte plymer, begge delarne med iväfdt guld; såkallad Burnus-kappa af casimir.

Fig. 4. Samma figurs hatt-bonad sedd bakifrån, men för öfrigt utan Burnus-kappa.

Fig. 5. Et alldeles nytt slag af mössa, til större delen sammansatt af band, prydd med blommor; Burnus-kappa.

Fig. 6. Samma figur sedd bakifrån.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

3.
5.
4.
1.
2.

Daguerre

N:o II.

MAGASIN
för
Konst, Nyheter och Moder.

Februari Månad 1840.

Pl. 5.

Daguerre.

Våra läsare lära icke ogerna emottaga porträttet af den mannen, som genom en förundransvärd upptäckt fått en utomordentlig ryktbarhet, Herr Daguerre, som tvang solen at vara honom tjenstlydig, som återger naturen i de trognaste bilder, dem han updrager solstrålarne at utföra; med ett ord: upfinnaren af Daguerrotypen, denna til det underbara gränsande uptäckt, som satt hela den civiliserade verlden i förvåning och den Frankrike belönt med en lifstids-ränta af 10,000 francs.

För öfrigt känner man om Herr Daguerres förra lefnads-öden endast, at han är född 1788 i Cormeilles, lärde theater-decorations-målning under den skicklige Theater-decorations-Målaren Eugène Degatys handledning och arbetat mycket för Pariser-Theatrarna. Han är äfven upfinnare af Diorama, hvilket han först upvisade 1822, som gjorde stort upseende och hvarföre han 1824 utnämndes til Riddare af Hederslegionen. Han har haft det missödet förliden höst, at hans kostbara Diorama genom vådeld helt och hållet upbrann.

Rosen och Knoppen.

Fabel.

Rosen sade: lilla Knopp,
Hvad du skjuter hastigt opp!

Hvad du är täck, du har behag,
Men du är ej skön som jag.
Se hur grann min krona är!
Purpurfärgad drägt jag bär.

Knoppen svarar: sköna Ros,
Snart din fägring flyr sin kos
Och du bleknar, vissnar, dör;
Vinden dina blad förstör
Kanske innan nästa dag,
Men då blomstrar ännu jag.
Mången vällukt, månget hopp
Bär jag i min slutna knopp,
Och fast du föraktar mig,
Skall jag öfverlefva dig.

En gång vecklas jag väl ut
Och blir ros, som du, til slut;
Men jag hoppas at också
Jag blir lika ödmjuk då
Och ej något högmod får
Af den glans som snart förgår.

Ch...

Hvad säger Du?

Välment Fråga.

Jag säger ingen Flicka plär
Behagsjuk eller tilgjord vara,
At hon som dufvan menlös är
Och aldrig brukar list och snara,
Okonstlad så väl förr som nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at en Flicka ej
Af egen fägring är betagen,
At hon så sällan speglar sej
Och aldrig klär sig hela dagen,
Men flärdfri var så förr som nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at arbetsamhet
Är våra Flickors högsta nöje,
At nyttig, rastlös verksamhet
Hos hvar och en af dem vi röje,
Af huslig frid så förr som nu — —
Hvad säger du?

Jag säger ingen Flicka har
En afgjord håg för ägta banden,
Men at hon alltid tvingad var
At skänka bort den lilla handen,
Så blygsam både förr och nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at en Fru plär jemt
Sin trohet och sin pligt bevaka,
Och at det blott är elakt skämt
Som säger hon bedrar sin maka;
Hon trogen var så förr som nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at man aldrig ser
En Fru bland yttre nöjen sväfva,
At hon ej hyllar flärden mer,
Men styr med koka, sy och väfva,
Så huslig både förr och nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at så natt som dag
En Mor hos späda barnet vakar,
Och at hon ej naturens lag
För någon annan ro försakar,
Ömt vaksam både förr och nu — —
Hvad säger du?

Jag säger at en Qvinna vill
Ej synas ung, ej smyckad vara,
Men omsorgsfullt hon bjuder til
At lefva för de sina bara,
Så huld och nyttig förr och nu — —
Hvad säger du?

Du tror väl ej jag tviflar på
Hvad jag har sagt, hvad jag har frågat?

Bevare mig! at tänka så,
Det vore mer än näsvist vågadt —
Jag tror allt godt så förr som nu — —
Hvad säger du?

Ch...

Pl. 6.

Sedighet och Sedeslöshet.

I enlighet med hvad vi i förra Häftet gifvit tilkänna, at alternatift hvarje månad lemna en tekning af den Sediga och den Sedeslösas lefnad, göra vi början med den Sedeslösas vandel och öden, hvilken har til öfverskrift:

Behagsjuka vid 15 års ålder.

Thilda var dotter af et ärbart, arbetsamt handtverksfolk, som genom väfnader förtjenade tilräckligt för deras uppehälle och derjemte hade äfven så mycket öfver, at de utan afsaknad kunde gifva åt deras dotter en passande upfostran, som skulle gifva henne någon bättre bildning, under det hon af föräldrarne manades til flit och arbetsamhet, i enlighet med deras yrke och stånd inom samhället. Den unga Thilda var af et gladt och lifligt sinnelag, af naturen fördelagtigt begåfvad med yttre behag, hvars förgängliga värde likväl gifvit henne et nog högt begrepp om sig sjelf, och hvaraf behagsjukan blef en bedröflig följd. Redan vid 15 år blef spegeln hennes förtrogna rådgifvare, och omsorgen om sin klädsel hennes käraste och hufvud-sysslosättning. Bestyret at om morgonen upbädda sin säng, städa rummet och snart komma til sybågen, måste åsidosättas eller upskjutas, för at desto förr komma til spegeln och framföre den försöka, passa och jemka hvad som klär henne bäst. I detta begär at behaga låg visserligen något barnsligt oskyldigt, et omedvetande af dess skadliga följder; ty hjertat hade ännu ingen del deri, och hon anade icke hvartil det kan leda, när det urartar til öfverdrift. På Planchen se vi Thilda en morgonstund sysslosatt at fästa en blomma i sitt vackra hår, omsorgsfullt kammadt, och ganska förnöjd med sin lilla personlighet yttra i tysthet för sig sjelf: *Det der klär mig rigtigt bra! Ack, hvad det är tråkigt at sitta och arbeta.*

Pl. 7.

ude Argången

Budskapet.

(Slut från föregående N:o.)

Då berättade jag i korthet för Grefven om min reskamrats död. Den verkan denna nyhet frambringade hos honom, bevisade at han kände en temligen liflig tilgifvenhet för sin unga medtäflare, och denna upptäckt gaf mig djerfhet at svara sålunda, i det oss emellan upkomna samtal.

— Min hustru skall bli förtviflad, ropade han, och jag blir nödsakad at iakttaga mycken försigtighet, för at underrätta henne om denna olyckliga tildragelse!

— Min Herre, då jag genast vände mig til Er, — sade jag til honom, — upfyllde jag en pligt. Jag ville ej afbörda mig det budskap til Fru Grefvinnan, som en okänd ålade mig, utan at förbereda Er derom; men han har anförtrott mig et slags aktningsbjudande fidéicommiss, en hemlighet, hvaröfver jag ej har magt at disponera. Enligt den höga tanke han gifvit mig om er charakter, har jag förmodat Ni ej skall sätta Er emot at jag verkställer hans sista önskningar. Fru Grefvinnan är fri at bryta den tystlåtenhet som är mig ålagd.

Då han hörde detta låftal, böjde Adelsmannen ganska förbindligt på hufvudet. Han svarade mig med en temligen tilvriden compliment, och slutade med at lemna mig fritt fält. Vi återvände.

I detta ögonblick gaf klockan tilkänna at middagstimen var inne; jag blef ombedd at deltaga i deras måltid. Då Julie återsåg oss allvarsamma och tystlåtna, betragtade hon oss i smyg.

Utomordentligt bestört at se sin man taga en flygtig förevändning för at förskaffa oss en tête-à-tête, stannade hon, kastande på mig en af dessa blickar, som endast qvinnor förmå at gifva. I hennes upsyn fanns all den nyfikenhet som är förlåtlig hos en husfru, mottagande hos sig en främling, hvilken likasom nedfallit från skyarne; deri funnos alla frågor som min klädsel, min ungdom och mitt utseende kunde ådraga mig; — besynnerliga contrast! derefter följde allt det förakt hvaraf en tilbedd älskarinna är mägtig, i hvars ögon männerne äro et intet, med undantag af en enda; der fanns en ofrivillig frugtan, rädsla, och ledsnad at få en opåräknad gäst, då hon utan tvifvel ämnade åt sin kärlek spara all ensligbetens sällhet.

Jag förstod denna stumma vältalighet, och besvarade den med et sorgset småleende, et småleende fullt af ömkan, af medlidande. Då betragtade jag henne et ögonblick i hela glansen af sin skönhet, på en lugn och klar dag, midtuti en trång allée, omgifven af blomster. Vid betragtandet af denna tafla kunde jag ej tilbakahålla en suck.

— Ack, min Fru, jag har nu gjort en ganska svår resa, företagen . . . . för Er ensam.

— Min Herre! sade hon til mig.

— O, återtog jag, jag kommer i dens namn, som kallar Er Julie . . . .

Hon bleknade.

— Ni får ej se honom i dag.

— Han är sjuk? sade hon med låg röst.

— Ja, svarade jag. Men, var nådig och sansa Er. Han har ålagt mig at anförtro Er några hemligheter som röra Er, och var förvissad at aldrig har en budbärare varit mera försigtig eller mera tilgifven.

— Hvad felas? . . .

— Tänk om han ej mera älskade Er!

— O, det är omöjligt! ropade hon, med et svagt smålöje, som var ingenting mindre än otvunget.

Hastigt kände hon et slags frossa, kastade på mig en skyndsam och matt blick, rodnade och sade:

— Han lefver väl? . . .

Store Gud! hvilket fasans ord! jag var för ung at uthärda dess ljud; jag svarade intet, och betragtade denna olyckliga qvinna med en slö upsyn.

— Min Herre! min Herre! — ropade hon — et svar! . . .

— Ja, min Fru.

— Är det sant? O! säg mig sanningen, jag kan höra den. tala! hvarje smärta skall synas mig mindre plågsam än hvad min ovisshet är.

Jag svarade med et par tårar, hvilka de sällsamma ljud som åtföljde dessa ord aflockade mig.

Hon stödde sig mot et träd och upgaf et svagt rop.

— Min Fru, — sade jag, — se der kommer er man.

— Har jag då en man?

Vid dessa ord flydde hon och försvann.

— Nå, maten kallnar, — ropade Grefven, — kom min Herre.

Jag åtföljde Herrn i huset, som ledsagade mig til en matsal, der jag fann en måltid serverad med allt det öfverflöd vi äro vana at finna vid de Parisiska borden. Der voro fem couverts: de båda makarnes, den lilla flickans, *mitt*, som hade varit ämnadt at blifva *hans*, och det sista tilhörde en Domherre vid Saint Denis, hvilken efter bordsbönen frågade:

— Hvar är då min nièce?

— Åh, hon kommer snart, svarade Grefven, som, efter at skyndsamt ha serverat oss med soppa, tog sig sjelf en rågad tallrik och affärdade den förundransvärdt fort.

Nå nå, min vän, ropade Domherren, om er Fru vore närvarande, finge Ni lof at vara förnuftigare.

— Pappa kommer at må illa, sade den lilla flickan med skälmsk upsyn.

Et ögonblick efter denna gastronomiska episod, och i samma moment då Grefven ifrigt afskar et stycke vildt, inträdde en kammarjungfru och sade:

— Herr Grefve, vi få ej rätt på Fru Grefvinnan.

Vid detta ord upstod jag häftigt, befarande någon olycka, och mitt ansigte uttryckte så lifligt min fruktan, at den gamle Domherren följde mig ut i trädgården. Mannen gick, för anständighetens skull, ända intil tröskeln af dörren, och ropade til oss:

— Stanna! stanna! var utan oro.

Men han följde oss ej.

Domherren, kammarjungfrun och jag genomilade gångvägarne och slätterne i parken, ropande, lyssnande, och så mycket oroligare, som jag förkunnade den unge Vicomtens död. Under det jag sprang, berättade jag omständigheterna vid denna olyckshändelse, och märkte at kammarjungfrun var sin matmor utomordentligt tilgifven; hon gissade mycket bättre än Domherren til hemligheten af min förskräckelse.

Vi sökte öfverallt, utan at finna hvarken Grefvinnan eller minsta spår af hennes gång. Slutligen, då jag återvände längs efter en mur, hörde jag dofva och qväfda snyftningar, som tycktes komma från et slags lada. För säkerhets skull gick jag ditin. Der uptäckte vi Julie, som, utan tvifvel i et anfall af vansinne, hade

nedgräft sig midtuti höet. Hon hade gömt sitt hufvud för at döfva sina förfärliga rop, och til följd af et slags blyg instinkt: det var snyftningar, et barns gråt, men mera genomträngande, mera sönderslitande; för henne fans ingenting mer til i verlden. Kammarjungfrun frigjorde sin matmor, som lät sig handteras med et döende djurs slappa sorglöshet.

Denna flicka sade endast: låt oss gå, min Fru, låt oss gå!...

Den gamle Domherren frågade: men hvad felas henne då? — hvad felas min nièce?

Slutligen, och med kammarjungfruns biträde, förde jag Julie til sitt rum. Jag anbefallte den noggrannaste tilsyn öfver henne, och at man skulle säga för alla at Grefvinnan hade hufvudvärk. Derefter gick Domherren och jag åter ned i matsalen.

Det var redan för en god stund sedan vi lemnade Grefven. Jag tänkte föga på honom förrän i det ögonblick då jag befann mig i förstugan. Hans liknöjdhet förvånade mig; men min förundran ökades, då jag fann honom helt filosofiskt sittande vid bordet. Han hade upätit nästan all maten, til stort nöje för sin dotter, som smålog vid at på bar gerning se sin far vara olydig mot Grefvinnans förordnande.

Denne mans besynnerliga bekymmerslöshet blef mig förklarad vid den lilla tvist som upstod emellan Domherrn och honom. Grefven var underkastad en sträng diet, hvilken Läkarne ålagt honom til botande af en allvarsam sjukdom, hvars namn jag glömt; och drifven af denna vilda glupskhet, som hos convalescenter är nog vanlig, hade den djuriska apetiten hos honom segrat öfver menniskans känsla.

Inom et ögonblick hade jag sett naturdriften i all dess sanning, under tvenne ganska olika förhållanden, som til och med i den förfärligaste smärta, inblandade någonting komiskt.

Aftonen var bedröflig. Jag kände mig trött. Domherrn använde allt sitt förstånd för at utleta orsaken til sin systerdotters tårar. Den ägta mannen öfverlät sig helt stilla åt sin matsmältning, sedan han åtnöjt sig med en nog obestämd förklaring, som Grefvinnan genom sin kammarjungfru meddelade honom, i afseende på sitt illamående. Vi gingo alla tidigt til sängs.

Då jag passerade förbi Grefvinnans rum, för at begifva mig til det nattläger betjenten anvisade mig, lät jag efterfråga huru hon

befann sig. Då hon igenkände min röst, lät hon mig komma in, och ville tala til mig, men kunde icke framföra ett enda ord, hvarföre hon endast böjde på hufvudet, och jag drog mig åter tilbaka.

Oaktadt de grymma skakningar jag, med all en ynglings vanliga uprigtighet, nyligen delat, insomnade jag dock, nedtyngd genom tröttheten af en skyndsam marche.

Klockan ett på natten blef jag upväckt genom et skarpt rasslande, förorsakadt af sänggardinernas våldsamma frändragning på jernstängerne. Jag såg grefvinnan sittande vid sängfötterna, och skenet från en på mitt bord stående lampa föll på hennes ansigte.

— Är det väl sant, min herre? sade hon til mig. Jag vet ej huru jag kan lefva, efter det förfärliga slag som nyligen drabbat mig; men i detta nu, erfar jag et slags lugn. — Jag vill veta allt.

— Hvilket lugn! sade jag för mig sjelf, då jag blef varse den förfärande blekheten af hennes hy, som starkt afbröt mot hårets mörka färg, — lyssnande til strupljuden af hennes stämma, och bestört öfver de härjningar dem hennes uprörda änletsdrag utvisade. Hon var redan aftynad til et blad som blifvit beröfvadt de sista färger hvilka hösten intryckt derpå. Hennes röda och upsvällda ögon hade förlorat all deras skönhet; de uttryckte nu endast en djup och bitter smärta: en gråagtig sky, der, hvarest fordom solen tindrade.

Jag uprepade åter helt enkelt, utan at alltför mycket vitsorda vissa, för henne alltför qvalfulla omständigheter, den korta tildragelse som beröfvat henne sin vän; jag berättade henne vår första dagsresa, så upfylld af minnen af deras kärlek.

Hon gret alldeles icke, hon lyssnade med snålhet, hufvudet lutande mot mig, lik en nitisk läkare då han utletar beskaffenheten af en plåga.

Jag iakttog et ögonblick då hon tycktes mig ha fullkomligt öppnat sitt hjerta för lidandet, och då hon syntes vilja nedsänka sig i sin olycka med hela den ifver som upkommer af förtviflans första anfall, jag omtalade då den fruktan som hade oroat den stackars döende, och berättade henne huru och hvarföre han ålagt mig detta olyckliga budskap.

Då aftorkades hennes ögon, genom den dystra eld som frambröt från själens djupaste regioner. Hon kunde då bli än blekare! Då jag räckte henne de bref jag förvarade under min hufvudkudde,

tog hon dem mekaniskt, derpå darrade hon våldsamt och sade til mig med ihålig röst:

— Och jag som brände hans! jag äger ingenting efter honom! intet! intet! . . . .

Hon slog sig häftigt for pannan.

— Min fru, sade jag til henne.

Hon såg på mig med en convulsivisk rörelse.

— Jag har, fortfor jag, klippt en hårlock af hans hufvud, se här är den.

Och jag gaf henne denna sista, oförgängliga qvarlefva af den som hon älskade.

Oh! om ni som jag, emottagit de brännande tårar hvilka då föllo på mina händer, då viste ni hvad tacksamhet är, då hon är välgerningen så nära! . . . .

Hon tryckte mina händer, och med qväfd röst, med feberglödande blick, en blick hvaruti hennes svaga sällhet framstrålade midtigenom qvalen, de förfärliga qvalen.

— Oh! ni *älskar!* sade hon. Var alltid lycklig! måtte ni ej förlora den, som är eder kär!

Hon fullbordade ej; hon flydde med sin skatt.

Denna nattliga scène, förblandad med mina drömmar, syntes mig dagen efter, lik en dikt. Det fordrades, för at öfvertyga mig om den sorgliga sanningen, at jag förgäfves eftersökte brefven under min hufvudgärd.

Det vore onödigt at omtala den följande dagens tildragelse. Jag dröjde ännu i flera timmar hos denna Julie, som min arme reskamrat så mycket lofordat. Denna qvinnas minsta ord, åtbörder och handlingar bevittnade en själsadel, en finhet i känslan, som gjorde henne til en af dessa dyrbara väsenden, fulla af kärlek och oinskränkt tilgifvenhet, så sällsynta på denna jord.

Om aftonen ledsagade mig Herr V*** sjelf ända til Moulins. Då vi kommit dit, sade han til mig med et slags bryderi:

— Min herre, om det ej är at missbruka er artighet, och at handla indiscret mot en okänd hos hvilken vi redan stå i så stor förbindelse, skulle ni vilja vara så god, och i Paris, — ty ni reser ju dit? tilställa Herr — (jag har nu glömt namnet) på gatan Santier, en summa som jag är honom skyldig, och som han bedt mig snart öfversända?

— Gerna, sade jag.

Och i min själs oskuld, mottog jag en rulle om tjugufem louisd'or, hvaraf jag betjente mig för at komma tilbaka til Paris, och hvilken jag ämnade at troget framföra til den föregifne korrespondenten.

Först i Paris, och då jag bar denna summa til det anvisade huset, förstod jag den sinnrika skicklighet med hvilken Julie gjort mig sig förbunden. Det sätt hvarpå man lånade mig dessa penningar, den skonsamhet man iakttagit mot en fattigdom som var lätt at gissa til, uppenbarade hela snillet hos en älskande qvinna.

Hvilken vällust at kunna berätta denna tildragelse för en qvinna, som upfylld af frugtan, sluter sig intil er, och hviskar: — älskade! dö icke du! —

Herrn och Frun och *Frun och Herrn.*

Genom denna öfverskrift torde tekningen på Planchen til större delen redan vara förklarad; ty hvem känner icke i hvardagslifvet dessa förhållanden inom hus, der i ena fallet Herrn är allt och i andra: frun är den styrande?

I det öfra ägta paret igenkänner man tydligen at mannen är rådande: hans deciderade utseende, hans säkra gång, sjelfva det imperativa af käppens hållning, uttrycka bestämdt, at det är han som befaller i huset; det är en af dessa välmående Herrar, som gerna vilja imponera genom deras corpulence och deras metalliska företräden, som, ehuru skäligen dumhufvade tro sig förstå allting och synnerligen i politiken genom sina yttranden, ge utslag; som fördöma den fria pressen under det naiva yttrande: »jag vill visser»ligen at tryckfrihet skall existera, blott jag först finge låta hänga »några Tidnings-skrifvare.«

I det nedra ägta paret är det icke svårt at igenkännä et omvändt förhållande mot det förra. Fruns physiska öfverlägsenhet, hennes högdragna mine med hvilken hon ser sin man öfver axlarna, och det imposanta af venstra handen stödd mot höften, allt öfver-

tygar oss derom, at den beskedlige mannen gör som han behagar, äfven som det välvilliga i uttrycket af hans anletsdrag tyckes säga: »Som du vill, min vän. Han låter fem få vara jemnt, om hustrun så finner för godt. I politiken tror han, at en publicist är detsamma som en Publikan.

Genom ofvannämnde förhållanden upkommer äfven det egna i uttrycken: »Låtom oss gå til Herr N. N.« hvarmed man menar mannen och hustrun — och låtom oss gå til Fru N. N.« hvarunder mannen visserligen är inbegripen, fast han aldrig nämnes. — Hvarigenom och huru dessa olika förhållanden i ägta ståndet upkomma, hörer til *le secret du ménage*, men det är nu en gång så, och lärer väl i alla tider komma at förhålla sig så.

En Läkare-consultation.

Ibland de församlade personer som förliden höst väntade i Herr Doctor *Magnians* förmak, befann sig äfven en några fyratio års man, blond, spenslig, gulblek, litet krokryggig, af et så krasligt utseende, at man endast behöfde et ögonkast för at gissa det man var hos en Läkare. Denna bräckliga varelse hade genast intagit en plats i en vrå af rummet och såg bekymmersfull ut: här blef han tåligt sittande, tils alla andra sjuka hade blifvit emottagne af Doctorn, hvilken, sedan han rådgjort med den sista, kom emot honom med et välmenande leende.

— God dag, *Duquesnoy*, sade Doctorn: förlåt mig at hafva låtit Er vänta så länge; men Ni vet at min tid i främsta rummet tilhör de sjuka, och jag hoppas at ni under denna benämning icke har anspråk på densamma?

— Själens lidande är svårare än kroppens, svarade den gulbleke mannen med en qväfd suck.

— Men hvad fattas Er? genmälte Doctorn: Ni ser helt förstörd ut! Är kanske er hustru sjuk?

— Min hustru har en berghelsa, svarade Duquesnoy, som beledsagade detta yttrande med et bittert leende.

— Var då god och förklara mig anledningen til denna sinnesrörelse i hvilken jag ser Er. Ni nämnde själen? om Ni icke för-

klarar Er tydligare, huru vill Ni at jag skall gissa hvad som föregår i Er? Til saken: hvarmed kan jag vara til er tjenst?

— Min kära Doctor, svarade den andre, i det han under en viss nedslagenhet satte sig; det är nu öfver tjuge år som vi äro bekanta. Jag anser Er för en af mina bästa vänner och jag har et gränslöst förtroende til Er.

— Vi förbigå complimenterna.

— Det är inga complimenter, jag förtror Er mitt innersta. Dessutom skall den egna bekännelse jag föresatt mig göra Er, tilräckligt vitsorda om den aktning jag har för er charakter.

— Til saken, sade Doctorn med någon otålighet.

— Saken är bedröflig för mig och kan jemväl synas löjlig: detta är orsaken hvarföre jag är förlägen at komma fram dermed; men lofva mig förut, at Ni för ingen menniska på jorden uptäcker hvad jag vill anförtro Er.

— Tystlåtenhet i fråga om en bekännelse är lika helig för en Läkare som för en Prest, svarade Doctorn med en högtidlig ton.

Duquesnoy suckade åter, bet sig i läpparne och lyfte blicken upåt.

— Ni känner ju *Pelletier?* sade han ändtligen, i det han med en mulen blick såg på interlocutören.

— Capiten i General-Staben? det är allt hvad jag vet. Sanguiniskt temperament, korthalsad, bredaxlad, skäligen vettlös, men tjurhufvad! jag har längesedan spått at han skall dö af slag.

— Gud gifve Ni spådde sant!

— Det förundrar mig: jag trodde er vara vänner.

— Vänner! uprepade Duquesnoy med ironisk harm.

— Hvad tusan! förklara Er tydligare eller tig stilla. Jag är ingen OEdipus som kan gissa edra gåtor.

— Nå må ske, min kära Magnian, se här har Ni saken med ett ord, svarade Duquesnoy med rörd stämma: Pelletier gör sin cour åt min hustru.

Doctorn sköt fram underläppen för at dölja et småleende, och skakade på hufvudet med en affecterad allvarsamhet.

— Kan man bara se? sade han slutligen; jag hade icke trott at den der tjocke Pelletier hade så god smak; men är Ni säker på hvad Ni säger? I allmänhet äro männerne de sista som få veta något om det der.

— Jag är, thy värr, för mycket säker derom, och Ni skall få höra genom hvad sätt. Min hustru har på några dagar farit at helsa på sin mor i Fontainebleau. När jag i förrgårs händelsevis gick och snokade i hennes sängkammare, kom jag under fund med at min byrå-nyckel passade äfven til hennes glas-skåp. Utan upsåt, nästan machinmässigt, öppnade jag detsamma, och fann i en lönnlåda åtskilliga bref från Pelletier.

— Det var fan! men hvad tjente det nu til at öppna et skåp som var er hustrus?

— Dertil måtte jag ha rättighet: för öfrigt spar ert omdöme derom tils vidare. Genom dessa brefs innehåll har jag blifvit fullkomligen öfvertygad om Virginies oskuld, som har ingenting annat at förebrå sig, än at hafva hållit denna brefvexling hemlig för mig. Hon har aldrig upmuntrat eller understödt honom dertil, derom är jag nästan alldeles säker. Jag har således icke det minsta ondt til henne, men väl til Pelletier, honom förlåter jag aldrig. En man, som jag sjelf infört i mitt hus, en gammal arklikamrat, en vän, åtminstone som jag trodde.

— Ni glömmer bort, at det endast är genom sina vänner som man blir bedragen.

— I går gick jag til honom.

— Aha!

— Jag förebrådde honom hans ovärdiga upförande; vet ni hvad han svarade mig?

— Han nekade.

— I början. Men när jag upvisade hans egenhändiga bref, insåg han at allt nekande vore fruktlöst. — Min kära Duquesnoy, svarade han mig med det impertinenta utseende som ni känner hos honom, emedan ni är så väl underrättad så anser jag det icke löna mödan at längre ljuga för er. Det är ganska sannt at jag är kär i er hustru; jag har sagt henne det, och jag tillåter er icke at säga henne annorlunda, ty, efter all sannolikhet skulle jag icke hålla mitt löfte. Jag inser fullkomligen at mitt handlingssätt misshagar och stöter er; men ni vet at jag är en hederlig karl och at det är min vana at icke neka för mina gerningars eller åtbörders ansvarspåståenden. Om ni således finner er förolämpad, är jag til er tjenst färdig at ge er uprättelse hvarest, när och på hvad sätt ni behagar.

— Det kallar man rent spel, sade Doctorn under det han tvang sig at bibehålla en viss allvarsamhet; är det möjligt! har han vågat säga er det?

— Ord för ord.

— Och hvad har ni svarat honom?

Forts. e. a. g.

Logogrif.

Mitt hela dröm för höga sinnen
Besvärjningsordet är, som väckt
Utaf den gråa forntidsminnen,
Har väldet på sin thron förskräckt,
Tändt snillets fackla, slipat svärden,
Med värma offer kräft och skänkt;
Men fåfängt för besvikna verlden
Dess sköna flamma flygtigt blänkt;
Än afskydd, än förgudad vorden
Och ack! en skugga blott likväl,
Förgäfves sökt kring vida jorden
Och främling i vår egen själ.
Det uti sex bokstäfver gifver:
Hvad uti metaphysiskt gräl
Så hastigt Theologen blifver;
Hvad mången mager Licentiat
Blir vid det stora pastorat
Der han som herde klipper hjorden;
Hvad mången Levrantör är vorden
Af kronans pengar; — mystiskt tal
Af vigt i en frimurar-sal;
En liten ö vid Galliens stränder;
En nu försvunnen Gudamagt,
Som fordom kom med fulla händer
At slösa sina skänkers pragt
Och fråga: hvad behagas bara?
Det var den gyllne tiden då,
Hvar önskan kunde fyllnad nå. —
En ofta djupt förborgad fara

För hvilken seglarn frugtan bär;
Hvad ibland varelsernas skara
Så mången dödlig tror sig vara,
Men först i dödens stund man är.

C. A. S.

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är *Riksdag*, hvarutaf fås: *rak*, *rik*, *dig*, *dag*, *Disa*, *krig*, *sak*, *ris*, *risa*, *grad*, *gris*, *disk*, *skir*, *gas*, *drag*, *arg*, *karg*, *is*, *as*, *ask*, *di*, *id* och *sik*, *Kisa*, *rasa*, *kas!* *ras*, *skri*, *Sir*, *kras*, *kid*, *sida*, *sira*, *kar*, *rad*, *rida*, *ark*, *digra*, *kris*, *Ida*.

Pl. 8.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Hufvudbonad af sammet garnerad med guld-cordoner; tyll-klädning garnerad med band äfvensom buketter och mucher alltsammans iväfvet med guld; hvit sidensars-underklädning; hvita handskar och skor.

Fig. 2. Herrns Costym. En Polsk sammets-rock garnerad och fodrad med pelsverk; svart frack fodrad med hvitt levantin; svarta casimir-pantalonger til skor och strumpor; hvit halsduk och skjortan med veckadt bröstkrås; trekantig hatt af sammet.

Fig. 3. Hårprydnad af grisdelint sammet garnerad med hvita spetsar.

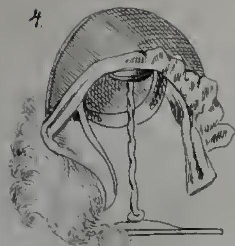
Fig. 4. Grön hatt garnerad med plymer.

Fig. 5. Bart hår med en blomster-guirland.

Fig. 6. Bart hår prydt med blommor och Marabout-fjädrar.

Stockholm,
Tryckt hos *Carl Deleen*, 1840.

4.

5.

6.

2

3.

1.

GUSTAF II ADOLPHS GRAFVÅRD.

N:o III.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

Mars Månad 1840.

Pl. 9.

Riddarholms-Kyrkan:

Gustaf II Adolphs Grafvård.

Det nya tornet af gjutet jern på Riddarholms-Kyrkan är i allmänhet färdigt och framstår i sitt prydliga skick, som, ehvad några klandrare än må hafva at anmärka dervid, i flera hänseenden synes förtjena företräde framför hvad det fordom var. En ganska vacker lithografisk tekning öfver dess nuvarande utseende är utkommen, och säljes til förmån för framlidne Professor Göthes Enka och barn, hvadan Red. trott grannlagenheten fordra, at ännu icke meddela en dylik, utan i det stället först lemna några grafvårdars inre utseende af detta Sveriges Pantheon.

Uti vårt Magasins Tolfte Årgång 1835, Pl. 33 och 34, hafva vi lemnat tekningar af Riddarholms-Kyrkans yttre utseende före och efter branden i Juli månad 1835. Vi torde hänvisa våra läsare til ofvannämnde Årgång, sid. 65—67, och den grundritning på hvilken under N:o 17 Gustafvianska Graf-choret är utvisad. Som föremålet af Planchen endast är Gustaf II Adolphs grafvård, inskränka vi oss inom dess beskrifning.

Innan Konung Gustaf Adolph gick med en Krigshär öfver til Tyskland, för at åt sina Tyska Trosförvandter återeröfra religions- och politisk frihet, samt befästa sitt eget Rikes sjelfständighet och ära, förordnade han år 1629, at hans graf skulle byggas vid Klosterkyrkan på Gråmunkeholm. Detta Konungens förordnande blef verkställt år 1633, då, som det sedermera kallats, Kongl. Gustaf-

vianska Graf-choret blef upbygdt på södra sidan af Hög-choret, der fordom Jungfru Mariæ Chor och Altare varit belägna. Detta graf-chor, hvilket inom murarne är 17 alnar långt, $10\frac{1}{2}$ aln bredt och $17\frac{1}{2}$ aln högt, är bygdt i Göthisk stil med korshvalf. Det har sju fönster: 3 på den kantiga gafveln och tvenne på hvardera sidan. Från början var det påtänkt at i detta graf-chor upsätta Konungens ärestod, men detta gick icke i verkställighet. Detta graf-chor blef länge vårdslösadt, intil den sista i Kyrkan anställda reparation 1815—1816. Det blef då innan och utan helt och hållet iståndsatt, samt nytt golf af sten inlagdt i det öfra Choret, der det förut var af bräder, och i det nedra omlagdt och förbättradt. Den prägtiga Cenotaph af Italiensk marmor, som Konung Gustaf III lät förfärdiga uti Italien, til förvarande af sin Herr Faders, Konung Adolph Fredriks lik, och hitförd under f. d. Konung Gustaf IV Adolphs regering, blef vid detta tilfälle upsatt i fonden af det öfra grafchoret. Denna Cenotaph, som understödes af 4 consoler af bronzantique, stående på tvenne socler af marmor och bronz, är ofvanpå prydd med den kongl. kronan, spiran och svärdet, hvilande på et hyende af röd marmor, med garnering och toffsar af förgylld bronz.

I detta graf-chor äro öfver hvarje consol, som slutar hvalfbågarne, och i båda hörnen, upsatta i särskilta grupper de trophe'er, bestående af fanor, standarer, flaggor och vimplar, som blifvit från Rikets fiender eröfrade under de Konungars regering, hvilka här fått deras hvilorum, äfvensom de trophe'er, som förmenas blifvit eröfrade under de första Konungar af Wasa-ätten. — På första pelarn til höger är Konung Gustaf II Adolphs fulla rustning, och på den andra til venster et Konungens harnesk och stormhatt upsatta: den sistnämnde är märklig för sin tyngd, som upgår til 19 marker. — På tredje pelaren til höger äro tvenne svärd upsatta, hvilka den store Konungen fört, det ena under Tyska fälttågen och sist vid Lützen, och det andra i flera förutgående fälttåg. På fjerde eller pelaren midtemot til venster är et annat svärd upsatt, som Konungen brukade i en skärmytsel eller *rencontre*, vid Danzig med Polackarne den 30 Juli 1627, då en Polsk Hussar trängde sig midt in i en Svensk Sqvadron, der Konungen var, anföll honom, och då Hussaren lyftade up sin sabel

at klyfva hans hufvud, parerade Konungen hugget, hvilket var så starkt, at bögeln af Konungens svärd afhöggs, som ännu tydligen synes; men då Hussaren åter skulle hugga til, blef han genomskjuten af mer än 40 skott och dog genast. Hussarens sabel med balja, som är öfverdragen med rödt sammet, hänger bredvid Konungens ofvannämnde svärd.

Släd-partiet.

Axel leder skymmeln ut,
Spänner för den nya slädan,
Lägger nätet på til slut;
Kors! så grannt! hvart bär det hädan?
Han skall bort på släd-parti,
Köra för skön Emili.

Klatsch! nu far han ut i fläng.
Skymmeln med sin breda bringa
Krummar sig och får en släng;
Ej så ystert får han springa;
Öfver torget bär det af
Uti snabbt och vackert traf.

Slädan stannar vid et hus
Främst uppå den högra raden,
Der man ser så många ljus
Uti fönstren på façaden.
Damen nu på trappan står — —
Axels hjerta högre slår.

Hvita plymer svaja på
Liten hatt af ljusrödt siden,
Och ur ögon himmelsblå
Lyser ungdomsglädjen, friden — —
Slöjan lyfts af vindens flägt,
Purpurmunnen ler så täckt.

Flickan går i slädan opp,
Ser förnöjd på granna nätet;
Axel sitter med et hopp
Bakom på det lilla sätet;
Han ej bytte bort sin plats
För en thron i högt palats.

Hvilken täflan! hvilken pragt!
Slädor utaf alla slagen.
Bjellroraa i munter takt
Ljuda högtidsklang för dagen!
Först på torget i en ring
Granna tåget kör omkring.

Sköna Emilie, hvad spratt!
Stormens Gud allt närmre smyger,
Lyfter af den lätta hatt — — —
Se i luften hvar han flyger!
Plymer slitas bort och fly
Svindlande mot dunkel sky.

»Ack, min hatt! hvad olycksrön!
»Stormen rasar, ger ej vika,«
Ropar flickan, dubbelt skön
När de blonda låckar, rika,
Sväfva omkring kind och hals
Som en glädtig Wiener-vals.

Hela nöjet är förbi — —
Utan hatt kan man ej fara.
På så roligt släd-parti
Hvilken harm at ej få vara! —
Lyckligt flicka! nu du har
Lilla hjertat ändå qvar.

»Stormen,« hviskar Axel flat,
»Blåste bort en älskarinna.«
(Han som med sitt fagra prat
Tänkte flickans hjerta vinna.)
»Klatsch! min skymmel! du och jag
»Lyckas nog en annan dag.«

Ch...

Pl. 10.

Sedighet och Sedeslöshet.

Förstånd vid 20 års ålder.

Vi lemna här andra tekningen af den sedigas vandel. — Sophie hade genom sitt jemna och vettiga upförande snart nog låtit fruu,

som tagit vård om henne, förstå, at en sedig flicka, med religiös upfostran, icke så lätt låter förleda sig til obetänksamheter eller lättsinniga afvikelser ifrån det rätta. Begge lefde således i et förhållande som visserligen icke var förtrolighetens, men som i så fatta omständigheter framskred i en viss enformighet, helst Sophie sökt, så mycket möjligt var, at nöjas med sig sjelf och inom sin kammare, der hon, utan at försumma sina arbeten, begagnade sina lediga stunder at genom läsning och eget begrundande utbilda sina ädla och dygdiga anlag, för at en gång, om ödet så beslutat, upfylla qvinnans sköna bestämmelse.

Sällan deltog hon i de vanliga sällskaps-samqväm eller offentliga lustbarheter, dels emedan de icke voro i enlighet med hennes böjelse, dels emedan hon trodde at en viss anständighet bjuder en välartad flicka icke at synas öfverallt der något är at se; stundom blott en förevändning at blifva sedd.

Emedlertid hade hennes ungdom och regelbundna vackra drag, jemte allvarsamheten i hennes väsende, som besynnerligt nog så ofta retar förföraren, hvilken deri ser en högre triumf, dock väckt en spräts upmärksamhet, som trodde en fattig flicka icke kunna motstå frestelsen, och genom en hycklad kärleksförklaring kunna öfvertalas til glömska af hvad hon är sig sjelf och sitt kön skyldig. En af dessa beställsamma matronor, hvilkas ungdom förflutit i kärleksvärf och som för egen vinning åsidosätta alla moraliska considerationer, åtager sig updraget at framföra brefvet jemte dyrbara skänker, under försäkran af brefskrifvarens redliga afsigter.

Sophie hade tilräckligt naturligt förstånd och takt, at i detta omisskänneligen varseblifva en stor brist på grannlagenhet af den person som sökte at vinna hennes hjerta, och borde i hög grad misstro et tilbud, som på sådant sätt genom en tredje person gjordes henne. Budbärerskan, med all sin fintlighet, hade dessutom så olämpliga öfvertalningsgåfvor, at den sedesamma flickan icke kunde tvifla om dess tendens, hvilket allt, efter något samtal, slutades med Sophies bestämda yttrande:

Nej, — aldrig, min Fru!

Pl. 11.

Scener ur Operetten: Prima Donnan.

Som denna sång-pjes är under inöfning och snart kommer at gifvas på Kongl. Theatern, har det synats Red. passande at meddela sina abonnenter et kort sammandrag af dess innehåll, och begagnat Hr E. Blazes yttrande, efter dess första representationer i Paris 1837.

Det franska originalet har benämningen *L'ambassadrice* (som i den svenska öfversättningen blifvit återgifvet med Prima Donnan), Opera-comique i 3 akter; libretton af Herrarne Scribe och S:t George, musiken af Auber.

Personerne äro:

Hertigen af Walberg, Preussisk Ambassadör.
Fortunatus, Theater-Direktör.
Benedict, Tenor-Sångare.
Grefvinnan Walberg, Hertigens syster.
Fru Barneck.
Henriette, Prima Donna.
Charlotte, andra Sångerskan vid Theatern.

»När rideaun går up befinna vi oss i München, i en vindskammare som bebos af fru Barneck och hennes nièce Henriette, *prima Donnan*, hvars lön vid theatern, oaktadt sin egenskap af första sångerska, icke belöper sig til mer än 2000 floriner. Henriette är sedesam, Tanten är sträng; det är skälet hvarföre damerna icke bo i första våningen. Visserligen hoppas Tanten at Henriette vid et förestående förnyadt engagement skall gå i stigande, hvilket troligen skall föranleda begge damernas nedgående några etager i huset. I första scenen (ämnet för den öfversta tekningen) är Henriette sysslosatt at repetera sin roll under det hon stryker sin halskrage och dylikt. (Hr Blaze begagnar här et ordspel: *Henriette repasse son rôle et sa collerette*, hvarigenom ordet *repasser* är taget i den dubbla bemärkelsen af *repetera* och *stryka kläder.*) Härefter inträder Charlotte. Charlotte är en liten pratmakerska, hon vet berätta för kamraten allt sqvaller bakom kulisserne: man har en tid bortåt bemärkt en ung vacker karl, som med kärleksfulla ögonkast förföljer prima Donnan, hvilket utan tvifvel gör

Charlotte ledsen, at endast stå i andra ordningen på Hr Fortunatii rang-lista.

Denne hederlige Fortunatus! han kommer för at upgöra et nytt engagement med Henriette. (När en Theaterdirektör har en prima Donna som Madame Cinti Damoreau, bör han göra alla möjliga upoffringar at bibehålla henne); men Tanten, som tycker mycket om det positiva, begär 8000 floriner; det tyckes icke vara för mycket begärdt för en aktris, den man trängs om at få höra i hela Paris; jag menar hela München. Theaterdirektören gör väl i början några invändningar, men han beviljar slutligen hvad som begäres; i så fatta omständigheter gör han hvad mången annan gjort. Emedlertid är ännu ingenting skriftligt upgjordt när Hr Benedict, förste Tenor-Sångaren, anländer. Denne stackars unga karlen är kär i Henriette: hvarje förste Tenorsångare bör regelmässigt vara kär i prima Donnan, det hörer på visst sätt til hans befattning. Genom det jemna i rollerna förekommande uttrycket: »jag älskar dig,« sluta de spelande dermed at tro sig säga hvarandra en sanning; och sedan de så ofta på scenen blifvit gifta för ro skull, är det helt enkelt at de en vacker dag få lust at göra allvar af saken.

Benedict är icke älskad af kärlek; man lofvar honom mycken vänskap, mycken högaktning, saker af ringa värde jemnförelsevis til det som återstår. Tenorsångaren kommer emedlertid med en korg full af de vackraste blommor, den han emottagit af portvaktaren; en okänd har skickat den til Mamsell Henriette. Damerna beskåda, beundra blommorna; och gömd bland rosorna finna de, icke en orm, men en biljett, hvilket i det närmaste är detsamma för Hr Benedict; ty utan at ana det, har han endast varit budbäraren af en rivals propositioner. Theaterdirektören i London, Sir Blag, skrifver til prima Donnan i München och erbjuder henne et engagement af 40000 floriner, en skäligen rund summa, som gör at Tanten genast är af en annan tanke med hvad hon förut var färdig at afsluta. Fortunatus protesterar deremot, såsom den som har äldre rättigheter; men hvad man en stund förut ville, vill man icke numera; actierna hafva stigit; efter en vunnen batalj få de diplomatiska relationerne vanligen et annat utseende.

Samma afton skall en ny Opera, *Sultan Misapuff*, gifvas; en ganska lofvande titel. Henriette och Benedict repetera deras duett.

Mot slutet af densamma, när Tenoren på knä framför prima Donnans fötter kysser hennes hand, i enlighet med sin roll, ty eljest hade han visserligen icke vågat göra det, inträder Herrn som skickar så vackra blommor och som skrifver så prägtiga biljetter, tillika med Tanten. Må det tillåtas mig at här göra er upmärksam på en ting: hvarje gång jag på theatern ser en karl liggande på knä och kyssa älskarinnans hand, säger jag åt mig sjelf: få se om icke någon kommer som öfverraskar dem, om icke dörren i detsamma öppnas! och alltid händer det at dörren öppnas. Ifrån den dag då Britannicus öfverraskas på knä framför Junie, ända intil Sultan Misapuff, huru många knäfall, handkyssningar och dörrars öppnande? och alltid öppnade i det passande ögonblicket, aldrig för bittida, aldrig för sent.

Herrn som inträdt är Sir Blag, såsom han föregifver; han kommer at muntligen ifrigt förnya hvad han utlofvat i sin biljett. Men Benedict känner Sir Blag . . . . Min Herre, ni är icke Sir Blag. — Det är sant, jag är icke Sir Blag. Jag har endast antagit detta aktningsvärda namn för at förskaffa mig inträde här; Herr förste Tenoren gör mig en stor tjenst i det han tvingar mig säga sanningen. Jag är Konstnär, jag finner Henriette förtjusande, och jag kommer för at erbjuda henne min hand.

Den stora Sångerskan är på vägen at antaga tilbudet, när Charlotte utropar: ack, min nådig Herre, hvad tjenar det til at dölja ert stånd? vi känna er ju. — Min nådig Herre! utbrista Tanten, Niècen och Tenoren. — Ja, det är Hertigen af Walberg, Preussiske Ambassadören, säger Charlotte. — Det är sant, svarar Herrn. — I den händelsen, svarar Henriette, passar det mig icke at längre låna örat åt er framställning; jag hade nöjt mig med en Konstnär, men en Hertig — — sederna gå framför allt. — Hr Ambassadören aflägsnar sig; Tanten är tröstlös, hon ångrar det gifna afslaget på de 8000 florinerne; ty i enlighet med det gamla ordspråket, kunde hennes niece i all sin härlighet genom denna händelse komma på bar backe.

Lyckligtvis har Hr Grefve Walberg genom sitt aflägsnande icke gifvit sista utslaget; en lakej kommer med et bref, och Tanten kan icke stäfja sig i sin glädje: — men hvad står på? tala . . . en oerhörd lycka, otroligt, oförväntad . . . . Sedan hon tillagt alla adjectiver, alla Madame Sévignés exclamationer, kommer Tanten

slutligen til saken. — Hertigen erbjuder dig sin hand — nu är du fru Ambassadörska; en vagn med fyra hästar kommer at bortföra oss begge; vi resa til Berlin. Hvilken lycka at på sådant sätt bortföras! Henriette är äfven ganska nöjd härmed; för at öfvertyga oss derom sjunger hon, och publiken delar prima Donnans glädje genom en tredubbel salva af handklappningar öfver hennes vackra rulader.

Aktörerne hafva under entre-akten gjort betydliga resor; Fortunatus med sitt sällskap har lemnat München för at bege sig til Wien. Ambassadören och prima Donnan, åtföljd af sin Tant, äro anlända til Berlin; men han har genast efteråt, helt ensam, i sin vagn med fyra hästar rest til Wien. Fortunatus, efter at hafva låtit sjunga sin Sultan Misapuff i Österrikes hufvudstad, kommer med sin trupp til Berlin; och på det alla spelande personer i första akten måtte åter vara samlade i den andra, har Konungen i Preussen återkallat Hertigen af Walberg ifrån Wien.

Hr Ambassadören återkommer til sin hustru, som under tiden haft ganska ledsamt. Innan Hertigen vederbörligen förklarat sitt giftermål, afvaktar han Konungens nådiga tilstånd dertil; ty en Ambassadör gifter sig icke såsom vanligen en annan menniska. Fru Barneck vill gerna hafva et bestämdt och afgörande slut i saken; i likhet med den gamla fru *Dugazon* är hon van at alla giftermål afgöras i knapphändighet; emedlertid har hon blifvit Friherrinna Barneck. För at varsamt behandla den tyska grannlagenheten, har Hertigen för sin syster icke nämnt ett ord om theater- eller prima Donnan; en sak, som i et förnämt tyskt hus hade rest håren på allas hufvuden, jemväl deras som nyttja peruk.

— Hvad skola vi taga oss före i dag, min svägerska? säger Grefvens syster. Det är skada ni icke är musikalisk! Kom, så skall jag gifva er några lectioner. För all del sjung falskt, hviskar Hertigen til Henriette; en Hertiginna bör sjunga illa. Grefvens syster sätter sig vid fortepiano't, Henriette bredvid henne; denna efterkommer i början sin mans tilsägelse; men naturen tar snart ut sin rätt, och i Hertiginnan af Walberg igenfinna vi Madame Damoreau. Ni känner ju historien om kattan som, förvandlad til fruntimmer, ännu jagade efter råttor; prima Donnan, förvandlad til Ambassadörska, jagar efter rulader. 'Sådan sågs fordom Achilles förklädd til fruntimmer

bland en mängd flickor förråda sig, när han grep efter en rustning och en sabel bland alla fruntimmers-grannlåter som den sluge Ulysses utbjöd til salu.

Likaså ifrån det ögonblick som fru Damoreau glömmer sin titel af Hertiginna, sin rang som Ambassadörska, och återtar sin prima donna-natur, blir det et fägtande efter rulader, drillar, chromatiska lopp genom scalan, och publiken finner det förträffligt, ty den applauderar så at hela huset darrar. Tanten, som kommer in, applauderar äfven, och publiken, som tycker at Tanten har rätt, applauderar på nytt. Det är alldeles som i Figaros bröllop, när Grefven säger til Mamsell Mars: »Min fru, ni är förträfflig i lustspel.«

Derefter kommer Theaterdirektören för at underrätta sig om Hertigen behagar bibehålla sin loge under instundande abonnements-termin; Charlotte, som Fortunatus lemnat sittande i vagnen, tyckte det vara ledsamt at vänta der på honom, och stiger i salongen. Jag bör först nämna, at Charlotte genom Henriettes uphöjelse har i hennes ställe blifvit prima Donna. När hon ser hvilken förnäm, hofvisk ton fru Friherrinnan Barneck antagit, brister hon ut i et högljudt skratt, til stor scandal för Hertigens syster. — Konungen ger sitt samtycke til mitt giftermål, säger Ambassadören. — Men mitt fattas, svarar systern. — Äfvensom mitt, tillägger Charlotte. Hvad fan! tänker jag vid mig sjelf, hvad har Charlottes samtycke här at göra? Skulle händelsevis . . . . i Wien . . . . Hans Nåd Hertigen . . . . oh! nej! —

Om aftonen skall Sultan Misapuff gifvas til förmån för Benedict; han kommer at erbjuda en loge åt fru Ambassadörskan. Hr Tenoren, som nu kommit i sällskap med den fordna prima Donnan, begagnar tilfället at med henne sjunga en ganska vacker duett. Benedict återkallar i hennes minne de förra triumfer, publikens applaudissementer, dess bravo-rop, kransar och blommor som kastats åt henne, allt förtjusande vedermälen, dem hon nu är i saknad af sedan hon blifvit Ambassadörska.

Hertigens syster mellankommer med tvenne biljetter til olika loger: — välj, säger hon; jag vill icke vara i samma loge med er. — Jag lemnar gerna stora logen åt en så förnäm Dame; Sångerskan är ganska belåten med lilla logen. — Och hvad gör ni här, min Herre? Gå er väg. — Stanna qvar, Benedict: Fru Grefvinna,

han är hos mig; jag är Hertiginna af Walberg . . . Jag qvarhåller er icke hos mig.

Henriette kastar ögat på spektakel-biljetten; men huru förvånad blir hon icke at finna på densamma följande rader af Charlottes hand: Min nådig Herre, jag spelar icke i afton, emedan jag önskar tala med Er: jag skall infinna mig i er loge, ty jag har mycket at säga Er.« — Hvad kan det vara som Charlotte har at säga Hertigen? Det är högst oroande för Henriette. — Jag skall förtälja er det, svarar Benedict: i München var Hr Ambassadören kär i er, emedan ni var prima Donna; men Charlotte, som efterträdde Er i alla roller, hon, som nu upbar edra fordna applaudissementer, edra kransar med mera, denna Charlotte har tiläventyrs efterträdt Er i hans hjerta. Det är icke Henriette för sin person som han tycker om; det är en prima Donna, et talangfullt fruntimmer, en omtyckt första Sångerska som höfves honom. Man viste mycket at berätta derom i Wien: det är säkert blott förtal; men om blott hälften vore — — — Det är afskyvärdt! säger Ambassadörskan.

»Jag är förlorad menniska!« utbrister Fortunatus i det han inträder; »min representation denna afton är om intet; min prima Donna Charlotte har fått bröstvärk och kan icke sjunga: huru skall jag bära mig åt? jag är vanhedrad.« — Det faller mig något in! säger Henriette: Charlotte kan intaga min plats i Hertigens loge; och om jag intoge hennes i Sultan Misapuff! Det vore et förträffligt spratt. Jag sjunger bättre än hon, man skall applaudera mig med stormande bifall; hon skall förtviflas deröfver, och det är alltid något, isynnerhet på theatern, at göra en rival tröstlös — — Jag skall sjunga i hennes ställe.

Det var bra, tänkte jag; ändtligen få vi se och höra Sultan Misapuff; när Fortunatus kom så förtviflad in, frugtade jag redan at vi icke skulle få se den. Aktörerne tycktes dela glädjen häröfver med mig, ty de sluta andra akten med en final-trio, som är ganska glädtig, behaglig och väl sjungen.

Decorationen i tredje akten är ganska egen. Theatern föreställer det inre af en grillerad-loge; det är Hertigens af Walberg. Avant-scenen intages af denna loge, genom hvars galler man ser spektakel-salongen i Berlin, som utgör fonden. Sjelfva scenen är

til venster om åskådarne; man ser en del af de andra logerne fulla med välklädda, vackra Damer: det är väl anordnadt.

Charlotte kommer in i logen, men har alldeles ingen bröstvärk, ty hon sjunger en liten aria, och ingenting i Mamsell Jenny Colons röst ger tilkänna at hon sagt sant. Hertigen kommer. — Nå Charlotte, hvad är det som ni har at säga mig? — Icke stort; et Regemente för en af mina vänner. — Ja så! Ni tycker om Öfverstar? — Likasom Hr Ambassadören tycker om prima Donnor.

Publiken blir otålig; när jag säger publiken, menar jag den på andra sidan af den grillerade logen, publiken i Berlin. Man hör ropas: rideaun up! rideaun up! Fötter, käppar och paraplyer gifva ifrån sig de på alla verldens parterrer brukliga läten, et slags oredigt trummande. Detta buller, under accompagnement af Orchestern, har väckt en allmän munterhet i den verkliga theater-salong der jag befann mig. Gallren för stora logen fällas ned, rideaun går up och Misapuff skall begynnas. Hr Benedict inträder, bugar sig efter vederbörligt sätt tre gånger, innan han talar til publiken sålunda: »Jag får den äran gifva tilkänna, at första Sångerskan insjuknat . . .« *Ut med er!* skriker parterren. *Gå er väg!* skriker mängden af ung-herrarne. Det vill synas som detta dråpliga förfaringssätt äfven är hemmastadt i Berlin. Ropen af: ut med er och håll munnen på er o. s. v. fortfara, och herrarne göra et gräsligt buller och oväsende. Benedict begagnar et ögonblicks tystnad: »Mine Herrar, ehuru den första Sångerskan är opasslig, kommer hennes roll at utföras af en annan, som i dag anländt från Paris.« Bravo! bravo! skrika Romarne och Karthaginenserne.«

Charlotte hade hoppats at representationen af Misapuff skulle inställas; hon trodde sig oumbärlig. När hon ger fullt hus (et techniskt theater-uttryck), bröstar sig alltid aktören eller aktrisen, och är genast tilreds med de orden: jag spelar icke denna afton. Men när Direktören får tag i en annan, som i det närmaste är så god som de och engagerar honom, då ge de förra genast med sig. Man håller mycket utaf hvarandra i kulisserne, man kallar hvarandra: »söta du.« Emedlertid tycker ingen om andra applaudissementer än dem han får personligen. De som slösas på andra äro dolkstygn; och derföre blir Charlotte tröstlös. Hon har blifvit ersatt af en annan, en annan kommer at skörda och ärfva hennes lysande framgång.

Emedlertid går rideaun til den inre theatern åter up, och Hertigen, ytterst förvånad, igenkänner sin hustru. Ambassadörskan sjunger en aria bravura; i begge theater-salongerne applauderas: alla äro nöjda, utom Hertigen. Hvilken oerhördhet! Hvad skall Hofvet, hvad skall hufvudstaden säga? Och framför allt min syster? Denna kommer i detsamma på det högsta upbragt, och när hon som bäst vill begynna med sina förebråelser, inträder Henriette klädd i turkisk kaftan, pantalonger och tofflor, eller fullkomligt costymerad såsom vanligen Sultan Misapuffs favoriter äro det. — »Hertig af Walberg! jag rifver i stycken det Kongl. tilståndsdocumentet til vårt giftermål; vi äro fria å ömse sidor. Jag föredrar theater-lifvet, publikens applaudissementer och dess blomsterkransar; farväl! (Föremålet för nedra tekningen.)

Jag hör mina grannar yttra: »hon var då icke gift med honom? — Men i andra akten kallar hon sig sjelf för Hertiginna. — Kanske var hon endast förlofvad med honom. — Hvad vill det egentligen betyda at vara förlofvad? — När man endast är fästeqvinna, kan man vistas i samma hotel med en Ambassadör, isynnerhet när man vill vara känd för sträng sedlighet och har vid sin sida en allvarsam och nogräknad Tante? Hvad säger ni derom? — Jag? jag vet icke heller hvad jag skall tänka om saken; var god och vänd er til Herrarne Scribe och S:t Georges: de kunna lättast och bäst förklara det.

Hr Aubers musik är behaglig, liflig och snillrik. Duetten och trion, som sluta andra akten, Henriettes stora cavatina, Charlottes lilla canzonetta, sång-lectionen, förtjena det stora bifall de skörda hvarje representation. Allt det der kan tiläventyrs vara mindre lärdt än hvad man får höra på andra theatrar, men anslår bättre majoriteten af Pariser-publiken. Jag känner många, hvilka i enlighet med den goda tonens reglor gå at höra den transcendenta musiken: de hafva der ofta ganska ledsamt; men de hafva upfyllt en pligt. Efter denna samvetspligtens upfyllande skola de, såsom skade-ersättning, gå och höra *Prima Donnan.*

Prima Donnan lofvar Directionen at verkligen förtjena tilnamnet Fortunatus. Stycket har en rask gång, man intresserar sig för alla tildragelser i densamma; den har ganska mycket roat mig, ehuru den så ofta bedragit mina förhoppningar, ty, uprigtigt sagdt, jag hoppas at få se Sultan Misapuff.« *E. Blaze.*

En Läkare-consultation.

(Forts. från föregående N:o.)

At han snart skulle få höra utaf mig. Derpå gick jag min väg, ty det anstod mig icke at längre fortsätta en dylik ordvexling. På den foten står saken nu.

Doctorns yttre antog en viss grad af högtidligt allvar. Han gjorde et slag omkring rummet, hufvudet lutande, med händerna på ryggen; slutligen, nalkandes sig sin gäst, sade han:

— Och nu, hvad tänker ni göra? fästande en skarp blick på honom.

— Hvartil råder ni mig?

— Jag begriper at detta förfaringssätt skall förefalla er hårdt at smälta; å andra sidan skulle det göra mig ondt at se er invecklad i en duell med denne öfversittaren Pelletier.

— En öfversittare! utbrast Duquesnoy, hvars ögon utvidgades dervid; det är en slagskämpe, en duellist, det är rätta namnet; en karl som tilbringar sina morgonstunder på banan at skjuta til måls eller på fägtsalen, och som vanligen har hvar tredje månad en duell.

— Och ni sjelf, sade Doctorn med en genomträngande blick, har ni duellerat någon gång?

— Aldrig, svarade den gifta mannen, i detta ögonblick til utseendet mera gulblek än någonsin. Icke derföre at tilfället ju erbjudit sig dertil flera gånger, men dueller hafva något motbjudande för mina principer. Tanken at utgjuta blod är afskyvärd för mig; det är en barbarisk plägsed, som alltid har tyckts mig vara en vidunderlig ohygglighet midt ibland våra hyfsade sedvanor.

— I korthet, ni har icke någon brinnande lust at inställa er?

— Om jag vore uttryckligen förolämpad, om jag hade en oförsonlig oförrätt at hämnas, skulle passionens röst göra sig mera gällande hos mig än menskligbetens; ty i vissa förhållanden kan den mest förnuftiga icke svara för sig sjelf. Men i närvarande fall, som saken icke gått til ytterlighet, om Pelletier, i stället at antaga en viss öfvermodighet, hade gjort mig någon ursäkt, hvarpå jag tycker mig ha anspråk, och ingått i någon förbindelse af et annat upförande framdeles, vill det synas mig, at . . . i det allmännas intresse . . . til förekommande af en händelse som gör upseende . . . tycker ni icke som jag at det varit möjligt och hederligare?

— At ni icke slåss med honom? Visserligen, afbröt Hr Magnian detta yttrande; om ni efterkommer utmaningen, kan man hålla tio emot ett, at Pelletier skall åderlåta er som man slagtar en kyckling, och det skulle vara obehagligt för er . . . .

— Hr Doctor, ni har icke rätt förstått mig.

— Tvertom, ganska väl; och som bevis derpå säger jag, at ni icke kommer at slåss, samt at Kaptenen bör göra er någon tillfredsställande ursäkt. Är det icke det ni önskar?

Doctorns skarpsinnighet åstadkom en svag rodnad på kinderne af denna fridens vän.

— Pelletier är en obändig menniska, sade Doctorn, liksom hade han yttrat det för sig sjelf. Vanligtvis hafva Officerarne vid General-Staben mera lefnadsvett: må han söka behaga Damerna, det är billigt; men at reta deras män, det är at fela emot alla reglor af belefvenhet.

Fortsättning e. a. g.

Charade.

Jag såg en flicka, skön som dagen,
En yppig blomma i sin vår:
Hon log och kring de milda dragen
I lockig krans det blonda hår
Sig slöt, liksom et gyllde smycke
På himlens blåa vinterpell,
Som gyllne ram til något stycke
Af Målarkungen Raphaël. — —
O! hvilken fägring på dess yta!
Mitt första, ack! så smärt, så vekt,
At sjelfva Amor skulle skryta
At hafva det med handen smekt.
Snart för min syn *mitt andra* skymtar
At väcka djerfvare begär:
Jag med min känsla icke skrymtar,
Aj! aj! jag blef så fasligt kär.
Men skulle någon detta klandra,
Och honom ville pröfva dock;
Och utan frugtan slå *mitt andra*,
At han *mitt hela* blifvit ock.

Må Patern mumla fram sitt *credo*
Och hota med sitt crucifix!
Jag är at svara honom redo:
Min glädje var et ögonblicks.
Ack! huru jag blef narrad illa!
Du hulda! til min smärta döm!
Jag vaknade — allt var en villa —
Min sällhet var — en flygtig dröm.

C. E. A. S—m.

Ordet til Logogrifen i förra N:o är *Frihet*, som innehåller orden *het*, *fet*, *tre*, *Ré*, *Fé*, *ref*, *fri*.

Pl. 12.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Klädsel kallad *à la Victoria*, passande för et yngre fruntimmer.

Fig. 2. Blå-hvit sidenhatt med plymer, samt röda och hvita törnroser; klädning af skiftande tyg med svart snörmakeri-arbete; hvita handskar och gröna kängor sammanhållna med guldknappar.

Fig. 3. Tyll-mössa med hängande blonder.

Fig. 4. Crèpe-klädning broderad med perlor och iväfvet silfver, garnerad nedomkring med en bred frans af perlor och silfver, äfvensom en cordon af perlor omkring lifvet med långt hängande ändar och toffsar; underklädning af sidensars; hårprydnad af blonder med iväfvet silfver, samt röda och hvita törnroser; hvita handskar och skor.

Fig. 5. Hufvudprydnad af rödt sammet, kantadt med guld och en lång hängande blond slöja.

Fig. 6. Bart hår med hängande lockar, iblandadt med marabout-fjädrar.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

4.

5.

6.

2.

1.

3.

…juttonde Årgången

CARL XII:s GRAFVÅRD.

N:o IV.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

April Månad 1840.

Pl. 13.

Riddarholms-Kyrkan: Carl XII:s Grafvård.

Kongl. Carolinska Graf-Choret är upbygdt på norra sidan af Kyrkan, midtemot det Kongl. Gustavianska, der fordom Kyrkans Patron S:t Francisci altar var. Långt innan byggnaden företogs, var den redan påtänkt 1665 och 1667, men kom at upskjutas tils 1671, då ämnet å nyo förekom och tvenne ritningar dertil gjordes, den ena af de la Vallée, den andra af Nicodemus Tessin, hvaraf den sednare antogs; likväl kom icke arbetet at påbörjas förr än 1686, och med dess fortsättande fördröjdes yttermera tils 1729, då under Öfver-Intendenten Baron Hårleman byggnaden med allvar fortgick.

Detta Graf-Chor, omkring 14 alnar bredt, 17 alnar långt och 26 alnar högt, är det kostbaraste af alla vid denna Kyrka upbyggda, emedan det består helt och hållet af huggen sandsten. Det utgör til sin form en aflång fyrkant med fronderade hörn och med en soubassement, hvarå trenne öppningar, hvilka lemna dag åt grafhvalfvet, äro anbragte. På dess yttre trenne platta sidor äro Avant-Corpser formerade med Colonner och Entablement af doriska ordningen. Öfver entablementet höjer sig en Attique, ornerad med flera Pilastrar, och deruppå Vaser af huggen sten. Det öfra Graf-Choret erhåller ljus genom tre stora fönster, och i attiquen genom trenne mindre runda fönster. Säväl genom dessa fönster å sjelfva dômen, som är beklädd med koppar, äro dels sculptur-arbeten i sten, dels uphöjda ornamenter af metall och förgyllda. Dômen är öfverst

prydd med en förgylld Kongl. krona på et hyende, hvilande på en piedestal. På de rundade hörnen, såväl å attiquen som å sjelfva hufvudbyggnaden, äro ornamenter af trophéer anbragte. Invändigt föreställer det öfra Graf-Choret likaledes en aflång fyrkant, med trenne stora nicher och en arcad-öppning, samt prydes med 8 corinthiska colonner, som tillika upbära arcad-hvalfven och dômen, hvilken sednare är prydd med rosetter i fördjupning. På entablementet och postamentet äro i alla fyra hörnen grupper anbragte af trophéer, hvilka blifvit eröfrade under de tre Carlarnes segerrika fälttåg, äfvensom på sidorna af fönstren i fonden öfver Carl XII:s sarkophage, hvilken sednare isynnerhet utgör föremålet för Planchen.

Denna sarkophage är af svart marmor, som hvilar på en socle af svensk grönflammig marmor, upsatt midtför ingången i fonden af Choret. Vid hufvudet är uprest et Sachsiskt Standar, hvilket Konungen skall hafva eröfrat med egen hand i någon af de många drabbningar han bivistade i Polen. Vid fötterna hänger en Värja med messingsfäste, som Konungen bar då han stupade vid Fredrikshall. Ofvanpå sarkophagen ligger en lejonhud, hvarpå kronan, spiran och svärdet synas, och på en flik eller del af huden, som faller ner på framsidan af sarkophagen, läses

CAROLUS XII.

Den gamle Robin Gray.

En gammal Skottsk visa. *)

Då fåren äro på fältet och huset är låst,
och hela verlden til hvila gått,
faller mitt hjertas ve i en tåreflod från mina ögon;
men min goda man sofver lugnt vid min sida.

---

*) De gamla Skottska balladerne hafva något eget, naturligt och religiöst hjertligt, som visserligen får et högre värde genom et sådant känslofullt föredrag, som Madame Bishop förstår gifva åt dem med sin uttrycksfulla, behagliga röst; men äfven sjelfva poesien i dem är så okonstladt behaglig, at Red. icke tvekat göra sina läsare, synnerligen i landsorten, bekanta med en af dem som M:me Bishop sjöng d. 25 Febr. på en af sina concerter, ehuru endast i orimmad öfversättning.

iuttonde Årgången.

Unga James var mig kär, han begärde mig til brud,
men utom en silfverkrona *) ägde han intet,
för att af kronan få et pund gick min James til sjös,
och kronan och pundet skulle begge bli åt mig.
Han hade varit borta jemnt et år och en dag
då min fader bröt sin arm och tjufvar tog vår ko,
min moder blef sjuk och James var på sjön;
och då kom gamle Robin Gray och begärde min hand.

Min fader mig tiggde och mig bad, min moder teg,
men blickade mig i ögat tils mitt hjerta ville brista.
Så vunno de åt honom min hand, men mitt hjerta blef på sjön,
och gamle Robin Gray blef god make mot mig.
Hans maka jag var, men endast veckor fyra,
och jag satt så sorgsen en dag framför min dörr,
då jag ser en vålnad af min James, ty jag kunde ej tro det var han,
Förr'n han sade: nu mitt hjerta, kommer jag at ta dig til brud.

Hur öm var vår helsning, hur mycket vi hade at säga hvarandra,
men en kyss blott, och se'n vi sleto oss ur hvarandras famn.
Jag önskade jag vore död, men ser ej hopp at få dö;
O! hvarför blef jag född, endast at lida och klaga.
Jag går omkring likt en hamn, ej jag spinna kan.
Jag vågar ej tänka på James, det vore en synd,
men jag vill bemöda mig at bli en god hustru,
ty gamle Robin Gray är mycket god emot mig.

Pl. 14.

Sedighet och Sedeslöshet.

Obetänksamhet vid 20 års ålder.

Vi meddela här andra tekningen af den Sedeslösas lefnadsöden.— Det i och för sig sjelft oskyldiga eller naturliga begäret hos en ung flicka, at genom en mer städad, omsorgsfull klädsel behaga, är förlåtligt, och kan i visst hänseende vara berömvärdt framför et

*) Et engelskt mynt om 6 sh. St.

oförlåtligt vårdslösande eller för stor liknöjdhet at vårda de ungdomliga behagen, hvilket ofta urartar til snuskighet; men gränslinien öfverskrides så lätt och hågen at vara omtyckt öfvergår til ren behagsjuka. Denna åter förleder til vådliga misstag om det rätta, och småningom förer behagsjukan til obetänksamheter, som tid efter annan utveckla sig, och hvilkas följder icke i förväg kunna beräknas. Hjertat är ännu friskt och oskyldigt; men en mask har fästat sig vid roten och förtär så småningom dess lifs-safter.

Thilda var ännu oförderfvad; hon såg allt i lifvet måladt med leende och lifliga färger, ville roa sig och tyckte at tilfället dertil ofta nekades henne af föräldrarne, som visligen föreskrifvit en viss måtta äfven af de oskyldigaste nöjen. Obetänksam och lätt öfvertalt, vid en ålder då man ännu tror alla om godt, samtycker hon, utan föräldrarnas vetskap, at med en sin kusin bivista en maskerad, och vi finna henne på Planchen, förklädd til gosse, vara på vägen at utan tillåtelse begifva sig åstad med sin följeslagare. Hennes goda genius säger henne ännu at hon icke handlar rätt, hon känner ännu, at om händelsen vore känd af föräldrarne eller hennes bekanta, skulle den klandras; men lättsinnigheten och behagsjukan segra, och hon lemnar de sofvande föräldrarne och hemmet för at gå på maskeraden, likväl under yttrande:

Om bara ingen menniska får veta det!

En Läkare-consultation.

(Slut från föregående N:o.)

Ni råder mig således at saken må upgöras? frågade Duquesnoy med en insinuant röst.

— Ja, visserligen, svarade Doctorn leende, och hvad mer är, jag åtager mig underhandlingsbestyret. Jag lofvar Er, at Pelletier i morgon dag skall återtaga sin utmaning; han skall göra Er en fullkomlig ursäkt och edligen förbinda sig, at icke mer störa er husliga lycka: det skall bli min sak; det öfriga angår Er sjelf.

— Det öfriga? — —

— Lofva och hålla sina löften är, som Ni vet, två olika ting; det skulle i min tanke å er sida utmärka en stor grad af klokhet, om Ni underlättar för Kaptenen verkställigheten af sin edliga för-

bindelse genom en liten resa, hvarigenom han blefve på några månader aflägsnad ifrån er hustru. Hans tjenstgöring qvarhåller honom i Paris; och Ni, Ni är fri och ledig. Hvem hindrar Er at tilbringa vintern i södra Frankrike? Til exempel i Nizza.

— Jag hade sjelf redan tänkt på en sådan resa, och det fägnår mig at vi äro af samma tanke i den delen. Men hvarföre företrädesvis hellre Nizza än en annan stad?

— Emedan klimatet der är högst fördelagtigt, isynnerhet för folk med svagt bröst.

— Men jag har icke något svagt bröst . . . . åtminstone icke mig veterligt, eller huru? — — inföll Duquesnoy, under det han med en viss oro tycktes rådfråga Doctorns ögon.

— Alldeles, jag påstår det icke heller, svarade Doctorn med en allvarsam ton; i afseende derpå var mitt råd icke heller motiveradt; men försigtighetsmått äro aldrig skadliga, och det är bättre förekomma det onda än at afvakta det.

— Ni tror således at jag har anlag för svagt bröst? sade den gifta mannen bleknande, han som, efter hvad man redan förnummit, helgat åt sin egen personlighet den största tilgifvenhet.

— Jag har icke sagt ett ord om det, genmälte Magnian, som antog utseendet at förebrå sig hafva sagt för mycket. Vill Ni veta hvarföre jag föreslog Nizza? det var af egoism. Det är troligt at jag sjelf kommer at tilbringa en del af vintern på stället, och at om Ni och er Fru vore der, skulle vistandet i Nizza bli högst angenämt för mig.

— Må gjordt, vi skola tänka på saken; det låter göra sig, svarade Duquesnoy, som lemnade Doctorn, nästan mer bekymrad än när han kom dit, ty til den oro han känt öfver en förestående duell, sällade sig nu den icke mindre lifliga frugtan för en sjukdom, så dödsbådande, på hvilken han aldrig förut tänkt.

Klockan sex om aftonen steg Doctor Magnian in på Engelska Caffe'huset, hvarest han nästan var säker at träffa Pelletier. Kaptenen af General-Staben var redan på stället, hade vederbörligen tagit sin plats ensam vid et litet bord, åt med en förträfflig apetit utan at blanda sitt vin med vatten. Det var en stor, tjock och groflemmad stallbroder; bredaxlad, höftstark, deciderade ögon, lysande mustacher, med en varm ansigtsfärg, med seniga knytnäfvar; en af desse män med et martialiskt utseende, hvilka, om de icke vore

Militärer, tyckas icke upfyllt deras kallelse, och hvilkas blotta yttre liksom imponerar åt andra, äfven ganska fördelagtigt begåfvade, et slags återhållsamhet och modesti. Mången annan än den gulbleke Duquesnoy skulle ansett det för en verklig olycka at hafva något odeladt med et sådant lejon.

— Doctorn och Kaptenen helsade välmenande hvarandra, och efter at hafva vexlat några ömsesidiga complimenter, åto de hvar vid sitt hörn af rummet. De lemnade Caffé'huset på samma gång, möttes i portgången och, efter at hafva tagit hvarandra under armen, promenerade utmed boulevarden åt trakten af la Madelaine.

— Nå, min kära Doctor, sade Pelletier med gladt lynne, har Ni lyckats finna det hvarom jag anmodat Er visst tie gånger: en aimabel hustru (flicka eller enka, blond eller brunett, stor eller liten, det qvittar mig lika); med ett ord, et fruntimmer som samtycker at göra min lycka genom en förening med mig? Jag begär icke mer än hundra tusen Riksdalers hemgift: för tusan! jag är icke obillig i mina fordringar.

— Mer än billig! Ni förtjenar vida mer.

— Gör intet narr af mig!

— På intet sätt; dessutom vore det illa passande at just nu vilja skämta, ty jag har något allvarsamt at tala med Er under afvaktan af fästmön med de hundra tusen Riksdalerna. Duquesnoy har updragit mig at tala med Er.

— Och det kallar Ni en allvarsam sak, svarade Kaptenen under et hånskratt.

— Hvarje händelse som kan medföra blodsutgjutelse, anser jag för allvarsam, sade Doctorn med et tilgjordt allvar.

— Ah! Herr Duquesnoy törstar efter mitt blod, utbrast Pelletier i et högljudt skratt; hitintils har jag trott honom höra mer til gräsätande än köttätande slägtet; och med hvilken sauce ämnar han äta up mig? på värja eller pistoler?

— Han öfverlemnar valet åt Er, svarade Hr Magnian med en afgjord orubblighet.

— Det är mig detsamma, och jag har redan sagt honom det. Låt mig se: i morgon skall jag vara på en frukost tilsammans med några vänner, det är et slags kamratskalas, och det skulle förtryta mig om jag icke vore med; men i öfvermorgon är jag er man. Passar det Er då?

— Alldeles. I öfvermorgon klockan sju på morgonen, vid ingången til Vincenner-skogen.

— Vare sagdt, sade Kaptenen och slog sin stora näfve på Doctorns axel. Men min kära Doctor, Ni blandar er också i dueller? Detta är et slags medtäflan för hvilken Ni borde hafva en naturlig vedervilja.

Doctorn svarade på detta utnötta plaisanteri med et illparigt leende, som han likväl genast undertryckte.

— Under det jag ler, har Ni likväl vidrört en af mina ömtåligaste strängar, sade Doctorn efter en stunds tystnad. Tillåter Ni at jag yppar för Er en befängd idé, jag kunde väl säga vidunderlig, som i detta ögonblick for mig genom hufvudet?

— Tala; det är just sådana der vidunderliga idéer som jag tycker om.

— Jag liksom sade åt mig sjelf, at det gick in i min reputation at önska, det er duell med Duquesnoy i öfvermorgon skulle för honom slutas olyckligt.

— Hvarföre det? frågade förvånad Kaptenen.

— Jo, om Ni icke dödar honom, blir det jag som inom årets slut får skulden derföre.

— Jag förstår Er icke. Vill Ni också slåss med honom?

— Alldeles icke; men jag är hans Läkare, och i denna egenskap i många menniskors tanke ansvarig för hans lifslängd, dessa, som begära af läkarekonsten at den skall gifva helsa åt sjuke som naturen nekar dem. Då nu Duquesnoy efter allt utseende endast kan lefva ett år . . . .

— Hvad är det för en sjukdom han har? utbrast Pelletier med otålighet.

— Svagt bröst! svarade Doctorn med en medlidsam stämma, en chronisk sjukdom, obotlig! Jag har redan ordonnerat för honom at resa til Nizza. Ni vet ju, at när vi Doctorer icke hafva något hopp mer om våra patienters återfående, skicka vi dem til baden och brunnar, eller til södra Frankrike. Om det icke händer honom något i öfvermorgon, så reser han dit. Om han någonsin kommer lefvande derifrån, det vet Gud allena!

— Svagt bröst! Han som är jemnt och samt gulblek.

— Färgen gör ingenting til saken.

— Och Ni tror hans lif vara i fara?

— Jag tror icke at han lefva ett år, kanske icke et halft.

Begge Herrarne gingo en stund tysta och allvarsamma.

— Ja, Hr Kapten, sade Doctorn, som först tog til ordet, man kan tryggt anse den stackars Duquesnoy för en förlorad menniska, äfven med åsidosättande af den fara som väntar honom genom er plit. Ganska afgjordt kan hans hustru om ett år tänka på et annat gifte. Det blir en ganska täck och förförisk enka, som min sann icke lärer sakna tilbedjare.

Pelletier kastade en sidoblick på Doctorn, hvars trovärdiga mine tilintetgjorde det slags misstroende som hans ord i början upväckt.

— Om Duquesnoy doge, skulle hans enka blifva rik? sade Kaptenen med half-hög röst, men nästan frågande.

— Det tror jag rasande väl, svarade Doctorn, och i den händelsen vore det icke hundra tusen, utan tvåhundra tusen Riksdaler som hemgiften kunde beräknas.

— Ni tar för mycket til, utropade Kaptenen, hvars ögon började bli allt mera lifliga.

— Det är snart räknadt, svarade Magnian med säkerhet; fru Duquesnoy har ärft efter sin far etthundratusen francs; hon har at vänta efter sin mor etthundrafemtio tusen, och hennes man efterlemnar åt henne minst trehundrafemtio tusen: addera nu ihop det der.

— Har han genom et pactum gifvit henne hela sin förmögenhet? frågade Pelletier, hvars lifliga rörelse stigit vid hvarje summas upräknande.

— Allt, svarade Doctorn med högtidlig stämma.

Detta enstafviga samtal var så godt som et vidlöftigt tal: med en motståndare hos hvilken man förutsätter en viss grad af fintlighet, hade Hr Magnian icke tillagt ett ord; men som han fann Kaptenen vara bättre försedd med physisk kraft än förståndets, såsom han redan förut bedömt honom, frugtade han icke at något plumpt hålla sig vid denna framställning, hvaraf han väntade sig en förvånande effect.

— Ni, som har en alldeles utmärkt giftermåls-organ, återtog Doctorn något skämtagtigt, det vore et parti som skulle passa Er: en ung, vacker, aimabel hustru och sexhundra tusen francs förmö-

genhet! Det är sant, för at kunna lyckligen utföra denna plan, får man icke begynna dermed at mörda mannen.

Pelletier låtsade skratta, churu hans anletsdrag nu på en stund antagit et visst begrundande, hvarefter han begynte et annat samtalsämne. Doctorn, säker at hafva nått sitt ändamål, föregaf et angeläget sjukbesök, och lemnade Kaptenen på boulevarden, in i hjertat rörd af enkans sexhundra tusen francs.

I ett tag, och med et såradt vildsvins häftighet, gick Kaptenen, utan at begagna Omnibus, ifrån La Madeleine til Bastiljen; vid porten S:t Martin, hade han tagit sitt parti.

Utan at ana det, tänkte han, har Doctorn gifvit mig et förträffligt råd; jag skulle slåss med Duquesnoy! så dum är jag icke; jag skulle sticka ihjel honom! jag är så tunghändt! Huru skulle jag väl sedan kunna visa mig för Virginie? Den lilla täcka frun är mig just icke obenägen; lyckligtvis har jag en viss förmånsrätt hos henne derigenom at jag i tre månader gjort henne min cour, så at, när den afgörande stunden inträffar, hon icke kan tänka at jag älskar henne endast för sina penningar. Döda Duquesnoy! det vore en dumhet. Må han dö, den beskedliga karlen, af en vacker naturlig död! jag har ingenting deremot. Efter allt menskligt utseende får jag tilfälle nog at slåss med mina medtäflare när Virginie är enka. Sexhundra tusen francs! Det lärer bli et trängande om henne; men må de hålla sig tappra, jag har den förstkommandes rätt, och jag skall, min själ, ställa så til, at vägen til henne går öfver min kropp.

Andra morgonen steg Kaptenen in til Hr Magnian, långt innan den vanliga timen som patienterne fingo företräde.

— Hr Doctor, sade han med en militärisk frimodighet, hvad Ni i går sagt mig om Duquesnoys sjuklighet, har föranledt allvarsamma betragtelser hos mig. Det vill synas mig at, ärligt taget, jag icke bör slåss med en man, som icke har mer än sex månader at lefva. Antagom at jag sårar honom. Et värjstyng, hvaraf en annan snart återställdes, kunde för honom vara dödligt, i anseende til hans svaga helsa, och jag skulle hela min lifstid förebrå mig at hafva dödat en gammal vän för et lappris skull. Har han nämnt för Er anledningen til vår oenighet?

— Nej, svarade Doctorn, som i sin egenskap af bemedlare trodde sig hafva rättighet at ljuga litet.

— Några häftigt uttryckta ordalag oss emellan, genmälte Kaptenen, missledd af Doctorns ärliga utseende; uprigtigt sagdt, jag tror nästan at felet är mitt. Ni vet at jag är et tjurhufvud; jag minns icke hvad det var för et lappri som gaf anledning at jag snäste Duquesnoy, men jag ångrar det verkligen; kortligen, jag har i min tid haft så många heders-affärer, at jag väl kan upgöra en enda på et fredligt sätt, utan at man derföre skall tro mig vara feg. Således, om Ni ville råda Duquesnoy at låta saken förfalla, ger jag Er dertil fullmagt in blanco. Oss emellan sagdt, tror jag at denna proposition icke skall misshaga honom.

— Kanske bedrar Ni er deruti, svarade Doctorn, som bibehöll sitt låtsade allvar; i går märkte jag at Duquesnoy var mycket förbittrad; ehuru af et fromt sinnelag, blir han arg som en tiger när blodet kokar i honom. Det vill synas som Ni uti er ordvexling sårat honom grymt, och, så vida Ni icke gör honom en rigtig ursäkt . . . .

— Hvad är det för tal, inföll Pelletier: ursäkter höra icke til mina vanor; det vore första gången som något dylikt inträffade med mig, ehuru med en gammal vän man icke är så nogräknad. Men i det hela gör jag hellre concessioner, än at i framtiden hafva förebråelser at göra mig. Vill Ni at vi begge gå til Duquesnoy?

— Må gjordt, sade Doctorn, som knappast kunde återhålla et leende när han märkte til hvad grad egennyttan gjorde en duellist til profession mensklig, grannlaga och ömsint.

När Doctorn, åtföljd af Officeren vid General-Staben, steg in hos Duquesnoy, som icke fått en blund i sitt öga hela natten, erfor han en rörelse, icke olik delinqventens, som af fångvaktaren emottar til genomläsande sin dom om dödsstraff.

Genast vid samtalets början kom hans blod åter i circulation och höll på at stelna i hans ådror. Kaptenen framförde en formlig ursäkt, och aflägsnade sig derefter sedan han tryckt sin gamla väns hand, som å sin sida icke visade sig obeveklig.

— Ni är en trollkarl, utropade Duquesnoy, så snart han blef ensam med Doctorn.

— Det hörer litet til mitt yrke, svarade denne under leende; nu är då denna rysliga affären bilagd. Jag har gjort mitt; håller Ni ord med hvad Ni lofvat? När reser Ni til södra Frankrike?

Tilfredsställelsen på Duquesnoys ansigte gaf genast vika för et bekymmerfullt och sorgdraget uttryck.

— Herr Doctor, sade han med en uprörd stämma, Ni måste säga mig sanningen. Jag har sinnesstyrka, jag kan höra min dom förkunnas. Jag har svagt bröst, är det icke så?

— Ni menar hjernan.

— Hjernan också! utropade Duquesnoy, som blef allt mera blek.

— Ni är tokig, genmälte Doctorn och höjde på axlarna; jag skulle gerna vilja byta bröst med Er.

— Ni narrar mig. Ert yttrande i går kan jag icke glömma. Jag har hostat hela natten och jag känner en smärta emellan axlarna, hvarom jag ända hitintils aldrig vetat utaf.

— Inbillning!

— Jag känner väl hvad jag känner, fortfor Duquesnoy med en bedröflig röst; jag är icke rädd för döden; men jag bekänner det, at jag i mina bästa år icke utan saknad skulle se mig tvungen at säga et evigt farväl åt min hustru och min slägt. Det åligger mig at sköta min helsa, om icke för min egen skull, men för deras. I stället at skrifva til Virginie för at komma hit, skall jag på vägen til Fontainebleau taga henne med mig och genast fara til Nizza.

— Res, svarade Doctorn, denna resa kan aldrig skada Er.

— Men tror Ni at den skall göra mig godt?

— Utan tvifvel.

— Och at det ännu är möjligt at sträfva emot denna rysliga sjukdom?

— Ja vi skola häfva den, sade Magnian med en försmädlig allvarsamhet. Inom sex veckor är jag sjelf i Nizza. Således är Ni säker at bli skött af en Läkare til hvilken Ni har förtroende, om emot all förmodan ert helsotilstånd skulle förvärras.

Begge vännerne skiljdes åt: Läkaren skrattande öfver sin clients frugtan, medan denne redan trodde sig känna döden i bröstet och nästan frågande sig sjelf, om det tiläventyrs icke varit bättre at blottställa sig för Kapten Pelletiers förfärliga värja, än at kanske dö i sina bästa år på en främmande jord. Inom tvenne dagar hade Duquesnoy, förföljd af tanken på döden, uttagit resepasset, ställt sina affärer i ordning och gjort alla nödiga rese-anstalter. Han tog genast extra-post och slog ned som en bomb i Fontainebleau, der man icke väntade honom. Begagnande sig af ägta mannens rättig-

heter i större grad än hvad han hitintils vågat göra, liksom bortförde han sin hustru, helt förvånad öfver et så ovanligt handlingssätt, och mycket missnöjd at nödgas aflägsna sig så långt ifrån Paris, hvarest vistelsen blifvit henne ovanligen mer angenäm, sedan Officeren vid General-Staben lemnat henne så ömma, suckande epistlar. Vid veckans slut var det ägta paret, den ena darrande för sitt lif, den andra saknande sina nöjen, anländt til Nizza, hvarest de mot hösten förenades med Doctor Magnian, som samvetsgrant sökte upfylla sitt löfte. — — — — — — — — — —

I April månad derefter upfördes *Horatierne* på théâtre français. Tack vare den unga Mamsell Rachels talang mera kanske än den gamle Corneilles snille, var huset fullt. På midten af högra balconen sågs Hr Kapten Pelletier, omgifven af några likartade stallbröder, tala högt, skratta högljudt, kritiserande de spelande, mönstra fruntimmerna och besvärade sin omgifning, utan at någon tog sig dristigheten anmoda honom hålla sig tyst; til den grad är stundom en stursk upsyn, et par yfviga mustacher och en bredaxlad lekamen imponerande.

Genom et beständigt lorgnetterande i alla vinklar och vrår af theater-salongen, fick Kaptenen slutligen sigte på en grupp i en loge å andra raden, hvilken genast uptog hela hans upmärksamhet. Främst sutto Herr och Fru Duquesnoy, och bakom denna Doctor Magnian. Dessa trenne personers ställning var charakteristisk nog. Den fredälskande gifta mannen, med sitt gulbleka ansigte och medicinala utseende, med blå glasögon, en ny prydnad föranledd af en inbillad ögonsjukdom, höll theater-affichen i sin hand, som han genomläste under entre-akterna och med samvetsgranhet följande tragediens utveckling, om också Corneille icke hade andra tolkare af sitt snille än Herrar *Arsène* och *Fonta*. Fru Duquesnoy lekte med en vacker blomsterbukett, på hvilken hon luktade ibland, och hvars purpurröda blommor så fördelagtigt gjorde hennes hvita hy mera synlig, at det blef förlåtligt misstänka, det denna lilla rörelse, som verkställdes helt okonstlad, icke var alldeles utan en behagsjuk beräkning. Vårdslöst lutande sig mot stolkarmen, vände den unga frun stundom sitt hufvud bakåt, för at bättre höra hvad Doctorn med half-hög röst och leende hade at säga henne, utan at mannen tycktes taga del i deras samtal, eller tycktes varseblifva det mer bekanta och förtroligare i detsamma.

— Hvad är det för folk, som du nu på en hel qvart ouphörligen bekikar? frågade en af Kaptenens grannar; skulle det vara en gammal curtis, fru Duquesnoy? Jag trodde at du längesedan glömt bort henne.

— Jag har icke vetat at hon var återkommen ifrån Nizza, svarade Pelletier med en förbehållsam ton.

— Hon har varit redan fjorton dagar i Paris.

— Tycker du icke at Duquesnoy ser sjuklig ut! Det tycks icke at klimatet i södra Frankrike har gjort stor verkan. Han ser dubbelt affallen ut än förut. Stackars Duquesnoy!

— Ja så! sade den andre, du tror också på hans bröstsjukdom, du? det är verkligen lustigt.

— Hvad är det som vore så lustigt? frågade halft förtörnad Kaptenen.

— Det der putset som den illistige Magnian spelat Duquesnoy och dig, ty, skall jag dömma efter din förvånade upsyn, har du din goda hälft i denna mystification.

— Min vän, du missbrukar mitt tålamod, svarade Pelletier med en butter röst.

— Den ena korpen hackar icke ögat utur den andra, genmälte vännen; derföre låtom oss tala om saken utan at bli ovänner. Se här i korthet historien: Hela Paris, undantagandes du, roar sig deråt på dessa åtta dagar. Det vill synas at å ena sidan ofvannämnde Hr Magnian var kär i fru Duquesnoy, och å andra sidan, i medvetande at sjelf hafva svagt bröst, hade han funnit det ändamålsenligt at tilbringa vintern i et blidare klimat. Hvad tror du väl han gjorde, denna lustiga Thure? Han öfvertalade Duquesnoy at det vore han som hade svagt bröst, och han lät honom fara til Nizza tillika med sin aimabla hustru; och sedan, utan at göra sig brådtom, har han rest dit efter dem. Sådan som du ser dem nu, är intet tvifvel om hela sakens sammanhang; man behöfver blott se dem, för at begripa det Doctorn gör en trägen kur, icke med, utan til frun, och blir utan särdeles motvilja hörsammad. I fruglan at mannen skulle bli för mycket klarsynt, har han öfvertalat honom at nyttja blå glasögon, under det han skrämt honom med en ögonsjukdom. Är det icke qvickt uttänkt och sammanhanget är lustigt.

— Förträffligt, högst roligt! svarade Kaptenen, i det han log på et sätt som snarare kunde kallas grina förargligt.

Spektaklet var slutadt. Doctor Magnian gick utur logen och Pelletier följde hans exempel. En liten stund efteråt träffades begge Herrarne vid utgåendet.

— Ett ord, min kära Doctor, sade Kaptenen ganska allvarsamt.

— Ja väl tvenne, min kära Kapten, svarade Doctorn med en jovialisk stämma.

— Det vill synas som, oaktadt edra spådomar, Duquesnoy mår alldeles förträffligt.

— Hade Ni velat at han skulle dö? frågade Doctorn, i det han med et visst komiskt eftertryck sökte härma aktören Joanny, som hade spelt faderns roll i Horatierne.

— Jag vet at Ni har et förträffligt sätt at skämta, svarade Pelletier med en förtrytsamhet som gränsade intil vrede; men Ni borde veta at jag icke är van at tjena til skott-tafla. Var god och svara mig bestämdt: är det sant at Duquesnoys lif aldrig varit i fara?

— Tvertom varit i ganska stor fara. Skulle han icke slåss med Er?

— Således, när Ni skickade honom til Nizza . . . .

— Var det at förekomma denna duell. I min egenskap af Läkare är jag van at vaka öfver mina patienters helsa, och det var min skyldighet at bevara Duquesnoy för er värja, om hvilken ryktet säger at den är en farlig sjukdom.

— En sjukdom hvars följder Ni kanske innan kort torde behöfva bota hos Er sjelf, svarade Kaptenen, som höll på at upretas af Doctorns kallblodighet. Om den syndaren Duquesnoy dör af frugtan eller på annat sätt, det qvittar mig lika; jag skall min sann icke göra honom den äran at blanda mig deri; men Ni, min bästa Herre, som är så skämtsam, jag hade väl lust at se om Ni har lika mycket courage som snille.

Rollen af en olycklig och mystifierad älskare har någonting så förödmjukande, at Pelletier under denna ordvexling sorgfälligt undvikit at uttala verkliga orsaken til sin harm och icke nämnt fru Duquesnoys namn. Doctorn iakttog samma grannlagenhet, och uptog GeneralStabs-Officerns upmaning med samma likgilltiga leende som hitintils sväfvat på hans läppar.

— Min goda Kapten, sade han, jag förstår at i detta ögonblick det skulle särdeles förlusta Er, at med er goda klinga rista up min

fattiga kropp eller köra en kula i låret på mig (ty jag tar för afgjordt, at til följd af vår gamla vänskap Ni ville spara mitt hufvud); det är et infall hvarmed Ni väl kunde upskjuta tils vidare om det nödvändigt skall ske. Men om Ni dödar mig, hvem skall då gifta Er med fröken Nanteuil?

Pelletier såg med en stum förundran på sin motståndare, hvilkens goda lynne derigenom fördubblades.

— Hvad är fröken Nanteuil för en? sade han slutligen med en ovillkorligen mera blidkad stämma.

— En älskvärd arftagerska, hvars Läkare jag är, ehuru hon är frisk som en nötkärna; som har tvåhundra tusen francs i contanter, lika mycket at få en gång, och som genom en väns mellankomst i negociationsväg skulle, i min tanke, samtycka at göra en vacker gosses lycka, en sådan af det slaget som Ni är.

— Det är en Satan den der Magnian, sade Kaptenen, i det han tog Doctorn under armen, det är icke möjligt at bli ond på honom.

Charles de Bernard.

Pl. 15.

Tekningar af Henrik Monnier.

Herr Henrik Monniers carrikatur-tekningar utmärka sig genom deras egenhet, deras träffande sanning samt den enkelhet och säkerhet i handen med hvilken de blifvit utförda. Han liksom hushållar med sina pennstrek, men de äro derföre icke mindre tilräckliga för at åstadkomma den åsyftade effecten. Flere af hans tekningar, hvilka vi tid efter annan meddelat, hafva icke varit ovälkomna för våra läsare, och Red. har derföre trott sig böra lemna på denna Planche åter tvenne grupper, som torde lifligt påminna om scener ur hvardagslifvet.

Monnier drifver gerna litet gäckeri (*espièglerie*) med vissa föremål, och bland dem har han i den öfra tekningen valt en bal-scen; men icke de dansande, utan de åskådande, isynnerhet ibland fruntimmerspersonalen, hvaraf en del hindras genom sin corpulens at deltaga i dansen, en del derifrån uteslutes af ungherrarne, i anseende til en något försigkommen ålder, eller mindre lyckligt lottade af naturen. Dessa, på en bal vanlottade, benämnas vanligen i Frankrike för *tapisserie de bal*, hvad vi på svenska återgifvit med *kläda väggarna*, och de trenne Damerna på tekningen tyckas alla vara uti ofvannämnde kategori. Monnier hade väl kunnat låta der-

vid bero; men hans skalkagtiga sinnelag har förledt honom lägga lök på laxen, i det han ställt vid Damernas sida en gammal Herre, som är nog elak eller ohyfsad at yttra: *våra sötebrödsdagar äro förbi!*

Den nedra tekningen föreställer en mer huslig scen. Gamla Herrn är älskare af jagt; men den är icke alltid lycklig eller lönande besväret, hvarföre han också en dag ovanligt snart återkommer med sina hundar och bössan under armen. Af naturen är han deremot icke älskare af sällskap och nya bekantskaper, kanske äfven någon stark hushållning gick in i beräkningen; han trifs bäst på tvåmanna-hand med sin fru. Vid sin oförmodade hemkomst presenterar frun för honom en kusin, och som gamla herrn icke kan minnas förut hört talas om denne, bör det icke misstyckas at han med en förvånad och frågande blick yttrar: *hur heter min kusin?* Den nya kusin tyckes sjelf vara något tafatt och icke beredd på frågan, men har förmodligen reda på slägtledningen.

Pl. 16.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Bart hår omlindadt med perlor och vid tinningarne prydt med törnroser; grön klädning af moire, och derofvanpå en tyll-klädning, framtil öppen samt upfäst med törnros-guirlander; hvita handskar och hvita skor.

Fig. 2. En äldre Herres Costym. Et slags bonjour som kallas *Roupp* af brunt kläde, igenknäppt ända nedåt; krage och upslag af svart sidensars, och vadderade; skörten på denna rock äro bakföre ända upåt lifvet igenknäppta med små tätt bredvid hvarandra sittande knappar; stora snedfickor med klaffar; hela rouppen är rundtomkring kantad med en tjock snodd; hvit halsduk och hvit casimirs-vest; svarta pantalonger af et slags sidensars-casimir; gula handskar.

Fig. 3. En liten mössa prydd med törnroser.

Fig. 4. Gul siden-hatt med gula fjädrar och band.

Fig. 5. Blå sidensars-hatt med tvenne plymer vid ena sidan, och prydd med blommor under skärmen.

Fig. 6. En liten röd siden-hatt prydd med plymer och et hängande draperi, i samma nuance, med fransar.

Ordet til Charaden i föregående N:o är *Lifvad.*

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

4.

5.

6.

3.

2.

1.

Maha Rajah Rundschit Singh.

N:o V.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

Maj Månad 1840.

Pl. 17.

Maha Rajah Rundschit Singh, Konung af Lahore.

Uti trettonde Årgången af vårt Magasin, hafva vi med anledning af Pl. 9, General Allards porträtt, meddelat en utförlig artikel om Konungariket Lahore och dess numera aflidne Regent, Rundschit Singh, hvars porträtt vi nu äro i tilfälle at lemna, taget utur et i Calcutta utkommet arbete.

Rundschit Singh, en man som haft et stort inflytande på en stor del af Indien, var son af en anförare för en trupp Sikhas, och föddes den 2 November 1780. I spädare år fick han kopporna och sköttes af landets läkare; men förlorade dervid det ena ögat och blef af kopporna så illa tiltygad, at hans anletsdrag behöllo et rysligt vanståldt utseende. I sitt tolfte år miste han sin far; modren förestod medlertid regeringen, men vårdslösade helt och hållet sonens upfostran, hvilken aldrig lärde läsa eller skrifva. Vid sjutton år öfvertog han sjelf regeringen, och hans första handling var at sanctionera beslutet af sin mors dödande.

Han sysslosatte sig uteslutande med sina eröfringsplaner och Arméens organisation. Til vinnande af detta ändamål tog han utlänningar i sin tjenst, bland hvilka Generalerne Allard och Ventura isynnerhet gjort sig fördelagtigt kända. Han hade en synnerlig för-

kärlek för ägta stenar, och var i besittning af den största Demant *) som finnes. Hans Juveler anses vara de skönaste och dyrbaraste i verlden, och pragten vid hans hof öfvergick allt hvad man hittils känt och hört omtalas om orientaliska furstars. Bland annat hade han äfven et Regemente Lifvakt af Amazoner, utstyrda på det mest pragt- och smakfulla sätt.

I det sednare året af sin lefnad afslöt han et förbund med Engelsmännen uti Indien, när desse företogo tåget til Afgahnistan, och hade et sammanträde med Lord Auckland, General-Guvernören uti Indien. Han öfverlefde icke länge denna expedition, ty han dog den 27 Juni 1839. Redan en längre tid var han i anseende til sina utsväfningar så utmagrad och kraftlös, at han med möda kunde röra sig och måste bäras af sin betjening.

Hans son, en man utan snille och förmåga, efterträdde honom i regeringen, hvilken, efter sednare berättelser, blifvit stött ifrån thronen af sin son, hvilken skall äga farfadrens energi och själsstyrka.

Hvilken är Dåren?

Af *Anaïs Ségalas.*

Öfversättning.

Den Vise.

Yngling! som med mörka lockar går,
Ålderdomens snö skall en gång falla
På ditt låckiga och svarta hår,
På ditt hjerta, dina känslor alla.
Derför verksam var; lek icke bort din tid;
Sug din honing, Bi! du skördare bind kärfvar!
Samla skördens skatt när sommaren är blid,
Och til vintren göm hvad du förvärfvar.

Dåren.

Menskans arbetsflit är alltid skön,
Men bör då dess välförtjenta lön

*) Denna Demant kallas: *Ljusets Berg*, har en utomordentlig glans utan den minsta fläck, och har af en Engelsman, som sett honom, blifvit värderad til 40 millioner Svenskt Banko. Rundschit Singh har kort före sin död testamenterat honom til et Tempel uti Indien.

Rostas bort på botten af en kista?
Och blott gömmas för at på det sista
Köpa kryckor och glasögon för?
Nej, på Balen, blixtrande som stjernor,
Vänta dig de unga, sköna tärnor:
Skådespelet re'n du öppnas hör;
Strö ditt guld och gå til dans och nöjen
Med bevingad fot och glada löjen.

Den Vise.

Se, din trädgård knoppas som din ålders vår
Och Syrenen blommar, hyddan treflig står!
Inom häckens stängsel håll begäret inne.
Om två irrbloss på din bana blänka än,
Ära, höghet, slut för dem ditt sinne,
Vänd til blomsterhäcken om igen,
Tag dem ej för stjernor himlasända,
Lysmask blott, de menskans öga blända.

Dåren.

Möter du en gång på lifvets stig
Ärans sköna, strålande Gudinna
Och hon helsar vinkande til dig:
»Kom, min älskling, du en thron skall vinna!«
Tacka då, och fall för hennes fot.
Om det på din mulna bana händer
At en stråle ljus och klar sig tänder,
Släck ej ut den, men tag gladt emot.
Lifvet nog kan dystert vara,
Skym ej bort dess solsken klara.

Hvarför fjettra ärelystnans vinge?
Til sit mål den skalden, hjelten bär;
Och den eldiga den snabba stridshäst är
Utan betsel, på hvars rygg vi svinge
I det yrande, det djerfva lopp
Til det höga, ärans tempel opp.

Vill du då den härliga förjaga,
Denna ädla? Och blott dölja dig

Under Lindarne som gräset gömmer sig,
Och i hyddans qvalm som barnet svaga?
Stig til bergets högsta hjessa opp;
Allt kan stiga, trots de djupa branter,
Örnen med sin vinge, Geten med sitt lopp,
Menskan med sin vilja och sitt hopp.

Den Vise.

Kärleken förgår; välj, yngling klokt din brud,
Ej en ros utur den granna, stora verlden.
Stolt en skönhet uti brokig skrud
Hyllar flygtigheten, nycken, flärden,
Och dess lynne alltid likhet har
Utaf vinden, fjärilen och vågen;
Nya prydnader hon fordrar alla dar
Och til nya älskare står hågen;
En guddomlighet vill dyrkan få.
Låt den sköna säga bäst hon gitter:
«Jag dig älskar!« men blif liknöjd då
När på fingret tama fågeln sitter,
Kom ihåg han vingar har också.

Dåren.

Qvinnans milda blick ger dubbel glans åt dagen,
Må Madonnans bild få prydas af behagen!
Myrtenkronan Bruden af din kärlek får,
Af sin skönhet och af sina sexton år.
Fägringen och ungdoms-åren
Må du söka öm och kär,
Liksom lätta svalan plär
Söka solens sken och våren.

Vet jag har för dig en skön, gudomlig flicka;
Under pannans snö de mörka ögon blicka,
Mildt som hjertat, lågande som det.
En Sylfid i gång, för hennes lätta fjät
Sippans hufvud sig ej böjer,
Majros icke nedtryckt är
Hennes fötter vingar bär,
Hjertat ingen vinge röjer.

Afundsjukt man ser den unga makan blyga
Och när älskare i hennes fotspår smyga,
Mången gång din själ en oro när;
Ana dem likväl en sällhet innebär. —
Crésus frugtar som han säger
Tjufvens hand för sitt skatull
Röfvarns våld emot sitt gull,
Derför at en skatt han äger.

Hvad gjorde Ynglingen? tog han den vises råd?
Han lydde Dårens. Snart för kärleken och äran
Han villigt böjde knä och sökte lyckans nåd.
Visst gjorde han ej rätt som följde denna läran;
Men mången påstår dock med hemligt öfverdåd,
(Hur högt förnuftets magt och vishetens vi prise)
At Dåren var den Vise.

Ch...

Pl. 18.

Sedighet och Sedeslöshet.

Christlig Gifmildhet. 25 års ålder.

Vi återkomma til vår sedesamma Sophie, som fast i sina grundsatser och oförvillad af verldens flärd och lättsinne, sökte endast inom sig tilfredsställelse af upfyllda pligter emot sig sjelf och sitt köns värdighet, utan at derföre sky verlden; men hon var grannlaga i valet af dem hon umgicks med, och deras antal var visserligen ganska inskränkt. Hon var icke omgifven af en svärm' tilbedjare, som kunde förbrylla hennes hjerna eller genom smicker förföra henne tro sig vara en Ängel i mensklig gestalt. Några få bekantskaper inom en eller annan huslig krets, der mannen var et mönster af en aktningsbjudande husfader, och hustrun, i ordets hela bemärkelse, var maka och mor, utgjorde nästan de enda förströelser och nöjen i dem hon deltog, när hon någon gång lemnade sitt arbete. Det var i sådana sällskap hon utbildade sina goda anlag, och sökte til eget gagn använda de moraliska lär-

domar hon hemtat ur sitt bokförråd, som inskränkte sig inom det religiösa, ekonomiska och fäderneslandets historie.

Til de angenämaste stunder af sitt skäligen enformiga lif, räknade hon likväl dem hon tilbragte i kyrkan, och sällan eller aldrig försummade hon at inställa sig der, för at genom tolkningen af Evangelii ord, uplifvas, tröstas och hoppas på en mild Försyn, som drar försorg om den minsta varelse, och aldrig öfverger dem som sätta sin förtröstan på densamma. Med christlig gifmildhet, och långt ifrån för at vilja synas, gaf hon gerna en besparad penning åt den fattige och behöfvande, och vi se henne på Planchen, vid utgången utur Kyrkan, med välvilja räcka en skärf åt en gammal man, som svag och orklös sitter på trappstegen. Hon ger utan beräkning at prisas för välgörenhet; hon ger af hjertat, af christlig kärlek, och vet icke at hon är bemärkt af en ung ädel man, som med deltagande och likstämmig känsla, inom sig tyckes förena sig med den fattiges uttryck:

Tusen tack, mitt goda fruntimmer. Gud välsigne er!

Hämnden,

eller: *La grande Bretèche.*

Öfversättning ifrån Fransyskan.

»Vid pass hundra steg från Vendôme, på stränderna af Loir,» -- sade Horace Bianchon, — ligger et gammalt och mörkt hus, med utmärkt höga tak, och så fullkomligt enstaka, at i dess närhet icke finns hvarken något illa luktande garfveri eller något dåligt värdshus, hvilka man annars vanligen ser vid ankomsten til småstäderna. Framför denna boning är en trädgård som vetter utåt floden; de fordom raka buxboms-träden som utgjorde dess alléer, växa nu utan ordning. Några pilar upskjutande ur Loir, hafva skyndsamt drifvit i höjden, lik en instängande häck, och undangömma byggnaden til hälften. De plantor, som vi kalla skadliga, pryda med deras sköna vegetation strandens sluttning. — De, sedan 10 år, vårdslösade fruktträden, gifva ej mer någon afkastning, och deras telningar bilda en ungskog; spaljererna likna häckar af afvenbok; de fordom sandade gångarne äro fyllde af gräs, eller — för at säga sanningen, — finnes der egentligen ej mer spår til

gångväg. Från höjden af det berg, hvarpå ruinerna af Hertigarnes af Vendôme gamla slott äro belägna, (det enda ställe hvarifrån ögat kan sänka sig til denna inhägnad) finner man lätt at i fordna tider, detta ställe varit en angenäm tilflykt för någon adelsman, sysslosatt med blomsterskötseln, men isynnerhet begifven efter god frukt. Man varseblifver en löfsal, eller rättare qvarlefvorna deraf, hvaruti står et bord, som ännu icke helt och hållet blifvit förstördt af tiden. Vid åsynen af denna f. d. trädgård kan man gissa til de negativa nöjena af den stilla lefnad man njuter i provinserna, på samma sätt som man gissar tilvaron af en duglig Köpman, då man läser inskriften på dess graf. Til fulkomnande af de sorgliga och ljufva tankar som bemägtiga sig själen, företer en af murarne en solvisare, prydd med denna borgerligt christliga inscription: *Ultimam cogita!* *) — Taken af detta hus äro förfärligt förfallna; fönster-jalousierna äro ständigt tilslutna, balcongerna betäckta med svalbon, dörrarne alltid stängde, et högt gräs står i grönskande rader i hvarje springa af trapporna, och alla jernbeslag äro rostiga. Månen, solen, vintern, sommaren och snön, ha urgräft trävirket, bugtat plankorna, gnagit målningen. Den dystra tystnad der råder, störes endast af fåglar, kattor, mårdar och råttor, hvilka der äga frihet at springa af och an, slåss och äta. — En osynlig hand har öfverallt skrifvit ordet: *Mystère.* Om ni, drifven af nyfikenhet, går at betrakta detta hus åt gatan til, blir ni varse en stor port, rundad upåt, och i hvilka bygdens barn ha gjort talrika hål; jag har sedermera fått veta, at denna port blef tilspikad för tio år sedan; genom dess oregelbundna öppningar kan ni skåda den fullkomliga harmoni som råder emellan trädgårdens framsida och gårdens. Samma oordning är der rådande. Knippor af gräs omgifva stenläggningen; hiskliga ödlor krypa radtals på murarne, hvilkas svärtade åsar äro omsnärjda med tusen festoner af väggört. Trappstegen äro lösryckta, snöret til ringklockan är murket, takrännorna krossade. Hvilken himlens eld har gått häröfver?

Har man der hädat Gud? har man der förrådt Frankrike? Krypdjuren kräla deromkring, utan at svara er. Detta toma och ödsliga hus är en gåta, hvars lösning ingen känner. Det var for-

---

*) Tänk på den sista timmen.

dom et litet länegods, och bär namnet: *"la Grande Bretèche."* Under den tid jag vistades i Vendôme var åskådandet af denna besynnerliga boning ett af mina lifligaste nöjen. Var den ej också intressantare än en ruin? Vid en ruin fästa sig historiska minnen, tildragelser, hvilkas sannfärdighet är oemotsäglig; men denna boning, ännu qvarstående, ehuru långsamt förstörd genom en hämnande hand, inneslöt en hemlighet, en okänd tanke, förrådde åtminstone en capris. Mer än en gång om aftnarne närmade jag mig til den vilda häck som omslöt denna inhägnad; jag trotsade alla skråmor, inträdde i denna trädgård utan ägare, i denna egendom, som ej var hvarken publik eller enskilt; jag stannade der hela timmar och betragtade dess oordning; jag skulle ej ha velat göra en enda fråga til någon af Vendômes skräflande invånare, äfven om jag derigenom fått veta den historie hvilken man utan tvifvel hade at tilskrifva denna underliga syn. Der upgjorde jag angenäma romaner; jag öfverlemnade mig til små, melancholiska utsväfningar som förtjuste mig. Om jag känt det, kanske ganska vanliga, skälet til detta öfvergifna tilstånd, skulle jag ha förlorat de ännu obekanta poesier, af hvilka jag berusade mig. För mig framställde denna fristad menniskolifvets mest varierade bilder, förmörkade af dess olyckor; än liknade det et kloster utan invånare, än kyrkogårdens lugn, utan de döda som tala til oss på deras epitafiska språk; den ena dagen syntes det mig likna et tilhåll för spetälska, den andra et hemvist för Atriderna; men framför allt var det landsbygden med sina djupsinniga tankar, sitt timglas-lif. Jag har ofta gråtit, jag har aldrig skrattat der. Mer än en gång har jag der erfarit en ovillkorlig fasa, då jag öfver mitt hufvud hört det dofva hvinandet från vingarne af någon jagad skogsdufva. Jordmånen är fuktig; man måste taga sig til vara för ödlorna, huggormarne och grodorna, som der promenera omkring med naturens vilda frihet; man bör isynnerhet akta sig för kylan, ty inom några minuter känner man et täckelse af is hvila öfver axlarne, likt Kommendörens hand på Don Juans hals. — En afton frös jag der: vinden hade omvändt en gammal rostig flöjel, hvars gnällande liknade suckar, komna från byggnaden, i det ögonblick då jag fulbordade et temligen mörkt drama, hvaruti jag förklarade detta slags monumentaliserade smärta. — Jag återvände til mitt logis, et rof för dessa dystra idéer.

Sedan jag ätit qvällsvard, inträdde värdinnan med hemlighetsfull upsyn i min kammare, och sade: Min herre, se här kommer Hr Regnault. — Hvem är herr Regnault? — hvad min herre, känner ni inte Hr Regnault? ack, det var lustigt, sade hon i det hon gick sin väg. I en hast varseblef jag en karl, lång, spenslig, svartklädd, som bar sin hatt i handen, och såg ut som en vädur, färdig at rusa på sin rival; hans panna var låg, hufvudet litet och spetsigt, ansigtet blekt, temligen likt et glas orent vatten, ni skulle sagt, som en dörrvaktares hos en minister. Den obekante bar en gammal rock, ganska nött i rynkorna; men han bar en demant i kråset, och guldringar i öronen. — Min herre, med hvem har jag äran tala? sade jag. Han satte sig på en stol framför elden, lade hatten på bordet, och svarade mig, i det han gnuggade händerna: ah, det är bra kallt! min herre, jag heter Regnault. — Jag bugade mig, sägande för mig sjelf: — *il bondo cani!* sök. — Jag är, återtog han, notarie i Vendôme. — Det fägnar mig, min herre, ropade jag, men jag är inte beredd på at göra testamente, af skäl, för mig bekanta. — Vänta litet! återtog han, lyftande handen, likasom för at ålägga mig tystnad. Tillåt min herre, tillåt! jag har fått veta at ni stundom plär promenera i trädgården vid *la grande Bretèche.* — Ja, min herre. — Vänta litet, — sade han, uprepande samma åtbörd, — detta företag utgör en verklig förbrytelse. Min herre, det är i salig fru grefvinnan Merrets namn, och i egenskap af dess testamentes verkställare, jag kommer at bedja Er afstå från edra besök. Vänta litet! jag är inte någon Turk, och vill inte göra Er det til et brott, dessutom är det ganska ursäktligt hos er at vara okunnig om de omständigheter hvilka förmå mig at låta den vackraste boning i Vendôme falla i ruiner. Emedlertid, min herre, tycks Ni vara en man af upfostran, och bör veta at lagarne vid svårt straff förbjuda en, at inkräkta en stängd egendom. En häck är så god som en mur. Men det tilstånd hvaruti huset befinner sig, kan gälla som ursäkt för er nyfikenhet. Jag skulle ingenting högre önska än at i frihet låta er gå och komma i detta hus, men, ålagd at verkställa testaments-gifvarinnans vilja, har jag äran, min herre, bedja er at ej mer gå in i trädgården. Jag sjelf, min herre, har, sedan testamentets öpnande, ej satt foten inom detta hus, hvilket, som jag haft äran nämna, hör til fru grefvinnans Merrets arfgods. Ack, min bästa herre! hennes testamente har väckt mycket upse-

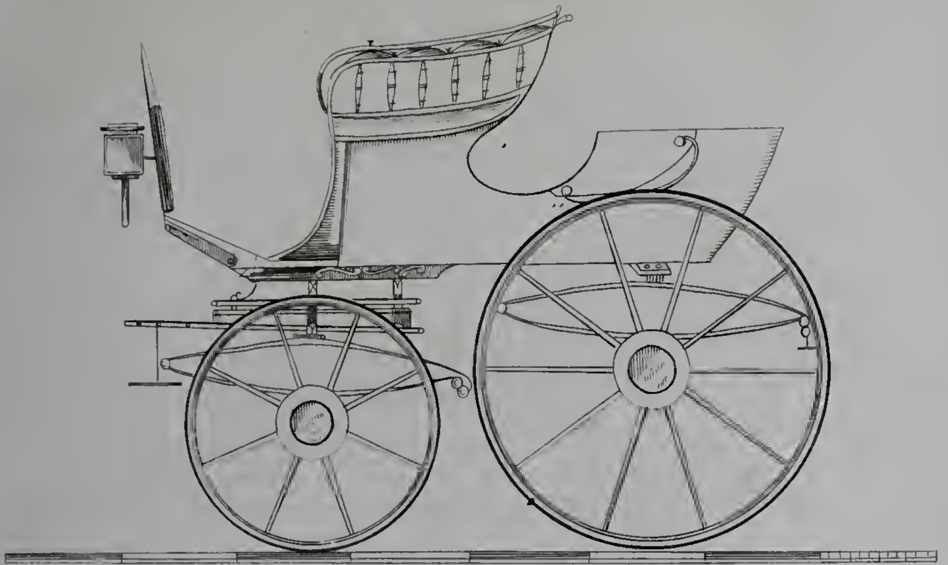
ende i Vendôme! der stannade han för at snyta sig, den hedersmannen! jag respecterade hans pratsamhet, fullkomligt inseende at grefvinnan Merrets förordnande var den vigtigaste tildragelsen i hans lefnad, hela hans rygte, hans ära, hans upkomst. Jag måste då taga farväl af mina skönaste drömmar, mina romaner; jag blef då ej olydig, vid nöjet at få höra sanningen på et officielt sätt. — Min herre, sade jag til honom, skulle det synas Er obetänksamt om jag begär få veta orsakerne til dessa besynnerligheter? — En rörelse som uttryckte hela det nöje, hvilket de menniskor erfara, som äro vana at rida på någon *käpphäst*, öfverflög vid dessa ord Notariens ansigte. Han drog up sin skjortkrage med en löjlig åtbörd, tog fram snusdosan, öpnade den och bjöd mig snus. Vid min vägran, tog han sig sjelf en ansenlig pris. Han var lycklig? en menniska som icke har någon käpphäst, är okunnig om hvad fördel man kan draga af lifvet. En sådan är den bestämda medelvägen mellan passion och galenskap. I detta ögonblick förstod jag detta vackra yttrande af Sterne, i hela dess vidd, och fick et fullständigt begrepp om den fröjd med hvilken onkel Tobias red grensle på *Trim aidant*, sin batalj-häst. — Min herre, sade Hr Regnault, jag har varit första skrifvaren hos Chodron i Paris, — et förträffligt kontor, hvarom Ni kanske hört talas? inte! — Emedlertid har dess namn ofta blifvit kungjordt; men Ni roar Er kanske inte med at läsa kungörelserna i Paris? nej! — det var roligt, — jag läser dem, jag. Som jag ej hade nog förmögenhet at slå mig ned i Paris, der pålagorna stego 1816, kom jag hit för at öfvertaga min företrädares kontor. Jag hade slägtingar i Vendôme, bland andra en rik tant, som gaf mig sin dotter til ägta. Min herre, återtog han, efter någon tystnad, tre månader efter se'n jag af Monseigneur, Storsigillbevararen, blifvit antagen, blef jag en afton, just i det ögonblick jag skulle lägga mig, (jag var då ännu icke gift) — kallad at infinna mig hos fru grefvinnan Merret, på dess slott Merret. — Hennes kammarjungfru, en bra flicka, som för närvarande tjenar här på värdshuset, var vid min port, med grefvinnans vagn. Ah, vänta litet! jag måste nämna för Er, min herre, at grefve Merret blifvit död i Paris två månader före min hitkomst, han omkom der på et ömkligt vis, öfverlemnande sig til utsväfningar af alla slag. Förstår ni? den dag han reste, hade grefvinnan lemnat *la grande Bretèche* och borttagit dess möbler. Somliga påstå til och med at hon

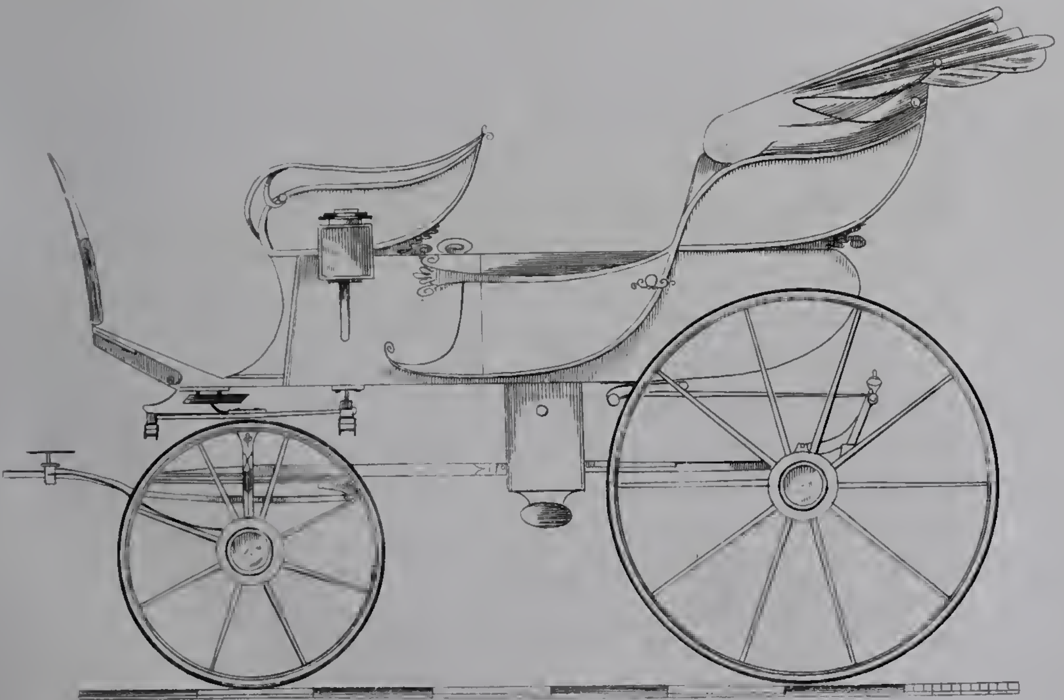
brännt up dem, tapetseringen, med et ord i allmänhet alla effekter som beklädde de rum hvilka nyligen blifvit hyrda af nämnde herr . . . . (håll, hvad säger jag nu? ber om förlåtelse, jag tyckte jag höll på at diktera et arrendekontrakt) — hon brände up dem, återtog han, — på ängen vid Merret. Har ni varit vid Merret, min herre? nej! sade han, svarande sjelf på frågan. Ack, det är et ganska vackert ställe.

Sedan tre månader vid pass, fortfor han efter en liten skakning på hufvudet, hade herr grefven och fru grefvinnan lefvat på besynnerligt sätt; de emottogo ej mer någon främmande, — frun bodde i rez-de-chausséen, och herrn i första våningen. Då fru grefvinnan var der ensam, visade hon sig endast i kyrkan, — senare vägrade hon äfven at hemma hos sig på sitt slott, se de vänner som kommo at helsa på henne. Hon var redan ganska förändrad då hon lemnade *la grande Bretèche* för at begifva sig til Merret. Detta dyrbara fruntimmer . . . (jag säger dyrbara, emedan jag fått den här demanten af henne, annars har jag ej sett henne mer än en enda gång!) — ja, denna goda dame var ganska sjuk; utan tvifvel misströstade hon om sin helsas återställande, emedan hon dog utan at ha tilkallat läkare; också tro många af våra fruntimmer af hon inte var rigtigt klok. — Min herre, min nyfikenhet blef derför särdeles äggad då jag fick höra at fru Merret behöfde mitt biträde. — Jag var inte den enda som interesserade sig för denna historia. Samma afton, ehuru det var sent, viste hela staden at jag skulle fara til Merret. — Kammarjungfrun svarade nog obestämdt på de frågor jag gjorde henne på vägen. Emedlertid sade hon mig at hennes matmor den dagen fått nattvarden af kyrkoherden i Merret, och tycktes ej kunna lefva öfver natten. Omkring klockan elfva anlände jag til slottet. Jag gick upför stora trappan. Sedan jag genomgått stora höga och mörka rum, kalla och fuktiga som dj . . . . kom jag til fru grefvinnans sängkammare. Efter de ryglen som voro i omlopp om denna dame (min herre, jag skulle aldrig sluta om jag ville omtala alla de berättelser som man anfört om henne!) föreställde jag mig henne såsom en coquette. Tänk Er, at jag hade svårt at se henne i den stora sängen der hon hvilade. Det är sant at, til uplysande af denna ofantliga kammare — hvars friser voro gammalmodiga och så öfverhöljda med dam at man

kunde nysa, bara man såg på dem, — hade hon en gammaldags silfverlampa; ah, men ni har inte varit på Merret! nå väl, min herre, — sängen är en af dessa urmodiga sängar med uphöjdt tak, öfverdragen med blommeradt indiskt tyg. Et litet nattduksbord stod vid sängen, hvarpå jag såg ligga et exemplar af »*Jesu Christi efterföljelse*« *) hvilket, i parenthes sagdt, jag har köpt åt min hustru, tillika med lampan. Der stod äfven en stor ländstol, för hennes förtrogna, jemte tvenne stolar. För öfrigt ingen eld. Se der husgerådet. Det skulle ej uptagit tio rader i en boupteckning. Ack, min bästa herre, om ni, såsom jag, hade sett detta vidsträckta rum, behängdt med mörka tapeter, skulle ni trott Er förflyttad til en verklig skådeplats för en roman. Det var isande, och mer än det, begrafningslikt, tillade han lyftande armen med en theatralisk åtbörd och görande et uppehåll. Då jag närmade mig til sängen, såg jag slutligen fru Merret, tackad vare ännu skenet af lampan, hvars strålar föllo på örngåtten. Hennes ansigte var gult som vax, och liknade två hopslagna händer. — Fru grefvinnan hade en spetsmössa, hvilken lemnade til beskådning hennes vackra men alldeles hvita hår. Hon satt uprätt i sängen, men tycktes med mycken svårighet qvarhålla sig i denna ställning. Hennes stora, svarta ögon, utan tvifvel utmattade genom febern, och redan nästan döende, rördes knappt under ögonbrynens hvalf. — Så här, sade hon, visande på bågen öfver sina ögon. — Hennes panna var fuktig. Hennes afmerglade händer liknade ben betäckta med en fin hud; dess ådror och muskler syntes fullkomligt; helt visst hade hon varit mycket vacker, men i denna moment intogs jag af, jag vet ej hvilken känsla, vid hennes åsyn. Aldrig, (för at eftersäga dem som svepte henne,) har någon lefvande varelse upnått en dylik magerhet utan at dö. Med et ord, det var förfärligt at skåda! Denna qvinna hade blifvit förtärd af plågor, ända tils hon blef en blott skugga. Hennes läppar voro blekblåa, och då hon talte til mig, var det med möda hon rörde dem. Ehuru jag i Paris varit van vid dessa skådespel, då mitt yrke ofta förde mig til de döende för at fastställa deras sista vilja, bekänner jag at dessa familjer i tårar, dödsångsten och allt hvad jag har sett, vore et intet i jemförelse med denna qvinna, ensam och tyst, i detta vidsträckta slott. Jag hörde ej rin-

*) Af Thomas a Kempis.

gaste buller, jag såg ej ens den rörelse som den sjukas andedrag bort åstadkomma på de lakan som betäckte henne, och jag stannade fullkomligt orörlig, sysslosatt at betragta henne med et slags häpnad. Jag tycker mig ännu vara der.

(Fortsättning i nästa Häfte.)

Pl. 19.

Nymodiga Åkdon.

Ehuru dessa Åkdon kallas nymodiga, vill det synas at deras former icke hafva nyhetens behag; men som de medlertid utgifvas för nymodiga och äro Red. nyligen utrikes ifrån tilhandakomne, har den trott sig böre meddela desamma.

Den öfra kallas en *Poney-Phaëton*, och den nedra är en vanlig Caleche.

Et Monument öfver Napoléon.

Utur *Recueil de la Société Polytechnique* (Trettonde Årgången 7:de Tom. för September månad 1839) låna vi en artikel af verkligt intresse, som torde vara föga känd. Den handlar om et Monument, en skäligen colossal Colonn, som på Corsica kommer at upresas til Napoléons minne. Artikeln lyder sålunda:

«Från *Algajola* berättas at uthuggningen ur klippan af colonnen har ägt rum med en fullkomlig lyckad framgång. Det var den 27 Febr. som denna vördnadsbjudande sten-massa, af sexhundratusen kilogrammers tyngd, förlorade sin jemnvigt och nedlades på den dertil beredda underbäddning. — Denna förrättning har försiggått under ledning af Herr *Roze*, (Timmermans-mästare i Paris,) och har på et tilfredsställande sätt svarat til det förtroende som Herr *de Ligny*, (architekten af ifrågavarande monument) haft til honom. Med en utomordentlig skicklighet och en märkvärdig enkelhet i medlens användande, har Hr Rozé lossat ifrån klippan vår gigantiska colonn, som nu ligger lös och ledig på des underlag, hvarpå hon kommer at utarbetas: dess nuvarande höjd är 52 fot och dess största diameter 11 fot.

För at göra sig et rigtigt begrepp om det förtjenstfulla af denna Hr Rozes nu verkställda operation, bör man hafva sett denna

gigantiska sten i et stycke, (monolithe) när den ännu hade fäste vid moderklippan och föga mer än en half fot öfver jorden. Man nödgades vända nästan up och ned den ofantliga massan af 600,000 kilogrammer . . . nå väl! dertil hafva endast tjugo arbetare behöfts. Til Alexanders colonnen i Petersburg behöfdes öfver tusen.

Uthuggningen af denna colonn kommer utan tvifvel at göra epok uti franska konst-historiens annaler. De enda monolither af större propotioner det nu äger, har Frankrike fått ifrån fornverlden. Aldrig förr hafva der dylika arbeten ägt rum; man bör lyckönska sig at se dem för första gången utförda uti Napoléons fädernebygd.

Lyx-artikel.

O J D H L

Ordnung ist das halbe Leben!

(Ordning är halfva lifvet!)

Detta valspråk är, som bekant, Tyska Soiréernas och är äfven til sina initial-bokstäfver begagnadt på en i dessa dagar från lithogragrafiska tryckerierna utkommen liten nätt lyx-artikel, af hvilken vi härmed kunna meddela våra prenumeranter hvardera ett exemplar, oss benäget tilsändt af Utgifvaren, Tyska Språkläraren, Grosshandlare Müller. — Det är et prof-blad af såkalladt *Rad-papper*, linieradt för rak och välskrifning af bref eller vers, i album eller bättre skrifböcker, egentligen egnad för elever och deltagare i Herr Müllers Tyska lectioner som stå i sammanhag med hans Soiréer; men som vi hoppas skall äfven välvilligt emottagas af våra läsare och läsarinnor jemte andra som hafva sinne för ordning och et visst städadt skick äfven i småsaker. Detta *Rad-papper* blir framdeles at tilgå i Hr Deleens & Comp. m. fl. boklådor, tryckt så väl på vackert velin som på fint läsk-papper och jemväl på coloreradt papper i flera nuancer. — Red. har varit i tilfälle at äfven se de vackra *Titelblad* til Tyska skrifböckerna, upställda i en viss systematisk ordning, hvilka brukas i Hr Müllers lectioner, i hvilka nu som förut herrskar en ordning och handhafves med et nit så i stort som smått, at de kunna kallas exemplariska. — Vi hänvisa för öfrigt våra läsare til de fördelagtiga omdömen öfver dessa Tyska

Soiréer som finnas införda i N:o 11 af Stockholms Dagblad 1834; N:o 13 af Journalen 1835; N:o 26 af Dagligt Allehanda 1836 och N:o 6 af Aftonbladet 1837, uti hvilka vi instämma, och begagna detta tilfälle at yttra vår tilfredsställelse öfver Hr Müllers undervisnings-method och lections-ordningen, som efter vår tanke är ganska ändamålsenlig och af väsendtlig nytta för alla älskare af Tyska språket och dess litteratur.

Logogrif.

Den som vill företa *mitt hela*
Har oro nog, det kan ej fela;
Och huru saken än må gå
Så tål den at fundera på
Ändå.

Den kan gå väl, den kan gå illa,
Man skall den klandra eller gilla;
I alla fall, ej utan prut
Man blir så sorgfri som förut
til slut.

Dess fyra fötter uppenbara:
Hvad menskan altid önskar vara,
Men hvad hon dock så sällan är
Och ofta nog med buller här
begär.

Hvad hvar och en vill ha så gerna
Och mången som har lycklig stjerna
Från annan verldsdel får en dag;
Det ofta ger åt fula drag
behag.

Et uphof som vi äga alla
Men möjligen kan förefalla
Hur tokigt det än syns, minsann!
At man ej rigtigt namnge kan
ibland.

Et litet ord som pryder mycke
Framför et namn i mångens tycke;
Et sätt at torka säd uppå;
Hvad friarn högst plär efterstå
at få.

Hvad på en namnsdag man plär göra,
Ibland rätt bullersamt at höra
När med kanoners ljud det sker;
Som huslig fest det fägnad ger
långt mer.

Ch...

Pl. 20.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Hatt af Engelskt crêpe med en knuten plym; rock med öppna garneringar af et slags tyg som kallas *crêpe de Palestine*, vermicellerad med grönt; gula handskar, svarta skor.

Fig. 2. Gul sidensars-hatt med blommor och sidensars-band; rock af siden garnerad med trenne rader släta sammets-remsor, i ställe för volant; mantille af grisdelint sammet med breda fransar; guln handskar, svarta skor.

Fig. 3. Hatt af blankt crêpe (*crêpe lisse*) prydd med en engelsk spets; klädning med tre släta garneringar och en bred falbolan; svenska klippings-handskar, svarta skor.

Fig. 4. Bart hår prydt med band; tyllklädning med slätt snibb-lif och med vida halflånga ärmar; halflånga handskar prydda med bandändar och kantade med marabout-fjädrar.

Fig. 5. Resilja af guld-tråd och hvit plym på högra sidan, hängande ned på halsen; klädning af et slags blått sidentyg kallad: *gros d'Afrique glacé*, ihopknuten på sidorna med *ombrerade* sidensars-band; hvita handskar och skor.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

1.

2.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

N:o VI.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

Juni Månd 1840.

Pl. 21.

Populära Scener och utrop i Paris.

I de södra länder i allmänhet äga många förrättningar och utbjudningar til salu rum på allmän gata; et mildare klimat medger detta förhållande, och vanan at vid gathörnen kunna förse sig med vissa förnödenheter, eller höra dem i sitt hus utbjudas af kringvandrande eller stationära säljande, som utropa sitt kram, är så införlifvad med en populär åsigt, och så väsendtlig, at folken icke utan et slags uplösning skulle kunna undvara densamma. Under en allmän benämning kallas de: *Les cris de Paris.* — Red. meddelar i närlagda tekning några exempel deraf.

Fig. 1. Är et fruntimmer, som uteslutande sysselsätter sig med försäljning af lefvande blommor och buketter; hon är stationär och har sin försäljning i något gathörn eller ställe der mycken trafik äger rum; hon kallas också blomsterhandlerska; (*Bouquetière*).

Fig. 2. Visar en Colportör som utbjuder och säljer Tidningsblad, men i synnerhet nyss utkomna brochurer; han vandrar omkring under utrop: Nyligen utkommit; (*Ça vient de paraître*).

Fig. 3. Föreställer en Fisk-handlerska, som under kringvandringen ropar: Nyss anländ Makrill! (*Il arrive l' maquereau!*).

Fig. 4. Är en kringvandrande Korgmakare; han rör sig ledigt under sin lätta börda af några femtio korgar i olika skapnader och former.

Fig. 5. Är en Rått-fångare, hvilken Tyskarne hedrat med benämning af Kammarjäger, och som i Paris vandrar omkring, med några döda Råttor hängande på et spö, under utrop: död åt alla Råttor! (*Mort aux rats!*).

Fig. 6. Föreställer en hatt-försäljning på öppen gata. Den frodiga säljerskan vet ganska skickligt begagna sig af menskliga svagheten, och hon försäkrar hvar och en som handlar med henne, at hatten klär Herrn oändeligt väl. (*Ça vous coiffe t'y bien!*).

Återkomsten.

Villas mina rörda sinnen?
Hvart i tårar ögat ser
Flydda dagars drömbild ler;
Kära syner! gamla minnen!
Jag med suckar helsar er!

Huru hjertat klappar! — känner
Det ej nejderna igen.
Der min korta vår flytt hän?
Sjö och lunder, barndomsvänner;
Allt är sig så lika än.

Blomma icke samma lindar
I hvars skygd jag menlöst säll
Lekte bort så mången qväll?
Och som fordom friska vindar
Susa kring det glada tjäll.

Der i leken eller dansen
Jag så hjertligt glädje njöt;
Mången bitter tår väl göt,
Men i friska ungdomskransen
Dock så sköna blommor knöt.

Se på rika tegar, säden
Än i gyllne böljor gå!
Glada trädgårdens berceau

Grönskar så som förr, och träden
Än af frukter böjda stå!

Är det ej densamma gården
Der åt dufvorna jag bar
Gyllne kornen alla dar,
Och af moderliga vården
Sjelf så stolt och lycklig var?

Dunkla lunder! der så gerna
Jag i drömmars svärmeri,
Irrade förtjust och fri,
Lyst af qvällens milda stjerna;
Än er fristad bjuden J!

Ännu leende står dalen
Der jag löst från skolans tvång,
Plockat smultron mången gång
Och inunder höga alen
Diktade min första sång.

Ja, min ungdoms hem jag funnit,
Men så tomt! — Dess fröjder ren
Alla vissnat längesen
Och dess vänner tyst försvunnit
Under grafvens kalla sten.

Borta der på Kyrkogården
Länge stilla tjällen stått
Der de trötte hvilan nått
Och för kärleksfulla vården
Kan jag stoftet tacka blott.

Främling på den kända stranden
Efter långa saknads år
Nu en skugga blott jag står,
Tryckande den matta handen
Mot förblödda hjertats sår.

C. A. S.

Pl. 22.

Sedighet och Sedeslöshet.

Förförelse vid 24 års ålder.

Beklagansvärda Thilda! Behagsjukan, tycket för grannlåt, hågen för nöjen och förströelser hafva gått i tiltagande och fått en rigtning, som leder til förderfvet. Följande det första intryckets häftighet, utan erfarenhet och eftertanke, skulle hon lätt bli öfvertalt och förledas af löften om evig kärlek, om lycka och anseende, samt falla i en snara, som för alltid förstörde hennes framtid. — Det är naturligt om bland en mängd tilbedjare, en ung flicka äfven å sin sida fattar et häftigt tycke för en karl, helst när han utom sin kärlek lofvar henne guld och gröna skogar; det är förlåtligt om hon i hoppet af en förening, i en förtjusningsstund glömmer sig; men det är et oförlåtligt lättsinne, om hon öfverlemnar sig obetänksamt i hans händer, och med åsidosättande af samhällsinrättningarnas fordringar tror sig hafva en hustrus rättigheter, derigenom at hon utan omsvep bebor tilbedjarns hus och inrättar sig der under anspråk af undseende för några underlåtna formaliteter, dem hon anser såsom en bisak.

Men Thilda öfvervägde icke följderne; hennes framtid låg i njutningen af et närvarande, efter hennes tanke: en lycklig, lysande belägenhet, som gaf utrymme åt hennes svaghet för fåfänga, grannlåt och nöjen; med ett ord: Thilda är fallen och icke annat än en entretenerad flicka, omgifven af all den lyx och yttre flärd som så uteslutande behagar henne. — Vi se henne på tekningen elegant klädd, i et prägtigt möblerad rum, omgifven af alla dessa moderna lyx-ariklar som gifva tilkänna rikedom och öfverflöd. Det fattas henne ingenting; hon befaller sin egen Lakej i livré, har et ekipage til sin fria disposition, en loge på stora Operan och en öppen credit hos Modehandlerskan, at genom ständiga ombyten förnöja hågen för sin klädsels jemna omvexlingar. Hennes tilbedjare är, genom sin omsorg at befrämja hennes tycken och nöjen, förtjent af hennes tacksamhet, och hennes lif förflyter i et rus af njutningar som döfvar en bättre, ädlare sjelfkänsla och stänger vägen för eftertanken.

I denna belägenhet upsökes hon en dag af sin aktningsvärda far, som förebrår henne et lefnadssätt, så föga öfverensstämmande med sedlighet och de förhoppningar han gjort sig om sin dotter. De äro sårande, förödmjukande, dessa förebråelser; hon känner hela tyngden deraf, hon är förlägen; men hon kan icke slita sig ifrån den glans som omger henne, hon blyges at återvända, hon vet at hon förlorat allmänhetens aktning, samvetets röst måste qväfvas. Den tjenstvillige Lakejen, tror sig uppfylla en pligt och komma henne til hjelp, då han förständigar den bannande fadren, at icke på et så opassande sätt störa friden och lugnet inom sin herres och matmoders hemvist, samt ber honom tyst och stilla aflägsna sig. Fadren ser, thy värr, att hans bemödanden äro fåfänga, och Thilda, i sin brydsamma ställning, hör slutligen, utan at skakas deraf, den förtörnade fadrens sista ord under bortgående!:

Olyckliga, förtappade dotter! jag förskjuter dig!

Hämnden.

Fortsättn. från föreg. N:r.

Slutligen rördes hennes stora ögon, hon försökte lyfta upp sin högra hand, som åter nedföll mot sängen, och dessa ord kommo från hennes mun likt en flägt, emedan hennes röst ej mer var någon röst: — »Jag har väntat Er med mycken otålighet.» — Hennes kinder färgades lifligt; att tala, min herre, det var ett bemödande för henne. — »Min fru,» sade jag till henne. Hon gjorde tecken åt mig at vara tyst. I detta ögonblick reste sig den gamla tjensteqvinnan och hviskade mig i örat: »tala ej; fru grefvinnan är ur stånd at höra minsta buller, och hvad Ni säger kunde uppröra henne.» Jag satte mig. Några ögonblick derefter samlade Fru Merret alla sina återstående krafter för at röra sin högra arm, lade den, ej utan oändelig svårighet, under sin hufvudkudde; hon dröjde et ögonblick; derpå gjorde hon det sista bemödandet för at draga sin hand tilbaka, och då hon hade framdragit et förségladt papper, föllo svettdroppar från hennes panna. — »Jag anförtror er mitt testamente, sade hon: Ah, min Gud! ah!» — Det var allt. Hon fattade et crucifix, som var på hennes säng, förde det skyndsamt til sina läppar och dog. Uttrycket i hennes stirrande

ögon, kommer mig ännu at rysa, då jag tänker derpå. Hon hade visst mycket lidit! Det fanns glädje i hennes sista blick, en känsla som förblef inpreglad i hennes döda ögon. Jag tog testamentet med mig; och då det öppnades, såg jag at fru Merret utnämnt mig til dess verkställare. Hon testamenterade det hela af sina ägodelar til Vendômes hospital, med undantag af några enskilta gåfvor. Men hör nu hurudant hennes förordnande var, i afseende på *la grande Bretèche.* Hon anbefallte mig at lemna detta hus under femtio års tid, räknadt från hennes dödsdag, i det tilstånd hvaruti det befanns vid hennes hädanfärd, förbjudande tillträdet til rummen åt hvem det vara måtte, och til och med anslående en renta til aflöning åt väktare om det behöfdes, för at betrygga det fullkomliga upfyllandet af hennes åstundan. Efter denna tids förlopp, om testamentsgifvarinnans önskan hade blifvit upfylld, skulle huset tillhöra mina arfvingar, ty, som min herre vet,' få Notarier icke emottaga några donationer; hvarom icke skulle *la la grande Bretèche* återgå til dess rätts innehafvare, men under villkor at upfylla de föreskrifter som voro anvisade i en, testamentet bifogad codicill, och som ej får öppnas förrän efter förloppet af nämnde femtio år.' Testamentet har ej blifvit rubbadt, då . . . .» Vid dessa ord, och utan at sluta meningen, betragtade den långa Notarien mig med en triumferande upsyn. Jag gjorde honom helt lycklig i det jag ställde til honom några complimenter. — Min herre, sade jag, i det jag slutade dem, — ni har gjort så lifligt intryck på mig, at jag tycker mig se denna döende, hvitare än hennes lakan; hennes lysande ögon väcka min rädsla, och jag kommer visst at drömma om henne i natt. Men ni torde väl ha fattat några gissningar i anseende till de besynnerliga förbehållen i detta testamente. — Min herre, sade han til mig, med en komisk förbehållsamhet, jag tillåter mig aldrig at bedöma de personers upförande, som hafva hedrat mig med gåfvan af en demant. Jag lossade dock tungbandet på den samvetsgranne Notarien, som meddelade mig — ej utan långa afvikelser från ämnet, — de iakttagelser som blifvit gjorda af de båda könens djupa politik, hvars domslut äro en ståndande lag i Vendôme. Men dessa observationer voro så stridande mot hvarandra, så vidlöftiga, at jag var nära at insomna, oaktadt det intresse jag kände för denna sannfär-

diga berättelse. Denna Notaries' grofva och enformiga ton, besegrade min nyfikenhet; utan tvifvel var han van at lyssna til sig sjelf, och at låta höra sig af sina klienter och medborgare. Ack! ack! min herre, sade han til mig i trappan, — många menniskor skulle vilja lefva i ännu fyratioåtta år til; men, vänta litet, och, med en listig upsyn satte han högra handens pekfinger i sin näsborr, liksom han velat säga: gif nu väl akt på det här; för at hinna dit, fordras inte något sextiotal.

Jag stängde dörrn sedan jag blifvit väckt ur min apathie, genom detta sista drag af Notarien, hvilket han ansåg vara ganska sinnrikt; derpå satte jag mig i min ländstol, läggande båda fötterna på kaminens brandjern. Jag fördjupade mig i en roman à la Radcliffe, byggd på Hr Regnaults upgifter, då dörrn, handterad af en qvinnas skickliga hand, vände sig på gångjernen. Jag såg min värdinna träda in, — en fetlagd, gladlynt qvinna, som hade förfelat sin kallelse; det var en Flanderska, hvilken hade bort bli föreställd på en af Teniers' målningar. — Nå, min herre? sade hon til mig. Förmodligen har Hr Regnault uprepat sin historie om *la grande Bretèche.* Ja, mor Lepas. — Hvad har han sagt er? Jag uprepade i korthet fru Merrets mörka och kulna historie. För hvarje mening deri utsträckte min värdinna sin hals, betraglande mig med en värdshusvärdinnas skarpsynthet, et slags mellanting af gendarmens instinkt, spionens arglistighet och Köpmannens bedrägeri. Kära madam Lepas, tillade jag slutligen, ni tycks veta mer derom. He! hvarför skulle ni annars kommit up til mig? — Ack, så sant jag är en qvinna, och kallar mig Lepas . . . — Svär inte, edra ögon äro fulla af en hemlighet. Ni har känt Hr Merret. Hurudan karl var han? — Besitta, Hr Merret, ser ni, var en vacker karl, som man så när ej kunnat sluta at se, så lång var han! en värdig adelsman, kommen från Picardie, och hvilken hade, — som vi plä' säga här, — hufvudet på rätta ändan. Han betalte allt contant, för at ej komma i delo med någon menniska. Han var hurtig, förstår ni. Alla våra fruntimmer funno honom ganska älskvärd. — Emedan han var hurtig? sade jag til min värdinna. — Ja, kanhända, sade hon. — Ni tänker väl ni, min herre, at han bort ha något som talat för sig, som man säger, för at bli gift med fru Merret, hvilken — utan at vilja förringa andra da-

mer, — var den vackraste och rikaste person i Vendôme. Hon hade vid pass tjugutusen livres i ränta. Hela staden var med på hennes bröllop. Den nygifte var täck och artig, en rigtig juvel till hustru. Ah, de voro et vackert par på sin tid. — Ha de varit lyckliga i deras husliga lif? — Hå, hå! ja och nej; så mycket man kan gissa sig til, ty ni kan väl förstå, at vi andra ej lefde på förtrolig fot med dem! Fru Merret var et förträffligt fruntimmer, mycket artig; hon fick väl kanske ofta uthärda bra mycket genom sin mans häftiga lynne; men, ehuru hon var litet stolt, tyckte vi mycket om henne. — Bah! det passade för hennes stånd at vara så, — då man är adelsdam ser ni . . . — Emedlertid skulle det väl fordras någon oförmodad tildragelse, för at så våldsamt åtskilja herr och fru Merret? — Jag har alldeles icke sagt at det var någon sådan tildragelse. Jag vet derom ingenting. — Godt! jag är nu säker på at ni vet allt. — Nåväl, min herre, jag skall tala om alltsammans för er. Då jag såg herr Regnault infinna sig här, tänkte jag nog at han skulle tala vid er om fru Merret; i afseende på *la grande Bretèche*. Det har ingifvit mig den tanken at rådgöra med herrn, som tycks mig vara en hederlig man, och ur stånd at förråda en fattig qvinna som jag, hvilken aldrig gjort någon menniska förnär, men emedlertid finner sig plågad af sitt samvete. Jag har ej velat anförtro mig åt någon prest, i anseende til hvad som nyligen tilldrog sig i Tours. En enka från förstaden Saint-Pierre-des-Corps, har under bikten erkänt sig ha mördat sin man. — Hon hade, — med respekt sagdt, — insaltat honom som en fyrfota, ställt honom i källaren, och hvarje morgon kastat en bit i strömmen; hon sade at han var stadd på en resa, och sanningen at säga reste han ock styck etals i vattnet; slutligen återstod endast hufvudet. Presten har omtalt det för Kungliga Procuratorn, och hon har blifvit dömd til döden. Då domarn frågade henne hvarför hon icke hade kastat hufvudet i vattnet så väl som allt det öfriga af kroppen, har hon svarat, at hon aldrig kunnat taga det, emedan hon fann det allt-för tungt. — Nå, kära herre, inte är jag i samma belägenhet, kan ni begripa, men jag skulle vilja höra en hederlig mans yttrande om hvad som händt mig! Hitintils har jag aldrig vågat meddela mig åt folket i orten, hvilka alla äro skräflare och ha hvassa tungor. Med ett ord, min herre, jag har ännu icke haft någon re

sande på mitt värdshus, som bott här så länge som ni, och för hvilken jag kunnat omtala historien om 15,000 francs.... Kära madam Lepas! svarade jag, hejdande hennes ordström, om ert förtroende är af det slag, at det kan compromettera mig, vill jag för allt i verlden inte afhöra det. — Frugta intet, sade hon, afbrytande. Ni skall få se. Denna enträgenhet kom mig at tro det jag inte var den enda hvilken min goda värdinna meddelat den hemlighet, hvars innehafvare jag ensam skulle bli, och jag afhörde henne. — Min herre, sade hon, då Kejsarn hitskickade Spaniorerna (krigfångar och andra), herbergerade jag, för regeringens räkning, en ung Spanior, kommen till Vendôme på sitt hedersord. Oaktadt hedersordet, gick han alla dagar at visa sig hos Under-Prefekten. Det var en Spansk Grand! ursäkta mig litet, — han bar et namn på *os* och på *dia*, som t. ex. Bagos de Férédia. Jag har hans namn för öfrigt skrifvet i mina förteckningar, ni kan läsa det der, om ni vill. Åh, det var en alltför vacker ung man, at vara Spanior, — hvilka alla lära vara fula, sägs det. Han var endast fem fot, två eller tre tum lång, men väl växt. Han hade små händer, som han särdeles vårdade, ah, ni skulle ha sett dem. Han hade också borstar åt sina händer, just som fruntimerna ha på toiletten. — Håret var yfvigt och svart, ögat eldigt, hyn litet mörk, men som just derföre behagade mig till och med. Han hade finare linne än hvad jag sett någon annan menniska ha, ehuru jag hos mig logerat prinsessor, och bland andra, General Bertrand, hertigen och hertiginnan af Abrantès, herr Decazes och Kungen af Spanien. Inte åt han stort, men hans manér voro så belefvade, så älskvärda, at man inte kunde bli missnöjd deröfver. Åh, jag tyckte mycket om honom, ehuru han inte talte fyra ord om dagen, och det var omöjligt at med honom börja det minsta samtal; om man talte til honom, svarade han ej; det var en narrngtig vana, en galenskap, hvilken de alla ska' ha, har man sagt mig. Han läste sin bönbok som en prest, gick i messan och alla andra gudstjenster ordentligt. Då satte han sig — (som vi sedermera anmärkte) — två steg ifrån fru Merrets bänk. Som han placerade sig der redan första gången han gick i kyrkan, tänkte ingen på at det kunde vara med upsåt. För öfrigt lyfte han inte näsan från bönboken, den stackars unge mannen! Om aftnarne, min herre, promenerade han på berget, och i slottsruinerna; det

var den stackars mannens enda förströelse, och han påminte sig der sitt fädernesland. Man påstår at i Spanien är det berg öfverallt! Från första dagen af hans fångenskap brukade han dröja der. Jag blef orolig då jag inte såg honom återkomma förrän mot midnatten, men vi vande oss alla vid hans griller, han tog sjelf portnyckeln om hand, och vi väntade ej på honom mer. Han bodde i det huset som vi ha på kasern-gatan. En gång berättade oss en af våra stalldrängar, at om afton, då han gick att löga hästarne, tyckte han sig ha sett den spanska Granden simma längs utåt floden, som en rigtig fisk. Då han återkom, bad jag honom akta sig för sjögräset; han tycktes bli ledsen öfver at man sett honom i vattnet. Slutligen, herre, — en dag, eller rättare sagdt, en morgon, funno vi honom ej mer i sin kammare, han var ej återkommen. — Vid et noggrant sökande öfverallt, såg jag en skrifvelse i draglådan på hans bord, hvaruti han hade femtio spanska guldmynt, som kallas Portugiser, och hvilka gällde omkring 5000 francs; dessutom demanter uti en liten förseglad ask, til et värde af 10,000 francs. Hans skrifvelse sade då, at i händelse han ej skulle återkomma, öfverlemnade han til oss dessa penningar och dessa demanter, til stiftande af en messa, för at tacka Gud för hans undkommande och hans frälsning. Då för tiden hade jag ännu min man, som skyndade at efterspana honom, och se här det lustiga af historien: han medförde en del af Spaniorens kläder, som han upläckte under en stor sten, uti et slags pålverk på flodstranden, på sidan om slottet, och nästan midtför la grande Bretèche. Min man var der så tidigt at ingen såg honom; han brände up kläderna sedan han läst brefvet, och vi ha förklarat, enligt grefve Férédias önskan, at han rymt. Under-Prefekten satte hela gendarmeriet i rörelse til hans förföljande; men, pytt! de fingo ej fatt honom. Lepas trodde at Spaniorn dränkt sig. Jag, min herre, jag tänker ej så, utan snarare at han på något vis är invecklad i fru Merrets affär, dels emedan Rosalie sagt mig, at det crucifix hvilket hennes matmor så högt värderade, at hon lät det åtfölja sig i grafven, — var af ebenholts och silfver, dels derför at i början af herr Férédias vistande här, hade han et dylikt af ebenholts och silfver, som jag sedermera ej återfann. Nu, min herre, — är det inte sannt, at jag ej behöfver göra mig samvete af Spaniorens

15,000 francs, och at de äro min tilhörighet? — Visserligen. Men, har ni inte sökt utforska Rosalie? sade jag til henne. Åh, om så är, min herre, — hvad mer; den flickan är en verklig mur. Hon vet något, men det är omöjligt at få henne språksam.

Sedan min värdinna talt vid mig ännu en stund, lemnade hon mig, et rof för obestämda och hemska tankar, en romanesk nyfikenhet, en helig fasa, temligen liknande den djupa känsla som betager oss då vi nattetid inträda i en mörk kyrka, der vi blifva varse et aflägset svagt sken under de höga hvalfbågarne; en otydlig skepnad framsmyger, et frasande af en klädning eller en kaftan höres, och vi rysa. — La grande Bretèche och dess höga gräs, dess igenmurade fönster, dess rostiga jernbeslag, dess stängda portar, dess öde rum, framställde sig i hast så fantastiskt för mig. — Jag försökte intränga i denna hemlighetsfulla boning, der sökande knuten til denna högtidliga historie, det drama som hade dödat tre menniskor. — Rosalie blef i mina ögon den mest interessanta varelse i Vendôme. Jag upptäckte, då jag noga betraktade henne, spår til en innerlig tankfullhet, oaktadt den ypperliga helsa som framstrålade från hennes fetlagda ansigte; hos henne fanns et grundämne til samvetsqval eller til förhoppning; hennes hållning tilkännagaf en hemlighet, lik devoternas då de bedja med ifver, eller barnamörderskans, som altid tycker sig höra sitt barns sista skrik. Hennes hållning var emedlertid okonstlad och hyfsad, hennes enfaldiga smålöje utmärkte ingenting brottsligt, och ni skulle dömt henne vara oskyldig, då ni såg henne så der, i en stor halsduk med röda och blå rutor, som betäckte hennes kraftfulla bröst, omgifven, åtdragen, tilsnörd i en klädning med hvita och violblå ränder. — Nej, tänkte jag, jag lemnar ej Vendôme, utan at känna hela historien om *la grande Bretèche.* Till vinnande af detta ändamål, skall jag, om så nödvändigt fordras, söka Rosalies vänskap. — Rosalie, — sade jag en afton til henne. — Hvad behagar min herre! — Du är inte gift? — Hon darrade lindrigt. — O, det skulle inte felas mig en man, om det infallet betog mig, at vilja bli olycklig! — sade hon leende. Hon återkom hastigt från sin inre skakning, emedan alla qvinnor, från och med den förnäma damen, ända ned til värdshuspigan, — hafva en kallblodighet som är dem egen. — Du är alltför liflig och behaglig at det skulle

felas dig älskare! men säg mig, Rosalie, hvarför sökte du tjenst på värdshuset sedan du lemnade fru Merret? lemnade hon dig då ej något underhåll? — Åh, jo, — men, min herre, min tjenst är den bästa i hela Vendôme. Detta svar var ett bland dem som domare och sakförare skulle benämnt *undvikande*. Det föreföll mig, som vore Rosalie i denna romantiska historie, at anse såsom tungan hvilken befinnes i midten af et dambräde; hon var i sjelfva medelpunkten af intresset och sanningen; hon syntes mig vara sammanbunden med knuten. Det var då ej mer fråga om at försöka en vanlig frestelse, — hos denna flicka fanns sista kapitlet til en roman; också blef Rosalie från denna stund et föremål för mitt närmare intresse. Allt efter som jag studerade henne, anmärkte jag hos henne liksom alla qvinnor, en mängd egenskaper: hon var snygg, omsorgsfull; hon var vacker, det begrips; hon innehade alla de behag, som vårt begär lånar åt qvinnorna, trots deras stånd och föga skönhet.

Fjorton dagar efter Notariens besök, — en afton, eller snarare en morgon, ty det var ganska tidigt, sade jag til Rosalie: — Berätta mig då allt hvad du vet om fru Merret. — O, svarade hon mig med rysning, begär inte det, herr Horace! hennes vackra ansigte mörknade, dess lifliga och friska färg bleknade, och hennes ögon hade ej mer sin fuktiga, oskuldsfulla glans. — Välan, återtog hon, emedan ni så vill, skall jag omtala det för er, men bevara väl min hemlighet? — Må göra! min stackars flicka, jag skall bevara alla dina hemligheter, med en tjufs noggranhet, det är den mest lojala som finns. — Om det gör er detsamma, sade hon, skulle jag tycka mer om at det vore med er egen. Derpå började hon at putsa sig, och satte sig i ordning at förtälja; ty helt visst fordras det en viss hållning, utmärkande förtroende och trygghet, för at rätt göra en berättelse. — De bästa berättelser ske vid en viss timme, då vi samlas framför eldbrasan. Ingen har kunnat berätta stående eller på fastande mage. Vore det nödigt at troget uprepa Rosalies vidlöftiga vältalighet, skulle knappt en hel volym förslå; men som den tilldragelse, hvarom hon meddelade mig en oredig kännedom, befinner sig emellan notariens och fru Lepas› pladder, behöfver jag endast anföra detsamma i få ord. Jag förkortar således berättelsen.

Den kammare fru Merret bebodde i la Bretèche, var belägen på nedra botten. Ett litet rum af vid pass fyra fots höjd, inredt i det inre af muren tjente henne til garderobe. Tre månader före den afton, hvars tildragelse jag ämnar berätta, kände sig fru Merret så allvarsamt illamående, at hennes man lemnade henne ensam i sitt rum. Han sjelf lade sig i en kammare i första våningen. Genom en af dessa hasarder hvilka äro omöjliga at förutse, återkom han två timmar senare än vanligt från det sällskap der han brukade läsa tidningarne och språka politik med landets' invånare. Hans fru trodde honom vara hemkommen, liggande, insomnad. Men Frankrikes invasion hade varit föremål för en ganska liflig ordvexling; biljard-partiet hade varit uphetsande; han hade derpå förlorat fyratio francs, en ofantlig summa i Vendôme, der alla menniskor samla skatter, och der lefnadssättet håller sig inom gränserna af en modesti värd beröm, hvilken måhända blir källan til en verklig sällhet, hvarom ingen Parisare bekymrar sig. Sedan någon tid hade herr Merret åtnöjt sig at fråga Rosalie, om hans fru hade lagt sig; på denna flickas alltid jakande svar gick han genast upp til sig, med denna godtrohet som vana och förtroende ingifva. Vid hemgåendet föll det honom in, at berätta sin otur för fru Merret, kanske ock för at trösta sig derigenom. Han hade om middagen funnit fru Merret ganska omsorgsfullt klädd, och sade för sig sjelf då han lemnade sällskapet för at gå hem, det hans hustru nu var återställd, at tilfrisknandet förskönat henne, och han varseblef det, liksom alla männer pläga göra, litet sent. I stället at ropa Rosalie, som i detta ögonblick var sysslosatt i köket at se kokerskan och kusken spela kort, begaf sig Merret til sin hustrus rum, vid skenet af sin lykta, hvilken han satte ifrån sig på första trappsteget. Hans lätt igenkännliga gång, återljöd i corridorens hvalf. I samma moment adelsmannen vred om nyckeln i sin hustrus kammardörr, trodde han sig höra dörren tilstängas til det kabinet jag omtalat; men då han inträdde var fru Merret ensam, och stod framför kaminen. Mannen tänkte helt enkelt för sig sjelf, at Rosalie var i kabinettet; emedlertid ringde en misstanke honom i örat, med bullret af en klocka, och gjorde honom misstrogen; han såg på sin hustru och fann i hennes ögon någonting, jag vet icke hvad, som utmärkte oro och rädsla. — Ni kommer bra sent! sade hon. Denna röst, vanligtvis så ren och så

behaglig, syntes honom lindrigt upprörd. Herr Merret svarade intet, emedan Rosalie detta ögonblick kom in. Han promenerade i kammaren gående från det ena fönstret til det andra, med en enformig rörelse och korslagda armar. — Har ni fått veta någonting ledsamt, eller lider ni? frågade hans hustru med räddhåga, under det at Rosalie afklädde henne. Han fortfor i sin tystnad.

(Slut i nästa Häfte.)

Pl. 23.

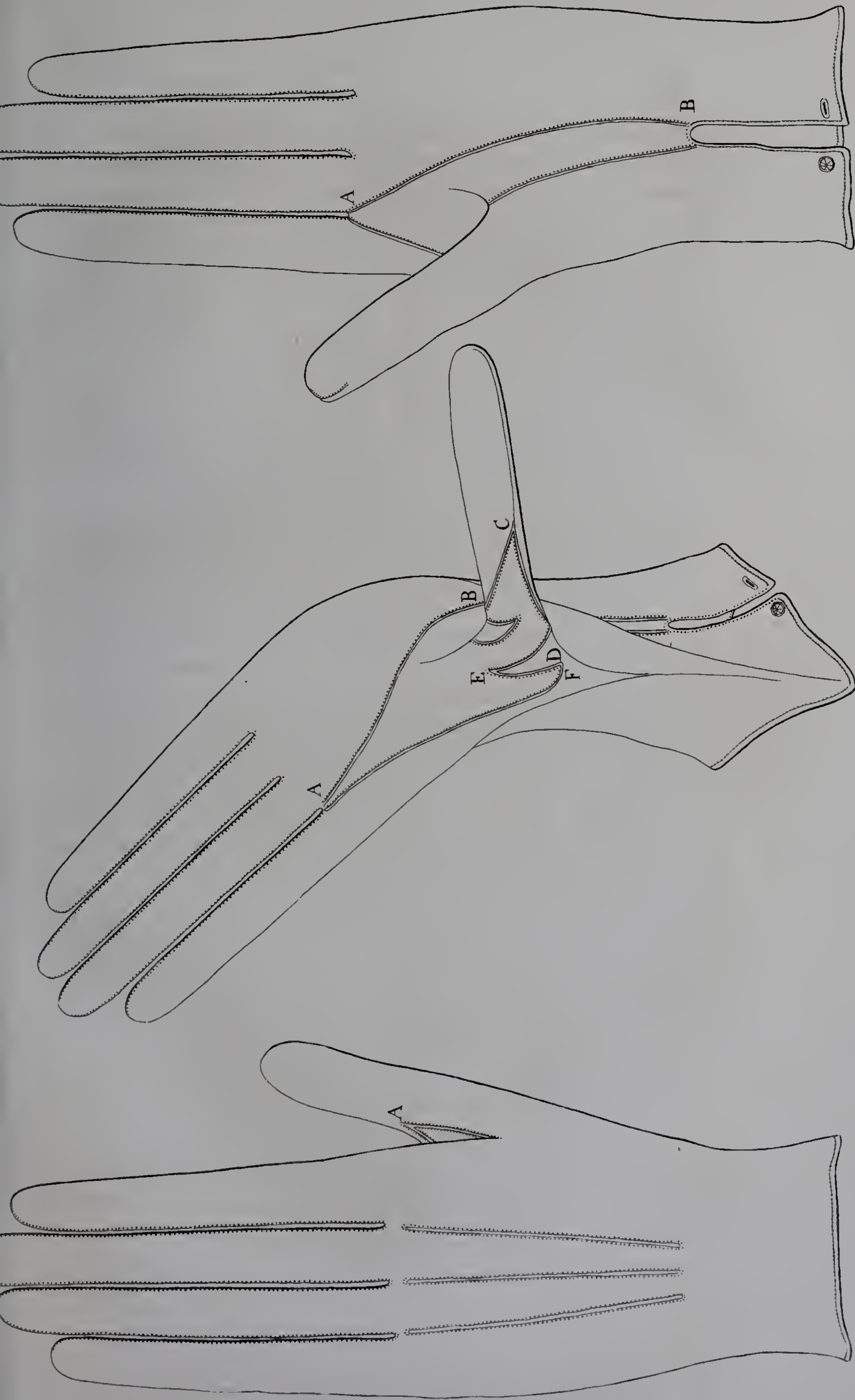
Herr Dardiers nya sätt at sy handskar.

Som flera Damer, dels af hushållning, dels för eget nöje, pläga sjelfva sy sina handskar, torde en liten tekning med beskrifning på Hr Dardiers patenterade nya sätt til deras förfärdigande icke sakna intresse. — Det hufvudsakliga af förändringen emot det förr brukliga sättet, består uti tilskärningen af det stycke, eller kilen som formerar tummen, hvarest handsken isynnerhet vid pådragningen var mest blottställd at rifvas sönder. Denna olägenhet är til större delen förekommen derigenom, at kilen går upåt pekfingret och derifrån nedåt til handlofven ifrån *A* til *B*. — Den första och tredje tekningen utvisar handskens yttre och inre sida. På den medlersta tekningen är genom bokstäfverna *A B C D E* och *F* den nya kilens skärning och läge in i handen upåt tummen och pekfingret ännu tydligare tilkännagifven.

Pl. 24.

Logogrif.

Mitt *hela*, som Legenden säger
Uti en brunn förborgadt är,
Och kanske redan drunknat der;
Ty jorden blott dess skugga äger.
I handlingens som tankens verld,
Bland känslor och systemers flärd
Man söka må med rastlös möda,

A
B
A
B
C
D
E
F
A

I böcker eller menskobröst
Förgäfves! Ej besvärjarns röst
Förmår at väcka upp den döda.
Kanhända bortom verldens grus
Hon lefver i de Solars ljus
Från hvilka hennes börd sägs stamma;
Men om hon stundom skymtar här,
Det är en skymt af blixtens flamma.
Nu ordet sjelf förklaring bär;
Det uti sju bokstäfvor gifver:
Hvad hoppets röst ej vara plär;
Hvad sjelf man alltid närmast blifver;
Hvad älskarn gerna nämna vill
Den flicka, som hans själ hör til;
Et flytande och luftigt ämne:
At närmare beskrifning ge
Vi åt Chemisten villigt lemne;
En vigt för Apothekare;
En ström som genom Baiern rinner
Och uti Donau försvinner;
En dunkel stämma i vårt bröst
Som ofta tungt dess qval får bära;
En forntids Kung, hvars ädla röst
Sökt höja til förlorad ära
Och stora fäders hjeltelära
Det sjunkna fosterlandet opp,
Men föll vid början af sitt lopp
Med straffad dygd och svikna hopp. — —
Det namn Rienzis maka hade;
Hvad ifrån säden skiljas bör;
En krydda, som til limpor hör;
Hvad oss Dansmästarn ofta sade;
En not i scalan; — hvad vi se
Om vintern nya vägar ge.

C. A. S.

Solution til Logogrifen i föregående N:r.

Den som vill *Fria*, snart är fäst,
Och *fri* han anses icke mera,

Den förmån vill han dock cedera
Ty flickans *arf* han älskar mest.
Och alla Ungherrns tankar syfta
At detta möderne få lyfta
Som flickans döda moder gaf,
Och hennes *far* drar vinsten *af;*
Til mynt och gård han helst vill fria,
Til ladgård, boskap, hus och *ria*,
Och får han *ja*, han skyndar då
At bröllop snart han *fira* må
Och knipa arfvet strax derpå.

Ch...

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Hvit sidensars hatt med viol-blommor utanpå och in uti skärmen; klädning af siden garnernd upåt ena sidan med fylliga, vida manchetter vid händerna; mantille af spetsar; klippingshandskar, svarta skor.

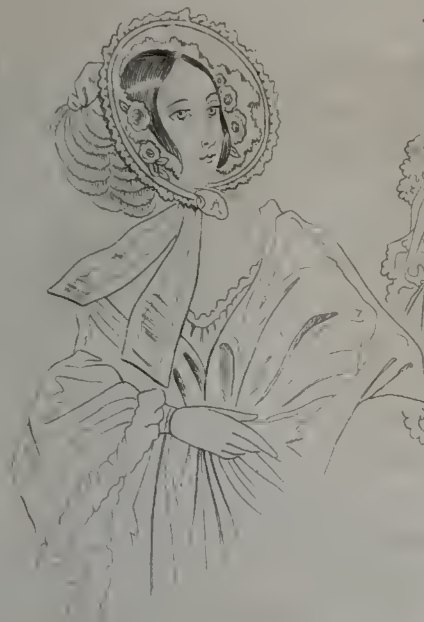
Fig. 2. Gul hatt med hvita plymer och under-mössa af blonder och gris de lin siden; sidenklädning med långa, åtsittande ärmar med upslag, slätt lif utan skärp och en liten krage af samma tyg, kantad med svarta spetsar; klädningen är garnerad med tvenne stora garneringar, hvilka icke tilsluta framföre, utan i det stället gå i rund up til knäet, der de sluta; gula handskar, gris de lin skor.

Fig. 3. Röd sidenhatt prydd med plymer och blommor in i skärmen; klädning af skottskt *Foulard*, med en bred volant garnerad med fransar; Shawl af Indiskt Organdy kantad med en rynkad remsa af spetsar; gris de lin handskar, svarta skor.

Fig. 5. En mössa i form af slöja med hängande ändar; så kallade *Barbes*, prydd med en klase blommor.

Fig. 5. Hatt prydd med spetsar och garnerad med en krans af tusenskön (*paquerette*); rock af Gros de Naples med en uddig garnering fästad med guldknappar; gula handskar, svarta skor.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

3.

4.

5.

1.

2.

N:o VII.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

Juli Månad 1840.

Pl. 25.

Sedighet och Sedeslöshet.

Den ägta makans ömhet; 30 års ålder.

Det intryck Sophies ädla, okonstlade gifmildhet emot den gamla, fattiga gubben vid Kyrkotrappan, gjort på den unga mannen, som på afstånd varit vittne dertil, var icke et flygtigt tycke för hennes behag, en ögonblicklig nyfikenhet at lära känna hvem det unga fruntimret kunde vara; nej, det var en likstämmig känsla som manade honom att närma sig en varelse med den han trodde sig harmoniera, med ett ord: en qvinna som tycktes honom danad at göra en man lycklig genom en ägta förening. Adolf var en skicklig och flitig urmakare, hvars omständigheter satte honom i tilfälle at erbjuda en flicka sin hand och sitt hjerta, samt derjemte kunde försätta henne i et visst välstånd. Han gjorde sig underättad om Sophies ställning, sökte hennes bekantskap och öfvertygade sig allt mer genom umgänget med henne, at han här funnit hvad han länge eftersökt. Han vann äfven hennes tycke och de blefvo, i ordets sanna bemärkelse, et lyckligt ägta par.

Sålunda tilbragte hon några år i en verklig huslig sällhet, blef mor för et barn, som hon vårdade med ömhet, med förstånd, och hennes dagar förflöto lugna och lyckliga. Men äfven i denna belägenhet skulle hennes ståndagtighet pröfvas, och hon få tillfälle utveckla dessa goda egenskaper, som göra qvinnan til vår skydds-ängel. Hennes man hemsöktes af en svår nerf-feber, som

efter en visserligen lycklig brytning, likväl medförde et långsamt återfående af krafter til fullkomlig helsa, under hvilken period Adolf ofta misströstade, i det han kände hela tyngden af sitt lidande genom en uthållande nerfsvaghet. Det var under sådana förhållanden, Sophie med en outtröttlig omtanke och ömhet delade sin tid mellan omsorgen för sitt barn och sin man. — Vi finna henne på Planchen sysslosatt med dessa tvenne föremål, för henne så kära. Det lilla barnet, sittande på golfvet, omgifvet af leksaker, under det hon räcker medicamenter i en kopp åt den ännu svage Adolf, nedbäddad i en länstol, ofta misströstande öfver sin belägenhet, men alltid tröstad och lugnad af hennes ömhet, hennes religiösa förhoppningar, när hon med makans ljufva röst säger åt honom:

Misströsta icke, min Vän; du är utur all fara . . . .
Gud skall bönhöra mig.

Pl. 26.

Fjärilen.

Af *Bonvalot.* Öfversättning.

Lätta fjäril! sväfva glad
Kring den sköna rosens blad!
Du mig nyttig varning skänker
Af din sorglöshet; jag tänker
Lugnad: hvarför skulle jag
Sörja bort min korta dag?

När du flygtigt alla dar
Ifrån ros til lilja far,
Sagta til mig sjelf jag säger:
»Fäst dig ej vid det du äger!
»All ting obeständigt är,
»Byter om och ändras här.«

Verldens gång är rörlighet,
Vexling och ombytlighet.

Fjärilln.

af Bonvalot.
Öfversättning.

Con moto. *Musiken af C. F. Ullman.*

Sång.

Piano Forte.

Lät.... ta fjä...rill! svätva glad, kring den skö..na rosens

blad! Du mig nyttig varning skänker af din sorg_lös...het; jag

pedal.

tänker lug.....nad: lug....nad: hwarför skulle jag.........

cres con do.

sörja bort min kor_ta dag? lugnad: hwarför skulle jag

sörja bort min korta dag?

Tr. hos S. Müller

Lätta Fjäril, dig til ära
Hyllar jag din sedolära;
Kärleken är ju så kort,
Som en lusteld fladdrar bort.

Jag i går ej var ännu;
Morgondagens Sol skall ju
Mer ej finna mig i lifvet:
O! när det så kort blef gifvet
Gör ej planer, ej förslag!
Lifvet varar blott en dag.

Allt som födes skall förgås,
Intet undantag der fås.
Den i magt ej har sin like,
Famnar halfva jordens rike,
Hvad har han till slutet qvar? —
Blott en torfva sist han har.

Menskan är et stoft, et grand,
Blott af jordens grus en hand;
Outsägligt hon dock lider,
Kämpar smärtans långa strider;
Med ett ord allt säges kort:
Födas, gråta och dö bort.

Allt ruiner kring oss är,
Dödlighetens stämpel bär.
Sorgsna tanke! bort du svinge
Långt från mig på molnets vinge!
Vike törnet från vår stig,
Endast blomstren vise sig!

Ch...

Hämnden.

(Slut från föregående N:o.)

Gå din väg, sade fru Merret til kammarjungfrun, jag skall sjelf sätta i mina papiljotter. Hon gissade någon olycka, vid blotta åsynen af sin mans ansigte, och ville vara ensam med honom. Se-

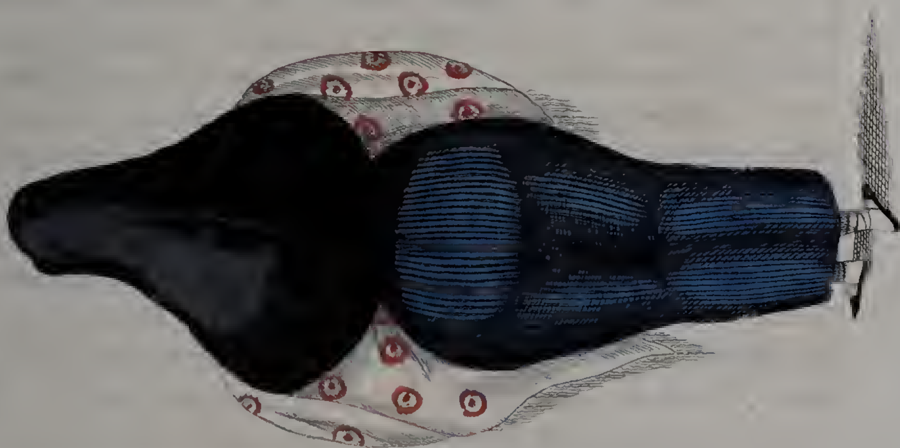
dan Rosalie gått, eller ansågs at ha gått, emedan hon stannade några ögonblick i corridoren, satte sig Merret midtemot sin hustru, och sade helt kallsinnigt: — min fru, är det någon i ert kabinett? Hon betragtade sin man med lugn uppsyn, och svarade honom okonstladt: — Nej, min herre! Detta nej oroade Herr Merret, han trodde ej derpå; och likväl hade hans hustru aldrig synts honom mera ren eller mera from' än hon föreföll honom i detta ögonblick. Han reste sig för at gå och öppna kabinettsdörren, då fru Merret fattade hans hand, hindrade honom, betragtade honom med en sorgsen blick och sade, med en sällsamt rörd stämma: — Om ni inte finner någon, så kom ihåg at allt är slut mellan oss! Den otroliga värdighet som var uttryckt i hans makas hållning, återförde Adelsmannen til en djup aktning för henne, och ingaf honom det slags beslutsamhet, hvilken endast behöft en vidsträcktare skådeplats för at blifva odödlig. — Nej, sade han, Josephine, jag skall ej gå in. I det ena eller andra fallet, skulle vi dock bli för alltid åtskilda. Hör, jag känner hela renheten af din själ, och vet at du förer et helgons lefnad; du skulle ej vilja begå en dödssynd, för priset af ditt lif. Vid dessa ord såg fru Merret på sin man med en hemsk blick. — Vänta, se här ditt crucifix, sade denne man. Svär mig inför Gud, at ingen menniska är derinne; jag skall tro dig, och aldrig öppna denna dörr. Fru Merret tog crucifixet och sade: jag svär det. — Högre, sade mannen, och säg efter: jag svär inför Gud at ingen är i detta kabinett. Hon uprepade meningen utan at förvirras. — Det är bra, sade herr Merret kallt, och — efter en stunds tystnad: — Ni har här någonting ganska vackert som jag ej vetat af, sade han, betragtande detta crucifix af ebenholts, inlagdt med silfver, och ganska artistiskt uthugget. — Jag fann det hos Duvivier, hvilken, — då fångarne passerade genom Vendôme förlidet år, hade köpt det af en Spansk munk. — Ah, sade Merret, och uphängde crucifixet åter på spiken; han ringde. Rosalie lät ej vänta på sig. Herr Merret gick skyndsamt til hennes möte, förde henne i fönstersmygen, som låg ut åt trädgården, och sade med låg röst: — Jag vet at Gorenflot vil gifta sig med dig; fattigdomen ensam förmår hindra er at sätta hushåll, och du har sagt honom at du ej kunde bli hans hustru, så vida han ej fann medel at etablera sig såsom murmästare. Nåväl! gå att söka honom, bed honom

komma hit med sin murslef och sina redskap. Laga at du ej väcker någon annan i huset än honom; hans belöning skall öfverträffa er väntan. Framför allt, gå härifrån utan at prata, hvarom icke . . . han sammandrog ögonbrynen. Rosalie gick; han kallade henne tilbaka. Vänta, tag min hufvudnyckel, sade han. — Jean, ropade herr Merret med dundrande röst, ut i corridorn. Jean, som på en gång var hans kusk och hans förtrogne, lemnade sitt kortspel och kom. — Gå och lägg er allesammans, sade hans herre til honom, i det han gjorde honom et tecken at komma närmare, och adelsmannen tillade, men med låg röst: — Då alla äro insomnade, — förstår du, *insomnade?* skall du underrätta mig derom. Hr Merret, som ej förlorat sin fru ur sigte, allt medan han utgaf sina befallningar, återvände helt lugnt til henne och satte sig framför elden at berätta henne tildragelsen med biljardpartiet och sällskapets ordvexlingar. Då Rosalie återkommit, fann hon herr och fru Merret i vänligt samspråk. Adelsmannen hade nyligen låtit gipsbestryka alla taken i de rum som utgjorde mottagnings-rummen i rez-de-chaussée'en. Gipsen är ganska sällsynt i Vendôme och dess transport ökar mycket priset derpå; adelsmannen hade derför hemtagit et större parti, emedan han visste at han altid skulle finna köpare til det som blef öfver. Denna omständighet ingaf honom det förslag han satte i verkställighet. — Min herre, Gorenflot är här, sade Rosalie med låg röst. — Låt honom komma in, — svarade adelsmannen helt högt. Fru Merret bleknade litet då hon fick se muraren. — Gorenflot, — sade mannen, — gå och tag tegelstenar ur skjulet, och bär hit tilräckligt för at mura igen dörren til detta kabinett; du skall begagna den gips som återstår för at stryka öfver murn. Derpå drog han til sig Rosalie och arbetarn: — Hör, Gorenflot, sade han sagta, du skall ligga qvar här i natt; men i morgon bittida skall du erhålla et respass för at fara til främmande land til en stad som jag skall anvisa. Jag skall tilställa dig 6000 francs för din resa. Under tio år skall du bo der i staden; om du inte trifs der, får du dock bosätta dig i en annan, allenast det blir i samma land. Du skall nu fara til Paris, hvarest du får invänta mig. Der skall jag, medelst et contrakt, försäkra dig om ännu 6000 francs derutöfver, hvilka skola bli dig tilställda, i händelse du upfyller villkoren vid vår afhandling. Mot denna belöning bör du iakttaga den djupaste tyst-

nad i afseende på hvad du gör här denna natt. — Hvad dig beträffar, Rosalie, skall jag ge dig 10,000 francs, men som ej bli dig tilräknade förrän på din bröllopsdag, och mot villkor, at du gifter dig med Gorenflot; men för at gifta er, fordras tystlåtenhet, — annars — ingen hemgift. — Rosalie, sade fru Merret, kom och lägg upp mitt hår. Mannen promenerade helt stilla längs och tvärs efter rummet, bevakande dörrn, murarn och sin hustru, men utan at visa någon förolämpande misstänksamket. — Gorenflot var tvungen at göra litet buller. Fru Merret iakttog et ögonblick då arbetarn nedlade tegelstenarne och då hennes man befann sig vid andra ändan af rummet, för at säga til Rosalie: — tusen francs årlig renta för dig, mitt kära barn, om du kan tilsäga Gorenflot at han lemnar en springa der nertill. Derefter sade hon helt högt och med lugn: — Gå då och hjelp honom! Herr och fru Merret förblefvo tysta under all den tid Gorenflot höll på at igenmura dörrn. Denna tystnad var beräknad hos mannen, som ej ville skaffa sin hustru någon förevändning at uttala något ord som kunde hafva dubbel mening; och hos fru Merret åter, skedde det af försigtighet eller stolthet.

Då muren upnått sin halfva höjd, iakttog den listige muraren et ögonblick då adelsmannen vände ryggen til, för at ge et slag med spaden åt en af dörrens båda rutor. Detta företag lät fru Merret förstå at Rosalie talt vid Gorenflot. Alla tre sågo då et manligt ansigte, mörkt och dystert, med svarta hår och en eldblick. Innan hennes man hunnit vända sig om, hade den arma qvinnan haft tid at göra et tecken med hufvudet åt främlingen, för hvilken detta tecken betydde så mycket som: — hoppas! — Klockan 12, mot dagbräckningen, ty det var i September månad, — var arbetet färdigt. Muraren förblef under Jeans uppsigt, och herr Merret sof i sin frus kammare. Om morgonen dagen derpå, då han steg up, sade han helt sorglöst: — Ah, för tusan! jag måste gå til Mairen för at få et pass. Han satte hatten på hufvudet, tog tre steg mot dörrn, betänkte sig och tog crucifixet. Hans fru darrade af glädje. — Han går til Duvivier, tänkte hon. Så snart adelsmannen gått ut, ringde fru Merret efter Rosalie; derpå skrek hon med förfärlig röst: — Spaden, spaden, — fort til verket! Jag såg i går hur Gorenflot betedde sig, vi få tid at göra et hål och åter tilstoppa det. I ögonblicket bar Rosalie et slags yxa till sin

matmor, hvilken, med en ifver, hvaraf man ej kan göra sig begrepp, började nedrifva muren. Hon hade redan slagit undan några stenar, då hon, tagande et språng, för at gifva et ännu kraftigare hugg, såg herr Merret bakom sig, och dånade. — Lägg frun på sin säng, sade Adelsmannen kallt. Förutseende hvad som skulle hända under hans bortovaro, hade han lagt snara för sin hustru; han hade helt enkelt endast skrifvit till Mairen, och skickat at söka Duvivier. — Juvelhandlarn anlände i det ögonblick då rummets oordning nyss blifvit reparerad. — Duvivier, sade Adelsmannen til honom, har ni inte köpt något crucifix af Spaniorer som passerat här igenom? — Nej, min herre. — Godt, jag tackar er, sade han, vexlande en blick med sin maka, — en tigerblick. — Jean, tillade han, vändande sig til sin förtrogne betjent, du skall servera min måltid i fru Merrets kammare, — hon är sjuk, och jag vill ej lemna henne förrän hon blir återställd. Den grymme adelsmannen dröjde i tjugu dagar hos sin hustru. Under de första stunderna, då något buller hördes i det tilmurade kabinettet, och då Josephine ville anropa hans barmhertighet för den döende okände, svarade han, utan at tillåta henne säga ett enda ord mera: — Ni har *vid korset svurit* at ingen är der!

Pl. 27.

Damernas promenad-costym i Lima.

Red. står i ganska stor förbindelse hos vår berömde, fräjdade resande, Hr Capten August Gosselman, som haft den godheten lemna åtskilliga bidrag til vårt Magasin, hvaribland dessa Peruvianska Damers promenad-costym sannerligen icke är den minst intressanta. Innan vi likväl meddela den egentliga beskrifningen, som Hr Gosselman så ynnestfullt lemnat oss, torde vi utur hans *Bref från en vandrande Sjöman*, lemna några fragmenter om Peru och Lima i synnerhet.

»Jag kom till Peru i början af Juni, och lemnade det i medio Augusti. Under hela denna tid, som är deras vinter och kallas *Invierno*, såg jag aldrig Solen, hvilken ständigt skymmes af moln och dimma, motsvarande regnet vid samma tid i Chili; ty här

regnar det aldrig, utan hvad man här kallar "*aguacero*" eller regn, är endast den ofvannämnde dimman, hvilken understundom nedfaller i en lätt, gatorna knappast fuktande, dagg. Orsaken härtill är landets besynnerliga topografi; eller en smal, trädlös sandremsa emellan Oceanen och den skogbetäckta Cordilleren, hvilken sednare monopoliserar allt det regn, som temperaturens förändringar kunna åstadkomma. Olikt andra monopolister, lemnar den likväl med sig den större delen af förtjensten, ehuru det egentliga Peru får en ringa del deraf; ty det mesta nedrinner på östra sidan och formerar källorna till Amazon-floden, så at det är blott ganska få och små floder, hvilka falla i Söderhafvet. — Men hvar du ser en sådan — eller rättare *icke* ser, ty vegetationen döljer den — der har du också en den härligaste grönska, och alla de luxuösa växter, detta ljufva, det är rätta ordet om vintern, tropiska klimat om vintern kan bjuda på. Ack, det är ett paradisiskt luftstreck, detta Peru; och jag kan icke begripa, huru *Conquistadorerne* kunnat klättra upp i den otrefliga, kalla och fuktiga Cordilleren, för att gräfva efter smutsigt guld och silfver, då de genast vid kusten hade sådana hesperiska dalgångar med glödande oranger, ananas och chirimoya. Jag har vistats i en mängd olika klimat, men jag har aldrig känt ett så angenämt som de Peruanska vid kusten och under dessa vintermånader. Det är en rigtig njutning att blott inandas denna dunkla, milda aromatiska luft, en ljuf meteorologisk harmoni, störd hvarken af vindar, regn eller solsken. Det är som Naturen här, i dessa tjusande dalar, just inbjudit menniskan i sitt favorit-kabinett, utmärkt från de större rummen genom sin milda temperatur; sin angenäma parfum, och denna vällustiga dager, hvilken så tjusande smyger sig genom de nedsläppta gardinerna. Folket blir också här mycket gammalt, ehuru klimatet skall, som det påstås, vara mycket farligt för unga menniskor. — — — — Lima ligger vid en sådan dalgång, och ehuru den icke är så vacker som många andra »närmare och fjermare,» är den ändå ganska angenäm med sin lilla flod och många vattenledningar, hvilka underhålla grönskan i en mängd sköna trädgårdar, här och der spridda lika oaser i den omgifvande sandöknen. Hvad som gör Peru i allmänhet, och Lima i synnerhet, så trefligt är just tvenne saker, hvilka annars hafva en helt motsatt effekt på landskap, nemligen sand och moln. I ett

tropiskt land måste nemligen just denna brist på vegetation och på solhetta göra landet trefligt och till en grad, som endast den kan föreställa sig, som vet hvad en tropisk vextkraft och sol, med thy åtföljande fuktighet, insekter, hetta, *et cetera omnia talia*, vill säga.

Då man nu, fredad för dessa eviga litaniæ-artiklar i ett tropiskt klimat — och som alltid, hvad man än må prata, skola göra de tempererade mera behagliga för alla andra kreatur än negrer, krokodiler et comp. — likväl kan, man när och hvar man vill, blott med ditledning af litet rinnande vatten, tillskapa sig ett litet Paradis, med alla luxartiklar, utan någon olägenhet, af de heta länderne — så lemnar jag åt dig sjelf att afgöra, om jag öfverdrifver, då jag påstår, att Peru i klimatiskt hänseende är det bästa land i verlden, och att om det varit koloniseradt af Engelsmän eller Fransoser, i stället för af Spaniorer, så hade Lima nu varit antingen den trefligaste eller ock den vackraste stad på vårt klot. Tänk dig blott hvad man skulle kunna göra för så väl beqvämligheterne som arkitekturen och ornamenterne af en stad, der det aldrig regnar, der du icke behöfver tak på byggnaderne, och der du ser sekels gamla frescomålningar utan *på* husen bättre bibehålna än lika gamla sådane *inuti* rummen hos oss — — —»

Från denna digression återkomma vi till föremålen af Planchen och den Red. benäget meddelade beskrifningen.

»Då Red., med synbar välvilja, emottog de teckningar af Damernas klädsel i Buenos-Ayres, hvilka blefvo insända förliden Sommar, förmodas att hosföljande prof på Fruntimrens sätt att kläda sig i Peru, skola blifva lika välkomna. Åtminstone förefalla Lima-damernas klädsel fremlingen, om icke just smakfullare, likväl märkvärdigare än deras systrars på andra sidan Continenten. — Man klagar allmänt öfver att bättre klassernas klädsel, åtminstone hos civilicerade nationer, mer och mindre likna hvarannan, och att så väl Herrars som Damers kostumer, både til materialer och snitt, rätta sig efter den Parisiska mode-typen, eller rättare icke framte någon annan skillnad än den som nödvändigt förorsakas af den större eller mindre distancen från denna mode-verldens Metropolis. Hvad skäl än den resande må ha till en dylik klagan på andra ställen, så försvinna de vid första inträdet på Limas gator; ty den, som vid hvarje steg möter sådane figurer, som härhos bi-

fogas, den kan sannerligen icke klaga att han ju blir trakterad med något nytt, hvad effect än denna fruntimmers-klädsel för öfrigt må uppväcka hos honom. Då begreppen om menniskofigurens skönhet äro så högst olika hos olika Nationer, så har den till Perus hufvudstad anlände resande icke rätt att nedsätta härvarande damernas smak, så mycket mindre som de onekligen lyckats bättre än alla andra jordens qvinnor uti att synbarliggöra storleken af en kroppsdel, hvilken modet, äfven hos oss, bemödat sig att med konstens tillhjelp förstora. Lik Kammarherre-uniformen, tyckes nemligen Lima-damernas kostym synnerligen vara beräknad på effekten bakifrån, och då man ser med hvad omsorg hon deremot döljer ansigtet och de främre partierna, under det hon med stolthet sväfvar åstad på gatorna, framstår för minnet tanken på dessa gamla stolta Holländska Flöjtskepp, hvars carakteristiska skönhet synnerligen låg i den stora akterspegeln.

På Limas gator ser man aldrig något bättre fruntimmer i annan drägt än den här visade. Hon kallas då *"Tapada,"* efter ordet *korkad, tiltäpt, öfverhöljd,* och hon bär skäl för namnet, så till vida som af hela den främre figuren icke synes annat än det ena ögat, blixtrande emellan fållarne af den tätt åtdragne *"Manto'n."* Denna är egentligen mindre en slöja, än en slags kort kjol börjande som andra kjolar omkring underlifvet; men, i stället att efter gammal praxis falla ner öfver höfter och ben, tages den deremot öfver skuldror och hufvud. Denna Manto är alltid af svart tjockt sidentyg eller sammet. Den rätta kjolen *"Saya,"* är deremot af olika färger, ehuru svart och mörkblått äro de mest brukade. Den är alltid af tjockt sidentyg, hvilket, hopsydt i djupa rynkor eller veck, gör den elastisk som en Caocho-flaska. Detta är också en högst nödvändig egenskap; ty utom den skulle detta trånga plagg hvarken kunna påtagas eller derefter medgifvas ett enda stegs uttagning. Denna täta hoprynkning gör likväl att det åtgår till en dylik Saya mera tyg än till den vidaste kjol, som nånsin nyttjats; och äfven i detta fall har således denna Peruanska kjol något tycke af de Holländska byxorna, hvilka, under namn af *"Pluder-hosen,"* inneböllo en sådan mängd hoprynkadt tyg, att, oagtadt de icke räckte längre än till vaden, de ofta nog ruinerade sina bärare, och måste derföre slutligen, såsom en omåttlig lux-artikel, af regeringen formligen förbjudas. Så depen-

siva äro likväl icke Lima-damernas kjolar, ehuru de sysselsätta ett eget slags handtverkare, hvilka icke göra annat än sammanrynka dessa Sayas.

Sålunda utstyrde vandrar Lima-damen åstad, merändels ensam, ut på gator, promenader och till kyrkan, okänd af alla andra än den, för hvilken hon vill vara känd. Utan att risquera det ringaste blandar hon sig in i folkmängden, tilltalar här en bekant, ger der ett qvickt svar på en annans infall, och man har tusen anekdoter om deras dristighet och munvighet vid dylika tillfällen. Är det en bal, till hvilken hon icke är bjuden, går hon dit ändå *Tapada*, samtalar med sina bekanta, och deltar både i conversation och undfägnad, fast icke i dansen. Under denna domino kan hon göra hvad hon behagar, men sjelf är hon helig, ett slags Peruanskt "*Tabri*," och, om hon så vill, ett kringvandrande "*Noli-me-tangere.*" Denna "*Saya-y-Manto*" är med ett ord "*Limennan's*" dyrbaraste privilegium: en af bruket helgad maskerad kostum, hvilken på samma gång den gör hennes lefnad till en ständig carnaval, befriar henne från dessa trenne qvinnans tyranner: modet, convenancen och männen. — Hvem undrar väl öfver att de anse sin stad för den bästa af alla, och beklaga andra stackars fruntimmer, som lefva utan "*Saya-y-Manto*" Hvad våra damer vinna härpå, är väl ändå osäkert; men hvad som deremot är ganska säkert, är att *de* icke skulle — åtminstone till en början — kunna promenera i denna så åtsittande drägt, hvad behag den, för öfrigt, kunde medföra.»

Mössan.

Af *Edouard d'Eliçagaraij.*

Öfversättning.

Två Damer, vackra båda två,
Och unga, fåfänga också,
En dag helt vigtigt öfverlade.
Det fråga var om märklig sak:
En mössa i den nya smak.
Sophie berömde den och sade,
At hon var högst förtjust af den. —
— Nå! låt mig då få se, min vän!

Utropade *Rosina* lifligt.
Sophie sprang ut, och kom igen
Med mössan på; säll obeskrifligt,
Ty hennes vackra anletsdrag
Af mössan fingo nytt behag.
— Fy! ropade *Rosine*, hvad fasa!
Så rysligt utan smak den är!
Hvad du blef ful med denna trasa!
På Masquerader blott man bär
En dylik, klädd som gammal gumma;
Då passar den der mössan väl. —
— Kors! började *Sophie* at brumma
Jag tycker at den klär likväl. —
— Åh! det är egenkärlek bara
Du sjelf kan intet se det rätt. —
— Min Gud! kan det väl möjligt vara? —
— Ja visst' det händer ju så lätt;
Och allvarsamt, hvad kan du ämna
Med mössan? — Bära den. — Åh nej!
Omöjligt! ty den klär dig ej;
Det får du aldrig mera nämna. —
— Kanske at du har rätt, *Rosine*,
Jag går ifrån den fantasin;
Jag tror jag låter dig få råda,
Ty när jag nogare får skåda,
Ser jag at mössan är besatt.
— Ja, den är löjlig just, min skatt,
Horribel, faslig, i mitt tycke. —
— Nåväl! jag skall ej bruka den,
Fastän . . . — Ja, det är bäst, min vän,
Ty hon vanställer dig så mycke. —
Och nu Rosine så brådtom har
Til Nipperhandlerskan hon far
Och sig en dylik mössa tar. —

Ch...

Konst-Nyheter.

En utmärkt landskapsmålare i Paris, Herr de Grailly, kom för en tid sedan tilfälligtvis i et klädstånd, för at handla någonting obetydligt, och när han genomsåg åtskillige äldre, till en del antika småsaker, blef han i en vrå varse et bord, på hvilket familjen nyss förtärt sin middag, och i kanten af detsamma några spår af målning som bortskymdes af et lager gammal smuts och dessutom var betydligen skadad. Medlertid väckte det konstnärens uppmärksamhet; han undersökte nogare bordet, och fann snart conturer af en rikhaltig arabesk. Bordet undersöktes på flera ställen och Graillys öfverraskning stegrades i hög grad, när han på andra sidan af skifvan uptäckte et Landskap, som oaktadt det då-

liga tilstånd hvari den befan sig, förrådde en mästares hand. — Ehuru Herr de Grailly icke var i stånd at utreda hvilken Konstnärs namn målningen kunde tilerkännas, tilhandlade han sig bordet för et ganska måttligt pris. Bordet var til den grad illa medfaret at på flera ställen voro inbrända hål. Sedan slutligen all orenlighet blifvit varsamt borttagen, fick man rätt på föremålet som föreställde den gyldne kalfvens tilbedjande. Men af hvilken mästare kunde det vara? ty mästerligt var det måladt. — Äfven denna upptäckt lyckades ändtligen för den outtröttlige och mödosamt forskande köparen. Han eftersökte i Kongl. Biblioteket alla gamla Kopparstick och fann bland dem en esquisse af Claude Lorrains hand, fullkomligen lika med målningen på bordet. —

Nu återstod at förklara arabesken som fanns på bordets ena sida och som föreställde emblemer af kärlek. Hr de Grailly förmodar at bordskifvan utgjort locket till et dyrbart skrin, ämnadt at förvara några preciosa vid tilfälle af någon furstlig förmälning, och denna förmodan vinner så mycket mer trovärdighet, som man ännu på densamma ser spår efter charnierer och krokar prydda med fransyska Liljan. — Går man tilbaka til datum och årtal på taflan (den 3 Febr. 1659); så kan man med skälig säkerhet antaga, at detta skrin blifvit skickadt af Ludvik XIV til Margretha af Savoien, när fråga var om en förmälning mellan honom och denna Prinsessa, som Mazarin sökte at tilvägabringa. — En annan omständighet tyckes än ytterligare tjena til stöd åt denna förmodan, den nemligen, at efter flera underrättelser som Grailly förskaffat sig, denna Claude Lorrain länge utgjort en del af Grefvinnan de Verneys målnings-samling; hon var et mycket utmärkt fruntimmer, som mycket högaktades af Voltaire, och hvars tillbedjare varit Victor Amadeus, Konung af Sardinien och Hertig af Savoien, som förmodligen förärat henne denna målning. Sedan taflan blifvit restaurerad, anses hon för en af Claude Lorrains yppersta arbeten.

Sedan Ångfartygen nu färdas öfver verldshafvet, har en resa til och ifrån Amerika blifvit förvandlad til en lustfart; nedanstående beskrifning på det prågtfulla Ångfartyget *British Queen*, som månatligen gör dessa resor, ger det bästa begrepp om saken.

Fartygets längd är 275 och dess bredd 64 fot, nedra rummets djup håller 27 fot och lästetalet 2000 tonns. Machinerne hålla 500 hästars kraft; cylinderns diameter håller $77\frac{1}{2}$ tum och vatten-hjulens 30 fot 6 tum.

Machinen är byggd i göthisk stil, några trettio fot hög och intar en längd af 84 fot, hon väger med allt tilbehör 500 tonns.

Stora salen är ytterst prägtig och rymlig, högt up til taket mycket luftig och angenäm samt liknar fullkomligen en utsökt möblerad Salon. Stilen i det hela är forntidisk och effecten storartad och öfverraskande. Man må kasta ögat åt hvilket håll som helst, så träffar det alltid på uågot som påminner om forntidens pragt. Näst intil denna Salon är en öfverbyggd trappa på hvars polerade trappsteg af ek, man kommer til et slag tambur eller yttre rum som jemväl är paneladt med ek och hvarutur en dörr i göthisk stil leder in i den rymliga salongen, hvilken äfven är panelad med ek. Fyrkantiga pelare af polerad ek löpa rundt omkring och gå up til taket, deras nedra del utgöres af spegelglas likasom flera andra stora speglar infattade i massiva ramar af ek, på et förvillande sätt gifva Salen et ännu rymligare utseende. Den öfra frisen, äfvensom plafonden äro smakfullt målade. Möbleringen är rik och varaktig. Divanerne som löpa längs utmed salongen äfvensom stolarne äro af polerad ek, förträffligt utskurna i forntidens smak, och öfverdragna med cramoisi-sammet. Allt det pragtfulla är dock mindre anmärkningsvärdt i jemförelse med beqvämligheten. Alla särskilta rum (hyttor), äro temligen rymliga och smakfullt inrättade: alla förhängen af sidentyg, och hand- och tvättfat af marmor. I hvarje hytta finnes äfven en elegant Divan.

Damernas Cajuta består i en ljus, elegant möblerad Salon, som i alla afseenden kan täfla med den vackraste salon på fasta landet. Alla möbler äro af Jaccaranda-trä öfverklädda med grönt maroquin, och i derintil stötande sof-rum för Damerna är ingenting underlåtet som kan få namn af elegans och beqvämlighet.

Logogrif.

Ack! kunde jag *mitt hela* bara,
Hur sorgfri skulle jag ej vara!

Jag ganska säkert ägde då
Allt hvad man sätter värde på:
Ja, rikdom, nöjen, magt och ära,
Och Kärlek i sin trollgestalt,
Och vänner! vänner framför allt,
Och allt hvad menskan kan begära
Och allt hvad hon kan önska sig
Jag genast skulle skaffa mig.
Men kunde jag *mitt hela* göra,
Det finge visst ej ske i fred;
Det skulle kanske til och med
Min arma hals i repet föra
Och blef visst ansedt som et fel,
Fast jag ej tog af någons del.'
Men fru Justitia, främst af alla,
Mig skulle då besvärlig falla. —
Uti fem bokstäfver det ger:
Hvad man i dagligt omlopp ser
Och hvar och en vill ha så gerna;
Hvad tjufven fått uti sin hjerna
At utan lof man taga kan;
Hvad mången Flicka söker vinna
Och mången Fru, tvertom, min sann!
Sig skulle rätt belåten finna
At villigt åt den förra ge;
Hvad vi på Himlens fäste se
En gång hvar månad lysa härligt;
Hvad för en hungrig är begärligt;
Hvad fågeln kallas i sin bur
Då han sin vildare natur
Har småningom lärt at besegra;
En sak hos menniskor och djur
Hvars värde man ej högt bör stegra,
Ty ofta det bedrägligt är;
Et ord som ofta brukas plär
Om den som gladlynt tyckes vara;
Hvad som för mången sjukling visst
Är långsamt qval och slutligt fara;
Två Conjunctioner ger jag sist

Åt läsaren at utfundera,
Men hoppas at han aldrig må
Af något skäl det infall få
At ordet experimentera.

Ch...

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är *Sanning* innehållande orden: *sann*, *sig*, *sin*, *gas*, *as*, *Inn*, *aning*, *Agis*, *agn*, *anis*, *nig*, *a*, *is*.

Pl. 28.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Fruntimmers Rid-costym. Grå Castors-hatt med grå plym och gråa band; rock af Casimir (i en mörkare färg-nuance, jemväl svart), med et lif med små skört, framtil igenknäppt likasom rocken; gula handskar, små halfstöflor.

Fig. 2. Herrns Costym. Brun Frack med sammetskrage fordrad med gros de Naples; piqué-vest; skottska pantalonger til stöflar.

Fig. 3. Et annat slag af Fruntimmers Rid-costym. Svart hatt med grön florshufva; svart rock; i det närmaste lika med Fig. 1.

Fig. 4. Hatt af hvitt Indiskt-gros garnerad med blankt crêpe och prydd med Syrener och hvita band; klädning af vattradt siden, utan garnering och med lif utan gördel; handskar och skor efter behag.

Fig. 5. Samma hatt sedd ifrån sidan, af gult gros; rock af randigt sidentyg med hvit krage under rocken.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Deleen, 1840.

3
4
5.
1.
2.

JOHAN BANÉRS GRAFVÅRD.

N:o VIII.

MAGASIN
för
Konst, Nyheter och Moder.

Augusti Månad 1840.

Pl. 29:

Riddarholms Kyrkan.

Johan Banérs Grafvård.

Detta Graf-Chor är bygdt i Göthisk stil med korshvalf, 8 alnar långt och bredt, samt 10 alnar högt med 6 fönster. Öfverbyggnaden är försedd med et af koppar betäckt vinkel-tak, prydt med tvenne bestrålade kors; stenfoten och taklisten äro af huggen telgsten och alla hörn rusticerade af samma stenart. En arcad-öppning åt kyrkan, försedd med et lågt jerngaller, är gjord vid sista reparationen, och så väl upgången til det öfra choret som til det nedra eller sjelfva grafhvalfvet äro inåt kyrkan.

I fonden af det öfra choret ses Johan Banérs porträtt i kroppsstorlek och full rustning, samt på högra sidan Banerska vapnet. Öfver alla hvalfslutningar äro på consoler tropheer af fanor och standarer upsatta, hvilka blifvit eröfrade i de många fältslag Johan Banér bivistade, dels såsom anförare vann öfver Rikets fiender. På tredje pelaren vid den grupp, som utgöres af tropheerne vid Wittstock, äro Peder Axelson Banérs til Skedenäs harnesk och hjelm uppsatta. På fjerde pelaren midt emot vid tropheer, ses en annan rustning, som tilhört en Banér.

Utanför choret åt kyrkan öfver Arcad-öppningen, ses Johan Banérs egen prägtiga rustning, omgifven af de tropheer, som eröfrades i de af honom vunna bataljerne vid Chemnitz i Meissen

och Brandeis i Böhmen år 1639. — Midt uti Graf-choret ofvan jord är en vacker Sarkophag af brun marmor, som Riks-Rådet m. m. Grefve Anders von Höpken lät förfärdiga och hitsätta år 1758, samt år 1759 upptaga Johan Banérs likkista ur det nedra Graf-choret och insätta i denna Sarkophag. — Vid hufvudet är Banérska vapenskölden, betäckt med en hjelm. På högra och venstra sidan äro inscriptioner öfver Johan Banér, och vid fötterne en dylik som uplyser at RiksRådet Höpken föranstaltat om Sarkophagen.

I stället för en öfversättning af de latinska inskrifterne meddela vi nedanstående korta biographie:

Johan Banér föddes den 23 Juni 1596 på Djursholm. Han var son af RiksRådet Gustaf Axelson Banér, hvilken omkom i blodbadet i Linköping år 1600, samt af Grefvinnan Christina Sture. Såsom barn föll han utföre et fönster i öfra våningen utan at skada sig. — Presenterad såsom gosse för Kong. Carl IX, som frågade om han ville träda i hans tjenst, svarade han: »hin håle må tjena dig, som har dräpt min far.« — Han blef först 1615 antagen til Kammar-Dräng eller Page hos Konung Gustaf II Adolf. 1617 Kammarherre och tillika Cornett vid Konungens Lif-Regemente til häst; samma år Öfverste för Östgötha fotfolk. Han bivistade alla Konungens fälttåg i Lifland och Preussen; utmärkte sig för tapperhet och skicklighet vid Rigas intagande, och var den förste, som då besteg vallen; vid Birsen, Wallhoff i Lithauen, vid Dirschau och Strasburg och vid alla andra tilfällen. Blef vid Riksdagen i Stockholm 1630 slagen til Riddare och samma år utnämnd til General af Infanteriet, och 1631 till General-Major öfver Svenska Arméen i Tyskland; anförde högra flygeln i slaget vid Leipzig den 7 Sept. 1631, och yttrade Gustaf Adolf: *"at han, näst Gud, hade Banér at tacka för segern."* Erhöll sedan befälet öfver en särskilt Armé-corps, och bidrog hufvudsakligen til Konungens förvånande framsteg i Tyskland, der han innan kort utbredde sina segrande vapen från Östersjöns stränder till München. Stod med sin Armé i Baiern vid K. Gustaf Adolfs död, sedan han, utom vid många andra tilfällen, inlagt ära och segrat vid Walsleben, Magdeburg, Grünau, Donauwerth, Augsburg och Nürenberg, vid hvilket sistnämnde ställe han blef illa skjuten och sargad. Blef den 28 Nov. 1632 General-Guvernör öfver Pommern

och 1634 Fältmarskalk, samt erhöll befälet öfver hela Svenska Arméen i Tyskland. — Hvälfde kriget in i Schlesien och Böhmen. Slog fienderna vid Dömitz, Kiritz och Zwickau och inlade i synnerhet en odödlig ära i de märkvärdiga slagen vid Wittstock (1636) och Chemnitz (1639), samt slutade sina ärorika fälttåg med den mästerliga reträtten från Warta och Landsberg. Han sjuknade i Merseburg af feber och fördes til Halberstadt, der han afled den 10 Maj 1641. Hans lik blef öfverfört til Sverige och begrafvet i Riddarholms Kyrka den 19 Sept. samma år, i det Graf-chor hvars upbyggande han ifrån 1636 bekostat.

Johan Banér var 3 gånger gift: 1:o med Catharina Elisabet Pfuel, af en gammal ännu lefvande ätt i Mark-Brandenburg. 2:o med Grefvinnan Elisabet Juliana af Erpach, Enka efter Grefve Georg Ludvik til Löwenstein. 3:o med Mark-Grefvinnan af Baden, Johanna Margaretha, dotter af Mark-Grefve Fredrik V. af Baden-Durlach och hans första gemål, Hertiginnan Barbara af Würtemberg.

Längtan.

Tadla ej sucken som blandas
Tyst med den hemliga tår!
Pressade bröstet vill andas
Ingen dess smärta förstår.

Stirrande blicken jag sänder,
Ack! utaf tårarne skymd,
Sorgsen tillbaka den vänder
Ifrån den inskränkta rymd.

Djupare andetag hemtar
Bröstet ack! fåfängt ändå:
Nedtryckt det darrande flemtar,
Luft kan det likväl ej få.

Luften från hafvet, den glada
Blicken i fjerran — o! skall
Aldrig din vind mera bada
Kinden bleknad och kall.

O! at som fordom jag finge
Höra din brusande röst!
Känna din smekande vinge
Flägta kring tinning och bröst.

Kunde jag ännu på stranden
Tankfull och drömmande gå
Se hur mot glittrande sanden
Fradgiga böljorna slå.

Skåda de snöhvita segel
Fly öfver böljan i dans,
Och dess kristallklara spegel
Glindra i morgonens glans.

Eller hur aftonsoln målar
Azurn i purpur — hur sjö
Och kullar Cynthias strålar
Med silfverskimmer beströ.

Se huru blixtrarne ljunga
Mot mörkblå grunden med hot
Och stormen rytande slunga
Yrande skum kring min fot!

Ständigt i glädje, i smärta
Sökte dig troget min blick;
Som af en vän, så mitt hjerta
Svar af ditt brusande fick.

När heta plågorna brände
Det tärda, sjukliga bröst,
I dina flägtar du sände
Lidandet svalka och tröst.

Skall ej med svärmande anda,
Mera min röst någon gång
Sagta i hafsvinden blanda
Den blyga, ensliga sång?

Då jag i hänryckta yran
Djerfdes dig sjunga, o haf!

DEPOSEZ L'ENFANT
DOUCEMENT DANS
LE TOUR. SONNEZ
ET RETIREZ VOUS

Kanske åt ensliga lyran
Välljud och styrka du gaf.

Hur vid de älskades sida
Stranden vann ökadt behag!
Böljorna klara och blida
Speglade älskade drag.

O att en gång du mig unde
Se i den spegelen än!
Att en minut jag blott kunde
Der hemta andan igen!

Nej, fåfängt! Böljan den kalla
Ej minnes, och fjerran mig nu
Der svallar — de älskade alla
Kanhända ha glömt mig som du.

Men skulle med tankfulla sinnen
I ensliga stunden en gång
De lyssna til vågen — o minnen
Då blanden er bön med dess sång!

C. A. S.

Pl. 30.

Sedighet och Sedeslöshet.

Onaturlig mor vid 28 års ålder.

Den sedeslösa Thilda glömde snart de sårande förebråelser hon måst höra af sin gamla far, och sjelfva hans förbannelser lemnade icke något långvarigt intryck efter sig. Hon var redan för djupt fallen för att lemna rum åt eftersinnandet, och inom det kretslopp af nöjen och förströelse hon rörde sig, fann tanken på en annan vandel icke inträde i hennes förderfvade hjerta, som öfverlemnat sig åt sinnlighet och lärd. Van at af sin omgifning (lättsinniga ungherrar) beundras för sin fägring, sina qvicka svar, sitt sjelfsvåld, som klädde henne, hade hon småningom förgätit at

tänka på sin framtid, och fann sin ställning til och med afundsvärd.

I denna tanklöshet förflöto dagar, veckor och några år; men en vigtig tilldragelse i hennes lefnad inträffade: Thilda skulle bli mor. Långt ifrån at härigenom väckas til besinning, att inse hur djupt hon sjunkit i förderfvet, at ännu återvända til en helig pligt och om möjligt försona sig med samhället, qväfde hon en mors sublima känsla, för at åtminstone för verlden dölja sin vanära, om ock icke för sig sjelf. — Det barn hon framfödde i tysthet fick icke fägna sig af en moders ömma omvårdnad, det öfverlemnades i främmande händer, och hon var nog onaturlig at välja hittebarnshuset, på det inga spår af hennes känslolösa handling måtte updagas. —

Vi se henne på Pl. åtföljd af en gammal madam, som bär det lilla späda barnet, utanföre detta hittebarnhus, hvilket onekligen har en hel och hållen philantropisk tendens i en folkrik stad, til förekommande af barnamord och elände bland den fattigare folkklassen; också har man på allt sätt sökt lätta omsorgen och bekymren för deras nyfödda barn, at utan betalning och efterfrågningar aflemna dem här, til hvilken ända en med stora bokstäfver utsatt underrättelse säger: »Lägg barnet varsamt i vändlådan. Ring på klocksträngen och aflägsna er.» — Med sin onaturliga känsla at för alltid öfvergifva sitt barn, är hon otålig och kan icke nog fort återkomma i vagnen som på afstånd väntar på henne, hon liksom harmas at gumman visar et slags medlidande med den späda, oskyldiga varelsen, som handlöst öfverlemnas åt sitt öde — — hon förebrår Gumman sin långsamhet:

Hvad sölar hon efter . . . . skynda sig då!

Den siste ättlingen af en Konungastam.

I en liten provins-stad af Frankrike lefver ännu et fattigt fruntimmer ensam, öfvergifven och förglömd. Hon tilbringar här sitt bedröfliga lif, emedan den lilla pension som utgör alla hennes tillgångar, icke medgifver henne at vistas i Paris. Detta fruntimmer har varit ung, skön, namnkunnig, omgifven af allt hvad välmå-

gan och glansen hafva ljufvast at erbjuda. Flere af våra nuvarande vidtfräjdade konstnärer hafva henne at tacka för den upmuntran hvarigenom de blifvit satte i tilfälle at segra på de motgångar och hinder under hvilka, mer än ofta, de unga talangerna misströsta: hon gaf icke allenast råd, tröst, förhoppningar. hjelp, understöd åt alla som vände sig til henne, utan hon gick den dolda fattigdomen, som icke vågade visa sig, til mötes. Hon begagnade sitt stora inflytande till förmån för alla, aldrig för sig sjelf: man skulle trott at för så mycken lycka ingen gräns funnits. Midt under dessa triumfer och dessa förtjusningar, trodde hon sig en afton varseblifva, antingen det var en villfarelse eller en verklighet, at publiken, som aftonen förut visat henne en sådan enthousiasm, som hänrycktes af hennes sång, som fällde tårar vid hennes sublima tragiska skådespelare-talang — at denna publik var för henne kall och otacksam. Hon öfvergaf theatern med krossadt hjerta. Förgäfves bjödo hennes vänner til at uplifva hennes mod. fäldhet; förgäfves sökte de öfvertyga henne derom, at den skådespelerska man ville jemnföra med henne, aldrig skulle kunna vinna företrädet, at det väl vore en medtäflarinna men omöjligen en efterträderska. Hon svarade lika med *Nourrit*, at hon omöjligen kunde fördraga en medtäflarinnas närvaro, och tillkännagaf sitt oryggliga beslut at lemna theatern för alltid. Men knappast hade hon satt denna olycksfulla föresats i verkställighet, så förbytte sig hennes ställning, alla blefvo kalla, alla öfvergåfvo henne. Den svärm af smickrare som legat för hennes fötter sågs icke mera til, utan trängdes omkring hennes medtäflarinna: småningom glesnade antalet af vännerne på dem hon räknat och blef alt mera tunnsådt, och i hennes salong, nyss förut en sammelplats för allt hvad Paris hade af utmärktaste personligheter, räknade man nu blott et litet antal af trogna *quand même*.

Af alla dem som på detta sätt öfvergåfvo henne, af alla som lemnade henne tillika med sitt välstånd, den otacksamme hvars aflägsnande smärtade sångerskan mest, var en äldre man som hvarje dag hade haft sin plats vid hennes bord, och för hvilken hon hade aktning och visade en särskilt sorgfällig upmärksamhet, hvilket icke kunde tilskrifvas hvarken hans nästan ödmjuka utseende, eller hans föga lysande förstånd eller hans helt och hållet okända

namn. Herr Champion hade det oaktadt alltid, oansedt hvilken celebritet som funnits bland gästerne, haft hedersplatsen bredvid värdinnan. Hon tillät aldrig at någon gjorde sig lustig öfver hennes gunstlings nog ändlösa berättelser som utgjorde hans svaga sida; hon ville at man skulle likna henne uti detta slags foglighet för honom. När hon tilspordes öfver motiverne til detta upförande, afbröt hon helt kort dessa förfrågningar genom en allvarsam tystnad, som förekom all vidare fortsättning. Hennes dagliga bekanta hade haft många förmodanden, gjort åtskilliga efterforskningar för att få rätt på hvem Hr Champion kunde vara och på hvad sätt den namnkunniga sångerskan hade kommit i beröring med honom. Men alla efterforskningar hade stannat dervid at uptäcka, hvilket hvarken Hr Champion eller hans beskyddarinna sökte fördölja: att hon hade fört honom med sig ifrån Nederländerna efter en resa til Neapel, Florens och Rom.

Jag har redan sagt det, at Hr Champions upförande, som lik de andra af bekanta hvilka öfvergåfvo henne, var et otacksamhetsbevis som smärtade henne mest. Vid hvarje nytt affall af någon gammal bekant, sade hon: det förundrar mig mindre än Hr Champions upförande.

Hon kunde icke fatta verkligheten af et dylikt slags förräderi, och skickade derföre til den gamla herrns boning; hon sökte förskaffa sig underrättelser om honom; men på alla efterfrågningar erhöll hon endast til svar: at Hr Champion flyttat ifrån det rum han bebott, hvars hyra hon betalte, utan at upgifva sin nya adress; till och med tagit åtskilliga försigtighetsmått, på det ingen skulle få kunskap derom.

Medlertid skulle alla möjliga olyckor drabba sångerskan på en gång: genom en concurs förlorade hon den lilla förmögenhet hon i sina välmagts-dagar förmått spara ihop; en bedröflig och anstötlig process hvaruti hennes enda dotter blef invecklad, gick henne nära til hjertat, och theater-administrationen ville bestrida henne rättigheten til en pension. Efter många strider, efter mycken frugtan, efter at hafva tilbragt långsamma timar väntande i de lagkunniges förmak, måste hon beqväma sig til en förlikning och emottaga en almosa som man kastade åt henne. En almosa åt henne, min Gud! — — Med en sjelfförsakelse mer smärtsam

än sjelfva förtviflan, sålde hon sitt hus, sina taflor och sin rika mobilier. Derefter reste hon ensam til den förvisningsort jag ofvanföre omnämnt, utan at kunna fälla en tår. Och likväl hade en tår betydligen kunnat lätta hennes uprörda sinnen och beklämda bröst.

Under denna bedröfliga affärd tänkte hon ännu på Hr Champion. Hon ålade omsorgen om honom åt den enda vän som följde henne til Diligencen med hvilken hon aflägsnade sig. »Försök at skaffa rätt på Hr Champion och vaka öfver honom. Hans försvinnande döljer någon hemlighet. Han behöfde mig för väl, för at på sådant sätt öfvergifva mig!« tillade hon med en viss bitterhet.

Den person åt hvilken hon gaf detta updrag, lofvade upriktigt at upfylla hennes begäran. Men sådant är Pariser-lifvet, at man der ganska snart glömmer de fastaste beslut och de mest bestämda löften. Han tänkte en hel dag på Champion och hans välgörarinnas sista ord. Dagen derpå hindrades han af mellankommande göromål at göra efterfrågningar. Åter en dag, och samma hinder inträffade, och knappast var veckan tiländalupen, så tänktes ej vidare på saken.

Tvenne år efter skådespelerskans afresa, nödgades hon at komma til Paris för ordnandet af några nya svårigheter, som uppstått angående utbetalningen af hennes lilla pension. När hon på återresan til den småstad der hon bodde, for i Diligencen genom förstaden St. Antoine, och kastade den sista blicken på Paris, får hon i en vindsglugg se Hr Champion, som tyckes vara sysslosatt att skrifva. Hon lutade hufvudet ut genom vagnsfönstret; hon vinkade åt honom med handen, hon nämnde hans namn, men han såg henne icke, han hörde henne icke, och Diligencen bortförde i sin fart den landsflyktiga.

Men knappast återkommen til sitt hem, skref hon til samma vän åt hvilken hon tvenne år förut anförtrott sin skyddling. Hon beskref så noga huset och vindsfönstret hvarest hon sett Hr Champion; hon upgaf dessutom så många detalj-omständigheter, at det denna gången icke blef svårt at få rätt på honom och kunna träffa honom. Den gamle mannen bodde i ett af dessa kyffen som äro eländet och armodet i Paris förbehållna, och hvarom man icke kan göra sig et begrepp utan at hafva sett det med egna ögon. Då han hörde sin välgörarinnas namn nämnas, gaf han synbarli-

gen tilkänna en häftig skakning, rördes til tårar och gjorde sig med liflighet underrättad om hennes belägenhet. När den besökande omtalt för honom hennes torftiga omständigheter, och hur mycket hon lidit genom et öfvergifvande och en fullkomlig glömska af den, på hvilken, oaktadt sin otacksamhet, hon aldrig upphört at tänka, utbrast gubben: — Ack! min herre tro icke att jag varit otacksam! Nej. Jag kände min välgörarinnas förmögenhetsomständigheter; jag visste at jag skulle ligga henne til last, at hon icke utan egna uppoffringar kunde fortfara at understöda mig. Det var då som jag af ren erkänsla, icke af otacksamhet, aflägsnade mig; jag flydde, jag sökte mig i hemlighet en bostad här i förstaden, hvarest jag med möda förmår förtjena mitt dagliga bröd. Til detta ändamåls vinnande nödgas jag undervisa i räkna och skrifva de fattiga handtverkares barn som bebo qvarteret. Ni begriper lätt, min herre, at en 70 års professor icke betalas stort och at jag måste gifva många lectioner för at förtjena de 20 francs jag behöfver i qvartalet för min kammare och de 15 francs näringsidkerskan får månadtligt för min föda! Men Gud ger mig styrka at tåligt uthärda, och jag afvaktar med undergifvenhet den stund då Han kallar mig til en bättre verld.

Uti sättet hvarpå Hr Champion uttryckte sig låg et ädelt väsende och en beslutsamhet utan all ostentation, hvilket rörde den unga mannen.

— Min Herre, sade han med et varmt deltagande i det han räckte gubben handen, tillåt mig at ersätta er hvad vår gemensamma vän varit för er. Hädanefter månadtligen en liten pension...

En stark rodnad färgade den torftiges aktningsvärda ansigte; han svarade med en gravitetisk ton, som förekom allt vidare ordande härom:

— Min herre, aldrig skall jag emottaga nådegåfvor af en främmande person. Jag har kunnat förmå mig at emottaga et understöd af et fruntimmer, min vän, åt hvilken jag varit i tilfälle at vara nyttig i Holland och Italien; men endast af henne. Jag tackar Er för det deltagande ni visar mig för hennes skull: men jag hvarken vill eller kan framdeles bero af annat än hvad jag kan förtjena genom eget arbete.

Efter denna förklaring, helsade han den unga mannen, och

satte sig til sitt arbete at renskrifva contors-böcker och räkenskaper åt en hökare som bodde i grannskapet.

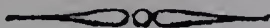
Sångerskan, underrättad genom et bref om utgången af det aflagda besöket hos Hr Champion, fann, oaktadt sina små tilgångar, utväg at hopskrapa en liten penningesumma och, genom en anvisning, skicka den på posten til sin gamla vän och bekant. Ehuru hon användt den finaste grannlagenhat i det bref som åtföljde hennes gåfva, kunde hon icke beveka den olyckliges ståndaglighet — han skickade henne anvisningen tilbaka.

»Oroa mig icke,« skref han, »bedröfva mig icke at vidare begära dessa penningars emottagande. Ni har icke kunnat förskaffa er dem utan på bekostnad af egen sjelfförsakelse: brödet jag derföre kunde köpa, skulle stanna i strupen, jag skulle icke kunna svälja det. Låt mig ensam brottas med motgångarne. Ni känner ju at motgångar fallit på min familjs lott.»

Två til tre år förflöto åter, under hvilka den unge mannen, hitintills obemärkt, genom sin arbetsamhet, sina kunskaper och händelsernas lopp, blef en af våra skickligaste advokater. En dag då han i en angelägen rättegång inställde sig i sjette afdelningens Domstol, och under det han afvaktade at målet hvilket han hade om händer skulle förekomma, kom han af sysslolöshet och händelsevis at kasta ögat på föredragningslistan för dagen. Namnet Jacob Champion föll honom först i sigte. Den anklagade var tiltalad för kringstrykande som lösdrifvare. Namnet Champion återkallade i advokatens minne, gubben som den namnkunniga skådespelerskan tilförne ålagt honom at vårda. Han gjorde sig underrättad om saken, fick veta at den angick en gammal man, at han på förhand var häktad, och efter slutad cession vid Domstolen, begaf han sig til fängelset *La Force*.

Hans aningar hade icke bedragit honom; han fann här den ståndagtige gubben, som tre år förut så värdigt nekat mottaga det understöd man erbjudit honom i sin verkliga fattigdom. Nära åttatieårig, utmattad af hunger och köld, hade han halfdöd blitvit uptagen från gatan och förd til hospitals-häktet. Den unge mannen lutade sig öfver den sjukes hufvudkudde och nämnde den berömda skådespelerskans namn. Gubben rörde sig hastigt, lyfte på ögonlocken och vände hufvudet för at se hvem det kunde vara. Han igenkände den unga mannen som fordom gjort honom besök.

(Slut i nästa Häfte.)

Pl. 31.

Spekulanten och Projectmakaren.

Dessa begge Individer tyckas vara nära beslägtade, ty Spekulanten gör beständigt projecter och Projectmakaren spekulerar alt jemt. Om någon väsendtlig skillnad är dem emellan, består den egentligen deruti, at Spekulanten är mera förnäm och oförsynt än Projectmakaren, som är mera tarflig och höfvisk. De kunnn således i visst afseende bedömas lika.

Spekulanten är tidsandans utmärktaste man, den närvarande generationens herrskande charakter, penninge-tidehvarfvets modell-physionomi. Hvem, om icke han, har långvarigt studerat det förflutna, det närvarande och det tillkommande, för att deri upptäcka ämnet til något industrielt storverk af et nytt slag ... Hvem om icke han har visligen begrundat de nyfödda monarkierne och den föråldrade rojalismen, de sannolika revolutioner och republikernas möjlighet, för at veta utur hvilket sociala chaos troligen det mesta guld kan framdragas? Spekulanten, lik syndaflodens genius, far fram öfver berg och dalar för at i hastighet komma til lycka, upburen af dunst eller ånga. Han analyserar vetenskaperne beräknar äran och fåfängan, öfvertygad at all rök och ånga äro drifvande krafter hvarutur man kan draga bancosedlar. Han räknar ut förhållandet mellan ondt och godt, mellan det verldsliga och andeliga, mellan verkligheten och lagligheten, mellan det sanna och falska, mellan det rättmätiga och orättmätiga, — för at efterse om han icke derutur kan frambringa, jag vet icke genom hvilken chemisk operation, någon industriel afkastning medelst — et bolag. Han betragtar landets öden som et tjenligt skådespel, hvarutaf man kan draga en sjelfförvärfvad styfver, derigenom at man låter medintressenterne betala sina platser. Han känner genom A plus B hvad man kan vänta af et godt eller ondt år, af en ministeriel krisis, och förutser kursens stigande eller fallande på börsen. Ändtligen är det icke han som hunnit derhän at göra af handeln en illistig mina? af politiken et penninge-vångleri? af allmänna moralen et finance-förhållande, och af samhället i massa en röfvarekula? . . . O du rikhaltige man! var helsad!

Denna stora personlighet begynner vanligtvis sina operationer med at ha hvarken förmögenhet eller penningar, han har deremot skuld; men det är hans sociala bidrag som af honom deponeras i de bolag han organiserar. Också disponerar han dristeliga öfver millioner med en märkvärdig tilförsigt ech en artig öfvertalningsgåfva; ty han riskerar ingenting annat — än andras förmögenhet. Hans heder och samvete kunna väl tiläventyrs dervid sitta något emellan; men Spekulanten ser sakerna ifrån en för hög ståndpunkt för at nedlåta sig med befattningen af dylika småsaker. Pligten och moralen böra icke fjättra hans framgångar. Blott han kan begå saken så, at han kan undvika domstolarna, tror han sig värdig på sin plats och bär näsan i vädret. Han tror sig gerna duga til allt, och det gifves ingen syssla eller befattning som han icke skulle emottaga.

Den ägta Spekulanten är vanligtvis väl klädd; han ber er vara upmärksam på tyget som han har til vest eller pantalonger; dessa äro af en alldeles ny upfinning. — Förbättringen af en mera vårdad klädsel *var länge af behofvet påkallad:* han har i den vägen märkvärdiga uptäckter at meddela, hvilka skola af Capitalister omfattas med begärlighet, helst förlagskostnaderne äro ringa, men vinsten gigantisk. Derpå sätter han sig i en elegant gigg dragen af en fullblodshäst, som han genom en den lyckligaste händelse kommit öfver, och som han håller på at oegennyttigt sälja til en vän, som icke släpper honom och åt hvilken han vill göra en uppoffring och lemna hela equipaget för lumpna 1000 R:dr.

Är Spekulanten författare, hvilket stundom händer, så säljer han sina manuscripter fem til sex gånger. Til at börja med, utdelar han dem som *feuilletoner* i en Tidning; åt en annan i en Tom in 8:o; sednare, likgodt åt hvem, i form af Dram eller Vaudeville. På det sättet upkommer et literärt klöfverblad som har tre skapnader, tre yttre utseenden, tre titelblad och som i sjelfva verket är en och samma sak; det förträffliga af denna uträkning är, at de betalas tre gånger, säljas tre gånger och kungöras tre gånger, och at det beskedliga publicum blir tre gånger mystifieradt. Allt detta hindrar likväl icke at ju detta Klöfverblad något sednare säljes åter och utkommer i 12:o eller 18:o och yttermera

derefter säljes å nyo under namn af *Samlade Skrifter.* (Oeuvres complètes). O sublima litterära framskridande!

Spekulanten trifs icke gerna på landet. Hvartil tjena i sjelfva verket dessa åkerfält och skördarne? at ge brödföda åt varelserna på jordklotet? det är onekligt at derom är intet at anmärka, ty det sysselsätter den lägre folkklassen; men för honom är capital-punkten hvarifrån han utgår, icke at göda menskligheten, men at nära speculationen.

Fortsättning e. a. g.

Logogrif.

Mitt hela är en sak som strider
Mot hedrens lagar alla tider
Men sker rätt ofta nog ändå;
Det kommer af nyfikenheten
Och något af tjenstagtigheten
At ämne til rapporter få.
Om någon svartsjuk gör mitt hela
Han värre blir, det kan ej fela
Och ökar oron i sin själ;
Han tror sig komma allt på spåren
Och utfunderar allt, den dåren!
Han blir bedragen likaväl. —
Oskyldigt kan det äfven vara,
Så vida det användes bara
Til vackra tal, musik och sång,
Liksom det uti Herrans tempel
Åt hvar och en ger godt exempel
Och lönar mödan mången gång.
Uti sex bokstäfver det visar:
Et rum der vanligtvis man spisar;
Hvad snuset åstadkomma plär;
Hvad merendels man gerna ville
Med höghet, rikdom eller snille;
Et fordom brukligt mordgevär;
Hvad häst och oxe måste draga;

Hvad man ordentligt måste laga
At kreaturen dagligt få;
Hvad man vid bäcken ofta finner;
En sak hvarpå man sällan vinner
Och illa ansedd blir också;
Den föda korpen mest behagar;
Hvad skräddarn brukar alla dagar;
Och hvad han alla dagar gör;
Hvad menskan alltid borde bruka
Och ofta saknas hos de sjuka;
En ton man i musiken hör;
Et sinne eller en förmåga
Hvars saknad är en daglig plåga
För den som älskar verksamhet;
Et skifte man på himlen skådar
Som vacker månsken-afton bådar;
Et redskap som i synnerhet
Plär nyttigt för Skomakarn vara;
Hvad den plär göra som skall fara
Med tunga lass; — hvad bonden vet
At låta göra och at klandra
När han et jordbruk tar af andra;
En tråd man uti spetsar ser;
Den stund som nyligen försvunnit;
Et ställe der man tror sig funnit
Den graf som åldrig fristad ger
Åt gamla Odens ben i mullen
Betäckt af gräsbeväxta kullen;
Nu lemnar ordet intet mer,
Fort! gissare, och skynda Er!

Ch...

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är: *Mynta*, hvaruti finnes *mynt*, *ta*, *man*, *ny*, *mat*, *tam*, *yta*, *nyt*, *tyna*, *ty*, *at*.

Pl. 32.

Mode-Costymer för Damer och en Gosse.

Fig. 1. Italiensk halmhatt med hvit plym och hvita band; grön sidenklädning; broderad nettelduks-shawl garnerad rundt omkring med spetsar och up omkring halsen i form af en fyllig, rynkad krage; hvita handskar, svarta skor.

Fig. 2. Rynkad hatt af hvitt crèpe prydd med band, blommor och blonder; nettelduks-shawl garnerad med dubbla rader spetsar; hvita handskar; grön parasolett.

Fig. 3. Gossens Costym. Hvit Kaschett med tvenne guldsnoddar och toffsar; rock med slag i form af shawl af rödt sammet med rundade skört, kantad och igenfäst med en gördel af snörmakare-arbete; små damaskor til skor.

Fig. 4. Rishalmshatt prydd med blommor och band; Canezou af broderad tyll; klädning af glacé-siden.

Fig. 5. Italiensk halmhatt prydd å ena sidan med band och å andra med hvita plymer; klädning af kammarduk broderad med ullgarn samt försedd med 3:ne volans som gå up åt lifvet, der de äro smalare än nederst.

Fig. 6. Mössa af Engelska spetsar prydd med blommor och Skottska band; nettelduks-klädning med et förkläde af mörkrödt rutigt siden, garnerad med svarta spetsar.

Stockholm,

Tryckt hos CARL DELÉEN, R. W. O., 1840.

4.
5.
6.
2.
1.
3.

Albrecht Dürer.

N:o IX.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

September Månad 1840.

Pl. 33:

Albrecht Dürers Minnesstod i Nürenberg.

Staden Nürenberg har uprest åt den store Tyske mästaren en minnesstod, som den 21 Maj detta år högtidligen aftäcktes. I dagningen förkunnades anledningen till festen genom musik ifrån tvenne stadens kyrktorn. Längre fram på dagen tågade ifrån Rådhuset en talrik samling under musik, til hvilken åtskilliga Gillen slöto sig, fram til monumentet. Stadens Borgmästare och en ledamot af den så kallade Dürerska föreningen höllo tal, hvarefter under klockringning den vackra bildstoden aftäcktes. Om aftonen var Theater-salongen särskilt decorerad och eclärerad; ifrån kl. 9 om aftonen till midnatten sågs Monumentet upplyst af fackelsken, och Albrecht Dürers gamla hus var jemväl illumineradt.

Några underrättelser om Albrecht Dürer, torde här vara på sitt ställe. Han föddes i Nürenberg 1470, var son af en Guldsmed och lärjunge af Wolgemuth. Han reste genom Flandern, Tyskland och til Venedig, stod i mycket anseende hos Kejsar Maximilian och blef af honom uphöjd i adeligt stånd. Hans snille hade fallenhet för allt. Han var målare, teknare, gravör, kände geometri, perspectiv-läran, fortification m. m., var en mycket förståndig man och af et älskvärdt sinnelag. Hans goda vett och vältalighet förskaffade honom en Rådherreplats i Nürenberg. Han anses såsom stiftare af Tyska skolan. På hans tid var han den ende i sitt slag at måla bibliska historiestycken och porträtter, i hvilka

sednare formerne äro i stor stil och anordningen konstmässig och omsorgsfull, coloriten är sann och med all hans sorgfälliga utföringssätt icke torr. — — Dürer lefde i den lyckliga tid midt i Tyskland, då Italien var stolt öfver at äga en Rafael och Michel Angelo. Sitt snilles storverk har han gifvit tillkänna genom de odödliga arbeten som förtjena alla tidehvarfs beundran. Han hörer till de sällsamma menniskor, hvilkas talanger, kraftfulla och lifvade af allt, utvecklade sig mångsidigt och nådde et stort mål. Man skulle kunna ställa honom i bredd med Leonardo da Vinci, och om han såsom Rafael i Italien, hade föregångare i målningskonsten, var det dock han som i Tyskland upplyfte den til högsta grad af fullkomlighet, och genom sina verk och theoretiska skrifter, utbredde sin stil i många Europeiska länder. — I några af Dürers taflor är mycken värma; i andra t. ex. den heliga Nattvarden (af 1523) en mycket enkel anordning och stor förträfflighet. I sina stora compositioner råder ofta en viss oreda och buller. Allmännast klandrar man de raka, skarpt brutna veck i hans draperier, som likna i sina brytningar vått papper. Hans colorit är lysande; han älskade hjerta och eldiga färger, utan at harmoniskt sammansmälta dem, eller åstadkomma et mildare sken af ljus och skugga, hvad vi kalla ljusdunkel. Hans perspectiv är icke heller god. Hans målningar och skrifter, som spridde sig öfver hela Europa, gjorde mycket uppseende. Det alltomfattande af hans geni, väcker den största beundran, då med målarekonsten, som var hans hufvudyrke, han förenade alla grenar af de bildade konsterne och dessutom var stor mathematicus. Han dog 1528.

Til Jenny Lind *).

Ingen Dig bestrider sångens spira;
Ej på Scenen vi Din like fira.
Nornan Dig en härlig lott beredt.
Nekande hvad tusen andra bedt
Ynnestfullt hon allt åt Dig har gett.

*) Under M:ll Jenny Linds sista vistande i Linköping öfverlemnades åt henne detta Acrosthicon författadt af et fruntimmer, som benäget meddelat det åt Redactionen.

Lyd dess bud at röra och behaga
I vår hyllning se Din fröjd, Din lön!
Njut förtjusningen at allas bifall taga!
Din bestämmelse är hög och skön.

Ch...

Blomman och Molnet.

Fabel. Af La Chambeaudie.

Öfversättning.

Under Sommarns heta dag
Blomman lutande och svag
Så til lätta Molnet talar:
«Du som öfver dessa dalar
«Uppå stormens vinge far,
«Gif! o gif! den dagg du har!
«Skynda med din friska vätska
«At min matta krona läska;
«Skönare jag blomstrar då! —«
— Jag skall tänka deruppå;
Vänta; jag i dag ej hinner. —
Svarar molnet och försvinner.

Stackars Blomman snart dör bort
Och dess blad till jorden luta.
Molnet kommer innan kort
At sitt regn på stängeln gjuta;
Men för sent kom svalkans flägt —
Lifvets gnista ren' var släckt.

Ack! hur ofta uselheten
Med sin sorgsna, blyga röst
Kallat oss, och i vårt bröst
Endast funnit liknöjdheten!
Men då den olycklige
Stupat under bördan redan,
Til hans graf vi ofta sedan

Skynda at vår saknad ge,
Fåfängt! intet guld, ej möda
Väcker åter up de döda!

Ch...

Pl. 34.

Riddarholms-Kyrkan:

Torstensons Graf.

Detta Graf-Chor är beläget vid Nord-vestra hörnet af Kyrkan, der under katholska tiden Själa-Choret var. RiksRådet och Fältherren m. m. Grefve Lennart Torstensons Enka, Fru Grefvinnan Beata De la Gardie, betalte år 1651 för denna Grafplats 300 Ducater eller 930 Dal. S:mt till Kyrkan. Det har troligen blifvit upbygdt sistnämnde och följande år, och då det var alldeles förfallet, lät RiksRådet m. m. Grefve Thure Gabriel Bjelke år 1761 reparera denna graf.

Detta Graf-Chor är bygdt i samma stil som de öfriga (utom den Kongl. Carolinska Grafven) med korshvalf och utvändigt alla hörn rusticerade af telgsten, äfven som fönstren. Det är prydt med en Dôme och et litet torn med et kors, allt öfverdraget med koppar. Ofvanpå spiran är et förgyldt kors. Sjelfva Grafhvalfvet är bygdt ofvan jord, så at det uptager nära nedra hälften af hela byggnaden, och den öfra hälften är synlig genom en arcad-öppning åt kyrkan.

I fonden *) af det öppna choret ses Lennart Torstensons Hufvud-baner, omgifvet på högra sidan af dess närmaste Anors vapen och på den venstra af dess Fru Grefvinnas. Hufvudbaneret har följande påskrift: *Lennart Torstenson, Grefve til Ortala, Friherre til Wirestad, Herre til Forstena, Restad, Lennartsnäs, Tegelsjö, Penningeby och Ökna.* — I fonden af Choret synes Lennart Torstensons Byst af hvit marmor på en prydlig rund Piede-

---

*) Der var förr et fönster.

LENNART TORSTENSSONS GRAFVÅRD.

stal med fyrkantig socle af svensk marmor, hvarpå läses med gyldene bokstäfver: *Lennart Torstenson.*

Ingången til Grafhvalfvet är åt kyrkan. Öfver densamma i längd med Graf-Choret, blef vid sista reparationen (1818) en list eller plint af brun Ölandssten anbragt, midtpå försedd med et ornament, bestående af en Casque, omgifven af trofe'er, gjutna af bly och förgylda. På listen läses med förgylda bokstäfver: *Här hvilar Lennart Torstenson, född den* 17 *Aug.* 1603, *död den* 7 *April* 1651. — På hvarje sida om dörren til Grafhvalfvet äro skifvor af brun slipad Ölandssten insatta, på hvilka inskrifter äro uthuggna och förgylda. — I Choret öfver grafhvalfvet äro i särskilta grupper upsatta de trofe'er som eröfrades i slagen vid Leipzig och Jankowitz, äfvensom på hvardera sidan af arcad-öppningen åt Kyrkan, på den ena: trofe'er, som vunnos vid Jankowitz, och på den andra: vid infallet i Holstein. Bredvid de tvenne sistnämnda grupperna äro tvenne Lennart Torstensons Sorg- eller Begrafnings-fanor, med hans Vapen och svenska påskrifter, upsatta.

Lennart Torstenson, Sveriges Rikes Råd, Fältmarskalk m. m. Grefve til Ortala m. m. föddes den 17 Aug. 1603 på sin fädernegård Forstena i Westergöthland, och kallades hans slägt af denna gård Forstena-ätten. Fadren var Torsten Lennartson til Forstena och Resta, Slottslofven på Elfsborg, död 1631, och modren Märta Nilsdotter Posse til Såby. — Sedan han först blifvit upfostrad hos sin Farmoder, Margareta Ekeblad, och sedan hos sin fasters man, RiksRådet Bo Ribbing, blef han 1618 antagen til page hos Konung Gustaf II Adolph och bivistade under denna upvaktning fälttågen i Lifland, samt Rigas och flera orters intagande. Sedan han tvenne år bivistat kriget mellan Nederländerna och Spanien, blef han af Konungen förklarad *varaktig* (genom en Ceremoni förklarad manbar at värja sig sjelf) samt utnämnd til Fändrik vid Lif-Gardet och 1626 til Capiten; blef sedan Öfverste-Lieutenant och Öfverste för et Norrländskt Regemente, samt slutligen för Artilleriet. Deltog med utmärkt tapperhet i alla Konungens fälttåg i Preussen och Tyskland. Vid stormningen af Creutzenach blef han illa skadad i hufvudet af en sten, at han nedföll af stormstegen och bortbars såsom död. I slaget vid Nürenberg d. 24 Aug. 1632 blef han fången och förd til Ingolstadt, der han förvarades i et trångt hvalf, fullt af svafvelagtiga ångor; men blef utlöst efter 9

månaders fångenskap mot en stor penninge-summa, som Wallenstein betalte til Chur-Fursten af Baiern och utvexlade Torstenson sedermera mot sin svåger, Grefve Harrach, hvarefter han begaf sig hem til Fäderneslandet 1634 och blef Riks-Tygmästare. Reste åter ut til Arméen och tjente under Fältherren Johan Banér, då han utmärkte sig vid alla tilfällen, isynnerhet uti slaget vid Wittstock d. 4 Oct. 1636. Reste åter hem 1641 och blef den 31 Aug. Fältmarskalk och samma år Svea Rikes Råd. — Erhöll efter Baners död, befälet öfver hela Svenska Arméen i Tyskland och ryckte 1642 i April månad in i Schlesien; slog Hertig Frans Albert af Sachsen-Lauenburg vid Zobtenberg den 23 Maj; vann slaget mot de Kejserliga vid Leipzig den 23 Oct. 1642; verkställde det namnkunniga fälttåget til Holstein och Danmark, hvilket beredde den ärorika freden i Brömsebro; återgick til Tyskland, ruinerade först Gallas armé och slog åter de Kejserlige vid Jankowitz d. 24 Febr. 1645. Lemnade för sin sjuklighet befälet öfver Arméen i Tyskland år 1646 och begaf sig til Sverige. Han dog d. 7 Apr. 1651.

Det Äreminne öfver Torstenson, som vann det första stora pris i Vältaligheten i Svenska Akademien 1786, är författadt af Konung Gustaf III.

Den siste ättlingen af en Konungastam.

(Slut från föregående N:o.)

— Ack! tack! sade han under et synbart bemödande at kunna resa sig up ifrån sin bädd och räckande åt honom en stelnad och kall hand. Tack! för det ni icke velat låta mig dö utan någon tröst, en vänlig hågkomst! Om ni viste hvad man lider i en sådan aldeles afsöndrad belägenhet! Känna hos sig at man är nära lemna detta lif, utan at någon mensklig varelse deltar i vårt öde!... At endast omgifvas af en liknöjd sjukvaktare, som tid efter annan inkommer för at se om det är slut med lifvet, och när det verkligen är slut, kastar et skynke af et täcke öfver cadavrets ansigte utan at en gång mumla en bön. O! det är förskräckligt! Jag har från långliga tider varit van vid en fullkomlig enslighet

. . . men jag bekänner, jag kunde icke vänja mig vid tanken at dö, alldeles öfvergifven. Tack för det ni kommit hit! — Och han tryckte Advokatens hand.

Efter några minuters tystnad återtog han: »men hur har ni fått veta at jag fanns här?

Advokaten berättade honom at han läsit hans namn på föredragnings-listan af straff-police-målen. (*La Police Correctionelle.*)

Gubben gömde sitt ansigte mellan sina händer.

— Min Gud! Straff-policen? Sådan är då upplösningen som skall sluta den olycksfulla historien af min familj! I Guds namn, min herre, fräls mig ifrån denna vanära! Jag underkastar mig allt med resignation; jag skall göra hvad man begär af mig, för at undandraga mig denna förödmjukelse. Jag har tilförne afslagit at emottaga almosor af er, jag begär dem nu, jag anhåller derom; jag bönfaller derom med sammanknäppta händer. Min herre, återfordra min person i Policen! I Guds namn, i er mors namn besvär jag er, afvänd ifrån mitt hufvud denna ohyggliga skymf.

— Thy värr, kan jag icke återfordra er person annorlunda än inför sittande rätt, sådan är lagen. Målet är officielt anmäldt, det måste inför rätten afdömmas.

— Inför straff-polisens domstol, upprepade gubben. Jag måste således updaga min mors förseelse! Jag tvingas offentliggöra hela förnedringen af vårt hus! Jag skall då för hvar och en kungöra den hemlighet, som jag endast anförtrott åt min välgörarinna.

Med en feberaktig styrka lyfte han sig hastigt up ifrån sitt läger, lutade sig intill advokatens öra och sade til honom med en sagta och hackande röst:

— Mitt namn är Jacob Stuart! Jag är Hertigens af York son. Ni ser med förundran på mig? Ni tror jag yrar? Tag dessa papper, tillade han i det han framtog under hufvudkudden en gammal plånbok, och hvart efter annat upvisade för honom brefven och dokumenterne den innehöll. Tviflar ni ännu på hvad jag sagt er? — Derefter fortfor han:

— Sätt er bredvid mig. Jag skall berätta er min lefnadshistorie, såväl mitt som alla de minas olyckliga öden. Men hvad de sednare angår, så var det bilan som träffade dem! När de föllo krossades de i fallet, man störtade dem ifrån en thron, under det

jag, på de anklagades bänk inför straff-policen, jag, ledd bland gensd'armer Inledes och bortblandas bland skälmar och spitsbofyar! . . . O! min Gud, min Gud, fräls mig ifrån detta begabberi!

Han tog sig med handen för pannan öfver hvilken en kallsvett utbrustit, och försökte några ögonblick at återkalla händelserna i sitt minne.

— Min herre, i närheten af Rom bodde en fattig Italiensk bonde, härstammande ifrån en fransysk slägt som i hundra år varit bosatt der. Bondens hustru hade åtta dagar förut fått et barn som dött. En afton får hon höra barnskrik utanför sin koja. Eburu ännu lidande och sörjande sin nyss döda son, steg hon up och släpade sig fram til porten, öppnade den och fann der liggande et spädt barn, vid pass 2 til 3 dagar gammalt. Hon upptog det, tryckte det intil sin famn och räckte det bröstet. Den stackars fader- och moderlösa varelsen tog begärligt emot det, och nu först varseblef Guiseppa den prägtiga blöjan i hvilken barnet var lindadt och den penningpung full med guldmynt som låg i det slags vagga hvaruti den lilla stackarn varit inlagd.

När hennes man kom hem ifrån sitt arbete, berättade hon för honom denna händelse. Giacomo samtyckte til hennes förslag at uptaga gossen såsom eget barn, och på detta sätt fick jag en far och en mor. — Ty detta barnet, det var jag.

Femton år förflöto utan at mina fosterföräldrar fått den ringaste uplysning om den hemlighet som dolde min härkomst. Medlertid använde de guldet som funnits i vaggan til mit bästa, och deras oegennytta har jag at tacka derföre at jag fick lära läsa och skrifva af en gammal Abbé som förestått en skolinrättning. En afton när jag kom hem från min lärare, såg jag Guiseppa torka tårar utur ögonen, och min far, Giacomo, sorgsen och fundersam. Den stackars qvinnan kastade sig i mina armar, tryckte mig länge intil sit bröst och fällde strida tårar; äfven Giacomo torkade tårarne af sitt ansigte och sade slutligen til mig:

— Min gosse, jag måste updaga för dig en hemlighet, som evigt hade skolat bli förborgad för dig, om icke nödvändigheten tvingade oss dertil. Du är icke min son.

— Hvad gör det til saken! svarade jag dem; ha'n J icke upfostrat och älskat mig som ert eget barn?

— Du är son af förnämt, högt upsatt folk, af et mägtigt och rikt herrskap.

— Likagodt! Hafva de icke öfvergifvit mig?

— Innan du dömmer dem, Jacob, bör du böra dem. Vi skola genast fara til Rom. Här är et bref ifrån din far, som begär dig tilbaka. En vagn väntar på oss der borta. Låsom oss fara.

— Jag famntog hjertligen Giuseppa, som var utom sig, och vi begåfvo oss åstad.

Min fosterfar och jag kände icke hvart man förde oss. Brefvet til Giacomo som jag läst flera gånger, omnämnde endast åtskillige omständigheter vid tilfället då jag blifvit lemnad, upräknade, såsom bevis af erkänsla, de vid mit aflemnande åtföljande effecter, och tillade, at om jag ännu lefde, skulle man ledsaga mig til Rom under vården af en pålitlig betjent som öfverlemnade brefvet . . . Vagnen stannade utanför et hus af föga yttre glans. Vi stego utur och betjenten förde oss in til en gammal man, som kastade en melankolisk blick på mig.

— Mitt barn, sade han til mig, det hade varit bättre för dig, om du förblifvit son af en bonde, än at göra det olyckliga arf som tilfaller dig i dag.

Min bror, Carl Edouard Stuart, pretendent til Engelska kronan, har dött utan bröstarfvingar, och lemnar derigenom åt mig den tryckande bördan af sina anspråk på Englands thron. Den helige fadren genast uplöst mina löften i det andliga ståndet; ty en Konung kan icke vara prest. Den helige fadern har således gjort Hertigen af York til Konung Henrik Benedictus Stuart.

Min första skyldighet, Jacob, är at legitimera din födsel, ty äfven du skall blifva pretendent, du skall fortsätta den långa serien af vår familjs olyckor. Du är min son!

Döm om min öfverraskning och min sinnesrörelse. — Jag ville kasta mig i hans armar; han räckte mig stillatigande och med köld sin hand, den jag kysste.

— Men min mor? frågade jag slutligen, när jag någorlunda hunnit sansa mig.

Hertigen af York lyfte up handen pekande åt himlen. — Hon är död, sade han, hon dog sedan hon framfödt dig! — Hennes död var et försoningsoffer för min förseelse.

Ifrån den dagen måste jag lemna mitt glädtiga lif som Italiensk bonde för at bli en Engelsk Prins. Närande den dåragtiga tanken at en dag åter upstiga på mina förfäders thron, beslöt jag förvärfva mig de kunskaper och den uppfostran, som min uphöjda rang hade rättighet fordra af mig, och hela min tid helgades åt studier. Min far behandlade mig med en viss köld och nästan som en främling. Han såg i mig en arftagare, men icke en son. Icke underligt at jag med glädje emottog hans befallning at resa til England och Frankrike. Före min afresa befallde Hertigen af York mig uttryckligen at ej gifva mitt namn tilkänna. Här, sade han, lemnar jag de verificerade acter som styrka din födsel och din lysande härkomst samt de rättigheter du derigenom ärfver. Men göm denna hemlighet intil det gynnsamma ögonblick då du offentligen kan förkunna det, om likväl den händelse någon gång inträffar. Det är utan ändamål at blottställa vår olyckliga stams öden för åtlöjet.

Jag reste, besökte obemärkt och okändt, den stad der mina förfäder regerat. Stuartska namnet väckte ingenstädes, hvarken i London, til och med icke i Edimburg, det ringaste intresse eller några sympatier. Ingen menniska var hågad at draga svärdet för den gamla goda saken. Den ansågs som et historiskt minnesverk, et echo från det förflutna.

Flera år derefter lemnade jag England och begaf mig til Frankrike. Directorium hade efterträdt Conventet, och jag inlät mig i en politisk stämpling i hopp, at om Stuartarnas sak för den fransyska grenen kunde utfalla förmånlig, äfven någon förmån för den Engelska grenen derigenom kunde vinnas. Jag blef angifven utaf en af mina medbrottslingar och kastad i et fängelse, hvarutur jag icke befriades förr än 1806. Då beslöt jag at resa til Italien för att återvända til min far. Jag måste verkställa denna långa resa til fots, ty jag var utan alla tilgångar.

Ändtligen efter många besvärligheter, mycket lidande och oräkneliga faror, anlände jag till Rom. Min far fanns icke mera vid lif, han hade trott mig vara död, och genom testamente skänkt sin ganska måttliga förmögenhet til några fromma stiftelser. — Utan penningar, utan credit och i et främmande land, hade det varit en dårskap at vilja göra mina rättigheter gällande. Jag gaf mig således åter på vägen till Frankrike, alltid under den bondens namn

som uppfostrat mig. Från denna stund förde jag et kringvandrande, ömkligt lif, under hvilket endast tvenne perioder förskaffade mig någorlunda sinneslugn: de tie år som jag i egenskap af Lärare tilbragte vid et Belgiskt Universitet och de lugnare dagar hvarföre jag hade at tacka min välgörarinna, hvilken jag gjort några små tjenster under mitt vistande i Nederländerna. Jag nödsakades at begagna mig af denna gästfrihet, ty genom stridigheterna mellan Belgien och Holland, blef jag jemte alla utlänningar landförvist utur Belgien; jag, den landförviste sonen af en från thronen störtad Konung! Det öfriga af mina öden känner Ni. Jag besvär er, laga så at detta sorgliga drama icke får sin upplösning genom et vanhedrande upträde inför polis-domstolen. Gör det, min Herre, jag bönfaller derom.

Advokaten hade med smärtsamma känslor afhört denna långa berättelse om ödets skiften, hvarigenom det slutat at krossa Stuartska ätten.

— Gif er tilfreds, sade han, i morgon skall jag begära er tilbaka och ni återfå er frihet. I vår gemensamma väns namn erbjuder jag er en anständig fristad i mitt hus. Ingen dom skall komma at fällas öfver er, ingen undersökning skall få äga rum som kan såra det namn ni bär. Farväl! Haf godt mod til i morgon.

Sådan var också händelsen dagen derpå den 17 Febr. 1835; inför skranket upropades: Jacob Stuart kallad Champion, anklagad för lösdrifveri.

Advokaten trädde fram för at reclamera sin olycklige klient, och mildra så mycket möjligt var obehaget af hans upträdande. Medan han sökte at kunna få sigte på Hr Champion, upsteg aktor och sade:

— Mine herrar, den anklagade har dött i natt i fängelset La Force.

— Domstolen beslutar, yttrade Ordföranden, at målet utgår ur protocollen. Upropa et annat mål! —

S. Henri Berthoud.

Pl. 35.

Sedighet och Sedeslöshet.

Moderlig sällhet vid 45 års ålder.

Vår aktningsvärda Sophie hade genomgått pröfningen af sin mans sjukdoms-tilstånd med en Christens undergifvenhet och hoppet på en mild Försyn, som har sina visa afsigter med de motgångar Den stundom pålägger oss. Hennes man hade med en fullkomlig helsas återvinnande och genom sin arbetsflit och skicklighet förkofrat sig; deras familj hade ökats med en son och begge makarne hade inom sin husliga krets i flera år varit i åtnjutande af en verklig välmåga och sann trefnad, så mycket eftersökt och så sällan funnen på jorden. Begge hade icke underlåtit något til deras dotters och sons upfostran, och de hade glädjen af deras framsteg. Det äldsta barnet, dottern, hade upnått 18 år och under en sådan mors ledning utbildat de ädlaste anlag och förvärfvat sig skicklighet uti de yrken som pryda qvinnan. Den 15-årige gossen skulle nu genomgå sin examen i skolan, för at vidare fortsätta sina studier vid en Akademi. Det är en liten högtidsdag inom en familj, när sonen genomgår sin första examen med heder. Den ömma modren med sin dotter afvaktar fadrens och sonens återkomst, visserligen fulla af förhoppningar, men alltid under någon fruglan af en mer eller mindre lycklig utgång.

Teknarn har tänkt sig denna scen med en känsla, som i hög grad vittnar om bekantskapen med en sådan tildragelse. — Sophie med sin dotter äro sysselsatta med handarbeten och läsning utanför et lusthus på terrassen af et litet landställe. Fadern kommer med skolböckerne under armen hem med gossen, som icke längre hålles tilbaka vid hans sida, när han får se sin mor; han springer förut, kastar sig i hennes famn, läggande sin vunna lagerkrans i hennes sköte, och båda äro i et tilstånd af sällhet och förnöjelse, som väl kan kännas, men icke beskrifvas. — Modren har blott glädjetårar och med en tacksam suck mot himlen, förmår endast utropa:

Mina kära barn! — — hur lycklig är jag icke genom er.

ullende Irgången

Spekulanten och Projectmakaren.

(Slut från föregående N:o.)

Hvilken vacker syn, när Spekulanten, vårdslöst utsträckt i en mjuk länstol, läser med förtjusning en prospectus af et förvånande företag i hvilket han skall nedlägga hela sin förmåga, och hans vänner hela deras förmögenhet. Huru studerar han icke alla chancer derutaf? Det hela tycks honom så mycket förträffligare, som det i det närmaste synes overkställbart. Må man icke i en stad som Paris t. ex. komma fram och proponera folk med högre åsigter, et project som är enkelt och förståndigt, som icke bär åt skyarne, utan ger en anständig vinst: med hvilket åtlöje skall man icke emottaga et slikt förslag. *En anständig vinst!* Min Gud . . . då är det så godt at ta emot almosor. Hvem skulle väl vilja blottställa sig til den grad, at låna sitt namn til et sådant lumpet företag? *En anständig vinst!* Men en man i en verklig ställning ingår icke i ansvarigheten af en sådan dårskap! Man bör kunna göra en verklig Fortune inom tjugefyra timmar eller högst inom tre månader; man måste åtminstone, om man skall vänta, få dividenden förskottsvis; eljest lönar det icke mödan at ens tänka derpå! . . . Nej, tala med oss om åkdon som gå öfver berg och dalar utan åkare-hästar, utan stenkol; tala med oss om förstorings-glas hvarmedelst man kan upptäcka lefvande varelser på någon Comet med eller utan svans; tala med oss om mirobolanta tygsorter med ihväfda jasminer, törnroser och caprifolium, i början hopblandad i en röra och sedan omskapad och utvecklad ifrån häifvan til de finaste trådar genom något obegripligt förfarande: se det kan låta höra sig! Hvad det fägnar inbillningskonsten! hvilket öppet fält för enthusiasmen! för jongleriet! . . . Framgången af slika underverk är gifven på förhand, icke blott derföre *änskönt* den är orimlig, men just derföre *emedan* den är orimlig.

Spekulanten tilbringar en stor del af sitt lif inom illusionernas sfer, Han ser Danaes guldregn nedfalla på hans mercantila uträkningar. För hans inbillning sväfvar jemt exemplet af någon millionär, som begynt med at sälja svafvelstickor och slutat med afhandlingar om provinsers och deras befolknings försäljande, hvilket efter hans åsigt har likhet med hvarandra. Han upräknar en hop

af sina kamrater, som fordom endast besökte näringsställen, men nu endast umgås med folk som bo i hoteller.

Man må icke tro, at Spekulanten lik andra menniskor, ju gifter sig; men kärleken ingår icke uti beräkningen af en dylik operation; allt beror på hemgiften. Den tillkommande ägta mannen sätter icke värde på *skönhet*, så vida skönheten icke förskaffar honom tilfälle til någon utmärkelse, och derigenom befrämjar hans enskilta framgång til lycka eller anseende, medelst en helt naturlig närmare förening med dem som älska det *sköna*. I sitt giftermål gör han icke afseende på åldren: et gammalt men rikt fruntimmer anser han icke vara för gammalt, hennes förtjenst ligger just i årens antal. Ack! hur oskattbar är icke den gyldene bräckligheten, hvars kistlock lyfter sig i samma ögonblick som grafven öppnas! ... Hvad man begråter den åldriga ängeln, med hvilken man på et anständigt sätt gjort et slags köpafhandling, hvaruti *arfvet* utgjorde en sacraments-artikel. Han gifter sig lika gerna med et barn, om tilfället erbjuder sig, skulle han också derigenom nödgas leka med hennes dockor; den saken har stundom en förborgad drifffjäder. »Oskulden, säger han, »har för honom et utomordentligt behag, och sedan, hur oskyldig är man icke nyss kommen ur vaggan!» Men välförståendes, at barnet är en ytterst rik arftagerska och at et rigtigt öfverflöd i välmåga är att förvänta och disponera.

Men slutligen, har Spekulanten samvete? Ja: men det liknar såpbubblan. — Har han et hjerta? Utan tvifvel; men det slår endast för hans specialitet.

Projectmakaren är väl stundom lika gigantisk i sina planer som Spekulanten, men han har mera modesti; han lefver egentligen endast för utförandet af sina projekter, han älskar dem i och för sig sjelfva. Egennyttans beräkningar ingå icke ensamt i hans planer, han tänker knappast derpå, blott saken i och för sig sjelf får framgång. Han lefver i en egen verld af illusioner, der han ser allt omskapadt efter hans mönster, och är nöjd at vegetera inom denna skapelse af hans snille. Projectmakaren har vanligen ingenting, ehuru han är öfvertygad och försäkrar, at han har millioner i sina skriftliga projekter, dem han gerna bär med sig under armen at genast framlägga, icke så mycket at sjelf bli delägare i före-

taget, ty han arbetar blott för den goda saken, och är nöjd med sitt dagliga bröd; också är Projectmakaren i allmänhet en torr och mager man, hvars yttre snarare utvisar torftighet än välmåga. Hans största sällhet består deruti, at några af hans projekter sättas i verkställighet, om han också sjelf icke skördar någon egentlig vinst deraf; ty han lefver endast inom sina projekter; derföre är han en god och lättsint man, med litet förnöjd, och har i moraliskt hänseende företrädet framför Spekulanten.

Logogrif.

Mitt hela bör man aldrig göra,
Det bådar sällan något godt,
Men väl förtroendet kan störa
Och kasta misstänkt skugga blott.
Nej, öppet handla, redligt tänka,
Ej något bakom örat ha,
Men yttra sig rätt fram och bra:
Det skall i längden aktning skänka. —
Mitt hela på fem fötter går;
Om du at flytta dem förstår
Du mångahanda saker får.
Först hvad vi måste en gång alla,
Den gifna stunden må då falla
För oss oläglig eller ej;
Bestämda motsatsen af *nej;*
Et djur man i ruiner finner;
En ort som mångens tycke vinner
Och hvarest man isynnerhet
Kan njuta landets enslighet;
Hvad man til våra fäders ära,
Med mycket nöje plär förtära
På landet och om julen mest;
Et träd som står vid vatten bäst;
Et litet land der böljan flyter
På alla kanter rundt omkring;
Hvad Guldsmed kan, när någon bryter
Af vårdslöshet i tu en ring
Och han i hast skall lagas åter;
Hvad döden i sin hand ej låter
Bli obegagnad någon stund;
En vind som varar en secund;
Et utrop då man lider plåga;
Hvad ingen dödlig har förmåga
At kunna undandraga sig;
En fisk som är rätt god til smaken
Om, nota bene, dertil fås
En någorlunda duglig sås,
Som då likväl är hufvudsaken;
Et berg bekant i fordna dar

Och der en flod, Scamandern, har
Sitt utlopp om jag rätt vill minnas.
Nu tror jag icke det kan finnas
Ett ord at af mitt hela få
Som ej är sagdt. — Jo tyst! — hvad då?
Den första gerning som man sporde
At du i denna verlden gjorde
Och jag, min läsare också.
Den blir ej svår at hitta på.

Ch...

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är: *Lyssna*, som lemnar *sal*, *nysa*, *lysa*, *lans*, *lass*, *ans*, *al*, *lyss*, *as*, *aln*, *sy*, *sans*, *a*, *syn*, *ny*, *syl*, *lassa*, *syna*, *lan*, *nyss*, *Asa*. (En egendom i Wexiö län der man visar Odens grafhög; den tilhör nu en Baron Lejonhufvud gift med fröken Freytag).

Mode-Costymer för Damer och en Flicka.

Fig. 1. Hatt af *Poux de Soie* prydd med blommor och slöja; klädning af brocheradt siden med veckadt lif och garnerad med smala sned-remsor samt åtsittande ärmar; långshawl af siden med fransar; parasoll garnerad med spetsar; gula handskar, svarta skor.

Fig. 2. Hatt *(Capote)* af rosa crèpe med Marabout-fjädrar; Rock af Gros de Naples; underklädning garnerad med spetsar; gula handskar, grisdelina skor.

Fig. 3. Flickans Costym. Halmhatt prydd med band; klädning af Kammarduk garnerad med tre smala volans, kantade med spetsar, veckadt lif och korta ärmar; stickade half-vantar, grisdelina kängor.

Fig. 4 och 5. Tvenne hvita rishalms-hattar prydda med blommor.

Fig. 6 och 8. Tvenne slags Tyllmössor prydda med band.

Fig. 7. Hvit rishalms-hatt prydd innan och utan med en Blomsterguirlande.

Stockholm, 1840.
Tryckt hos *Carl Deleen*, R. W. O.

6.

7.

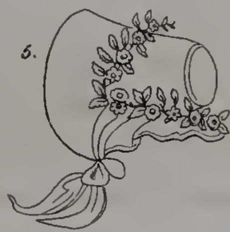
8.

4.

5.

2.

1.

N:o X.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

October Månad 1840.

Pl. 37:

Den gamla Eken och dess fjorton barn på ödeslätten La Tour-du-Grain de Villers-Cotteréts.

Utur *Annales de la Société Royale d'horticulture*, låna vi nedanstående underrättelse om en gammal ek, som påstås vara öfver tusen år gammal, och omkring hvilken tid efter annan upvuxit fjorton stora ekar som bildat sig i en enda klase, hvaraf för det närvarande likväl endast elfva återstå, som anses vara öfver 200 år gamla.

Denna primitiva stam-ek säges hafva stått enstaka på sandslätten af *La Tour-du-Grain*, på qvarlemningarne af en grafhög (*tumulus*), 30 mètres til höger om stora vägen ifrån Paris til Soissons, Reims och Maubeuge, när man kommer ifrån sluttningen af Gondrevilles stora slätt.

Genom de gräfningar man anställde för några år sedan i närheten af denna grafhög, fann man jemte några brända benskärfvor äfven åtskilliga gammaldags vapen, lansar och pilar samt flera slags mynt ur Trajani och Antonini tidehvarf tillika med gamla franska, tyska och spanska mynt.

Den gamla eken, fader til de fjorton bröderne, (som den stundom kallas) var af de gamle skogvaktarne känd under benämningen af *Kongs-trädet*, emedan den, före krigen i 14:de och 15:de seklet, tjente til samlingsställe för Kronans embetsmän som afdömde tvister i och för skogs-angelägenheter. Andra kallade den stundom: *den vackra Hertiginnans ek*, och ömsom Frans I:s ek, eme-

dan Konung Frans I här utsatte sina jagtmöten med Hertiginnan d'Estampes; men genom en gammal tradition bibehålles äfven benämningen: *Landstrykare-eken*, emedan sagan är gängse, at landstrykare, löst pack och Ziguenare der hade sitt tillhåll och öfverföllo resande. — Åskan säges flera gånger hafva nedslagit i eken, men under Ludvik XIII:s tid blef den på Cardinal Richelieus uttryckliga befallning til en del nedhuggen, i anledning af de röfverier som föröfvades i dess grannskap. Medlertid upväxte åter den gamla stam-ekens stubbe och tid efter annan omkring densamma 13 andra stammar, hvaraf för det närvarande endast elfva återstå, hvilka bilda en klase af ekar, sådan som teckningen utvisar. — Bland de historiska minnen som äro fästade vid denna Kongs-eken torde vi få i korthet anföra följande.

Frans I besökte ofta emellan åren 1540 och 1544 sin mor Hertiginnan af Angoulême, som bodde på slottet *Crépy* med sin hoffröken *Anne d'Heilly Pisseleu*, sedermera namnkunnig under benämning af Hertiginna d'Estampes, och utsatte på sina jagt-partier denna ek til mötesplats såsom belägen på halfva vägen emellan Crépy och Villers-Cotterêts, och är denna tiläventyrs ekens mest lysande epok, emedan man vid samma tid såg härstädes under dess skugga ömsom Kejsar Carl V, hvars armé camperade vid Villers-Cotterêts och Frans I, som skyndade Crépy och La Ferté-Milon til undsättning, hvilka af Carl V:s General hotades och upmanades att gifva sig. — Franska hofvet var vid denna tid deladt i tvenne sinsemellan stridiga partier: det ena var Dauphins, det andra Hertigens af Orléans, hans bror. Afund och missunsamhet emellan tvenne qvinnliga favoriter: Hertiginnan *d'Estampes* och *Diane de Poitiers* orsakade och underhöll denna oenighet. Hertiginnan d'Estampes*) herrskade öfver Konungens vilja och hjerta;

*) Hon hade, som ofvan blifvit nämndt, varit hof-fröken hos Lovisa af Savoien Hertiginna af Angoulême, mor til Frans I, hos hvilken hon blef favorit, först under benämningen: Grefvinnan, men sedermera såsom Hertiginna d'Estampes. Konungen, som redan var intagen af hennes behag, uttryckte sin kärlek till henne i följande verser dem han författade efter sin hemkomst ur fångenskapen i Madrid:

Diane de Poitiers *), ehuru vida äldre, bibehöll en skönhet hvars behag i förening med hennes snille hade i hög grad tilvunnit sig Dauphins tilgifvenhet. Dianas stora inflytelse hos den unga Prinsen ingaf Hertiginnan d'Estampes de lifligaste farhågor så väl för

---

Est-il point vrai, ou si je l'ai songé,
Qu'il est besoin m'esloigner et distraire
De mon amour et en prendre congé;
Las! je le veux, et si ne le puis faire,
Que dis-je? veux! . . . C'est tout le contraire:
Faire le puis, et puis ne le vouloir;
Car vous avez réduit là mon pouvoir
Que plus tachiez ma liberté me rendre,
Plus empêchez que ne la puisse avoir
En commandant ce que voulez défendre . . .

Smickret tillade henne följande epithet: *La plus savante des belles, la plus belle des savantes, la protectrice et la Mécène des beaux esprits, des savants et des gens de l'art.*

När man likväl läser hennes historie, kan man icke annat än harmas öfver hennes upförande och den förrädiska trolöshet hon utöfvade mot Frans I. Mer än en gång förrådde hon, genom sin obetänksamhet, åt Carl V sin Kongl. älskares planer och hemligheter, och genom sin afundsjuka til Diane de Poitiers, Henrik II:s maitress, åstadkom hon beständig oenighet inom Kongl. familjen.

*) Diane de Poitiers, född d. 3 Sept. 1499 var dotter af Jean de Poitiers, Grefve af Saint-Vallier. Hon var redan på sitt 40 år när Dauphin, sedermera Henrik II, förälskade sig i henne vid 18 års ålder. Diana, Hertiginnan d'Estampes, vida öfverlägsen genom sin börd, sin skönhet och sin älskvärda fryntlighet mot alla, var beständigt utsatt för Hertiginnans afundsjuka och förakt under Frans I:s lifstid, hvilken för mycket eftergifven lånte örat åt Hertiginnans insinuationer och derigenom lät inleda sig at fatta misstroende til Dauphin och en ovilja som ofta giek til ytterlighet, hvaremot han visade en förkärlek til Hertigen af Orléans, sin andra son, hvilken Hertiginnan protegerade och förbehållit sig såsom beskyddare. Ehuru Diana på allt möjligt sätt förolämpades af Hertiginnan, bibehöll hon ickedessmindre sitt inflytande och välde öfver Henrik II, ehuru 20 år yngre än hon, och man kan icke förebrå henne at någonsin hafva missbrukat det eller åstadkommit split och oenighet inom Kongl. familjen. Också dog Diana allmänt

det närvarande som för framtiden: hon kunde icke tåla henne. Hon begagnade alla möjliga tilfällen at förolämpa henne; för henne var det tilfyllest at hålla sig til Hertigens af Orléans parti blott derföre, at den hon innerligen hatade höll sig til Dauphins; men hennes afund nöjde sig icke endast dermed, hon gaf derpå ytterligare talande bevis, under de tvistigher som sedermera yppade sig mellan Frans I, Carl V och Henrik VIII.

Sålunda begagnade Carl V den oenighet begge favoriterna inom hofvet åstadkommit, och inryckte under den stränga vintern 1543 i Frankrike medelst et skyndsamt tåg genom Champagne ända fram til Valois, under det Henrik VIII å sin sida bemägtigade sig Picardie. Sedan dessa inom en kort tid blifvit mästare af Saint-Dizier, Château-Thierry, Epernay, Meaux och Soissons, beredde Carl V sig at marchera på Paris. Han blef icke litet förundrad at uppehållas i sitt företag genom tvenne smärre städer La Ferté-Milon och Crépy. Frans I var afhållen i hela Valois och han hade gifvit sitt annalkande tilkänna; han skyndade från Paris til Crépy. Carl V var med en del af sin armé i Villers-Cotterêts. Flera mindre träffningar ägde rum på ödeslätten af La Tour-du-Grain och skogen *Tillet*. Begge härarne nalkades Kongs-eken och förblefvo flera dagar i hvarandras åsyn; de voro nära at drabba, när freden afslutades, d. 16 Sept. 1544 i Crépy. Begge arméerne åtskildes, men monarkerne tilbragte flera dagar tilsammans i Villers-Cotterêts.

Något öfver hundra år senare (1652) ägde här et annat möte rum, under den epok då Frankrike under Mazarins styrelse var deladt i trenne partier: Drottningens i spetsen, för hvilket stod Turenne och Hertigen af Bouillon, — Prinsen af Condé jemte Hertigen af Nemours och Markisen de la Boullaye, — och det parti som kallades *La Fronde*, i spetsen för hvilket stod Hertigen af Orléans, Coadjutorn af Paris, Madame de Chevreuse, med flera.

---

saknad, då Hertiginnan deremot dog föraktad och af sina samtida öfverhopad med förebråelser. Diane de Poitiers dog lugnt och christligt undergifven i Dreux d. 16 Dec. 1562, i en tidpunkt då Connétabeln Anne de Montmorency och Prinsen af Condé stridde om besittningen af denna stad, som var et rof för alla et inbördes krigs ryslighheter.

Hertigen af Orléans och Prinsen af Condé hade förenat sig, sedan Hertig Carl af Lothringen tilfört dem i Valois en förstärkning af 10,000 man. Prinsen af Condé, som bemägtigat sig Crépy, blef der belägrad af Turenne, men lemnade genast Crépy, och drog sig undan åt et annat håll, i hopp at kunna bemägtiga sig Compiegne; men Turenne skyndade sig efter Prinsens armé, öfverföll den och nödgade Prinsen återvända genom dalen *Autonne* til öde-slätten af La Tour-du-Grain hvarest den upslog sitt läger, nära eken *de fjorton bröderne.* Turenne öfverföll fiendtliga hären om natten, och Prinsarne, efter at hafva förlorat mycket folk, nödgades fly ifrån slagfältet genom skogen til La Ferté-Milon, hvarest de icke insläpptes, emedan invånarne hade gripit til vapen och stängt portarne. Förföljde af Turenne och uppehållne framför staden, blefvo Prinsarne tvungne at capitulera och åtskilja sina trupper d. 15 Oct. 1652. Härigenom uphörde de oroligheter som sedan 1648 skakat Frankrike.

I sednare tider har Ludvik XV, på et jagt-parti ifrån Compiegne vid förföljandet af en hjort, uppehållit sig med hela sin hof-personal under denna Kongs-ek. — I nyare tider har Hertigen af Orléans (Konung Ludvik Philips far) ofta besökt Kongseken under sinä jagtpartier och valt den til det vanliga samlingsstället. Det var äfven han som begagnade klasens runda form, lät på 5 mêters höjd ifrån jorden i midten lägga et golf hvartil man upkom genom en spiraltrappa, och der ställa et stort rundt bord genom hvilket hufvudstammen af den gamla eken gick. Från den tiden besöktes eken ofta af Prinsen och dess hof. Nu för tiden äro bordet och trappan alldeles förfallne och Frans I:s gamla ek med sina återstående elfva barn i starkt aftynande och snart nog finnes den icke mera til.

Glädjen.

Ljufva Glädje, född af en lycklig villa,
Då i hoppets bländande rosenskimmer
Glänste lifvet, svara: hvi hän så hastigt
Flög du ifrån mig?

Grymma! O hur ville jag dock så gerna
Sluta dig til älskande, varma hjertat,

Vagga dig på nöjenas hulda armar
Morgon och afton!

Men du flydde, luftiga andeväsen!
Kunde ej i töckniga nejder dväljas —
Och bland stjernor, högt i det blåa fjerran,
Sökte ditt urhem.

Såg jag bilden tecknad af jordelifvet?
Gaf du fröjder blott för at öka smärtan?
Eller kom du månne en tröstens ängel
Neder af höjden?

Hur det var, jag fattade ej på länge:
Kall, som Polens frostiga vinternätter,
Varm, som afskedståren på älskarns kinder,
Vexlade känslan.

Ty, o Glädje! tänkte jag på din otro,
Grodde hatets kyliga is i hjertat,
Men af minnets eviga, klara flamma
Smälte den åter.

Nu förstår jag, Glädje! din dunkla gåta;
Då du flydde, flydde du för evigt:
Ofvan skyn i sällare, högre rymder
Träffas vi åter.

C. E. A. S—m.

Några af våra Läsarinnor, på hvilkas omdöme vi sätta et stort värde och til hvilkas fina takt vi hysa et fullkomligt förtroende, hafva öfvertalat oss, at icke vidare fortsätta artikeln *Sedlighet och Sedelöshet,* helst då det återstående af Thildas upförande har något högst obehagligt och motbjudande för bildade fruntimmer. At se henne föreställd på den lägsta ståndpunkt af förderfvet, bortföras til spinnhuset och befriad derifrån slutligen öfverlemna sig åt dryckenskaps-lasten, samt bli et åtlöje för gatpojkar, är beklagligt icke utan exempel äfven hos oss; men bilden vore för mycket sårande och hörde i alla fall til undantagen i samhället, der qvinnans dygder och ädla uppförande alltid äro öfvervägande och et värdigare föremål för teknaren.

Pl. 38.

Hjelphustrun och Vakhustrun,

Tvenne lika nyttiga som oumbärliga, vi våga icke för mycket om vi säga aktningsvärda, individer inom samhället, åt hvilka man kanske icke gjort all rättvisa och aldrig uprest några mausoléer. Vi skola försöka at godtgöra denna glömska åt förtjensten, genom några meddelanden ur verkligheten. — Ehuru Hjelphustruns och Vakhustrnns befattningar ofta gå in i hvarandras, är det dock en väsendtlig skillnad dem emellan i anseende til deras bestämmelse och deras belägenhet här i lifvet. Om de väl kunna sägas hafva något uteslutande gemensamt, torde det tiläventyrs endast igenfinnas i deras tycke för kaffé och en lycklig fallenhet at veta och berätta dagens nyheter, synnerligen hvad som tildrager sig i andra hus.

Hjelphustrun är et slags tjenstehjon, som begagnas af dem som icke äro nog rike at hafva en tjenare i årstjenst, och icke äro nog fattige at kunna vara den förutan. Det är et slags tjenstgöring på half sold, en half-ägta domestik, hvars befattning för densamme medför alla obehagligheter af et verkligt tjenstehjons befattning utan dess förmåner: et slags arbetare på beting, blottställd at kunna bortköras när som helst. — Hjelphustrun är nästan alltid enka; hennes närvarande ställning är endast en fortsättning af et slags slafveri, et ombyte af et släpsamt lif. — Vid 12 års ålder har hon lemnat fäderneliuset för at blifva barnpiga, och i tie år vallat de små odygdiga ungarna för dem hon skulle ansvara; gift vid ännu unga år, har hon under sitt giftermål sträfvat med behofvet, ty mannens arbetsförtjenst har til större delen stannat på krogen; på hennes stråt har hon icke funnit andra roser, än dem hon bar den dagen hon stod brud, och nu vid äldre år är hennes lott at för en ringa dagspenning framsläpa et mödosamt lif samt uträtta alla förefallande göromål. Hon är et slags allt i allo: hon kokar kaffé, städar rummen, skurar golf, borstar kläder och stöflar, hon tvättar, hon hemtar mat, stundom lagar den, går alla ärenden, vakar om nätterne om ingen annan finnes at tilgå, kort sagdt, hon är i en jemn rörelse hela dagen, för at om aftonen gå hem til sig

i skinnarviks-bergen. Hon kallas i dagligt tal Madam, och är således äfven härigenom underordnad Vakhustrun, som i allmänhet kallas Frun; hvadan också Hjelphustuns klädsel är mer anspråkslös och i enlighet med de mångfaldiga göromål som utgöra villkoret för hennes lifs uppehälle.

Vakhustrun står som ofvan nämndt är et steg högre i rangen, och hennes öde är vida blidare; ehuru stundom och tilfälligt ganska besvärlig, är hennes befattning i det hela et slags goddags-syssla; ty den förutsätter icke samma enformiga, dagliga göromål, utan har fördelen af ombyte i anseende til föremål och personer med hvilka hon kommer i beröring; den är dessutom vida mer lönande. Sällan vistas Vakhustrun öfver en månad i et och samma hus, stundom endast fjorton dagar. Hennes kall är visserligen at sköta sjuka och lidande medmenniskor; men hennes erfarenhet har lärt henne at bedöma sjuklingen och synnerligen dess omgifning; hon är fintlig nog at draga all den fördel af ställningen inom huset, der hon vet göra sig nödvändig. I et rikt hus antar hon en viss värdighet, som hon genast bortlägger i et mindre förmöget. Hon har mycken menniskokännedom. Ehuru Vakhustrun tilbringar större delen af dagen och alla nätter i främmande hus, har hon likväl et eget hem och en man, den hon visserligen sällan ser, men som är nödvändig för att lemna underrättelse hvarest hon är til finnandes när gamla eller nya kunder anlita henne om biträde; ty en Vakhustru är som alla andra menniskor ofta på modet, och mången sjukling skulle tro sig icke kunna lefva eller dö lugnt, om icke hon och ingen annan omgåfve sjukbädden. Vakhustrun får nästan aldrig deltaga i allmäna nöjen, hon vet deraf icke mer än hvad hon mins från yngre år, eller hör omtalas af andra; om hon har en dags ledighet, begagnar hon den at helsa på sina gamla kunder för at efterhöra: *om hon icke snart behöfves?* När härtil kommer at hon sällan får sofva, aldrig någon hel natt, at hon stundom måste förrätta vämjeliga sysslor, skulle man anse henne för en af de olyckligaste varelser på jorden. Men sådant är likväl icke förhållandet och alldraminst om hon kommit i rop och hela hennes praktik inskränker sig at vara Vakhustru hos barnsängsfruar.— Vakhustrun lider ingen nöd: hon får bestämdt två gånger om dygnet (och vid särskilta ansträngningar tre gånger) godt Kaffe;

hon serveras med frukost, middag, thé med smörgås och skorpor samt aftonmåltid, och får deraf gerna mycket och godt; icke sällan bjudas henne några glas vin; också är hon aldrig mager; hon håller alltid 40 til 50 procent mer i omkrets än Hjelphustrun. Hvad sömnen angår, så har hon förvärfvat en lycklig vana at i mindre portioner återtaga hvad hon förlorar på at sofva en hel natt; ty lika lätt, som hon vaknar och är tilreds när det behöfs, lika lätthet har hon vid lediga stunder at somna: upkrupen i et soffhörn, i en länstol, ja stundom stående, när hon nödgas vänta på något. En väsendtlig olikhet emellan henne och Hjelphustrun består deruti, at Vakhustrun aldrig befattar sig med några handarbeten, och at den förra passar up beständigt och den sednare låter jemt uppassa sig.

Vi skulle ännu kunna fortsätta teckningen af dessa tvenne individers mångsidiga förtjenster om det allmänna och enskilta bästa; men under det vi hänvisa til Planchen, inskränka vi oss at här göra en reflexion: hvad vore et fattigare hushåll — hvad blefve det utaf unga eller gamla ungkarlar eller enklingar — hvad vore sqvallret i dess högsta potens — om det icke funnes *Hjelphustrur och Vakhustrur?*

Niagara *)

af *Bonvalot.* — Öfversättning.

När ungdomseldens starka brand
Vildt härjade uti mitt hjerta,
Då dref mig en oändlig smärta
Långt bort til Niagaras strand.

Vid flodens bräddar hörde jag
Hur stormens thordönstämma röjdes
Ur djupet, och dess dån förhöjdes
Af skogens echo natt och dag

Tyst irrande kring klippans topp
Jag såg på vattnets klara yta

*) Niagarafloden flyter i det Brittiska Nord-Amerika och Gouvernementet Quebek eller Brittiska Canada. Vattenfallet vid Niagara är ett af de mest förvånande naturskådespel, det håller 1,200 fot i bredd och 137 fots höjd.

En Vilde i sin julle flyta
Och strida emot strömmens lopp.

Jag såg den djerfve på sin fart
En väldig kamp mot böljan våga;
Men fåfängt! hoppets, modets låga
Af flodens magt besegras snart.

Med blixtens snabbhet vågen slår!
Den Vilde lägger från sig åran
Och i sin båt, som följer fåran
Med armarne i kors han står.

Ur djupet hemska röster gå:
Men utan frugtan, lugn och stilla
Han lägger sig i jullen lilla
Och högt sin dödssång sjunger så:

»Nu stundar evighetens dag,
»O död! jag ser dig mot mig sväfva!
»Må andra vid din anblick bäfva,
»Lugn ser jag dina anletsdrag.

»Nej! du ej syns mig ryslig mer,
»Du öppnar Himlens ljusa salar,
»Det hemland i hvars sköna dalar
»Jag mina fäder återser.

»Der själarne i stillhet bo,
»Der skall jag lyckligt återfinna
»De älskande jag sett försvinna
»Och med dem njuta frid och ro.

»Kom store Ande! skynda dig
»At sluta denna korta stunden!« —
Orörlig jag på klippans stig
Med fasa räknade sekunden.

Det är förbi; — nu tystnar han —
Ett rop i skogens echo ljungar —
I fallets hvirfvel båten slungar
Och Vilden i dess djup försvann.

Ch...

Pl. 39.

Nya upfinningar och Lux-artiklar.

Figuren öfverst til venster föreställer en dolk eller jagt-knif med sin slida.

De tvenne medlersta pjeserne äro en kanna och et handfat i nyare stil.

Jagt-geväret och Pistolen äro af Herr *Le Foucheux's* upfinning. (Red. är icke i tilfälle at för det närvarande lemna om dem någon vidare beskrifning.

Tvenne månaders giftermål.

Af Lady Blessington.

"Vi ha i dag haft en ganska rolig dag och familjen Morrington "är i sanning högst intressant; herrn i huset är en stor konstkän-"nare, och desse förstå alltid at omgifva sig med likstämmiga per-"soner," sade Lord Henrik Fizhardinge til sin unga, vackra hustru när de stigit i vagnen och foro hem ifrån Lord Morringtons Hôtel på Grosvenor-Square.

Lord Henrik hade varit gift jemt i sex veckor, och denna tid hade förflutit på et pittoreskt landställe utmed stränderne af Windermere, der de nygifta hade varit i fullt åtnjutande af denna ensamhet, som har et eget behag de första dagarne af giftermålet.

Middagen hos Lord Morrington var den första bjudningen som det unga paret begagnat allt sedan deras återkomst til London, dit de nyligen anländt, och denna var det första afbrott i deras middagar på två manna hand, vid hvilka vanan redan fästat et visst behag.

Men du är så tystlåten, Emilie, sade Lord Henrik; tycker du icke at det var en rolig dag?

— Icke synnerligen, svarade hon.

— Det förundrar mig, yttrade Lord Henrik; ty du satt bredvid Markisen Alberton, som anses för en utmärkt artig sällskapsman.

— Jag bekänner at jag sällan roar mig i sällskap med personer som äro alldeles främmande för mig, svarade Lady Emilie; men det hör til egenheten af en dålig smak hvarifrån du tyckes vara fritagen.

— At icke roa sig i sällskap med alldeles främmande personer, Emilie, tyckes mig vara et nästan hårdt uttryck; men säg mig då, min vän, hvad som misshagat dig?

I det han sade detta, vände han sig med ömhet mot sin hustru för at kyssa hennes fina, lena kind. Lady Emilie vände hastigt och tvärt bort sitt ansigte ifrån honom, och denna rörelse åstadkom de första symtomer af missnöje hvartil hon hittills icke gifvit sin man anledning.

Under det Lord Henrik sökte qväfva denna upväxande missbelåtenhet, sade han åt henne: jag ber dig mitt hjerta lilla, låt bli dessa barnsligheter, och säg mig hvarföre du är vid elakt lynne.

— Vid elakt lynne! utbrast hon; det tycker jag väl om at gifva olyckan en sådan benämning; i sanning gjorde jag icke bäst at helt och hållet dölja för dig min känsla.

Nu var det Lord Henrik, som å sin sida uprepade sin hustrus ord: *olyckan!* Men uprigtigt sagdt, Emilie, du förvånar mig lika mycket som du gör mig ledsen. I Guds namn, hvad har du för anledning at känna dig olycklig.

Lord Henrik varseblef genom skenet af vagns-lyktorna en broderad näsduk framför sin hustrus ögon och hörde tydligen hennes snyftningar. Han sade ömt: Emilie, min bästa Emilie, hvarföre gråter du? I sanning, du förskräcker, du oroar mig!

I detsamma stannade vagnen vid deras Hotel på Belgrave-Square; portarne öppnades och farstugan och trappan äro rikt eclairerade. Några dussin Lakejer i livré anförde af Hofmästaren och Kammartjenaren stå rangerade at emottaga herrskapet. De kastade förstulna blickar på Lady Emilie, på hvars kinder sågos ännu spår af de nyss fällda tårarne.

För mycket sysselsatt med de känslor åt hvilka hon öfverlemnat sig, brydde hon sig föga om de blickar som sökte utforska henne. Hos Lorden var förhållandet annorlunda; han bemärkte at betjeningens upmärksamhet blifvit väckt, och hans missnöje stegrades vid tankeu af de uttydningar som hela denna personal icke skulle underlåta at göra öfver deras matmoders synbara sinnesrörelse.

Han erbjöd henne sin arm vid upgåendet upföre trappan; men hon låtsade icke se det och stödde sig mot ledstängerne. Knappast hade Kammartjenaren, som gick förut, hunnit öppna dörren til Lady Emilies toiletts-kammare, förr än hon ringde på sin Kammarjungfru, för at dymedelst förekomma en explication som hennes man med otålighet afvaktade. Hon kastade sig på en Bergère och gaf fritt lopp åt de tårar hon vid upgåendet hållit tilbaka, under det hon full af sorg afvisade alla Lordens försök at trösta henne. Marabout, hennes kammarjungfru, steg in.

Forts. i nästa N:o.

Logogrif.

Allestädes på vår jord
Der man lismar, smilar, hycklar
Och med dygd och sanning gycklar,
Är *mitt helas* nytta spord.

Sanningen i svekets dok
Höljes, lik en svartklädd Nunna,
Klagar utan hopp at kunna
Bryta et förhatligt ok.

Oskuldsfulla väsen lid!
En gång slipper du din plåga,
Och du skall med seger tåga
Ur en falsk och dålig tid.

Gläd dig du, hvars friska blod
Än af dygdens låga glöder,
Ty med störtandet af Höder *)
Reser du din ärestod!

Skulle ej *mitt hela* vara
Gissadt af min läsare,

*) Baldurs, fromhetens och oskuldens mördare.

Nå! så kan det äfven svara
Mot en kant på pelare;
Vidare af dessa fyra
Bokstäfver du bilda kan:
En produkt af stormens yra;
Hvad man nära polen fann;
En förtröstan som vi hade
Til en fast och trogen vän,
I det goda hoppet glade
At han icke sviker den;
Hvad du brukar alla dagar
För at göra mjölken klar;
Et nödvändigt bräm på kragar
Som man nästan alltid bar;
Sist: hvad tryckaren bör äga;
Mera har jag ej at säga.

C. E. A. S—m.

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är *Dölja*, hvaraf fås: *dö*, *ja*, *ödla*, *dal*, *öl*, *al*, *ö*, *löda*, *lia*, *il*, *aj!* *lida*, *id*, *Ida*, *di*.

Tyska Språkläraren Herr J. P. Müller har hos Red. anhållit, at nedanstående Anmälan måtte få et rum i vårt Magasin, jemte en densamma åtföljande lithografierad Lektions-tabell med adress.

Information uti Tyska språket i Stockholm och på landet,

såväl åt infödda Svenskar eller Norrmän som åt Engelsmän eller Fransmän och andra utländningar; Tyska skrif- och talöfningar åt dem, som ärna resa til Tyskland; Tyska bref och öfversättningar från Svenskan, Engelskan och Fransyskan; Tyska Förskrifter, Tidningar och Modejurnaler m. m.

Undertecknad, infödd Tysk, som bor på Norr i huset N:o 63 vid Mäster Samuels gränd nära i grannskapet af Kirsteinska huset, och

DEUTSCHE ABENDZIRKEL
und privat Unterricht in der deutschen Sprache
bei J. P. Müller.
Die Grammatik
Lese-Uebungen
Uebersetzen
aus dem Deutschen
Schönschreiben
Deutsches Allerlei
Schreibe-Uebungen
Uebersetzen
aus dem Schwedischen
Deutschsprechen
Stockholm
Mäster Samuelsgränd, № 63.

som träffas hemma hvarje eftermiddag klockan emellan 2 och 3, meddelar grundelig, grammatikalisk undervisning i Tyska språkets läsande, öfversättande och skrifvande — i detta språks talande och uttalande med en ren och behaglig pronunciation samt undervisning i Tysk handstil och Tysk brefstil m. m.

De vanliga privata Lektionerne i Tyska Grammatiken, enligt en lätt, af flera hundrade, äldre och yngre Elever gillad undervisnings method, medelst hvilken de sedermera kunna lära sig sjelfva och andra, gifves *dageligen*, såväl åt fruntimmer som åt Herrar, från bittida klockan 5 eller 6 om morgonen til sent på aftonen, både hemma och borta, på Norr och på Söder, afven utom Stockholms tullar, på Drottningholm, Carlberg och Djurgården, samt 2 andra ställen på Landet, på längre eller kortare afstånd från Staden — då årstiden eller väderleken tillåter det — då ångfartyg och kullbåtar afgå, eller Equipage bestås; likaledes meddelas undervisning i Skolor och Pensioner samt åt blifvande Språkmästare och Guvernanter.

Tyska Samtalsöfningar för Herrskaper, som önska tala Tyska här, eller som ärna resa utomlands, lemnas likaledes *hvarje dag*, och förbinder jag mig, nu som förut, at med lätthet och inom ovanlig kort tid lära språkets talande så, at man må kunna reda sig uti sjelfva Tyskland, utan at behöfva tolk. — Tyska *Soiréer*, hvilkas hufvudföremål är tysk conversation och Declamation, förenadt med skrifning af valda intressanta ämnen samt med läsning af Tyska tidskrifter och Tyska classiker samt på Tyska öfversatta Svenska och Norska eller Danska — hållas om eftermiddagarne eller på aftnarne, och få Ledamöterne sjelfva bestämma hvilka timmar de, en eller flera gånger i veckan, önska samlas för at tala, skrifva eller läsa Tyska, antingen hemma hos sig med familj och vänner, eller hos språkläraren, som icke okunnig i Engelskan och Fransyskan, med nöje meddelar undervisning uti Tyska språket också åt här i Stockholm ocb i nejden vistande Engelsmän och Fransmän eller andra utlänningar och resande hvilka önska lära Tyska af en infödd.

För et mindre antal elever gifves hädanefter äfven om *förmiddagen* tilfälle til några timmars språk- och talöfningar hemma hos mig, hvarje Måndag, Onsdag och Fredag.

Tyska bref, såväl handelsbref som familjebref och andra Tyska documenter samt öfversättningar på Tyska språket från det Svenska och Norska eller Danska, såväl som från Engelskan och Fransyskan m. fl. andra främmande språk, expedieras med största noggrannhet och under orygglig försäkran om den djupaste tystlåtenhet.

Tyska Parlörer, Theaterpjeser, Tidningar ooh Modejournaler finnas alltid at tilgå; äfvenledes goda graverade eller lithografierade Tyska förskrifter til öfning i Tyska handstilen, af hvilka nya uplag redan äro under arbete. Eleganta Tyska titelblad til de i mina privata lectioner och soiréer brukliga album och andra bättre skrifböcker samt linieradt radpapper för välskrifning och rakskrifning, egnadt åt mina elever och andra, som hafva smak för det ordentliga och propra äfven i små-saker, fås äfven, såväl hos mig sjelf som i Herrar Deleens & C:i med fleras boklådor, tryckt på vackert velin, och fint läskpapper i flera nuancer äfven coloreradt.

J. P. Müller.

Pl. 40.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Hvit crêpe-hatt med marabout-plymer och törnroser in i skärmen; klädning af *Gros d'été* med snörmakare-arbete; långshawl af *Tarlatanne;* gula handskar, svarta skor eller lika med klädningen.

Fig. 2. Hvit rishalms-hatt med plymer; klädning af Argendy med trenne falbolas kantade med spetsar; åtsittande ärmar garnerade med spetsar; skärp med spänne och långt hängande ändar; gula handskar, svarta skor.

Fig. 3. Tyllmössa prydd med gris de lina snodder och band.

Fig. 4. Bart hår med en blomkrans och gröna blad.

Fig. 5 & 6. Bart hår prydt med blommor; sedt från tvenne sidor.

Stockholm, 1840.

Tryckt hos Carl Deleen, R. W. O.

3.

4.

5.

6.

1.

2.

Madame Lafarge!

N:o XI.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

November Månad 1840.

Pl. 41.

Madame Lafarge.

Uti den lilla staden *Tulle**) i Frankrike har en rättegång uppstått, som icke allena sysselsätter hela Frankrike utan hela den bildade verlden, processen emot Madame Lafarge, anklagad at hafva tagit lifvet af sin man genom förgift. Som våra läsare genom flera N:r af Aftonbladet äro bekanta med processens förhandlingar i detalj, torde vi här endast böra i sammanhang meddela de brott för hvilka hon blifvit anklagad.

Marie Fortunée Lafarge, född Cappelle, härstammar ifrån en ansedd familj och säges vara dotter-dotter utaf en Hertigens af Orléans-Egalité älskarinna. Hon är nu på sitt tjugefjerde år, erhöll en ytterst vårdad uppfostran och är et ganska snillrikt, behagligt vackert fruntimmer med en förmögenhet af omkring 80,000 francs. Hon förlorade, ännu ung, sina föräldrar, och vistades sedan hos ansedda slägtingar och vänner. Men redan som ung flicka visade hon mycken fallenhet för intriger, förstod i hög grad at kunna förställa sig och smickra, hvadan hon också fick tilltal för de osanningar hvarmed hon beträddes. Utaf en hennes vänner, numera Madame de Léotaud snattade hon et juvelsmycke, och hon har gjort alt sit til at leda misstankan på falska vägar, så at det verkligen lyckades henne att blifva i besittning af dessa juveler, tils polisen fick rätt på dem vid den eftersökning som ägde rum på

*) Hufvudstaden uti Departementet Corrèze.

Glandier i anledning af misstankan at hon mördat sin man. Hon blef tilltalad inför domstolen i anledning af dessa juvelers stöld, och ehuru hon på allt sätt bjöd til at skjuta skulden ifrån sig, til och med försökte kränka sin väns heder, i det hon påstod denna hade gifvit henne juvelerne för at sälja dem och med penningarna tysta munnen på en forden älskare, blef hon likväl dömd til tvenne års fängelse. — Kort efter den tid hon hade tilegnat sig Juvelsmycket, kom en Herre Lafarge, brukspatron och ägare til Glandier til Paris, för at söka sig sin andra hustru och med tilhjelp af hennes förmögenhet utvidga sin bruksrörelse. Han anlitade härom i en giftermålsburean en Herr Defoy, som bland andra personer föreslog Maria Cappelle. Saken afgjordes snart och efter sjudagar voro de gifta, och på vägen til Glandier. Detta tildrog sig i Augusti 1839. Hon trifdes på intet sätt i Glandier, och rätta orsaken upgaf hon i ett bref som hon två simmar efter sin ankomst dit skref til sin man. Detta bref torde vi likväl få meddela, emedan det charakteriserar personen.

»Charles! Jag ber på mina knän om tilgift. Jag har ovärdigt bedragit er. Jag älskar er icke, jag älskar en annan. Min Gud! jag har lidit så mycket, låt mig dö! säg mig blott *dö!* och jag skall förlåta dig, jag skall icke existera i morgon. Jag förgås! skynda til mitt bistånd! hör mig, af nåd, hör mig: han heter också Charles; han är skön, ädel; vi hafva älskat hvarandra, så mycket man kan älska. Det var för ett år sedan, en annan qvinna röfvade från mig hans hjerta, jag trodde jag skulle dö.*) I harmen ville jag gifta mig. Jag såg er . . . . Ack jag var

*) Vid denna tiden befann hon sig en dag uti et sällskap, der en af hennes ungdoms vänner och kusiner framtog sitt album, uti hvilket flera af sällskapet skrefvo några rader. Sedan äfven hon blifvit derom anmodad, satte hon sig ned och skref följande verser:

Sur ton Album, douce Flavie,
Tu veux que j'inscrive des vers;
Ne sais-tu pas, gentille amie,
Que ma voix mourante et flétrie
N'a plus d'écho dans l'univers? . . .

Ne sais-tu pas, belle imprudente,
Que si ma paupière mourante
Tachait de pleurs ces feuillets blancs,
Mes larmes, brûlant chaque page,

för okunnig om ägtenskapets mysterium, jag darrade af sällhet då jag tryckte din hand. Jag olyckliga, jag trodde at en kyss på pannan skulle vara dig nog, at du skulle vara god som en far.. Kan ni nu fatta hvad jag lidit under dessa två dagar: Förstår ni at om ni icke räddar mig, måste jag dö?.. Jag vill bekänna allt: jag högaktar er af hela min själ, jag vördar er. Men vanor och upfostran hafva upprest oöfverstigliga gränser mellan oss. I stället för detta ljufva kärleksjoller, finnas endast vanliga ömhetsbetygelser, i stället för dessa själens utgjutelser, endast sinnlighet å er sida, hvilket revolterar mina känslor. Men han har ångrat sig; jag har sett honom i Orléans; då vi spisade middag, var han på

Y traceraient un noir présage
En hiéroglyphes sanglans . . . ?

Ne cherche donc plus dans mon ame
Ce rayon de céleste flamme,
Joyeux soleil des jours meilleurs.
L'esprit meurt quand le coeur succombe,
Et déjà je suis dans la tombe
Dans la tombe de mes douleurs. . .

Försök till öfversättning

Du önskar, Flavia, se mig skrifva
Uti ditt Album några ord.
Hurdant skall deras värde lifva,
När ljuden som sin stämma blifva
Ej gensvar få på denna jord. . . ?

Vet du då ej, min vän, besinna,
At om på bladen skulle rinna
Mitt brustna ögas-tåreflod,
De våldsamt skulle deraf lida
Och hemska runor på hvar sida,
Framträda aningsfullt i blod.

Sök alltså ej hos mig mer, samma
Ursprungligt Himlaburna flamma,
Som lif åt bättre dagar gaf;
Förmågan dör i krossadt hjerta
Och grafven öppnat sig, — min smärta
Har redan sänkt mig i min graf.

balkongen midtemot. Han har äfven hållit sig dold i Uzerche. . . Jag skulle blifva er otrogen mot min egen, mot er vilja, om ni icke räddar mig.*)

Charles, som jag så förfärligt förolämpat, fräls mig för mig sjelf; skaffa mig et par hästar, säg mig vägen til Brives: jag skall taga posthästar til Bordeaux; jag skall gå ombord på et fartyg som seglar til Smyrna. Jag lemnar er min hela förmögenhet. Gud gifve at den måtte göra er lycka! ni har förtjent det; jag sjelf skall lefva af mitt arbete och mina lectioner. Jag ber er at icke låta någon ana, at jag lefver; om ni vill, skall jag kasta min kappa på någon precipis, och allt skall vara slut; om ni vill, skall jag taga arsenik, jag har sådant. ... Jag bör säga er allt, ni har varit så god emot mig, at då jag nekar er min ömhet, jag dock kan skänkn er mitt lif; men emottaga era caresser ... aldrig! För er mors heder vägra icke hvad jag ber! För Guds namns skull, förlåt mig. Jag väntar ert svar, som en brottsling sin dom. O! Ack! om jag icke älskade honom högre än mitt lif, skulle jag kunna älska er, tvingad af min aktning för er. Men era smekningar äro nu motbjudande. Döda mig, jag har förtjent det! Och likväl hoppas jag ännu på er. Stick ert papper under min dörr i afton; hvarom icke finner ni mig död i morgon. Bry er ej om mig; jag skall gå til fots til Brives, om det är så. Stanna qvar här för beständigt. Er mor är så öm, er syster så mild: allt detta oroar mig; jag blifver en fasa för mig sjelf. O! var ädelmodig. Rädda mig ifrån sjelfmord! Til hvem skulle jag anförtro mig, om icke till er? Skall jag vända mig til honom? Aldrig! Jag skall blifva et offer för min kärlek. Var en man! Ni älskar mig icke, ni skall förlåta mig. Hästar skulle uptäcka vår flykt; låt mig få et par af landtfolkets smutsiga drägter. Förlåt! och Gud skall vedergälla er det onda jag gjort er.

Jag vill ej medtaga mer än några nipper, souvenirar af mina vänner; utaf resten af hvad jag äger, kan ni öfversända till Smyrna det ni värdigas tillåta at jag emottager af er hand. Allt tillhör er.

---

*) En tidning omtalar, at en ung man som kom resande til en stad, och sedan han läsit berättelsen om Fru Lafarges häktande och angifvelsen at hafva mördat sin man, gick han på sin kammare och sköt sig för hufvudet.

Anklaga mig icke för falskhet. Redan i måndags, sedan den stund då jag erfor at jag var något mera för er än en syster, då mina tankar lärde mig hvad det vill säga at öfverlemna sig åt en man, svor jag at dö? Jag tog in gift, men en för liten dosis; ännu i går, i Orleans, hade jag kräkningar. Jag hade en laddad pistol och höll den för min tinning, at stötningar af vagnen gjorde .... ty jag var rädd. I dag skall allt bero af er; jag frugtar icke mer.

Rädda mig! Var den faderlösas goda ängel, eller döda henne, eller befall blott at hon dör. Skrif mig til, ty utan ert hedersord — och *jag tror på er*, utan detta skriftliga öppnar jag icke min dörr. *Marie.*«

Den godsinte Herr Lafarge rördes verkligen af detta förhållande och han uppbjöd all möjlig ömhet at förvärfva sig sin vackra hustrus kärlek. Detta tycktes äfven lyckas honom, ty Fru Lafarge blef lugnare. När Herr Lafarge under denna tiden gjorde en ny uppfinning, som lofvade honom en stor vinst, blef frun småningom mer ömhjertad, så at hon sjelf en gång när hon var opasslig, gjorde et testamente til förmån för sin man, hvilken blef så rörd af hennes godhet, at han gaf henne ett dylikt bevis af sin kärlek. Det var detta som frun tiläventyrs åsyftat, och från denna tiden eftersinnade hon sättet at röja sin man ur vägen. Han for til Paris för att utverka sig patent på sin uppfinning, och när han underrättat sin hustru derom at han vunnit sin önskan, skickade hon honom jemte andra souvenirer, en kaka (med den exalterade föreskriften: at han skulle äta den kl. 11 framför hennes porträtt). Lafarge åt deraf ganska litet, men mådde genast illa derefter. Han repade sig snart åter, men återkom likväl illamående till Glandier, hvarest hans hustru med ömhet emottog honom; men ifrån denna stunden icke underlät at på något sätt gifva honom arsenik, hvaraf hon hade förskaffat sig et godt förråd, under föregifvande at dermed fördrifva råttor. Den olycklige Lafarges slägtingar bemärkte flera gånger, at Marie blandade något i hans drycker, och funno deruti et hvitt pulver, men vågade icke at yppa sina misstankar, ehuru de verkligen hyste dem. Medlertid dog Herr Lafarge i Januari 1840, och man satte icke mer i tvifvel at han fått förgift. Man lät undersöka de drycker han intagit, flanellet hvarmed man frotterat honom, och hans inelfvor, hvilket allt utvisade spår efter

balkongen midtemot. Han har äfven hållit sig dold i Uzerche. . . Jag skulle blifva er otrogen mot min egen, mot er vilja, om ni icke räddar mig.*)

Charles, som jag så förfärligt förolämpat, fräls mig för mig sjelf; skaffa mig et par hästar, säg mig vägen til Brives: jag skall taga posthästar til Bordeaux; jag skall gå ombord på et fartyg som seglar til Smyrna. Jag lemnar er min hela förmögenhet. Gud gifve at den måtte göra er lycka! ni har förtjent det; jag sjelf skall lefva af mitt arbete och mina lectioner. Jag ber er at icke låta någon ana, at jag lefver; om ni vill, skall jag kasta min kappa på någon precipis, och allt skall vara slut; om ni vill, skall jag taga arsenik, jag har sådant. ... Jag bör säga er allt, ni har varit så god emot mig, at då jag nekar er min ömhet, jag dock kan skänka er mitt lif; men emottaga era caresser ... aldrig! För er mors heder vägra icke hvad jag ber! För Guds namns skull, förlåt mig. Jag väntar ert svar, som en brottsling sin dom. O! Ack! om jag icke älskade honom högre än mitt lif, skulle jag kunna älska er, tvingad af min aktning för er. Men era smekningar äro nu motbjudande. Döda mig, jag har förtjent det! Och likväl hoppas jag ännu på er. Stick ert papper under min dörr i afton; hvarom icke finner ni mig död i morgon. Bry er ej om mig; jag skall gå til fots til Brives, om det är så. Stanna qvar här för beständigt. Er mor är så öm, er syster så mild: allt detta oroar mig; jag blifver en fasa för mig sjelf. O! var ädelmodig. Rädda mig ifrån sjelfmord! Til hvem skulle jag anförtro mig, om icke till er? Skall jag vända mig til honom? Aldrig! Jag skall blifva et offer för min kärlek. Var en man! Ni älskar mig icke, ni skall förlåta mig. Hästar skulle uptäcka vår flykt; låt mig få et par af landtfolkets smutsiga drägter. Förlåt! och Gud skall vedergälla er det onda jag gjort er.

Jag vill ej medtaga mer än några nipper, souvenirar af mina vänner; utaf resten af hvad jag äger, kan ni öfversända till Smyrna det ni värdigas tillåta at jag emottager af er hand. Allt tillhör er.

---

*) En tidning omtalar, at en ung man som kom resande til en stad, och sedan han läsit berättelsen om Fru Lafarges häktande och angifvelsen at hafva mördat sin man, gick han på sin kammare och sköt sig för hufvudet.

Anklaga mig icke för falskhet. Redan i måndags, sedan den stund då jag erfor at jag var något mera för er än en syster, då mina tankar lärde mig hvad det vill säga at öfverlemna sig åt en man, svor jag at dö? Jag tog in gift, men en för liten dosis; ännu i går, i Orleans, hade jag kräkningar. Jag hade en laddad pistol och höll den för min tinning, at stötningar af vagnen gjorde .... ty jag var rädd. I dag skall allt bero af er; jag frugtar icke mer. Rädda mig! Var den faderlösas goda ängel, eller döda henne, eller befall blott at hon dör. Skrif mig til, ty utan ert hedersord — och *jag tror på er*, utan detta skriftliga öppnar jag icke min dörr. *Marie.*«

Den godsinte Herr Lafarge rördes verkligen af detta förhållande och han uppbjöd all möjlig ömhet at förvärfva sig sin vackra hustrus kärlek. Detta tycktes äfven lyckas honom, ty Fru Lafarge blef lugnare. När Herr Lafarge under denna tiden gjorde en ny uppfinning, som lofvade honom en stor vinst, blef frun småningom mer ömhjertad, så at hon sjelf en gång när hon var opasslig, gjorde et testamente til förmån för sin man, hvilken blef så rörd af hennes godhet, at han gaf henne ett dylikt bevis af sin kärlek. Det var detta som frun tiläventyrs åsyftat, och från denna tiden eftersinnade hon sättet at röja sin man ur vägen. Han for til Paris för att utverka sig patent på sin uppfinning, och när han underrättat sin hustru derom at han vunnit sin önskan, skickade hon honom jemte andra souvenirer, en kaka (med den exalterade föreskriften: at han skulle äta den kl. 11 framför hennes porträtt). Lafarge åt deraf ganska litet, men mådde genast illa derefter. Han repade sig snart åter, men återkom likväl illamående till Glandier, hvarest hans hustru med ömhet emottog honom; men ifrån denna stunden icke underlät at på något sätt gifva honom arsenik, hvaraf hon hade förskaffat sig et godt förråd, under föregifvande at dermed fördrifva råttor. Den olycklige Lafarges slägtingar bemärkte flera gånger, at Marie blandade något i hans drycker, och funno deruti et hvitt pulver, men vågade icke at yppa sina misstankar, ehuru de verkligen hyste dem. Medlertid dog Herr Lafarge i Januari 1840, och man satte icke mer i tvifvel at han fått förgift. Man lät undersöka de drycker han intagit, flanellet hvarmed man frotterat honom, och hans inelfvor, hvilket allt utvisade spår efter

arsenik. I anledning häråf blef den unga frun inmanad i häkte, och sedan, som ofvan blifvit anfördt, först processen angående juvelsmycket blifvit gjord anhängig, är domstolen nu sysselsatt med förhandlingarne om förgiftningen. Undersökningen derom har i de sednaste sessionerne tagit en högst märkvärdig vändning til fruns förmån. Hr Lafarges döda kropp blef åter upgräfven och efter en noga vetenskaplig granskning, fann man icke något gift såsom de förra Läkarne upgifvit. Frun sjelf påstår sig vara oskyldig och säger at det hvita pulvret, som funnits ibland dryckerna, varit gummi, hvaraf hon ofta betjenar sig. — Man efterskickade de berömdaste Chymister ifrån Paris', för att göra en ny undersökning, och deses hafva förklarat: at det funnits arsenik i magen, vätskorna, som innehållits i magen, och i upkastningarne. I anledning häraf hafva de edsvurne Jurymän förklarat henne *skyldig, under mildrande omständigheter*, och domen som derefter följde blef: *lifstids tvångsarbete, efter föregången schavottering på torget i Tulle.* Hon har likväl appellerat til kassationsdomstolen.

Drömmen)*

Ibland så stora rimmar-skaror,
Utsatte för Kritikens faror,
Jag ingen svika sett i mod,
Men väl uti en rankig julle
Rakt til Parnassens branta kulle
Djerft ge sig ut i bläckets flod;

Och blott til bergets fot de hinna,
Strax tro sig rätta målet finna,
Strängt plågade af smickrets törst,
Men komma up, nog vådligt blifver,
Och med den allraatörsta ifver
Man kullbytterar allraförst.

Jag vet ej om jag rätt var vaken,
Och icke hör det just til saken,

---

*) Detta ögonblickliga skämt af et fruntimmer, är utan alla allusioner och bör endast bedömmas för hvad det är: et skämt.

Ej drömmar ha betydelse.
Jag satt och såg mot Himlabrynen,
Som myror hvimlade för synen
De upåt berget fikande.

Nu tog jag kikarn fram, at lätta
Min svaga syn, och se, det rätta
Mig döljde i en liten grop.
Men huru stor blef ej surprisen,
Då de som täflade om prisen
Mest voro Qvinnor allihop.

Jag kunde knappt mitt öga styra
Då en och hvar, med kjol och lyra
Upläste verser med full hals:
Och högljudt öfver annan ropa',
De rimmat hade allihopa,
Men skrifvit läsligt ingen alls.

Nu midt i branten uti vägen
Stod en studerad man förlägen,
Begärde manucriptet se;
Och fast så många språk han kände
Den ledsamheten honom hände,
At taga felt om A och B.

Se'n här och der stod några vissa.
Jag tog mig friheten att gissa:
De voro Tidnings-skrifvare,
Kanske Boktryckare, lik mycket!
Men könets versprof föll i tycket:
De ej så noga granskade.*)

Det var dock något nytt för dagen
Och, sammanflickadt af behagen
Det mottogs utaf complaisance,
Och kanske kommer det i bladen
At läsas, uppå land, i staden
Med smak, sen det fått liten ans.

På tryckfriheten allt sig stöder:
Det ena med det andra föder

*) De kända hieroglyferne.

Begär mest til förtjenst, jag tror.
Och hvad är äran emot slanten?
Från yngsta Nymfen intil Tanten
Jag samma tycke snart erfor;

Ty nu de flesta återvände,
Och jag inom mig tanken kände,
At de contanter tagit mot.
Ack! den som kunde hvad man ville,
Jag skulle ansett dem haft snille
Hvarenda en, förutan knot.

Det fanns likväl en ibland dessa,
Som för sin lockbeprydda hjessa
Olympens prydnad yrkade,
Med ångestsvetten på sin panna
Hon gick upåt, ej syntes stanna
Förr'n hon Apollo sjelf fick se.

Hon annars så naiv och näpen,
Nu syntes blifva litet häpen,
Då der blott Gudar höllo vakt.
Men äfven der jag kunde märka,
At djerfheten kan under verka;
Ty hon slapp in, som jag gaf akt.

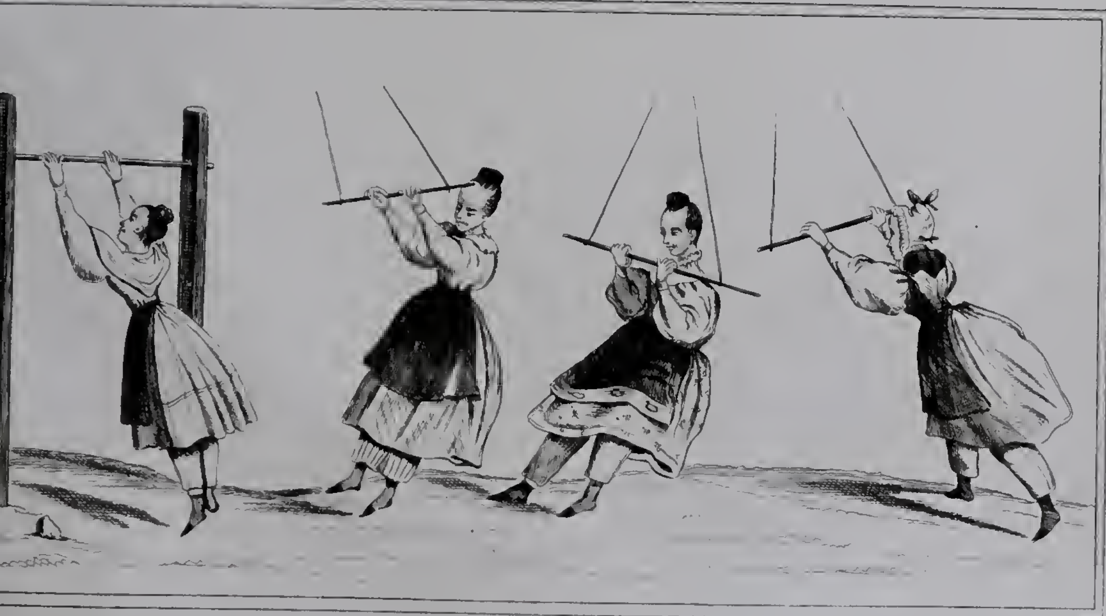
Och nu for rygtet ut med samma,
(Som afunden visst haft til amma;)
Ty idel gift de spridde ut,
Och fast til detta mål hon hunnit,
Författarinnor! mer J vunnit
Som bortsålt edra Convolut.

Förlåt! jag vaknat har, och detta
Som dröm nu endast vill berätta
Se'n jag har aflagt sömnens larf.
Och säkert lärer ingen finnas
Som dylik händelse kan minnas
Passerad i vårt tidehvarf.

Af et Fruntimmer.

...ullonde Årgången.

Pl. 42:

Gymnastik från dess behagligaste sida.

Gymnastikens stora nytta är så allmänt erkänd och dess helsosamma inverkan på menniskokroppen så mångfaldigt bevisad, at något ordande derom *här* vore öfverflödigt; det ingår dessutom icke i syftemålet för Planchen, som endast är et lekverk af teknaren, för at visa Gymnastiken från en behaglig sida, genom de unga Damernas rörelser och den utveckling den ger åt deras vackra former samt denna kropps-smidighet som behagar ögat. — Dessa rörelser äro okonstlade som deras unga sinnen, de äro lika enkla som deras hjertan ännu äro oförderfvade, de äro icke tilgjorda; ty de tyckas vara *på egen hand* och således utan någon manlig beundrare, som kunde åstadkomma behagsjuka, afund och missunsamhet dem emellan.

Vatten-kur.

Bonden eller Borgaren Priestnitz i Gräfenberg i Östra Schlesien, har i England kommit i stort anseende. Lord Montcliff, en man af 58 års ålder och omåttligt rik, plågades af en svår gikt i hela kroppen. De namnkunnigaste läkare hade redan öfvergifvit honom och han reste til Gräfenberg, der han, vid sin ankomst måste på bärstol föras i sin kammare, emedan han hvarken kunde gå eller stå. Efter 16 månader och 5 dagar lemnade han Gräfenberg alldeles frisk. Af tacksamhet lät han efter sin hemkomst upsätta ett hus för 24 sjuka, som utan all betalning botas genom kallt vatten. Detta sjukhus ligger tätt vid parken af hans prägitga landtgods, några mil ifrån London, och midt på en stor äng framför badhuset står nu et skönt tempel på 8 doriska pelare. Inuti templet står Neptun, omgifven af sina attributer på en klippformig piedestal utmed hvilken en Najad håller vatten ur en urna; den store vattenläkaren Priestnitz står sjelf i sina vanliga kläder, men huggen af hvit marmor, pekande på Najaden med utsträckta högra handen.

Tusentals nyfikna strömma til detta tempel; men så snart det är fullt af folk, störtar hastigt vatten ned från kupolen, likasom et

tredubbelt förhänge rundtomkring, och rinner bort genom et fint koppar-galler på golfvet, hvilket til 2 fots bredd omgifver templet. Förhållandet är, at i kolonnerna sitta rör, genom hvilka vattnet, medelst tryckpump, ledes up i kupolen. Ur en springa på klippan, som utgör piedestalen, höres tillika en röst, hvilken ger de närvarande tilkänna at de icke komma torrskinnade ut, om de ej gifva någonting åt de fattige i sjukhuset nedanföre. De flesta göra detta gerna och skratta; de som icke äro hågade at gifva ut sina penningar tvingas af de andra at likaledes betala eller at springa genom den trefaldiga vattenväggen, hvilken alltid ger anledning til et gällt skratt både för de åskådare som äro inne och de som äro utanföre templet, emedan de i ögonblicket äro genomblöta, hvarvid de likväl hafva den fördelen at de, utan betalning, få et grundligt begrepp om methoden vid vatten-kurer. Detta narragtiga påfund har redan förskaffat de fattiga vackra summor.

Pl. 43.

Några Grafvårdar på kyrkogården Père-Lachaise i Paris.

Uti 15:de Årgången af vårt Magasin hafva vi meddelat en mer utförlig beskrifning om ofvannämnde kyrkogård och jemväl under Pl. 7, samt i 16 Årgången under Pl. 30 lemnat några tekningar på de upresta grafvårdar. Vi meddela i detta N:r åter några, som både i anseende till deras yttre som til de personer öfver hvilka de blifvit upresta, icke torde vara oförtjente af någon upmärksamhet.

Den första är vackert upfattad; en sörjande manlig och qvinno-figur stå utmed en rosenbuske, hvilken den sednare vattnar, ehuru dödens lie ligger utmed stammen; på et altare ligger kärlekens koger omlindadt med tvenne guirlander. Inskriften är enkel: *Här hvilar Alexandrine Françoise Charlotte Cartellier, maka åt J. J. Heim.* Grafvården håller 6½ pariserfot i höjd.

Alexandrine Françoise Charlotte Cartellier var dotter af en mycket aktad sculptör, Peter Cartellier, i Paris, och gift med den berömde målaren Heim. Hennes far erhöll vid expositionen 1808

ICI REPOSE
ALEXdre FRANse CARLOTTE CARTELLIER
EPOUSE DE J. J. HEIM.

Dlle RAUCOURT.

SÉPULTURE
DE LA FAMILLE BRÉZIN.

L'AMITIÉ LES PLEURERA TOUJOURS.

DAME
BLANCHARD

hederslegions tecknet af Napoleons egen hand;bland hans arbeten utmärkes isynnerhet; *Capitulationen vid Ulm*, som prydde triumfbågen på Carrousels-platsen.

Grafvården öfver Mademoiselle Raucourt, prydd med hennes byst, håller äfven 6½ pariser fot i höjden.

Sophie Raucourt. Hennes egentliga namn var *Saucerot*, hvilket hon, sedan hon gått til Theatern, utbytte mot *Raucourt.* Hon var född 1755 och dotter af en klen skådespelare som en tid bort åt upträdt på scenen i Petersburg. Mademoiselle Rauconrt debuterade den 23 Sept. 1772 i Paris uti Didos roll. Ehuru endast 17 år gammal, var hon gynnad af alla de förmåner som erfordras för stora tragiska roller: lång til växten, skön, vackra former, et ädelt utseende och mycket förstånd; i physiskt afseende fattades henne endast en mindre sträf röst, och i moraliskt något mer känslofullhet. En egenhet som icke bör lemnas oanmärkt är, at M:lle Raucourt i början af sin bana hade et stort rygte för sitt sedesamma upförande. Som hon genom sin skönhet och sina lysande framgångar på scenen var et mål för en jemn efterhängsenhet, berättas det, at hennes far utgjorde et slags vakt om denna stora dygd, dymedelst, at han både dag och natt var väpnad med en laddad pistol. Skall man likväl sätta tro til et bref ifrån Voltaire til Marskalk Richelieu, så var den goda mannens omsorg skäligen ändamålslös. — Genom upkommen oenighet med kamraterna af Le Theâtre François, blef hon af dem förvisad, och denna Drottning störtad ifrån sin thron, måste, för at undvika sina creditorer, flykta til häst, som Dragon-Officer. Efter någon tid fick hon likväl åter inträde på samma scen, och skördade ånyo et stormande bifall uti Tragedien Lucretia, hvars hufvud-roll hon utförde, ehuru hon til sitt dåvarande upförande kunde sägas vara en parodi på namnet af denna Tragedi. — Under skräckregeringen var hon arresterad, men frigafs åter. Senare samlade hon kring sig några äldre kamrater på théâtre Louvois, hvilka derefter slutade sig til den trupp som stiftade theatern på gatan Richelieu. Hon upträdde der ännu den 15 Jan. 1815, men dog några dagar derefter af en hastigt påkommen sjukdom.

Den tredje grafvården är uprest, såsom inskriften antyder: åt *Familjen Brézin.* En sörjande qvinnofigur håller en Urna på hvil-

ken ses tvenne bröstbilden. Underskriften: *Vänskapen skall alltid begråta dem.* Momentet håller $5\frac{1}{2}$ pariser fot i höjd.

Grafvården uprestes i början til winne af den dygdiga Fru Brézin, med hvilken hennes mans stoft sedermera förenades, en man hvars lefnad och slut äger tillräckligt anspråk på högaktning. Utgången ifrån handtverkare-klassen, sedan han genom flit och omtanka förvärfvat en ofantlig förmögenhet, utan barn eller nära anförvandter, testamenterade han til hospitals-administrationen i Paris, nära fyra millioner francs, till grundläggningen af et särskilt hospital för fattiga arbetare, hvilkas belägenhet och armod han i sin ungdom sjelf lärt känna och delat.

Monumentet dernäst är uprest åt *Fru Blanchard.* Öfverst ses hälften af en brinnande luft-ballong (som alluderar på hennes tragiska slut.) Nedanföre ses sjelfva Gondolen af luft-ballongen och derinunder en tåre-urna med inskriften: *Dame Blanchard*, med några uplysningar om henne.

Madame Blanchard var hustru till den namnkunnige Luftseglaren af samma namn, och föddes år 1774. Sedan hon efter sin mans död, sjelf gjort flera ganska lyckliga luftfärder, förlorade hon jemmerligen sitt lif den 6 Juli 1819 i en ballong som var uplyst med en konstinrättning, med hvilken hon upstigit ifrån en publik trädgård i Paris. Ballongen kom i brand högt up i luften och den olyckliga, til hälften förbränd och döende, föll ned på taket af et hus på gatan Provence. Grafvården håller 9 pariser fot i höjden.

Tvenne månaders giftermål.

Af Lady Blessington.

(Forts. från föreg. N:o.)

Herre Gud! hvad fattas Milady? Hennes nåd är sjuk. Skall jag icke skicka bud efter Doctorn, Fältskären, hela verlden? I det hon sade detta, sprang den ystra fransyskan til toilettsbordet och tog en flaska Ungerskt-vatten som hon höll under näsan af sin tröstlösa matmoder.

Ack! Milady! jag förstår at någon ådragit ers nåd en sjukdom, at någon har behagat motsäga Er! Och denna hyggliga för-

modan åtföljdes af en sidoblick på Lord Henrik, som med ömhet höll den lilla hvita handen med de väl formade fingrarne på hvilka han stuckit vigsel-ringen för knappa sex veckor sedan.

När Lord Henrik betragtade dessa utmatta kinder på hvilka tårar rullade fällda utur et par sköna ögon, föll det honom nästan otroligt at det var samma förtjusande varelse som han några timmar förut hade infört i stora verlden, strålande af helsa och glädje. Och, döljom det icke, ombytet af hennes vackra drag åstadkom i Lordens hjerta mer missnöje än medlidande; ty vi måste med uprigtighet bekänna, at oaktadt alla poeter som talat om det förtjusande af *en skönhet i tårar*, hafva vi aldrig sett ett enda exempel som sannat deras påstående, eller träffat en enda gift man, som icke studsat tilbaka för denna tafla. Hvad kan det vara som fattas henne? tänkte Lord Henrik. Detta här är en hygglig början af husliga sällheten, som Mortimer så ofta beskrifvit. Jag trodde Emilie icke viste utaf dylika uptåg; men det vill synas som alla fruntimmer äro sig lika.

Under det dessa obehagliga tankar foro honom genom hufvudet, sökte han icke mindre förekomma alla den fjeskande Marabouts omsorger. Han räckte et friskt glas vatten åt Lady Emilies läppar, och gned hennes panna med eau de cologne. Medlertid blef kammarjungfrun högligen stött, och med den egna fintlighet som tilhör alla af denna klass, jemte tilfredsställelsen af en liten harm mot Lorden, som hade afvisat alla hennes små insinuationer, varseblef hon at Lady Emilie visade en alldeles ovanlig köld emot sin dyrkade herre och man.

Ja så! tänkte Soubretten, smekmånaden är förbi; *hon* gråter; *han* är ledsen . . . . hon kostar icke på honom ett enda af dessa kärleksfulla ord, hvarmed hon slösade förut; så mycket bättre, ty jag var utledsen vid deras ouphörliga kärleks-smek.

När Lord Henrik fann at hans närvaro på intet sätt medförde någon lindring i sin hustrus oförklarliga sorg, drog han sig tilbaka in i sitt rum, och för at säga sanningen, hade han aldrig förr känt sig mindre otålig at återse henne; han genomgick och mönstrade allt hvad som tildragit sig under middagen och om aftonen hos Lord Morrington; men det var för honom omöjligt at uptäcka anledningen til tårarne hvartil han varit vittne. Visserligen anade

han et utbrott af elakt lynne; men Emilie hade visat et så jemnt lynne, varit så söt och god allt sedan giftermålets början, at han icke kunde fatta huru hon på en gång skulle kunnat blifva så oförnuftig. Ändtligen, sedan han klädt utaf sig, hvilket medtagit tredubbelt så mycken tid som vanligt, ställde han sin kosa til hustruns sängkammare. Ehuru Emilie var färdig at kunna lägga sig, hade hon ännu icke aflägsnat Marabout, som stod utmed hennes stol med en blick blandad af förskräckelse och medlidande.

— Mylord, hennes nåd är til den grad sjuk, at det är tilbörligt skicka efter en eller par Doctorer.

— Tala Emilie, för Guds skull säg, är du sjuk? sade Lord Henrik.

— Jag blir snart bättre, svarade hon, under starka snyftningar; men tala icke med mig, jag kan icke fördraga det, sannerligen, jag kan det icke. Hon började ånyo at gråta.

— Hon kan gå och lägga sig, Marabout, sade Lorden.

— Men Mylord, om hennes nåd . . . .

— Gå, uprepade Lord Henrik, otålig, hennes närvaro behöfs icke längre.

När kammarjungfrun gått, bad Lorden å nyo sin hustru at hon ville säga honom anledningen til hennes tårar.

— Fråga mig icke derefter, Henrik; jag skall bjuda til at kunna glömma det; men sannerligen har jag icke blifvit så förolämpad, varit så olycklig, at . . . . och en förnyad ström af tårar afbröt slutmeningen af frasen.

Forts. i nästa Häfte.

Logogrif.

At lemna en definition
Uppå *mitt hela*, sann och rigtig,
Är, ganska svårt, fast min person
Är deribland, dock föga vigtig.
Det uti alla Länder fins,
Förr mera fogligt, som jag minns,
Det viste ej sin egen styrka
Och ej förstod sin rätt at yrka,

Men nu för tiden deremot
Vid allt det visar hot och knot
Och magtens gudom ej vill dyrka;
Med tänderna det betslet tar,
En skymt af piskan ej fördrar.
Uplysningen som allt förvrider
Har vållat dessa onda tider,
Och en gång får man kanske se
Mitt hela ensamt lagar ge;
Men dessförinnan vandringsstafven
Jag längesedan, trött, lagt ner,
Jag hvilar då så lugn i grafven
Från allt det gny mitt slägte ger,
Och deras dårskaper ej ser
Uti mitt tysta, glömda läger. —
Mitt hela fyra fötter äger,
Fast än det vanligen plär gå
Så väl som du och jag på två,
Så vida Bacchi ljufva välde
Ej någon på de fyra ställde,
Som händer någon gång också.
Vi först af dessa fötter lära:
Hvad barnet altid bör begära
Och tjufven öfverflödigt fann;
I annan mening sagdt, det kan
Af smickraren ej nog uphöjas
Kring hvarje höghet, hvarje thron
Och hvar magtägande person;
Et djur som plär i skogen röjas,
Mot hjordarne det förer krig
Och utaf rof det föder sig;
Et annat djur som skänker näring
Och många ämnen til förtäring;
Hvad man i spiseln alltid ser;
Et vapen som naturen ger
Åt större delen utaf djuren
Så väl åt Siskan uti buren
Som Tigern uti kulans sköt;
Hvad fången alltid inneslöt
Och som med buller honom väcker

Om han kan slumra någon gång
På tårstänkt bädd, så hård, så trång,
Der lidande och trött han sträcker
De jernbesmidda händer ut
Och ber til Himlen om sitt slut. —
Du som hans felsteg skall bedömma,
Må du ej i din stränghet glömma
At han fast bróttslig, usel nu
Hör til *mitt hela* liksom Du.

Ch...

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är *List*, hvaraf man får: *il*, *is*, *lit*, *sil*, *list*, *stil*.

Pl. 44.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Blå sidenhatt prydd med blommor och band; ljus-grisdelin sidenkappa med svart sammetskrage och fodrad med gult siden; grön klädning; gula handskar och svarta skor.

Fig. 2. Samma kappa sedd bakifrån, som mera tydligt utvisar kapuchongen och ärmarne.

Fig. 3. Grön hatt med grisdelina blommor och garnerad med blonder; klädning med snibb-lif garnerad med fransar liksom ärmarna i samma nuance som klädningen.

Fig. 4. Bart hår prydt med en tyll-remsa med iväfvet guld och marabout-fjädrar; kappa af siden garnerad med fransar och snörmakare-arbete.

Fig. 5. Röd sidenhatt med en hängande plym; mantilj af blått siden garnerad med hvita tyll-spetsar; klädning med 5 garneringar kantade med hvita spetsar.

Stockholm, 1840.
Tryckt hos *Carl Deleen*, R. W. O.

3.

4.

5.

1.

2.

Madame Thillon

N:o XII.

MAGASIN

för

Konst, Nyheter och Moder.

December Månad 1840.*)

Pl. 45.

Madame Thillon.

En afton under Carl Maria von Webers vistande i London skulle han gå hem til sig. En tjock dimma höljde stadens gator och förorsakade hos honom et visst obehag, hvadan han skred långsamt och melankoliskt stämd framåt, när han på en gång uplifvades och liksom fattade eld. »En Ängel!« utropade han, »en Ängels röst!« och han skyndade sig fram til fönstret af et hus uti hvilket satt en liten blond flicka, som med en förundransvärd klarhet sjöng en gammal Skottsk national-visa.

Han steg in i huset och kysste barnet; derpå liksom blygdes han för sin enthusiasm, gjorde han sin ursäkt för modren til den lilla sångerskan, hvilken å sin sida fann sig högst smickrad, ty hon kände den stora mästaren som hade kysst hennes barn.

»Den himlagåfvan, som Gud förlänat detta barn,« sade han til modren, »måste tacksamligen vårdas; den dag kommer då tusen jubilerande röster skola möta henne och tusen händer genom handklappningar besanna hvad jag nu förespår, — barnet blir en stor sångerska.«

Modren drog på munnen, ty den rika, af all möjlig lux omgifna och på sitt aristokratiska namn stolta fru Hunt, kunde icke annat än med et föga trovärdigt leende åhöra denna profetia.

---

*) Uti förra häftet sidan 63 böra raderna 23 och 24 läsas sålunda:
Hurdant skall deras värde blifva,
När ljuden som min stämma lifva

Det oaktadt skulle mästarns spådom en gång gå i fullbordan. Efter femton års förlopp sjöng et ungt vackert fruntimmer i Clermont i Hrr Barante och Onslows salong, om hvilket dessa herrar yttrade som Weber: »ni sjunger som Änglarne i Himmeln!«

Det unga fruntimret var en Engelska som upträdt på stadens theater. Man berättade många romanlika saker om henne. Hon, dotter af en rik köpman i London, hade varit vittne til fadrens totala nndergång, med honom lemnat England och sökt en tilflyktsort i Frankrike. Här hade hon blifvit gift med Hr Thillon, hvars förmögenhets-tilstånd var ganska måttligt. — För att understöda sin familj, upträdde hon, väl ihågkommande Webers spådom, på theatern i Clermont i Friskytten och åstadkom en alldeles ovanlig enthusiasm. Derifrån antog hon engagement på theatern i Nantes och hon var på vägen at resa til Italien, när Directören af Théâtre de la Renaissance i Paris, Herr Antenor Joly, fick höra prima donnan i Nantes och genast gjorde henne de mest förmånliga anbud.

Sedan dess sjunger hon nu på ofvannämnde theater med det utmärktaste bifall.

Utom det intresse detta porträtt äger för den person det föreställer, har det et eget för oss Svenskar genom den snar-likhet man tycker sig finna i detsamma med en af vår Scens älsklingar, som icke mindre skördar et allmänt och förtjent bifall.

*Min Grundlag.**)

Mitt husliga sannfärdigt visar
Det representativa skick:
Min myndighet som Man jag prisar,
Verkställighetens rätt *jag* fick.
Från första dagen til den sista
Af året, ständig discussion,
Debatter ej i kammarn brista,
Ty Frun är *min* opposition.

*) Hufvud-idéen är lånad från fransyskan med localiserade tillägg.

Tre elementer jemnvigt hålla:
Min Hustru, Kokerskan och jag,
Och aldrig styrkan der kan vålla
At ensamt föreskrifva lag;
Censur finns icke, och in summa:
Man säger hvad man vill och vet,
Och genom någon sladder-gumma
Vi hafva *vår* publicitet.

Ehur principen at regera
Är delt i vår treenighet,
Min hustru vill anticipera
Uppå min höga rättighet.
Nu händer, fast jag presiderar
Vid tvister eller fredsfördrag,
Är hon dock den som deciderar
Om krig och fred för hvarje dag.

Såsom minister för Financen
Jag sen min Budget lägger för;
Men vid artikeln om depensen
Min hustru jemt anmärkning gör
Jgg anslår medel utan ända,
Ibland til men för min kredit;
Ty eljest kom en Vän, kan hända,
At fylla up mitt deficit.

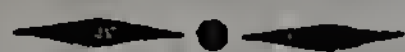
Om i en syftning nog begärlig
Jag stundom njuta vill mitt lif,
Strax finner Hustrun mig besvärlig,
Ty hon är starkt conservativ.
Om Kokerskan (bra demokratisk)
Begär ibland en concession;
Frun, som är mer aristokratisk,
Dertil då nekar *sin* sanction.

Jag sökt ibland för dem förklara
Mitt stöd i en Coalition;
Då skratta de och endast svara:
»Det är et skrämskott! — En fiction!«
I brytningen af denna schismen
Om jag då *fritt* förfara vill:

Håll! ropa de, Liberalismen
Hör blott den fria Qvinnan til.

Sålunda jag helt visligt leder,
(Fast på et något deladt sätt,)
Allt hvad som kräfver husets heder:
Gemensam skyldighet och rätt.
Vår Grundlag innefattar orden
Af: Frihet, Kärlek, Enighet,
Och derför är min Grundlag vorden
En *sanning* i sin verklighet.

F. B.

Pl. 46.

Mor och Dotter
eller
Förmaning och Efterdöme.

"Min Dotter, var aldrig utstyrd och grann,
»Det passar alls intet en flicka,
»Men kläd dig så enkelt du nånsin kan.
»På karlarne må du ej blicka!
»Slå alltid ögonen blygsammast ned
»När du uppå gatan spatserar,
»Och framför allt titta då ej på sned
»När någon af dem dig passerar;
»Det är en behagsjuk och oblyg sed. — «

Så talade visligt fru mamma;
Men kom så en karl som förbi dem gick,
Och hon med en liflig förstulen blick
Just tittar på sned i detsamma. —

Och flickan sin moder så lydig var;
Men tänkte: min skada igen jag tar,
När sjelf jag en gång blifver mamma.

Ch...

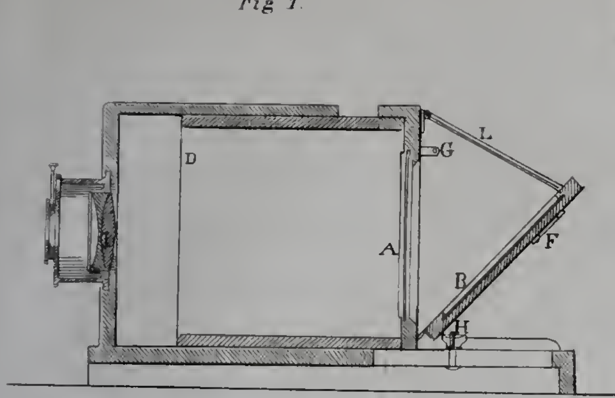

Fig 1.

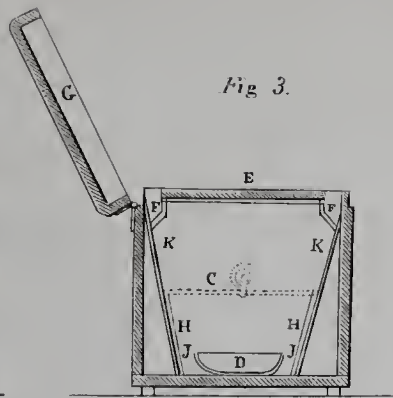

Fig 3.

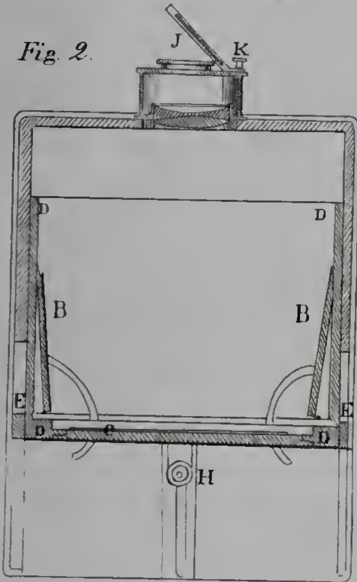

Fig. 2.

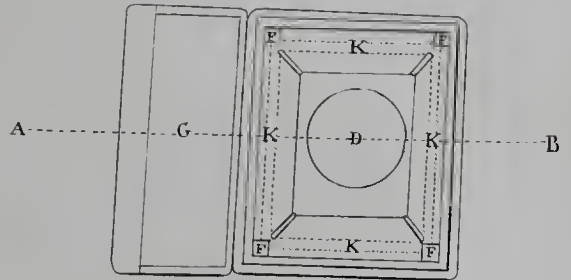

Fig 4.

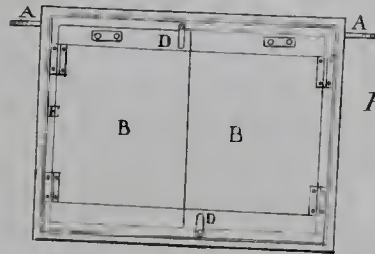

Fig. 6

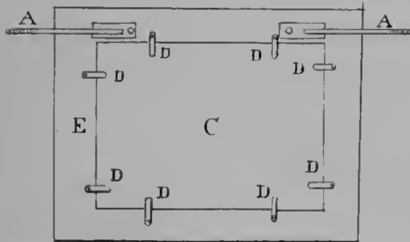

Fig 5

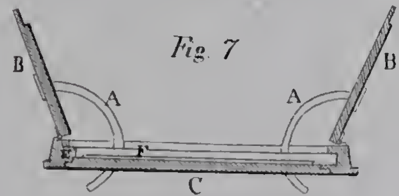

Fig. 7

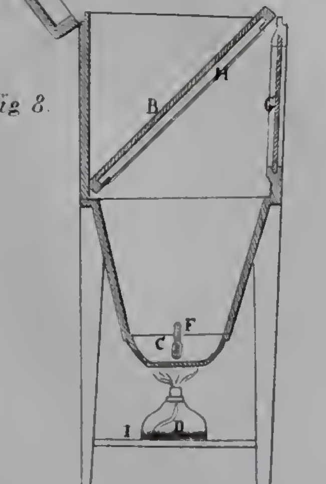

Fig 8.

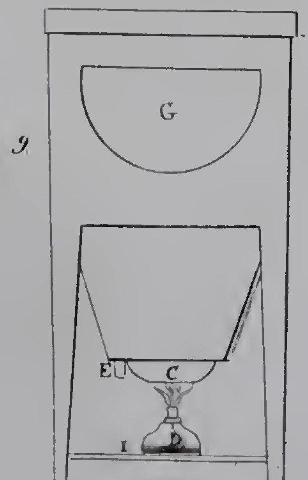

Fig 9.

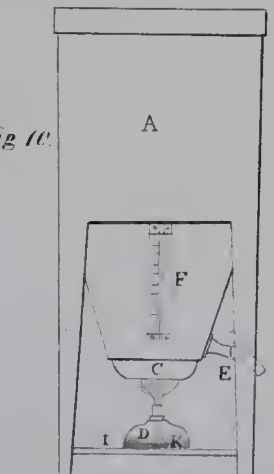

Fig 10.

Pl. 47.

Sättet at Daguerreotypera.

När Red. i April månads häfte förlidet år (sidan 56) först nämnde något om Daguerreotypens upfinning, som då ännu var en hemlighet, och sjelf icke hade någon annan vägledning at fatta det nästan underbara af denna upptäckt än en fransk Jurnal, *L'artiste*, hade man väl icke förmodat, at 14 månader efteråt redan flera utsigter af Stockholm genom detta förfaringssätt skulle finnas, och nu jemväl et arbete anmälas under titel

Daguerreotyp-Panorama af Stockholm.

Sedan en utförlig beskrifning om handläggningen deraf och de dertil erforderliga apparater blifvit kungjord uti *Recueil de la Société Polytechnique*, (Oct. 1839) hvilken äfven i Svensk öfversättning, (Daguerreotypen, theoretiskt och praktiskt beskrifven. Stockholm 1839) är Red. i tilfälle at något mer detaljeradt lemna uplysning om det hela, ehuru här icke kan bli fråga at aftrycka hela denna afhandling. Til detta ändamål begagna vi oss af et ögonvittnes berättelse, införd i en annan tidning som synts Redact. den lättfattligaste.

De hufvudsakligaste beståndsdelarne af Daguerreotypen utgöras af en så kallad *Camera obscura*, (Fig 1 & 2,) en annan liten inrättning för destillerande af qvicksilfver, Fig. 8, 9, 10, en försilfrad och väl polerad kopparplåt, samt en flaska, innehållande små violetta stycken af en enkel kemisk kropp kallad *jod*, som förekommer bland en mängd andra enkla kroppar och salter i hafsvattnet, och hvars användande för ifrågavarande behof utgör den egentliga grunden i Daguerres upptäckt. — Operationen börjar med at litet af dessa mörkvioletta bitar inlägges på botten af en låg aflång bleck-låda (Fig. 3 och 4), hvilken derefter lemnas en stund tilsluten. Den uptager härunder en viss, at jag så må säga, jod-atmosfer, och då joden nu åter hastigt uthälles och den polerade plåten inlägges i stället, agerar samma jod-atmosfer på denna så, at den inom några ögonblick får en brunagtig anstrykning. I detta tillstånd, eller öfverdragen med en helt tunn jodhinna, flyttas plåten behändigt in i en annan hel trång och inuti svartmålad trälåda, hvars lock kan medelst en liten skruf-inrättning öpnas liksom et par deux-battan-

ger. (Fig. 6 och 7.) Denna låda insättes nu helt tätt i stället för det mattslipade glaset i bakgrunden af Cameran, (B Fig. 1) som förut blifvit ordentligt rigtad mot det föremål, man önskar få af-tecknadt, och deux-battangerna öpnas härefter genom den nämnda skrufinrättningen inåt den mörka Camerans väggar, (B Fig. 2) då den jodiserade plåten kommer att befinna sig utsatt för det genom det runda optiska glaset i camerans andra ända på fonden infallande ljuset. Detta verkar på plåtens fina jodyta med en förvånande hastighet, större alltsom det föremål, man har i vue, varit mera belyst och Solen starkare; och redan efter få minuter kan man åter tilsluta deux-battangerna och uttaga plåten, alltid innesluten i sin låda. Etsningen är nu visserligen gjord, men den kan icke synas; för at tvinga den at framträda, följer en annan procedur. Man har tilredt en något större fyrkantig låda, i hvars botten befinner sig en digel eller liten gryta, med en undersatt spritlampa; laboratorn sätter nu fingerändarne i ordning och spetsar munnen som han ville blåsa ut et ljus, öpnar så hastigt lådan med deux-battangerna och öfverflyttar i en qvick volt plåten i den andra lådan, (Fig. 8) der så är inrättadt, at han blifver liggande i en lutad ställning B öfver digeln, med den etsade sidan H neråt; — detta får gå geschvindt, på det icke dagsljuset må inverka til någon förändring på plåtens yta; — i digeln C är förut ihälldt litet qvicksilfver och nu antändes spritlampan D. Qvicksilfret börjar snart öfvergå i gasform, och allt som dessa ångor stiga up under plåten, ser man nu genom et litet fönster (G Fig. 9) på lådan den förut omärkbara ritningen alltmer utveckla sig. Äfven detta går ganska fort, och då man tycker, at teckningen tager sig ut fullkomligt, blåser man helt beskedligt ut lampan. Ändtligen har man ljustekningen färdig, men ännu återstår någon ting högst väsendtligt, det at fästa den på plåten sådan den är, så at den icke sedan må altereras af ljuset. Detta sker på det sätt at plåten öfversköljes med en lösning af svafvelsyrad natron, hvarefter den rentvättas med destilleradt vatten. Det ligger mycken vigt uppå, at denna sista procedyr verkställes med omsorg och delikatess.

Plåten är nu kant och klar, och den önskade tekningen befinner sig der, utförd med den utomordentligaste finhet och en noggrannhet i de minsta detaljer, som utmanar en undersökning med

de starkaste mikroskop. Man har de mest kuriösa historier at i detta afseende berätta, man har på dylika ljusritningar kunnat genom mikroskop läsa afficher på gathörnen och uptäcka med papper hopplåstrade rutor i et gammalt vindsfönster. Någonting ganska eget har jag sett på en vue, som nyligen härstädes togs öfver en del af staden med Riddarholms-kyrkan; solen hade vid tillfället starkt skimrat emot korset uppå tornspetsen, och följden häraf blef, at på plåten etsades i stället för et kors endast en ljus rund fläck med långsamt bortdöende omkrets, liksom en gloria kring öfversta kyrktornsspetsen. För öfrigt hafva dessa tekningar en egendomlig ton, som låter bäst föreställa sig, om man liknar den vid etsningar på stål, sådana man ser på pennknifsskaft, elddon, och dylikt; den har likväl en aldrig så litet mera brunagtig nuance.

Förklaring öfver Planchen.

Fig. 1. Föreställer en lodrät genomskärning å Camera obscuran, efter längden, jemte en ram som upbär det matt slipade glaset A, hvars läge i förhållande til objectivglaset I, är alldeles lika med det, hvilket plåtens yta bör intaga invändigt uti ramen med dörrarne, såsom man ser den vid C (Fig. 2.) — B är en spegel, tjenande att återkasta föremålen. För at välja sin *point de vue*, lutar man denne i 45 graders vinkel medelst tenen L; men för at med noggrannhet inrigta focus, måste man nedslå spegeln alldeles, och sålunda skärskåda föremålen på det mattslipade glaset. Man bringar lätteligen glasets focus på sin rätta punkt genom utdragande eller inskjutande af dubbellådan D, om man fattar den nedtil vid tvenne framspringande handtag E Fig. 2. Såsnart focus blifvit noggrannt inrigtad, omskrufvas knappen H Fig. 2, för at fästa den; man tilstänger spegeln medelst tvenne små hakar, vid F, som ingå uti små plåtöglor, G, och utdrager hela denna ram för at utbyta honom mot den som innehåller den preparerade plåten, hvilken är föreställd vid Fig. 2 BB, jemte de inuti cameran öppnade dörrarne. Dörrarna, äfvensom dubbellådan D, böra invändigt vara beklädda med svart sammet för undvikande af all reflection af ljuset. Objectiv-glaset är akromatiskt och periskopiskt (den concava delen bör vändas utåt från cameran,) dess diameter är 81 millimeter och focal-afståndet 38 centimeter. En ring är anbragt framför objectiv-glaset på et afstånd af 68 millimeter, och öppningen,

som tilslutes medelst en vridplåt K J, är 27 millimeter. Fig. 3 föreställer en genomskärning efter linien A B af det skrin, som tjenar för samlandet af jodlagret å silfverhinnan.

Fig. 4 föreställer samma skrin, sedt ofvanifrån.

D Skål hvari joden tömmes. E Brädet, försedt med plåten; detta hvilar för at emottaga jodbetäckningen på fyra anstalter F, skrinets hörn, hvilka äro nödiga på det locket C skall kunna tilbakaslås. G skrinets lock som ständigt bör hållas stängd. H små stöd i de fyra hörnen af skrinets nedra trattformiga del, tjenande at upbära locket C. — J. En ring, öfverklädd med flor, at läggå öfver skålen, för at jemt utbreda jodutdunstningen; den tjenar tillika at förekomma det, vid skrinlockets hastiga tilslutande, den sammantryckta luften ej må tvinga, så at jodpartiklar stänka ut från skålen, hvilka skulle kunna fästa sig på plåten och åstadkomma fläckar. K Träfoder, som bildar en särskilt inre trattformig låda.

Fig. 5, 6 och 7 utvisar tre särskilta ställningar af den ram, som tjenar at innesluta det med plåten betäckta brädet, för at skydda plåten mot dagsljuset, genast efter det han uti skrinet Fig. 3 emottagit jodlagret. A Fig 7. Half-cirkelbågar, åt öppna deuxbattang-dörrarne B. Fig 6 och 7. C Brädet med plåten. D Vred för häftandet af brädet och läsandet af dörrarne. E ramens tjocklek. F Plåten. Fig. 6 föreställer ramen med deuxbattang-dörrarne slutna; Fig. 7 ramen med dörrarne öppnade, såsom de äro, då experimentet göres uti camera obscuran Fig. 2 B B.

Fig. 8, 9 och 10 utvisar en och samma inrättning från trenne olika sidor: Fig. 8 Apparaten sedd i genomskärning. Fig. 9 Densamma sedd framifrån. Fig. 10 Densamma, sedd från högra sidan, hvarest thermometern finnes. A apparatens lock. B et svart bräde med rännor i kanten för mottagandet af det med plåten försedda brädet. C skål innehållande qvicksilfret. D spritlampan. E en liten kran, inrättad i ena hörnet och hvarigenom man under apparatens lutande kan uttömma qvicksilfret. F en thermometer. G Glasfönster hvarigenom man betraktar experimentet. H brädet med plåten. I, fot hvarpå spritlampan ställes inom en ring K, på det den må komma midt under skålen. — Hela det inre af apparaten bör vara måladt med svart oljefärg.

Vi hänvisa för öfrigt til N:o 1 och 2 af Tidning för Näringarne den 7 November, hvarest finnes intagen en artikel om Da-

guerreotypering på papper, Daguerreotypers förgyllning och aftryckning, med flera intressanta uplysningar om apparaternas förenklande.

Tvenne månaders giftermål.

Af Lady Blessington.

(Forts. från föreg. N:o.)

— Men du bör tala uprigtigt med mig, Emilie; hvarföre döljer du någonting för mig?

— Det är bra besynnerligt, Henrik, at du icke längesedan gissat det. Ack! det är et säkert bevis at vi icke sympatisera med hvarandra, hvartil jag likväl haft et så barnsligt förtroende.

— Ehuru känslolös jag må synas dig vara, bedyrar jag dig, Emilie, at jag icke kan fatta hvad som orsakat din sorg; och som det redan är sent på natten och du behöfver hvila, ber jag at ändtligen säga mig anledningen dertill.

— Är det möjligt, Henrik, at du icke gissat det min smärta föranledts af de attentioner, ja, de *utmärkta* attentioner som du slösat under hela middagen på den der otäcka Lady Ablerton!

— Utmärkta attentioner, Emilie! men jag svär heligt at jag icke visat henne andra attentioner än hvad den vanliga höfligheten fordrar, som hvarje karl är skyldig iakttaga emot ett fruntimmer det han fått til granne vid bordet.

— Ack! Henrik! hur kan du säga det, då du vet att du oupphörligt samtalade med henne, myste åt henne när hon talte med dig om en bok som hon har läsit och äfven du, hvaraf jag icke har sett en enda sida? Begge så innerligt förnöjda, at era tycken voro likstämmiga, tänkte hvarken den ena eller andra af er, at någon annan menniska fanns der. O! hon är en ohygglig behagsjuk varelse, som jeg aldrig kan tåla. Jag har också låtit henne förstå det när hon förkunnade mig at hon ämnade göra mig ett besök.

— Men för all del, är det möjligt att du varit så dåraktig at, förolämpa en person som, under alla hänseenden, är en bekantskap man bör eftersöka, ett fruntimmer allmänt ansedt för ett af de mest utmärkta i England?

— Och du, Henrik, är det möjligt att du skulle vilja vara nog oförsynt, offentligen visa din förkärlek för denna dame och det så jag ser det? det är för grymt! — och hennes tårar började ånyo flöda.

— I sanning du uppretar mig, Emilie. Hur är det möjligt at du kan vara så oförståndig och ens falla på den tanken, som skulle mitt uppförande emot Lady Alberton vara annat än vanliga höflighetsbevis? jag har aldrig tänkt på annat.

— Du kallar också vanliga höflighets-bevis det, at hvarje gång se henne midt i ögonen när du talade med henne eller hon talade med dig; at räcka henne et glas vatten med samma ömhet som hade du räckt det åt mig, åt mig, som du tusen gånger svurit at du tilbeder . . . . och alla dessa artigheter, min herre, emot en person som ni ser för första gången i er lefnad?

— Emilie, Emilie, jag väntade mig icke hos dig en sådan löjlig svaghet. Gifves det en större ohöfltghet än at vända bort sina ögon ifrån det fruntimmer med hvilket man samtalar? och hvad det angår at med ömhet räcka henne et glas vatten, så kan jag icke annat än skratta åt denna beskyllning; jag kan aldrig begripa annat, än när man vill anses vara en man af verld, måste man under samtal med fruntimmer uttrycka sig med en len röst.

— Det gifves likväl en stor skillnad i sättet at se på och tala med folk; och du vet det lika så väl som jag sjelf, at du bestämdt såg med ömhet på denna otäckan, som jag evinnerligen föraktar, under det du knappast vårdade dig at då och då se på mig, och det med en utmanande blick, liksom ville du säga: det är ju helt naturligt at hon bör vara hufvudföremålet för all min upmärksamhet. Jag höll på at qväfvas, och jag var i hvarje ögonblick på vägen at falla i gråt, under det hennes tråkiga man uttröttade mig med sina tjenstagtiga artigheter, då han likväl gjort bättre at stäfja sin behagsjuka hustrus oanständiga lättsinnighet, hvaröfver han borde skämmas!

— Hur orättvist och hur orimligt; beskylla Lady Alberton för at vara behagsjuk och lättsinnig! aldrig har någon beskyllning varit grundad på mindre skäl.

— O jag ser nog, Henrik, at du icke tål at man tror henne ha ett enda fel. Du såge helst at hela verlden bedömde henne lika fullkomlig som du sjelf finner henne vara.

— Jag förstår, min fru, at alla mina bemödanden at öfvertyga er om falskheten af dessa löjliga misstankar äro fåfänga och jag undviker all vidare förklaring.

— Du begagnar dig af det allmänna argumentet, som är deras hvilka icke kunna rättfärdiga sitt upförande; men jag är en toka som sörjer öfver ditt nedriga upförande; jag borde liksom du, glömma at jag är gift, och endast tänka på den person som slumpen ställer utmed min sida. Om jag älskade dig lika så litet som du älskar mig, då vore det en lätt sak; men ..... Tårarne qväfde hennes röst.

Denna bekännelse af hennes kärlek, återupväckte Lord Henriks ömhet, som hållit på at skäligen svalna under denna ordvexling; och seende sin hustru så bedröfligt förändrad genom detta första upträde af en svartsjuka utan anledning, tog han henne varsamt om lifvet, bedyrade henne heligt at intet fruntimmer i verlden förmådde fästa hans blickar på sig, och at han gjorde våld på sig sjelf hvar gång societetens vedertagna bruk tvingade honom visa attentioner för andra fruntimmer.

Den unga makan lugnad, började åter mysa på munnen och sparde inga af dessa rörande bevis af ömhet som väl qväfva men ej häfva trätorna i de första åren inom husliga lifvet.

Anmärkningsvärdt är, at när Lord Henrik och Lady Emilie andra dagen suto tillsamman vid frukost-bordet, mannen som såg på sin hustrus vackra ansigte, påminte sig med en smärtsam känsla den förändring han natten förut varseblifvit af detsamma, och förvånades deröfver, at en så vacker, så söt varelse hade kunnat visa sig så snarsticken och oskicklig; han önskade ifrigt at icke ofta vara vittne till dylika förvandlingar. Til förekommande af dylika ägtenskapsscener i framtiden, talte han med sin hustru om det upförande han måste iakttaga i stora verlden, och lät henne förstå, at et afvikande ifrån vedertagna bruk, skulle göra dem löjliga.

— Du vill väl dermed icke säga, frågade Emilie, at männerne skola göra sin cour åt alla behagsjuka fruntimmer, bredvid hvilka de händelsevis komma at sitta?

— Men Emilie, huru man kan förblanda de allmänna höflighets bevis med kärlekens upmärksamma sorgfällighet?

— Och du, Henrik, tror dig kunna försvara en sådan sophism för at bedraga min oerfarenhet!

Med lika mycken skicklighet som takt bemödade sig Lord Henrik at förtydliga och bevisa huru långt höflighetens fordringar emot et fruntimmer som man får til granne böra sträcka sig, och förklarade at det minsta afvikande derifrån skulle anses såsom brist på lefnadsvett. Lady Emilie hörde på sin hälft med synbar otålighet och förklarade å sin sida, at hon aldrig skulle kunna väna sig vid at se honom visa några attentioner åt et annat fruntimmer än hon.

— Jag ber dig, Emilie, bemöda dig at öfvervinna dessa oförständiga idéer; at höra dig beskyllas vara svartsjuk, skulle vara för mig ytterst smärtande och sårande; och då vore det bättre at helt och hållet undvika alla societeter, än at blottställa oss för et åtlöje, hvilket alltid drabbar dem som upptäcka sina svagheter.

— Men kan det röra dig, sade Emilie, hvad en mängd menniskor tänka, dem vi icke bry oss om? en enda af *dina önskningar*, min kära Henrik, har för mig mera värde än hela verldens omdöme, hvarför skulle icke *mina önskningar* hafva samma inflytande på dig?

— Förklara för mig, Emilie, hvad du menar med dina önskningar, på det jag måtte klart upfatta dem; ty för det närvarande bekänner jag at jag icke vet hvad du önskar.

— Må ske, mitt hjerta! när vi nödsakas vara i societeten eller se folk hos oss, önskar jag, at om du nödvändigt måste tala med andra fruntimmer än med mig, du aldrig ser på dem med dessa goda, söta ögon med hvilka du ser på mig när vi äro på tvåmanna hand; när du talar med dem, så se på mig och säg dem aldrig annat än likgilltiga saker; blif icke liflig eller munter under conversationen, och allraminst bör du uttrycka dig med en röst full af ömhet eller vänskap, hvilket intet annat fruntimmer än din hustru någonsin bör höra ur din mun.

Lord Henrik förmådde icke hindra sig at utbrista i et högljudt skratt, hvilket icke fann något echo hos hans hustru. — Skulle du icke också vilja, Emilie, at jag förskottsvis valde min plats bredvid den mest gamla och fula?

— Olyckligtvis, Henrik, tillåter icke den absurda rangordningen et fritt val häruti, och ehuru önskvärdt det eljest vore, låter

det icke göra sig; men som det sätt at upfylla mina omtalta önskningar jag nämnt, är verkställbart, så hoppas jag du går in derpå. — Min söta Emilie, låt oss nu antaga at jag sitter bredvid et fruntimmer vid ena ändan af bordet och du vid den andra. En ljusstake eller någon annan prydnad på bordet hindrar oss ifrån at utan et synbart bemödande kunna se hvarandra; men för at göra dig til viljes, under det jag converserar med min granne om det fula eller vackra vädret, om stadslifvets tråkighet eller huru det dammar på vägen i djurgården, vänder jag beständigt hufvudet åt dig som en väderflöjel, för at upsnappa din blick, för at skicka dig ömma förut öfverenskomna ögonkast, hvilka, om de bemärkas af de öfriga gästerne, skola högeligen roa dem på vår bekostnad.

Forts. e. a. g.

Logogrif.

Mitt hela tjenar at förvara
Hvad dyrbart är mot våld och fara,
Det håller dystra fången stängd
Och Nunnan afskyr det i längd.
Mot Amor gagnar det dock föga
At hålla om de sköna vakt,
Besegrar snart *mitt helas* magt. —
Uti sex bokstäfver det ger:
En Doctors namn som menskor lärde
At skatta högst hvarandras värde
Ej af de handlingar man ser,
Ej af de grundsatser vi äge,
Men endast af Organers läge;
En jordmån som är styf och hård;
En sak som uti Domarns vård,
(Om han är rättvis) skyddar lika
Så väl den fattiga som rika;
Hvad tuppen alla dagar gör;
Et träd som trifs vid bäckens stränder;
Och dito ett, hvars blad man ser
Rätt ofta pryda krigarns tinning
För någon passlig segervinning. —
Poeter, surstekar med mer;

En sak som blott til Kungen hör;
En summa som det ofta händer
Den rike åt en fattig ger
För at uppå beqvämt maner
Bli qvitt från både risque och fara
Och ifrån krigstjenst skyddad vara;
Hvad Democritus alltid fann,
Den lustige, den kloke man
At för vårt eget lugn vi böra
Åt nästans fel och dårskap göra;
Och sist, hvad girigheten kan
At lindra likars nöd och smärta,
Men hindras af sitt hårda hjerta.

Ordet til Logogrifen i föregående N:o är *Folk* hvaraf man får: *lof, lo, ko, kol, klo, kolf.*

Pl. 48.

Mode-Costymer för Damer och Herrar.

Fig. 1. Bart hår med en blond-remsa knuten under hakan med hängande ändar; morgonrock af Afrikanskt gros med mellanstycken, snörmakare-arbete och foder af kersbärs-rödt siden; gula handskar; hvit underklädning och hvita skor.

Fig. 2. Herrns Costym. Mörkblå Surtout af Cautchuk-tyg, fodrad och vadderad med blågrått siden; brun Bonjour med öfverspunna siden-knappar i samma nuance; skottska pantalonger til stöflar; hvitbrocherad siden-halsduk, gula handskar.

Fig. 3. Hatt af sammet med plymer (*Chapeau de velours plumes glacées bleue;*) Ljusblå Casimirs-shawl, vadderad och fodrad med hvitt siden och kantad med svandun.

Fig. 4. Bart hår prydt med nacarat-sammet och en hvit plym; klädning i form af Tunique af tyll garnerad med breda

3.
4.
5.
1
2.

fållar hvaruti rosa-band äro iträdda; hvita korta handskar; hvita skor.

Fig. 5. Hatt af Orientaliskt siden prydd med plymer och en liten hånings-fågel eller colibri.

Anmälan.

Denna Månads-skrift kommer äfven at utgifvas nästkommande år under samma förbindelser och villkor som de föregående åren. I Stockholm prenumereras i de flesta Boklådor, och i Landsorten på *alla* Post-Contor.

Innehåll af Sjuttonde Årgången.

Stockholm, 1840.

Tryckt hos *Carl Deleen*, R. W. O.

Stockholm, 1840.

Tryckt hos *Carl Deleen*, R. W. O.

21 vols

vol. 17 : [2], 192 p. (paginated 1-80, [79]-96, 89-192) + 45 numbered plates + 1 additional plate, of which 16 are hand-coloured.

8vo : [A]-[M][8]

